Crowe Foederer B.V.
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0)40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

PERSOONLIJK/VERTROUWELIJK
Gemeente Laarbeek
T.a.v. de heer N. Groothoff
Postbus 190
5740 AD Beek en Donk

Eindhoven, 21 juni 2021
Dos.nr. 107099 / ref.nr. 4722643
Behandeld door: M. van Heeswijk

Geachte heer Groothoff,

Inzake: controleverklaring jaarrekening 2020

Hierbij ontvangt u een gewaarmerkt exemplaar van de jaarrekening voorzien van onze controleverklaring d.d. 21 juni voor de Gemeente Laarbeek. Wij bevestigen u akkoord te gaan met het opnemen van deze controleverklaring in de jaarrekening 2020, die overeenkomt met het bijgevoegde gewaarmerkte exemplaar.

Een exemplaar van het jaarverslag dient te worden ondertekend en te worden vastgesteld door de leden van de raad. Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat een afschrift van onze controleverklaring openbaar wordt gemaakt, mits de opgemaakte jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de leden van de raad.

Openbaarmaking van de controleverklaring is slechts toegestaan tezamen met deze jaarrekening. Indien u het jaarverslag en de controleverklaring opneemt op Internet, dient u te waarborgen dat het jaarverslag inclusief jaarrekening goed is afgescheiden van andere informatie op de internet-site. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat (“u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening”).

Vertrouwende u hiermede van dienst te zijn geweest en tot het verstrekken van verdere inlichtingen gaarne bereid.

Hoogachtend,
Crowe Foederer B.V.

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 21-06-2021

T.M.M. van Lierop RA MSc

Crowe Foederer B.V.
Beukenlaan 60 | 5651 CD Eindhoven | K.v.K. nr. 17034844 | IBAN: NL56 INGB 0662864808 | BIC: INGBNL2A | B.T.W. nr. NL0015.94.540.B.11
Op onze dienstverlening zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van onze aansprakelijkheid voorkomt. Deze algemene voorwaarden zijn bij de Kamer van Koophandel gedeponeerd onder nummer 17034844. **Vestigingen:** Eindhoven, Amsterdam, Bladel, Lelystad, Oostzaan, Roermond

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Laarbeek

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Laarbeek te Beek en Donk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Laarbeek op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader welke door de raad is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:
1 het overzicht van baten en lasten over 2020;
2 de balans per 31 december 2020;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen
5 de bijlage subsidieverantwoording Bereikbaarheidsakkoord 2017-2030; en
6 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 17 december 2020 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Laarbeek zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 540.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 54.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de overige bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader welke door de raad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico’s vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico’s kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 17 december 2020, het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 21 juni 2021

Crowe Foederer B.V.

ValidSigned by T.M.M. van Lierop RA MSc
on 21-06-2021

T.M.M. van Lierop RA MSc

Jaarstukken 2020

Laarbeek
Waterpoort
van de Peel

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**
Jaarverslag **8**

Inleiding 9
Financiële beschouwingen 10

Begroting 2020 10
Realisatie 2020 10

Programma's 13

1. Burger en bestuur 14

Speerpunten 15
Beleidsindicatoren 19
Financiën 20
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 20
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 21
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 22
Investeringen 24
Verbonden partijen 28

2. Veiligheid 29

Speerpunten 30
Beleidsindicatoren 34
Financiën 35
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 35
Verbonden partijen 36

3. Woon- en leefklimaat 37

Speerpunten 39
Beleidsindicatoren 55
Financiën 56
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 56
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 57
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 58
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 59
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 59
Investeringen 61
Verbonden partijen 66

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4. Economie en werkgelegenheid 67
Speerpunten 69
Beleidsindicatoren 77
Financiën 78
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 78
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 79
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 79
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 79
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 80
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 80
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 80
Investeringen 83
Verbonden partijen 84
5. Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs 85
Speerpunten 87
Beleidsindicatoren 94
Financiën 96
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 97
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 97
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 97
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 98
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 98
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 99
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 99
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 100
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 100
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 100
Investeringen 102
Verbonden partijen 103
6. Financiën en bedrijfsvoering 104
Speerpunten 105
Beleidsindicatoren 108
Financiën 109
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 109
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 110
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) 110

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) ... 111
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) ... 111
Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000) ... 112
Investeringen ... 113
Verbonden partijen ... 116

Paragrafen ... 117

Lokale heffingen en belastingen ... 117

Onroerende-zaakbelastingen ... 119
Afvalstoffenheffing ... 119
Rioolheffing ... 120
Leges ... 121
Markt- en staangelden ... 122
Reclamebelasting ... 122

Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 123

Beleid ... 123

Inventarisatie van beschikbare weerstandscapaciteit ... 124
Specifiek risico betreffende grondexploitaties ... 127
Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's ... 127
Kengetallen ... 128
Beoordeling verhouding kengetallen in relatie tot financiële positie ... 133

Onderhoud kapitaalgoederen ... 134

Verhardingenbeheer ... 134
Financiën ... 134
Bermen en sloten ... 134
Financiën ... 135
Openbare verlichting ... 135
Financiën ... 135
Riolering ... 135
Financiën ... 136
Groenbeleids- en groenstructuurplan ... 136
Financiën ... 137
Bomen ... 137
Financiën ... 137
Bosbeheerplan, beheerplan natuurterreinen en beheerplan landschapselementen ... 137
Financiën ... 138

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeentelijke gebouwen 138
Financiën 139
Financiering 140
Beleidsvoornemens risicobeheer van de financieringsportefeuille 140
Treasurystatuut 140
Kasgeldlimiet 140
Renterisiconorm 140
Drempelbedrag schatkistbankieren 140
Rentelasten, renteresultaat & verdeling rentekosten 140
Financieringsbehoefte 142
Bedrijfsvoering 143
Wat hebben we ervoor gedaan in 2020? 143
Randvoorwaarden 143
Wat hebben we bereikt in 2020? 143
Wat heeft het gekost in 2020? 146
Informatiebeveiliging 148
Verbonden partijen 150
Algemeen 150
Visie op de beleidsvoornemens 150
Mutaties 151
Grondbeleid 178
Algemeen 178
Visie 178
Aanduiding uitvoering 178
Grondprijs 179
Parameters grondbeleid 180
Actuele prognose 180
Winstnemingen 2020 182
Beleidsuitgangspunt reserves die verband houden met het grondbedrijf 182
Monte Carlo analyse 183
Corona 184
Algemeen 184
Jaarrekening 192

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans 193
Grondslagen voor waardering 193
Wettelijke voorschriften 193
Immateriële vaste activa 193
Materiële vaste activa 194
Financiële vaste activa 195
Voorraden 196
Vorderingen en overlopende activa 197
Liquide middelen en overlopende posten 197
Eigen Vermogen 197
Voorzieningen 197
Vaste schulden 198
Borg- en garantiestellingen 198
Balans 31-12-2020 199
Toelichting op de balans 202
Activa 202
Vaste activa 202
Vlottende activa 206
Passiva 210
Vaste passiva 210
Toelichting op de reserves 211
Toelichting op de voorzieningen 220
Vlottende passiva 222
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 224
Verstrekken van garanties 224
Langlopende contracten 224
Overige niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 225
Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening 226
Grondslagen voor resultaatbepaling 227
Wettelijke voorschriften 227
Baten en Lasten 227
Overzicht aanwending bedrag onvoorzien 228

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht incidentele baten en lasten per programma 229
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves 232
Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid 232
Wet Normering Topinkomens (WNT) 234
Gebeurtenissen na balansdatum 236

Bijlagen 237

Single Information Single Audit 238
Subsidieverantwoording Bereikbaarheidsakkoord 2017-2030 248
Staat Personele capaciteit 249

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Jaarverslag

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Inleiding

Inleiding
In dit document staan de jaarstukken van onze gemeente over 2020 en zijn conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgemaakt. Deze wettelijke regels vormen de basis voor de administratie en de presentatie van de programmabegroting en jaarstukken.
Opzet jaarstukken
De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- & controlcyclus (P&C-cyclus) over 2020. Daarbij volgen we de systematiek en de indeling van de begroting. In de jaarrekening staan onder andere de balans en de toelichting, het overzicht van baten en lasten en de analyse van het jaarrekeningresultaat.
Programmaverantwoording
In het jaarverslag melden wij per programma wat wij het afgelopen jaar hebben bereikt en gedaan. We geven inzicht in de lasten en baten per programma en per taakveld.
We geven antwoord op de 5 W-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wanneer is het gereed? Wat hebben we gedaan? en Wat heeft het gekost?).

We brengen hierover per programma verslag uit onder het kopje 'Speerpunten'.
Deze speerpunten komen uit het huidige coalitieprogramma 'Handen ineen'.

Inzicht geven in wat we hebben bereikt, is niet altijd makkelijk. Dat komt omdat het hier meestal gaat om het bereiken van maatschappelijke effecten. Veranderingen van deze effecten duur vaak langer dan de verantwoording over een jaar. Ook zijn die effecten moeilijk te meten of inzichtelijk te maken. Vandaar dat de speerpunten de gewenste (maatschappelijke) effecten zijn en de resultaten van activiteiten die ene positieve bijdrage hebben geleverd aan de gewenste resultaten.
Coalitieakkoord
Het coalitieakkoord 'Handen ineen' (2018-2022) staat vanaf de begroting 2019 als rode draad in de P&C-cyclus.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiële beschouwingen

Begroting 2020

Financiële ruimte	Primitieve begroting
Structureel nieuw beleid - huidig dienstjaar	161
Incidenteel onvoorz.(budgetbevoegdheid bij raad)	15
Incidenteel onvoorz.(budgetbevoegdh. bij college)	45

Realisatie 2020

De door u vastgestelde programmabegroting 2020 resulteerde, na verwerking van het dekkingsplan in een negatief resultaat van € 125.624.

In de loop van het jaar is de gemeenteraad op een tweetal momenten geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering en ontwikkeling van de programmabegroting 2020:

1. Met de 1e tussenrapportage 2020 werd een negatief resultaat voorzien van € 71.239.
   Vastgesteld door de gemeenteraad op 2 juli 2020.
2. Met de 2e tussenrapportage 2020 werd een positief resultaat voorzien van € 184.864.
   Vastgesteld door de gemeenteraad op 5 november 2020.

De jaarrekening 2020 laat een positief resultaat zien van € 943.000,-. Dit resultaat is het saldo na bestemming en is beïnvloed door toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Over deze toevoegingen en onttrekkingen heeft de raad al eerder besloten. Zowel bij de vaststelling van de begroting 2020 als bij afzonderlijke raadsbesluiten.
Het positief resultaat van de jaarrekening is € 758.000 hoger dan begroot (laatste stand 2e tussentijdse rapportage 2020). In hoofdlijnen wordt dit verschil verklaard door:

Programma 1 Burger en Bestuur	x € 1.000
Extra storting voorziening (oud) wethouders doordat het rentepercentage weer verder gedaald is.	-440
Hogere storting voorziening riolering vooral door minder te verrekenen "fictieve" btw	-142
Voordeel op de afvalkosten door vooral meer baten afvalstoffenheffing	75
Overige kleine verschillen	93
Totaal	**-414**

Programma 2 Veiligheid	
Het voordeel integraal veiligheid vooral door minder kosten projectleider ondermijning	23

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overige kleine verschillen	5
Totaal	**28**

Programma 3 Woon- en leefklimaat	
Meer legesopbrengsten bij wegen vanwege grootschalige vervangingen	81
Minder stroomkosten openbare verlichting door vervanging hoge vermogens lampen door LED verlichting	44
Niet gebruikt budget duurzaamheid niet overgeheveld naar 2021	338
Hogere leges bouwvergunningen door meer aanvragen en afgifte Omgevingsvergunning activiteit bouwen	165
Overige kleine verschillen	-13
Totaal	**615**

Programma 4 Economie en werkgelegenheid	
Storting reserve sociaal domein vanwege overschotten zorgbudgetten via de GR-Peelgemeenten	-234
Overige kleine verschillen	-45
Totaal	**-279**

Programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	
Voordeel sportbeleid vooral vanwege hogere uitkering specifieke uitkering sport (SPUK)	60
Het voordeel van samenkracht en burgerparticipatie wordt onder andere verklaard door onderbesteding van het budget jongerenwerk (ivm overname Vierbinden geen adequate invulling vacature) en minder uitgaven voor diverse projectsubsidies en burgerparticipatietrajecten als gevolg van corona	61
Voordeel plustaak jeugd vooral vanwege het nog niet bereiken van de maximumschalen van de medewerkers en minder scholing vanwege corona	162
Voordeel op Jeugdhulp vooral vanwege investering in een breed sociaal team, zowel in kwantiteit als in kwaliteit	337
Voordeel op WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning). In 2020 zijn er minder maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo verstrekt. Dit effect is over de volle breedte van de Wmo zichtbaar. Dit wordt deels verklaard doordat het coronavirus die er mogelijk voor zorgt dat mensen hun hulpvraag uitstellen. Een aanvullende verklaring is de toegang tot de Wmo, waarin de eigen mogelijkheden van de burger nadrukkelijk worden besproken conform de intentie van de Wmo (de kanteling-eigen kracht)	138

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overige kleine verschillen	93
Totaal	**851**

Programma 6 Financiën en bedrijfsvoering	
Overige kleine verschillen	-42
Totaal	**-42**

Totaal Programma's	***759***

In de volgende paragraaf geven we een verschillenanalyse per taakveld en programma van de gewijzigde begroting in vergelijking met de realisatie 2020. In deze verschillenanalyse worden alleen de verschillen gepresenteerd boven de € 15.000.
Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de verschillende saldi in 2020.

Impact van COVID-19 virus
De uitbraak van het COVID-19 virus (Corona) heeft in 2020 een groot effect op de samenleving en inwoners van onze gemeente gehad, en uiteraard ook op de gemeentelijke organisatie. De consequenties voor de gemeenschap en de bedrijfsvoering zijn nader toegelicht in een afzonderlijke paragraaf Corona. Hierin wordt ook verantwoording afgelegd over de (financiële) consequenties van alle steunmaatregelen van het Rijk en de gemeentelijke maatregelen, die getroffen zijn. Wij verwijzen u graag naar deze paragraaf voor nadere informatie hieromtrent.

bedragen x € 1.000	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020
Lasten programma's	57.662	63.020	61.154
Baten programma's	20.834	26.434	27.531
Saldo programma's	-36.828	-36.585	-33.623
Baten algemene dekkingsmiddelen	34.845	36.303	36.393
Resultaat vóór bestemming	-1.713	-204	2.770
Toevoegingen aan reserves	634	7.857	-11.841
Onttrekkingen aan reserves	2.221	8.246	10.014
Resultaat na bestemming	-126	185	943

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Programma's

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1. Burger en bestuur

Lokale bestuurlijke samenwerking
De tijd waarin we leven vraagt om verbinding en niet om polarisatie. We voelen de behoefte om op een andere manier met elkaar om te gaan. Dat vergt respect voor en vertrouwen in elkaar, onze partners, inwoners en ambtenaren. Ook vraagt het lef om los te laten en samen op te trekken. Onze manier van samenwerken is respectvol naar elkaar, partners, inwoners en ambtenaren.
We stappen in een groeiproces waaraan onlosmakelijk verbonden is dat we 'ruimte geven en ruimte krijgen' en met respect voor ieders rol samenwerking blijven zoeken. We vinden dat we de bestuurlijke samenwerking regelmatig met elkaar moeten bespreken en evalueren.

Samenwerking en cocreatie
De maatschappelijke opgaven van deze tijd vragen om een ander soort lokaal bestuur, overheden zijn in transitie. De gemeente is op zoek naar haar nieuwe rol. De omwenteling die de gemeente maakt in relatie tot de inwoner en groepen inwoners kan getypeerd worden als: 'meer loslaten en minder bemoeizucht'. Zaken niet dichtregelen met beleidsnota's maar gebruik maken van de energie en kennis in de samenleving en hierbij een faciliterende, ondersteunende en verbindende houding aannemen. We staan open voor initiatieven vanuit de samenleving en – waar nodig en gewenst – ondersteunen en faciliteren we deze. We gaan uit van het principe van een 'inclusieve democratie': iedereen telt mee. We gaan daarom ook actief op zoek en in gesprek met mensen die nog niet meedenken of meedoen.

Regionale samenwerking
Met het vaststellen van de Toekomstvisie "Samen daadkrachtig en energiek naar 2030" hebben de gemeente en de gemeenschap een bewuste keuze gemaakt om een zelfstandige gemeente te zijn. Voor een deel van de maatschappelijke opgaven kan de uitvoering het best plaatsvinden op het laagste schaalniveau, namelijk dat van de gemeente Laarbeek. Bij andere opgaven ligt het echter voor de hand om de samenwerking met omliggende gemeenten op te zoeken.
Wij hanteren daarbij het principe dat samenwerking gebaseerd moet zijn op inhoudelijke vraagstukken, op basis van "goedschaligheid": we kiezen daarbij het juiste schaalniveau. We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester van der Meijden

Wethouder Briels

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

1.01 Lokale bestuurlijke samenwerking continu met elkaar bespreken en minimaal 2 maal per jaar evalueren

1.02 We gaan op zoek naar en laten ons inspireren door andere vormen om ons democratisch proces te verbeteren

1.03 We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten

1.04 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.01	***Lokale bestuurlijke samenwerking continu met elkaar bespreken en minimaal 2 maal per jaar evalueren***						
1.01.01	**Evaluatie bestuurlijke samenwerking** Om in de komende bestuursperiode een goed samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie te bevorderen, beleggen we tweemaal per jaar een thema-avond om de bestuurlijke samenwerking te evalueren.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Griffie	11 - 2020	11 - 2020
			Toelichting op de status: Partijen hebben aangegeven dat hier, gelet op de gewijzigde bestuurlijke situatie en op de korte periode tot aan de verkiezingen, geen behoefte meer aan bestaat.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.02	***We gaan op zoek naar en laten ons inspireren door andere vormen om ons democratisch proces te verbeteren***						
1.02.01	**Verbeteren democratisch proces** Steeds meer taken worden bij gemeenten gelegd. Dat vraagt anders acteren van het lokaal bestuur in samenspel met de bevolking. De 'Laarbeek methode' vormt ons eigen antwoord op deze uitdaging. We willen deze methode het komend jaar meer handen en voeten geven. Best practices in den lande onderzoeken. Bepalen, voor zover dit nog niet is gebeurd, bij welke vraagstukken het betrekken van burgers toegevoegde waarde heeft. Ook wordt er een nieuwe cursus 'politiek actief' in vier bijeenkomsten georganiseerd.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Griffie	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: In overleg met het presidium is vastgesteld dat er in de beoogde nieuwe vergaderstructuur al een aantal activiteiten zijn opgenomen ter bevordering van het democratisch proces. Te veel wijzigingen/aanpassingen, naast de voorgenomen aanpassingen en de al bestaande mogelijkheden, kan leiden tot versnippering en verwarring. Verder is dit actiepunt al lopend met hernieuwde en continu planning van de cursus Politiek Actief. Participatie is een onderwerp dat verder ook nadrukkelijk aandacht krijgt in het kader van de voorbereiding van de Omgevingswet.				

1.02.02	**Dorpsraden** We hechten aan korte lijnen met de dorpsraden. Daartoe worden jaarlijks tenminste twee overlegvormen gepland. Eén daarvan is een bestuurlijk overleg met elk van de dorpsraden afzonderlijk en de andere is een gezamenlijk overleg van het college met een afvaardiging van alle dorpsraden.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	04 - 2020	04 - 2020
			Toelichting op de status: Bestuurlijke overleggen met de dorpsraden lopen volgens planning.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.03	***We nemen graag een proactieve rol in regionale netwerken en kijken over de bestaande regiogrenzen heen om gemeentelijke en regionale belangen te behartigen en kansen te benutten***						
1.03.01	**Lokale belangenbehartiging in regionale samenwerking (MRE)** In november 2019 wordt de nieuwe begroting en werkprogramma 2020 gepresenteerd. De raad wordt minstens een maal per kwartaal via de commissie en indien nodig via raadsinformatiebrieven over de activiteiten geïnformeerd.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	06 - 2020	06 - 2020
			Toelichting op de status: Werkprogramma 2020 is vastgesteld.				
1.03.02	**Samenwerkingsagenda Laarbeek** We stellen een samenwerkingsagenda van Laarbeek vast waardoor gemeenteraadsleden overzicht krijgen over de samenwerkingsverbanden en inzicht krijgen in de doelen en de resultaten van die verbanden. Bedoeling is om zicht te krijgen op de samenwerkingsagenda en lijnen uit te zetten en doelen te formuleren (herijking) die voor het college input vormen om te komen tot aanscherping en bijstelling van de samenwerkingsagenda.	● Lopend buiten planning	2020	Burgemeester van der Meijden	Griffie	11 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: In december is in de commissie Algemene Zaken de notitie Samenwerkingsagenda Verbonden Partijen besproken. Vanuit de daarin geschetste uitgangspunten en doelstellingen is een traject geschetst dat moet leiden tot meer inzicht en focus binnen het geheel van samenwerkingsverbanden en de samenwerking met onze partners verder te verstevigen. Dit traject bestaat uit de volgende 4 sporen die in de loop van 2021, in overleg met de raad, verder worden uitgewerkt: 1. Actueel inzicht 2. Dialoog en prioritering 3. Proces afspraken ambtelijk-bestuurlijk 4. Adoptieproces				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
1.04	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
1.04.01	**Dienstverleningsconcept** We willen verdere slagen maken in ons dienstverleningsconcept. Daarbij hebben we ook oog voor de balans tussen aanbieding van producten en diensten via internet en via het fysieke loket. De website zal inhoudelijk aanzienlijk verbeterd worden en we willen het taalgebruik in onze brieven en bekendmakingen vereenvoudigen. In de	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	06 - 2021	06 - 2021
			Toelichting op de status: De website is verbeterd en het beheer is verankerd in de bedrijfsvoering om de site goed, duidelijk en actueel te houden. Het project 'duidelijke taal' zorgt voor een structurele verbetering van onze communicatie met burgers. Het is belangrijk dat we elkaar goed begrijpen. Op de naleving van de servicenormen wordt gestuurd op basis van managementinformatie. De openingstijden zijn ook reeds				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	bedrijfsvoering zullen we meer gaan sturen op servicenormen waardoor we beter inhoud kunnen geven aan 'afspraak = afspraak'. Verder willen we het gemeentehuis in de pauze niet langer meer sluiten waardoor we op werkdagen altijd bereikbaar zijn voor onze inwoners.		aangepast waardoor het gemeentehuis doorlopend geopend is voor de inwoners tijdens kantooruren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Klantcontactmomenten bouwen en wonen	Nee	aantal	2020	46	niet gemeten
Producten Burgerzaken	Nee	aantal	2020	23	niet gemeten
Klantcontactmomenten Burgerzaken	Nee	aantal	2020	5.648	niet gemeten
Producten bouwen en wonen	Nee	aantal	2020	7	niet gemeten

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-5.844	-5.833	-5.991	-158
0.1	Bestuur	-1.441	-1.507	-1.880	-373
0.2	Burgerzaken	-626	-651	-631	20
7.2	Riolering	-1.641	-1.621	-1.293	328
7.3	Afval	-2.135	-2.054	-2.187	-133
Baten		5.242	5.019	4.764	-255
0.1	Bestuur			31	31
0.2	Burgerzaken	239	217	207	-10
7.2	Riolering	2.470	2.519	2.049	-470
7.3	Afval	2.533	2.283	2.477	194
Saldo van baten en lasten		**-602**	**-814**	**-1.227**	**-414**
Onttrekkingen aan reserves		1	52	52	
Stortingen in reserves			-38	-38	
Resultaat		**-601**	**-800**	**-1.213**	**-414**

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.1	Bestuur	1.507	1.849	-342

Toelichting:

Er is sprake van (per saldo) een nadelig resultaat op het taakveld 0.1 bestuur van € 342.000. Naast een aantal kleinere afwijkingen wordt dit vooral veroorzaakt door een nadeel op de voorziening pensioenen en wachtgelden (voormalig) wethouders en een voordeel op de griffie.

Voorziening pensioenen en wachtgelden (voormalig) wethouders (nadeel € 440.000 incidenteel)
Voorzieningen moeten altijd toereikend zijn voor de verplichtingen waar deze voorziening voor gevormd is. Voor de toekomstige pensioenen, lopende pensioenen en indexatie van pensioenen voormalig wethouders zijn extra stortingen nodig om aan (toekomstige) verplichtingen te kunnen doen. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat het rentepercentage weer verder verlaagd is ten opzichte van vorig jaar. Een verlaging van het rentepercentage over een

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

toekomstig bedrag zorgt voor een verhoging van het netto contante waarde bedrag op 1 januari 2021 voor deze voorziening. Per saldo leidt dit tot een noodzakelijke storting in de voorziening van € 440.000, dat als nadeel in deze jaarrekening 2020 verwerkt is (en op dit taakveld met eenzelfde bedrag als nadeel naar voren komt).

Rekenkamercommissie (voordeel € 36.100 incidenteel)
Het genoemde totale voordeel van € 36.100 is samengesteld uit de overheveling van het restant jaarbudget naar 2021 (€ 26.610) en het Laarbeekse deel van het budget dat niet in aanmerking komt voor overheveling (€ 9.507).

De gezamenlijke rekenkamercommissie Gemert-Bakel – Laarbeek wordt jaarlijks door beide gemeenten gefinancierd door middel van een bijdrage van € 1,00 per inwoner. In de praktijk blijft er jaarlijks geld over van dit budget maar omdat onderzoeken van de rekenkamercommissie vaak ook jaar overschrijdend zijn is in het convenant geregeld dat maximaal de helft van het jaarbudget overgeheveld wordt naar het volgende jaar.
Het totale restantbudget bedraagt € 49.097. Hiervan wordt € 26.610 (50 % van het jaarbudget) overgeheveld naar het budget 2021, dat verloopt via de resultaatbestemming. Het restantbedrag dat niet in aanmerking komt voor overheveling bedraagt € 22.488. Dit bedrag wordt naar rato verdeeld tussen Gemert-Bakel (€ 12.980) en Laarbeek (€ 9.507).

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
7.2	Riolering	-899	-757	-142

Toelichting:
Riolering (nadeel € 142.000, waarvan nadelig € 217.000 incidenteel en voordelig € 75.000 structureel)
Op het taakveld riolering is in 2020 € 328.000 minder uitgegeven dan geraamd. De voornaamste veroorzakers hiervan zijn:

- *Kapitaallasten, afschrijving en rente van de activa (voordeel € 104.000 incidenteel)*
  Ieder jaar worden de kredieten aangevraagd via het onderhoudsplan gebaseerd op het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Een flink bedrag van deze kredieten zijn nog niet besteed wat leidt tot minder kapitaallasten.

- *Controle en handhaving hemelwaterverplichting (voordeel € 26.000 incidenteel)*
  In 2020 was er nog geen verplichting om bij uitbreiding verhard oppervlak regenwater op eigen terrein te bergen. Hierdoor hoefde er in 2020 nog geen controle uitgevoerd te worden door ODZOB bij het verlenen van de vergunning en uitvoering.

- *Jaarlijkse onderhoudskosten grondwatermeetnet (voordeel € 28.000 incidenteel)*
  In 2021 zal er in het 2e kwartaal pas begonnen worden met de werkvoorbereiding voor het grondwatermeetnet

- *Jaarlijkse onderhoudskosten meetnet waterketen (voordeel € 26.000 incidenteel)*
  In 2021 zal er in het 3e kwartaal gestart worden met de werkvoorbereiding voor het meetnet te verbeteren en uit te breiden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- *Onderhoud riool- en persleidingen (voordeel € 49.000 incidenteel)*
  Afgelopen jaar zijn er geen grote werkzaamheden geweest aan de riolering, voornamelijk werkzaamheden aan de huisaansluitingen.

- *Stimuleringsbijdrage afkoppelen (voordeel € 25.000 incidenteel)*
  Er is in 2020 weinig gebruik gemaakt van deze stimuleringsregeling.

- *Baten Rioolheffing (voordeel € 75.000 structureel en voordeel € 10.000 incidenteel)*
  Het aantal heffingseenheden is sneller gestegen dan bij het opstellen van het kostendekkingsplan bij het opstellen van de begroting 2020. Daarnaast is nog € 10.000 ontvangen uit voorgaande jaren.

- *Minder dekking in de exploitatie vanuit egalisatievoorziening rioolheffing (nadeel € 552.000 incidenteel)*
  Het taakveld riolering is een gesloten exploitatie waardoor dit onderdeel geen invloed mag hebben op het exploitatiesaldo. Alle saldo van inkomsten en uitgaven wordt verrekend met de voorziening "egalisatievoorziening rioolheffing". Er blijft wel altijd een saldo over op dit taakveld en dat zijn de overhead kosten en de "fictieve" btw. De overhead kosten worden in programma 6 verantwoord. De "fictieve" btw verreken we ook met deze voorziening omdat deze kosten ook verminderd worden uit de algemene uitkering en wordt het op deze werkwijze budgetneutraal.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
7.3	Afval	-229	-290	61

Toelichting:
Huisvuil (nadeel van € 54.000 incidenteel)
Vanwege hogere transportkosten en meer aangeboden tonnen dan verwacht van de verschillende stromen van huisvuil zijn deze kosten hoger uitgevallen. De kosten worden deels gedekt door hogere inkomsten uit diftar.

Milieustraat (nadeel van € 72.000 incidenteel)
Vanwege de corona-crisis heeft Blink meerkosten gemaakt voor de afvalinzameling, vooral in de post personele bezetting van de milieustraat en vuilnisinzameling en aanpassingen milieustraat (zoals extra verkeersregelaars, beveiliging, anders inrichten terrein en extra instructietrainingen personeel). Deze kosten zijn door Blink opgegeven als € 65.000 "diensten buiten begroting". Omdat de meeste van deze kosten betrekking hebben op de milieustraat en er geen aparte post onvoorzien is in de afvalbegroting, zijn deze kosten verantwoord op de post milieustraat. De overschrijding van de reguliere werkzaamheden milieustraat is daarnaast € 7.000.

Baten afvalstoffenheffing (voordeel van € 119.000 incidenteel)
Dit bedrag is opgebouwd uit een voordeel van € 81.000 op de inkomsten diftar (per lediging groene en grijze containers). In de tussenrapportage in oktober 2020 zijn deze inkomsten omlaag bijgesteld omdat er minder containers werden aangeboden dan verwacht. Nu zien we dat deze bijstelling iets te fors is

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

geweest en dat inwoners in het laatste kwartaal toch meer containers hebben aangeboden. Er is daarnaast een kleiner voordeel van € 17.000 in het vastrecht, vanwege een lagere leegstand dan verwacht en een aantal nieuw opgeleverde woningen. Ten slotte is er een voordeel van € 20.000 bij de opbrengsten poorttarieven milieustraat, waar vanwege de corona-crisis meer gebruik van is gemaakt dan verwacht.

Baten huisvuil (voordeel € 82.000 incidenteel)
Het grootste deel van deze onderschrijding (€ 51.000) wordt veroorzaakt door een verkregen subsidie voor ons zwerfvuilprogramma. Vanwege de corona-crisis hebben veel van de geplande activiteiten geen doorgang kunnen vinden. Een ander significant voordeel (€ 19.000) is te vinden in de post 'vergoeding verpakkingsconvenant'. Er is meer PMD ingezameld dan verwacht, waardoor deze vergoeding ook hoger is uitgevallen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december in duizendtallen weer.

Jaar	Investering	Begroting	Rekening	Verschil
2018	Uitbreiding riolering De Vinken AR	54	44	10
2012	Verplaatsen overstort De Zicht incl stamrio	100	0	100
2013	Verlengen overstortld naar BBB Vogelenzang	100	0	100
2015	Verruimen riool en aanpass gemaal Meerven MH	258	258	0
2018	Vervangen riolering Bernadettestraat MH	200	151	49
2018	Voorbereiding riolering Piet v.Thielplein BD	15	0	15
2019	Ptr Vogelsstraat, Kerkstraat en Hubertusweg	20	3	17
2019	Bernadettestraat MH (aanv.krediet)	107	107	0
2019	Reconstructie Nieuwe Erven MH (rio)	50	50	0
2019	Aanleg retentievoorziening Meerven MH	60	0	60
2020	Relining Piet van Thiel BD	85	0	85
2020	Bijdrage aanleg retentievoorz Kerkakkers	60	0	60
2020	Combi weg/riool Vogelstr/Kerkstr/Hubertusweg	600	3	597
2020	Combi weg/riool Koppelstr thv PvThielplein	70	0	70
2015	Aanleg retentievoorziening Oranjelaan BD	120	0	120
2017	Opstellen BRP Beek en Donk	30	0	30
2017	Opstellen verordening Hemelwater en drukrio	10	0	10
2018	Stresstest klimaatontwikkeling	15	6	9
2020	Pilot sturing met kunstmatige intelligentie	12	10	2
2020	Bijdrage verdieping klimaatstress	8	0	8
2015	Aanpak grondwaterprobl Laarsche Velden BD	50	6	44
2016	Bijplaatsen peilbuizen	8	0	8
2017	Relinen riolering Zaagmolenweg BD	170	0	170
2017	Opstellen oppervlakkig afstroommodel LH	20	0	20

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2017	Uitwerken oppervl. afstroming via Mostermanl	9	0	9
2018	Re-lining	88	74	14
2018	Uitvoeren meetplan riolering	117	1	116
2018	Inrichten grondwatermeetnet	65	0	65
2019	Renovatie drukgemaaltjes LB	45	27	18
2019	Relining Mariastraat AR en Oranjelaan BD	190	0	190
2019	Onderhoud en vervanging gemalen en pompen LB	60	60	0
2020	Renovatie drukrioleringsgemaaltjes	45	18	27
2020	Vervanging gemaal Schutstraat LH	60	0	60
2020	Relining Reijakkerloop	75	0	75

Projectnaam	Toelichting status	Afsluiten
Uitbreiding riolering De Vinken AR	werk is gereed mag afgeboekt worden	ja
Verplaatsen overstort De Zicht incl stamriool	Werkzaamheden zijn in uitvoering.	nee
Verlengen overstortleiding naar BBB Vogelenzang	Werkzaamheden zijn in uitvoering	nee
Verruimen riool en aanpassing gemaal Meerven MH	Werkzaamheden zijn uitgevoerd.	ja
Vervangen riolering Bernadettestraat MH	Werkzaamheden zijn in uitvoering	nee
Voorbereiding riolering Piet v.Thielplein BD	Werkvoorbereiding is in uitvoering. Start uitvoering Q2 2022	nee
Bernadettestraat MH (aanv.krediet)	Werkzaamheden zijn in uitvoering	nee
Reconstructie Nieuwe Erven MH (rio)	Werkzaamheden zijn uitgevoerd. Raad is geïnformeerd.	ja
Ptr Vogelsstraat, Kerkstraat en Hubertusweg	Werkvoorbereiding is in uitvoering. Uitvoering start Q3	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Aanleg retentievoorziening Meerven MH	Werkvoorbereiding wordt in Q3 2021 opgestart	nee
Combi weg/riool Vogelstr/Kerkstr/Hubertusweg	Werkvoorbereiding is gestart. Klimaatdialoog volt in april. Werkzaamheden in uitvoering Q2 2022	nee
Bijdrage aanleg retentievoorziening Kerkakkers	Werkzaamheden worden opgestart in Q3.	nee
Relining Piet van Thiel BD	Werkvoorbereiding wordt opgestart Q2 2021	nee
Combi weg/riool Koppelstr thv PvThielplein	Werkvoorbereiding is opgestart. Uitvoering Q2 2022	nee
Aanleg retentievoorziening Oranjelaan BD	Werkvoorbereiding is opgestart. UItvoering verwacht eind 2020	Nee
Opstellen verordening Hemelwater en drukriolering	Volgens de huidige planning zal de verordening Hemelwater en drukriolering worden opgesteld in 2021.	Nee
Opstellen BRP Beek en Donk	In een basisrioleringplan (BRP) wordt het hydraulisch functioneren van een volledig rioleringsstelsel doorgerekend. Deze berekeningen worden opnieuw uitgevoerd bij grote veranderingen in het stelsel, door renovatie of uitbreiding. In praktijk blijkt dat het huidige model voor Beek en Donk nog voldoet en dat een nieuwe doorrekening op dit moment nog niet noodzakelijk is.	Ja
Stresstest klimaatontwikkeling	Stresstest klimaatontwikkeling werd in 2019 uitgevoerd. Op basis van de resultaten is een begin gemaakt met klimaatdialogen. Op 10 maart 2020 werd de gemeenteraad door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de resultaten van de klimaatstresstest.	Ja
Pilot sturing met kunstmatige intelligentie	Met de pilot 'Sturing met kunstmatige intelligentie' werd -samen met waterschap Aa en Maas- aangetoond dat er (financieel interessante) mogelijkheden zijn om door middel van intelligente sturing het gebruik van de bestaande rioleringscapaciteit te optimaliseren.	Ja
Bijdrage verdieping klimaatstress	Dit betreft een onderzoek in Peelverband naar riooloverstorten waar de achterliggende waterschapssloot onvoldoende capaciteit heeft om het overgestorte water af te voeren. Voor de gemeente Laarbeek zal dit onderzoek plaatsvinden in 2021. Dan zullen ook de kosten in rekening worden gebracht.	Nee
Aanpak grondwaterprobleem Laarsche Velden BD	De grondwateroverlast op deze locatie is niet meer actueel. Destijds is geconstateerd dat één laag in de ondergrond niet doorbroken was tijdens het	Ja

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	bouwrijp maken van dit gebied. Hier zijn lokaal maatregelen genomen en sindsdien is er geen overlast meer geweest.	
Bijplaatsen peilbuizen	Vervangen van enkele defecte peilbuizen, werkzaamheden worden Q3 opgestart.	Nee
Relinen riolering Zaagmolenweg BD	Het relinen van de Zaagmolenweg is achteraf niet de juiste keuze. Daarom is er gekozen voor het compleet vervangen van de riolering en het bijplaatsen van een drainage-systeem ten tijde van de reconstructie 2023-2024.	Ja
Uitwerken oppervl. afstroming via Mostermanlaan	Het oppervlakkig afstromingsmodel zal volgend jaar mogelijk in een andere vorm worden opgepakt, voor bijvoorbeeld heel Lieshout.	Ja
Opstellen oppervlakkig afstroommodel LH	Werkvoorbereiding wordt opgestart Q4 2021	Nee
Re-lining	Werkzaamheden zijn Q4 2019 opgeleverd	Ja
Inrichten grondwatermeetnet	Werkvoorbereiding wordt opgestart Q2 2021	Nee
Uitvoeren meetplan riolering	Werkvoorbereiding wordt opgestart Q3	Nee
Renovatie drukgemaaltjes LB	Werkzaamheden zijn in uitvoering	Nee
Onderhoud en vervanging gemalen en pompen LB	Werkzaamheden zijn uitgevoerd	Ja
Relining Mariastraat AR en Oranjelaan BD	Werkvoorbereiding wordt opgestart Q2	Nee
Renovatie drukrioleringsgemaaltjes	Werkzaamheden zijn in uitvoering	Nee
Vervanging gemaal Schutstraat LH	Werkzaamheden worden meegenomen in het project Lankelaar 2021	Nee
Relining Reijakkerloop	Het is nog steeds niet duidelijk van wie deze duiker precies is. Waterschap Aa en Maas of de gemeente? Dit wordt Q2 opgepakt	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Blink	Gemeenschappelijke regeling
Metropool Regio Eindhoven	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2. Veiligheid

Inwoners willen zich veilig voelen in hun eigen leefomgeving. Kleine irritaties, zoals foutparkeren en zwerfvuil, maar ook grotere vraagstukken, zoals overlast van verwarde personen, criminaliteit en illegale wietplantages geven inwoners een onveilig gevoel.
Het is belangrijk dat dit in een vroegtijdig stadium wordt gesignaleerd. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van de politie en van gemeentelijke handhavers maar ook van inwoners. Een veilige samenleving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
Wij accepteren geen ondermijning en ondersteunen hierin de burgemeester.
Door de toenemende digitalisering is het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van inwoners (persoonsgegevens) en organisaties ook voor gemeenten van steeds groter belang. Uitval van computers, het zoek raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de dienstverlening. Een betrouwbare, beschikbare en correcte informatiehuishouding is essentieel voor de dienstverlening van gemeenten en de privacy van onze inwoners.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester van der Meijden

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

2.01 Wij accepteren geen ondermijning en stimuleren onze inwoners om mede verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige samenleving

2.02 Wij benutten onze bestuurlijke netwerken ten behoeve van de handhaving

2.03 Wij blijven werken aan een betrouwbare en veilige informatiehuishouding

2.04 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.01	***Wij accepteren geen ondermijning en stimuleren onze inwoners om mede verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige samenleving***						
2.01.01	**Veiligheid en handhaving** Door veiligheid en handhaving als speerpunt te benoemen en uitvoering te geven aan het geformuleerde beleid dragen we bij aan een veilige samenleving met minder criminaliteit, minder overlast, minder onveiligheidsgevoelens bij de burgers en het op acceptabel niveau houden van fysieke veiligheidsrisico's. Dit doen we door uitvoering te geven aan ons handhavingsprogramma en het uitvoeringsprogramma van de kadernota Integrale Veiligheid Peelland. We hebben daarnaast continu aandacht voor de aanpak van ondermijning en zetten alle ons daartoe ter beschikking staande instrumenten voor in.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Het handhavingsprogramma hebben wij in samenhang met onze Peellandpartners uitgevoerd, ondermijning is aangepakt via 6 PIT acties en 9 afgeronde casussen in Laarbeek				

2.01.02	**Voorlichting veiligheid en handhaving** Om inwoners meer mee te nemen in de bewustwording en aanpak van ondermijning is voorlichting en training noodzakelijk. In 2020 richten we ons speciaal op ondernemers in het buitengebied agrariërs en een tweede groep van Whatsappbeheerders, die qua aantal nog steeds toeneemt.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Voorlichting veiligheid en handhaving heeft continue aandacht. Daarbij kan gedacht worden aan uitkomsten/resultaten PIT-acties, invoering misdaad anoniem, buurtwhatsapp en bewustwording van signalen ondermijning.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.02	***Wij benutten onze bestuurlijke netwerken ten behoeve van de handhaving***						
2.02.01	**Optimaliseren AVE model** De functie van procesregisseur is formatief ingebed in de organisatie. In 30 casussen heeft het ingrijpen door een	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	06 - 2020	06 - 2020
			Toelichting op de status: De functie procesregisseur is formeel ingebed in de organisatie. Daarnaast zijn de				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	procesregisseur ertoe geleid, dat de veiligheid werd geborgd, de bestuurlijke opschalingslijn werd benut of de gestagneerde samenwerking werd hersteld (van AVE3 naar AVE2 of AVE1).		processen waarbij de procesregisseur een rol heeft vastgelegd en is de afstemming tussen de domeinen van openbare veiligheid en sociale veiligheid geborgd.

2.02.02	**Doorontwikkeling Wet verplichte GGZ: processen** De processen betreffende de Wet verplichte GGZ worden opgetuigd, waar mogelijk in samenwerking met peelgemeenten / Helmond, geëvalueerd en geoptimaliseerd.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Beleid en Projecten	07 - 2020	07 - 2020
			Toelichting op de status: In de regionale werkgroep WvGGZ zijn de processen betreffende de WvGGZ ingericht. De eerste evaluatie heeft plaatsgevonden. De huidige processen zijn vooralsnog met 2 jaar verlengd.				

2.02.03	**Doorontwikkeling Wet verplichte GGZ: meldpunt** Meldingen komen binnen bij het daartoe ingerichte meldpunt (peelbreed).	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Beleid en Projecten	02 - 2020	02 - 2020
			Toelichting op de status: Meldpunt psychische zorg is in Laarbeek belegd bij het sociaal team Laarbeek.				

2.02.04	**Doorontwikkeling Wet verplichte GGZ: samenwerking Fact en STL** De samenwerking tussen het Fact (GGZ) en het Sociaal Team Laarbeek verbeterd doordat er procesafspraken zijn gemaakt over de aansluiting van de werkwijze Fact op de werkwijze STL.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	10 - 2020	10 - 2020
			Toelichting op de status: Met GGZ Oost Brabant / Fact team zijn afspraken gemaakt over een intensievere samenwerking. Er zijn afspraken gemaakt over de informatie uitwisseling tussen GGZ Oost Brabant en gemeente betreft personen met psychiatrische problematiek. Naast deze communicatieafspraken zijn er reguliere overleggen gepland en zal de GGZ frequent aansluiten bij overleggen binnen het sociaal domein.				

2.02.05	**Handhaving** Waar mogelijk vragen we in bestuurlijke overleggen (op verschillende niveaus) aandacht en ondersteuning voor een doortastende en adequate handhaving. Overleg met diverse fora, zoals Samen Sterk in het Buitengebied, wordt geïntensiveerd. Dit resulteert in een gezamenlijke aanpak.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Integrale aanpak in het buitengebied met Samen Sterk in het Buitengebied in afstemming met het PIT is succesvol verlopen en heeft geleid tot 2 acties. Deze aanpak krijgt een vervolg in 2021.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.03	***Wij blijven werken aan een betrouwbare en veilige informatiehuishouding***						
2.03.01	**Vaststelling informatiebeveiligingsbeleid en bijbehorende uitvoeringsplan** Door het actualiseren van het huidige informatiebeveiligingsbeleid en het opstellen van een nieuw uitvoeringsplan wordt de veiligheid van gemeentelijke informatie voldoende geborgd.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	05 - 2020	05 - 2020
			Toelichting op de status: Het nieuwe informatiebeveiligingsbeleid en een bijbehorend uitvoeringsplan zijn vastgesteld door het college.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
2.04	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
2.04.01	**Sanering drugsdumpingen** Het protocol drugsdumpingen Zuidoost-Brabant wordt geïmplementeerd.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	03 - 2020	03 - 2020
			Toelichting op de status: Protocol kan worden toegepast in Laarbeek.				
2.04.02	**Wet zorg en dwang** In peelgemeente verband (inclusief Helmond) is gestart met de voorbereiding van de Wet Zorg en Dwang (WZD) Deze wet gaat op 1 januari 2020 in en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Wij gaan er vanuit dat we er in slagen de wet voldoende te hebben geïmplementeerd.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: WZD is geïmplementeerd. Dit proces wordt verder vanuit de regio geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.				
2.04.03	**Doorontwikkeling aanpak Wet Bibob** In samenwerking met het PIT-team (Peelland Interventieteam) en de Peelgemeenten wordt bekeken wat deze gevolgen voor de afzonderlijke gemeenten zijn.	Lopend binnen planning	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	10 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: De Wet Bibob wordt reeds toegepast op horeca, exploitatie, prostitutie, speelautomaten, bouwen, milieu en vastgoed. Aanbestedingen en subsidies worden ontwikkeld.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name raadsleden meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Verwijzingen HALT	Ja	per 1.000 jongeren	2020	14	10
Winkeldiefstallen	Ja	per 1.000 inwoners	2019	0,2	0,7
Geweldsmisdrijven	Ja	per 1.000 inwoners	2020	1,8	2,6
Diefstallen uit woningen	Ja	per 1.000 inwoners	2019	1,6	2,0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Ja	per 1.000 inwoners	2020	4,2	4,5

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-1.773	-1.808	-1.767	41
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	-1.291	-1.361	-1.345	16
1.2	Openbare orde en Veiligheid	-481	-447	-422	25
7.5	Begraafplaatsen				
Baten		70	92	78	-13
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	43	81	75	-6
1.2	Openbare orde en Veiligheid	27	10	3	-7
Saldo van baten en lasten		**-1.703**	**-1.717**	**-1.689**	**28**
Stortingen in reserves			-4	-4	
Resultaat		**-1.703**	**-1.721**	**-1.693**	**28**

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
1.2	Openbare orde en Veiligheid	437	419	18

Toelichting:

Integraal Veiligheidsbeleid (voordeel € 23.000 incidenteel)

Verschil is voornamelijk veroorzaakt door:

1. Kosten projectleider ondermijning waar opslag overhead ten onrechte was doorbelast (€ 10.000).
2. Inhuur toezichthouders vuurwerkoverlast, welke waren begroot op het integrale veiligheidsbudget, maar zijn betaald uit het P-budget (€ 5.000).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3. Woon- en leefklimaat

Wonen en leefbaarheid
Om een vitale en toekomstbestendige gemeente te blijven is een evenwichtige leeftijdsopbouw essentieel. Om een diversiteit aan mensen te verleiden om in Laarbeek te blijven en te komen wonen zijn er voldoende geschikte woningen en woonvormen nodig die aansluiten bij huidige en toekomstige behoeften. We voorzien zowel in de demografische vraag op de lange als op de korte termijn (levensloopbestendig). Indien nodig treden we in overleg met de provincie over de uitbreidingsbehoefte. De woningen dienen evenwichtig over de kernen te zijn verdeeld, waarbij de bouw van woningen in Aarle-Rixtel en Lieshout, gezien het beperkte aanbod en grote vraag, de komende tijd de eerste prioriteit heeft.

Open, groene ruimte in de kernen wordt steeds schaarser maar bepaalt wel in belangrijke mate het dorpse karakter van Laarbeek. Dit willen we voor de toekomst graag behouden. We richten ons daarom als het gaat om woningbouw ook op het herbestemmen en herstructureren van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen (ook kerken).

Laarbeek is een groene gemeente. Groen is een kernkwaliteit van Laarbeek. Op verschillende manieren spant de gemeente zich in voor een verbetering van natuur, milieu en landschap. Deze inspanningen dragen immers bij aan een gezond leefklimaat. Mede om soortenrijkdom te behouden en herstellen wordt nieuwe natuur aangelegd.

Het is goed wonen in Laarbeek. De wijze waarop de voorzieningen in de openbare ruimte worden beheerd en onderhouden draagt bij aan de veiligheid en de beleving van de openbare ruimte. Het beheer en onderhoud is onderhevig aan nieuwe ontwikkelingen en (wettelijke)eisen. Daarbij kan gedacht worden aan het verbod op het gebruik van onkruidbestrijdingsmiddelen, demografische ontwikkelingen, de gevolgen van de klimaatverandering. Maar ook het toenemende aantal initiatieven, waarbij het onderhoud en beheer samen met en door inwoners vorm wordt gegeven. Ook is er sprake van een toename van het te onderhouden en te beheren oppervlak door de aanleg van nieuwe woonwijken en natuur. Om het beheer en onderhoud op orde te houden zijn investeringen en reserveringen noodzakelijk. Er dienen om achterstanden te voorkomen en onveilige situaties uit te bannen nieuwe afspraken te worden gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte.

Laarbeek wil de nabijheid tot Helmond en Eindhoven beter benutten, met behoud van het landelijke karakter. Een snelle en comfortabele verbinding met het stedelijk gebied is hiervoor onontbeerlijk. Voor verbeteringen in de weginfrastructuur (inclusief de Beekse brug) is een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid enerzijds en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid anderzijds noodzakelijk. Besluiten over de verkeersinfrastructuur benaderen wij altijd vanuit de 'Ladder van Verdaas'. Nut en noodzaak dienen eerst aangetoond te zijn voordat nieuwe structuren worden aangelegd. Daarnaast dienen andere vormen van (duurzaam) vervoer te worden gestimuleerd, door bijvoorbeeld het versterken van het openbaar vervoer, de aanleg van snelfietsroutes en de plaatsing van snellaadpalen.

Landelijk gebied
In het landelijk gebied doen zich vele gewenste, maar ook ongewenste ontwikkelingen voor. Ontwikkelingen moeten worden omgezet in nieuwe kansen en dragers voor de leefbaarheid van het landelijk gebied. Daarbij wordt er gezocht naar een nieuwe balans tussen de verschillende functies.

Enerzijds worden steeds meer agrarische bedrijven beëindigd, anderzijds is er de toenemende schaalvergroting. Dat leidt tot vraagstukken met betrekking tot het hergebruik van de vrijkomende agrarische bebouwing en gronden, verloedering en toename van (drugsgerelateerde) criminaliteit. Het gaat dus om economische belangen maar zeker ook om andere waarden zoals gezondheid, natuur en landschap, biodiversiteit

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

en klimaat. Verschillende belangen zullen moeten worden gewogen. We willen ontwikkelingen kunnen sturen en omzetten naar kansen om de leefbaarheid in het buitengebied te behouden en te versterken.
Er dient daarbij ook te worden gezocht naar nieuwe economische dragers om de visie buitengebied vorm te kunnen geven. Daarbij kan concreet gedacht worden aan instrumenten om invulling te geven aan het beleid (van herbestemming tot sloop) voor vrijkomende agrarische bebouwing.

Duurzaamheid
Duurzaamheid en de energietransitie zijn thema's die ook landelijk erg in ontwikkeling zijn. In Laarbeek is er de afgelopen jaren ingezet op duurzaamheid waarbij samenwerking met inwoners en organisaties centraal stond. Er zijn experimentele vormen van duurzaamheid en innovatie bevorderd.
We willen focus aanbrengen in de doelstellingen voor de komende jaren. Tegelijkertijd willen we duurzaamheid echter ook in alle reguliere beleidsonderwerpen verankeren.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester van der Meijden

Wethouder Briels

Wethouder Meulensteen

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

3.01	Wij stemmen woningbouw af op de (demografische) vraag naar woningen op zowel de lange als korte termijn
3.02	Wij hanteren het uitgangspunt van een evenredige verdeling van woningen over de kernen en de komende periode geven wij daarom prioriteit aan woningbouw in de kernen Aarle-Rixtel en Lieshout
3.03	Ter behoud van het dorpse karakter worden niet alle open plekken bebouwd
3.04	Naast uit- en inbreiding richten we ons ook op herbestemming en –structurering van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen
3.05	Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte
3.06	We voeren een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid (volgens Ladder van Verdaas)
3.07	Wij stellen een visie op voor het buitengebied
3.08	Wij gaan op zoek naar kansen en nieuwe economische dragers voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen
3.09	We zetten onverminderd in op duurzaamheid en brengen focus aan in concrete duurzaamheidsdoelstellingen en tegelijkertijd verankeren we duurzaamheid in alle beleidsonderwerpen
3.10	We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek
3.11	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.02	***Wij hanteren het uitgangspunt van een evenredige verdeling van woningen over de kernen en de komende periode geven wij daarom prioriteit aan woningbouw in de kernen Aarle-Rixtel en Lieshout***						
3.02.01	**Gebiedsontwikkeling Mimosaplantsoen (Aarle-Rixtel)** Nu er geen juridische procedures resteren kan het bouw- en woonrijp maken worden opgestart door ontwikkelaar BurgtBouw. De gemeente heeft hierbij een meedenkende en controlerende taak.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2021
			Toelichting op de status: Het bouwrijpmaken is opgestart. In het voorjaar 2021 wordt een start gemaakt met de bouw van de woningen en de verplaatsing van de schoorsteen.				
3.02.02	**Gebiedsontwikkeling De Hopman (Aarle-Rixtel)** Het plangebied wordt woonrijp gemaakt en afgerond.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Omgevingsbeheer	05 - 2020	05 - 2020
			Toelichting op de status: De gebiedsontwikkeling tiny houses is voltooid.				
3.02.03	**Gebiedsontwikkeling De Klokkengieterij (Aarle-Rixtel)** Het plangebied wordt bouwrijp gemaakt, de bodemsanering uitgevoerd en de ontwikkelaar en gemeente leggen de afspraken vast in een samenwerkingsovereenkomst.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	07 - 2021	12 - 2021
			Toelichting op de status: In verband met de Corona-maatregelen hebben diverse noodzakelijke overleggen in min of meerdere mate vertraging opgelopen. Inmiddels heeft wederom een gesprek plaatsgehad met (een vertegenwoordiging) de omwonenden en IVN Laarbeek. De noodzakelijke planologische onderzoeken zijn uitgevoerd. We gaan ervan uit dat de samenwerkingsovereenkomst voor juli 2021 is angegaan en ondertekend. Ook wordt het ontwerp-bestemmingsplan vóór de zomervakantie ter visie gelegd. Bouwrijpmaken en de sanering van de bodemverontreiniging worden vermoedelijk over de zomervakantie getild.				
3.02.04	**Gebiedsontwikkeling Heindertweg (Aarle-Rixtel)** Realiseren 12 patiowoningen voor diverse doelgroepen (starters en senioren).	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: Ontwikkelaar is bezig met bestemmingsplan. Dit heeft vertraging opgelopen. Wordt dit jaar afgerond en einde jaar start bouw. Onder voorbehoud van eventuele procedures.				
3.02.05	**Herontwikkeling De Heuvel (Lieshout)**		2020			12 - 2023	12 - 2023

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	In het voorjaar van 2021 starten we met de bestemmingsplanprocedure die gaat leiden tot centrumherontwikkeling van het gebied 'de Heuvel' in Lieshout. Dit plan wordt gebaseerd op een uitgewerkte visie die is samengesteld in overleg met een aantal belangengroepen (dorpsraad, LIMO, heemkundevereniging en direct aanwonenden).		Lopend binnen planning		Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten		
			Toelichting op de status: Het plan vertoont diverse raakvlakken en relaties met andere aspecten (herinrichting Heuvel, parkeren, bestaande JUMBO-locatie). Dit maakt de ontwikkeling complex. Desalniettemin is het de bedoeling om de noodzakelijke bestemmingsplanprocedure medio 2021 op te starten. We houden rekening met een beroepsprocedure hetgeen er toe leidt dat het programma (supermarkt, appartementen, dagwinkels en parkeerplaatsen niet eerder dan in 2024 opgeleverd zullen worden.					

3.02.06	**Gebiedsontwikkeling Nieuwenhof-Noord (Lieshout)** Realiseren nieuwbouw	✔	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	09 - 2020	09 - 2020
			Toelichting op de status: Alle kavels, dus ook t.b.v. de 9 woningen van WoCom zijn inmiddels geleverd. WoCom is gestart met de bouw. Er was vertraging ontstaan in de eigendomsoverdracht van de laatste kavels aan WoCom. De vertraging is ontstaan doordat WoCom de woningen in een bouwstroom ging realiseren met de woningen die zij in Vogelenzang en De Beekse Akkers gaan realiseren. De werkvoorbereidingen voor het woonrijp maken (verwachting 2021) zijn gestart.					

3.02.07	**Ontwikkelingen Vogelenzang (Lieshout)** Het plan maakt maximaal 40 nieuwbouwwoningen mogelijk aan de zuidwestzijde van Lieshout WoCom neemt 4 kavels af voor de ontwikkeling van huurwoningen. 8 kavels zijn gereserveerd voor beleggershuurwoningen.	✔	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Alle bouwkavels, op twee na, zijn verkocht en geleverd. De twee resterende bouwkavels zijn in optie gegeven. Optanten zijn bezig met het ontwikkelen van hun bouwplan. WoCom is gestart met de bouw van 4 woningen en de projectontwikkelaar is gestart met de bouw van de 8 beleggershuurwoningen. Voor het gedeelte van Vogelenzang dat in eigendom is van een particuliere grondeigenaar zijn nog 5 van de 16 bouwkavels beschikbaar. Door middel van bewonersparticipatie is gestart met het ontwerpen van de speelvoorziening. Planvorming voor het woonrijp maken is opgestart.					

3.02.08	**Herontwikkeling Baverdestraat**	●	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Momenteel worden ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Naar verwachting is het ontwerpbestemmingsplan in het 1e kwartaal van 2020 gereed. Verder zijn WoCom en de gemeente Laarbeek in gesprek over samenwerkingsvorm en afspraken met betrekking tot de herontwikkeling van deze locatie.		Toelichting op de status: Het maken van afspraken over een goede samenwerkingsvorm met WoCom hebben meer tijd gevergd. Dit lag vooral juridisch ingewikkeld vanwege regels voor woningcorporaties over de inbreng van de gronden. Er zijn nu drie varianten voor invulling van het plan. De verwachting is dat het college hieruit nog voor de zomervakantie een keuze kan maken en voorleggen aan de gemeenteraad.. Onderzoeken voor bestemmingsplan en sloopvergunning kosten meer tijd.

3.02.09	**Uitbreidingslocaties**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	02 - 2020	02 - 2020
	In 2020 wordt onderzocht welke uitbreidingslocaties in Laarbeek beschikbaar zijn. Het mag duidelijk zijn dat de gemeente om speculatieve redenen niet communiceert (in welke vorm ook) over de uitbreidingsmogelijkheden. Tenzij deze gronden al in gemeentelijk eigendom zijn.		Toelichting op de status: Op 13 februari 2020 is de gemeenteraad in een besloten vergadering geïnformeerd over het voornemen om drie potentiële uitbreidingslocaties te onderzoeken op geschiktheid en verwerfbaarheid. De raad heeft met deze keuze ingestemd.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.04	***Naast uit- en inbreiding richten we ons ook op herbestemming en –structurering van bestaande bebouwde gebieden en gebouwen***						
3.04.01	**Transformatiebeleid**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021
	In plaats van het open plekkenbeleid wordt er nieuw beleid geformuleerd over herstructurering en transformatie. Dit Beleidsplan wordt in februari aan de gemeenteraad voorgelegd.		Toelichting op de status: In juni 2021 zal een beleidskader Transformatie en woningsplitsing aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.				

3.04.02	**Cultuurhistorische waardevolle panden**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2023
	Er wordt beleid ontwikkeld zodat met betrekking tot cultuurhistorische waardevolle panden in het buitengebied afwegingen kunnen worden gemaakt.		Toelichting op de status: De globale beleidslijnen worden meegenomen in de Omgevingsvisie buitengebied en het geactualiseerde erfgoedbeleid. De uitwerking hiervan wordt meegenomen in het toekomstige Omgevingsplan voor Laarbeek, zodat de bescherming van de cultuurhistorische panden goed ruimtelijk en juridische verankerd wordt. De planning hiervoor is afhankelijk van de voorlopige planning voor de implementatie van de Omgevingswet.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.05	***Er worden (nieuwe) afspraken gemaakt over het beheer- en onderhoudsniveau van de openbare ruimte***						
3.05.01	**Uitvoeren bomenvervangingsplan** We vervangen 600 bomen in 2020.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2020	10 - 2021
			Toelichting op de status: Het bomenvervangingsplan is eind 2020 goedgekeurd door raad. De eerste locaties die voor 2020 waren gepland zijn in behandeling genomen met daarbij aandacht voor de dialoog met de omgeving. De feitelijke uitvoering (het planten van de bomen) vindt in verband met de afhankelijkheid van het plantseizoen plaats in oktober 2021.				
3.05.02	**Bokashi-composteren bermmaaisel** Onderzocht wordt of de techniek van het Bokashicomposteren* in 2021 in Laarbeek kan worden toegepast. * Bokashicomposteren: organisch restmateriaal (bijvoorbeeld bermmaaisel) wordt na fermentatie teruggegeven aan de bodem om de vruchtbaarheid te vergroten. Ook wordt door het extra organisch materiaal water beter vastgehouden.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2020	07 - 2021
			Toelichting op de status: De gemeente is hier grotendeels afhankelijk van initiatieven in de markt. Een pilot is in voorbereiding met een marktpartij in Laarbeek op voorwaarde dat deze tijdig kan beschikken over de benodigde vergunningen/ontheffingen. Er heeft inmiddels een pilot plaats gevonden met een mengsel van de bladcampagne en bermmaaisel 2020, dat is verwerkt tot bokashi. Op basis van de resultaten van de pilot wordt toegewerkt naar een definitieve implementatie, waarbij eerst de noodzakelijke omgevingsvergunningen zullen moeten worden aangevraagd.				
3.05.02	**Onderhoudsplan speelplekken** We maken een nieuw onderhouds- en vervangingsplan speelplekken.	Lopend buiten planning	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2020	06 - 2021
			Toelichting op de status: In de raad van 12 december 2019 is besloten om een krediet ter beschikking te stellen. Dit heeft een vervolg gekregen in 2020. Door middel van bijeenkomsten is bij betrokken partijen input opgehaald. Daarna volgt uitwerking tot een eindplan, met eindpresentatie in de gemeenteraad. Doelstelling is om dit medio juni 2021 aan de raad te presenteren.				
3.05.03	**Baggeren watergangen en sloten**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2020	05 - 2021

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Uitvoering geven aan de jaarschijf 2020 van het in 2019 vastgestelde beheerplan onderhoud watergangen en sloten.		Toelichting op de status: Het beheerplan wordt in het voorjaar 2021 vast gesteld. Uitvoering van de eerste jaarschijf vindt plaats in het voorjaar 2022.

3.05.03	**Pilot duurzaam onderhoud sportparken** We voeren een pilot uit om invulling te geven aan het duurzame onderhoud van sportparken.	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Er is in 2019 een pilot opgestart met robotmaaiers in Mariahout en Aarle-Rixtel. In Mariahout worden 2 wedstrijdvelden met een robotmaaier gemaaid. In Aarle-Rixtel alleen het hoofdveld. De beheerders van de sportparken zijn tot nu toe positief over het maairesultaat. In 2020 is er een pilot opgestart in Beek en Donk om 1 wedstrijdveld te maaien met 2 kleinere maairobots. Sportpark Lieshout heeft te kennen gegeven niet deel te nemen aan deze pilot. Er heeft afgelopen najaar een Europese aanbesteding plaats gevonden van de sportparken. Er komt een raadsvoorstel naar de gemeenteraad om een keuze te maken of we verder gaan met het maaien van de sportvelden met een robotmaaier. Alle sportparken worden bemest met een 100% organische meststof en de onkruiden worden alleen mechanisch middels verticuteren of extreem kort maaien verwijderd. De verlichting op de sportparken wordt in 2021 vervangen door LED verlichting.					

3.05.05	**Onderhoudsplan vijvers, waterpartijen en sloten** We stellen een onderhoudsplan vijvers, waterpartijen en sloten op en geven hieraan uitvoering.	Lopend buiten planning	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	11 - 2020	05 - 2021
			Toelichting op de status: Het onderhoudsplan is opgesteld. De groene long is hierin ook opgenomen maar gezien de complexiteit van dit watersysteem is extra onderzoek noodzakelijk. De plannen worden in mei aan het college en de raad gepresenteerd.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.06	***We voeren een krachtige proactieve lobby gericht op bereikbaarheid en een aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid (volgens Ladder van Verdaas)***						
3.06.01	**Bereikbaarheid en aanvaardbaar verkeersniveau ten behoeve van de leefbaarheid** Op basis van de op te leveren planstudie Beekse Brug wordt een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd voor de uitvoering.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	06 - 2021	06 - 2021
			Toelichting op de status: In 2020 is een effectenstudie uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een voorlopig voorkeursalternatief.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.06.02	**Inpassingsplan N279** In het kader van de vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan N279 Veghel-Asten sluiten we uitvoeringsovereenkomsten met de provincie af.	Lopend buiten planning	2019	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	10 - 2020	10 - 2021
		Toelichting op de status: In verband met beroepen die ingesteld zijn tegen de vaststelling van het PIP heeft de provincie er voor gekozen om de totstandkoming van de uitvoeringsovereenkomsten op te schorten tot het moment dat er zicht bestaat op de wijze waarop de beroepen wel of niet gehonoreerd zullen gaan worden. De zitting bij de Raad van State is uitgesteld naar maart 2021. Inmiddels is besloten om gelijktijdig met de N279 ook de aansluiting Peeleindseweg - N272 mee te nemen in het project. In 2020 heeft de gemeenteraad hiervoor een krediet beschikbaar gesteld.					

3.06.02	**Wegnemen knelpunten** In overleg met verkeerswerkgroepen zullen knelpunten van beperkte omvang worden weggenomen.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
		Toelichting op de status: Dit is een regulier proces geworden; van de genomen maatregelen houden wij u op de hoogte. In 2020 zijn er maatregelen uitgevoerd in Lieshout en Mariahout. Ook is op de Lieshoutseweg in Aarle-Rixtel een maximumsnelheid van 60 km/uur ingesteld.					

3.06.03	**Bevorderen bewustzijn met betrekking tot gedrag in het verkeer** Door actief aandacht te vestigen op (onveilig) gedrag in het verkeer wordt de onveiligheidsbeleving verbeterd, zonder hiervoor fysieke inrichtingsmaatregelen te treffen.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
		Toelichting op de status: Dit is opgenomen als regulier werkproces. Ondanks de coronacrisis werkten de scholen toch aan diverse projecten in het kader van Brabants VeiligheidsLabel.					

3.06.03	**Opheffing verkeersknelpunten** We nemen maatregelen om lokale verkeersknelpunten op te lossen. Dit doen we in overleg met de dorpsraden op basis van een werkbudget.	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
		Toelichting op de status: Een aantal snelheidsremmende maatregelen zijn gerealiseerd. Een extra maatregel in de Kapelstraat in Beek en Donk wordt de komende periode met de bewoners besproken. In 2020 zijn diverse maatregelen in Lieshout uitgevoerd. Ook is in Mariahout een maatregel uitgevoerd op de Tuindersweg. Verder is gestart met de voorbereiding van maatregelen in Aarle-Rixtel op 4 locaties.					

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?	**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

3.07	***Wij stellen een visie op voor het buitengebied***						
3.07.01	**Omgevingsvisie** In het vierde kwartaal van 2020 wordt een conceptversie van de Omgevingsvisie voorgelegd aan de raad, omliggende gemeenten en bestuurlijke partners (Waterschap, provincie, Veiligheidsregio). De definitieve besluitvorming in de gemeenteraad is voorzien in het eerste kwartaal van 2021.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	03 - 2021	07 - 2021
			Toelichting op de status: De ontwerp-omgevingsvisie Buitengebied wordt in maart 2021 ter visie gelegd. Een ieder heeft dan de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken. Tegen de door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie staat geen bezwaar of beroep open.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.09	***We zetten onverminderd in op duurzaamheid en brengen focus aan in concrete duurzaamheidsdoelstellingen en tegelijkertijd verankeren we duurzaamheid in alle beleidsonderwerpen***						
3.09.01	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; Meerjarenonderhoudsplan** Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het opnemen van duurzaamheid in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Bedrijfsvoering	12 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: De energieonderzoeken zijn op 11 mei 2020 opgeleverd, op dit moment wordt in een gezamenlijk traject met de MRE-gemeenten de routekaart Verduurzaming gemeentelijk vastgoed opgesteld, onderdeel van deze routekaart is het maken van een Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan. Hier zal, als de routekaart vastgesteld is, invulling aan worden gegeven.				
3.09.02	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; routekaart** Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het maken van een routekaart voor verduurzaming.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Bedrijfsvoering	12 - 2020	07 - 2021
			Toelichting op de status: De Sectorale Routekaart Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed van de VNG is op 7 mei 2020 vastgesteld. In navolging daarvan wordt in een gezamenlijk traject met de MRE-gemeenten de eigen routekaart Verduurzaming gemeentelijk vastgoed opgesteld, deze zal naar verwachting in juni 2021 gereed zijn.				
3.09.03	**Verduurzaming gemeentelijk vastgoed; energiescans** Gemeentelijk vastgoed verduurzamen door het gebruiken van energiescans voor het uitvoeren van maatregelen voor verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Bedrijfsvoering	04 - 2020	04 - 2020
			Toelichting op de status: De energieonderzoeken zijn inmiddels opgeleverd, gezamenlijk met de routekaart				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			maatschappelijk vastgoed zal een plan van aanpak opgesteld gaan worden hoe en wanneer de verduurzaming plaats gaat vinden.

3.09.04	**Opleveren transitievisie warmte**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	Transitievisie warmte voorbereiden in 2020 d.m.v. participatietraject voor inwoners en expertsessies, zodat de visie in 2021 kan worden vastgesteld. De Raad wordt via RIB's op de hoogte gehouden.		Toelichting op de status: Het projectplan Transitievisie Warmte (TVW) is door de raad op 27 augustus 2020 goedgekeurd. Meteen daarna is gestart met de uitvoering van dit plan. Een thematische raadsavond gaf input voor algemene uitgangsprincipes. Technisch-financiële onderzoeken zijn verder uitgewerkt. Het participatietraject is voorbereid. In 2021 wordt verder uitwerking gegeven aan de Transitievisie Warmte. Deadline voor het vaststellen van de TVW is december 2021.				

3.09.05	**Regionale Energie Strategie (RES)**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	Laarbeek levert een actieve bijdrage aan de totstandkoming van de RES in de MRE-regio en subregio de Peel. In het eerste kwartaal van 2020 wordt de conceptversie van de RES opgeleverd, op basis daarvan wordt gedurende 2020 de uitvoering voorbereid en de definitieve versie ontworpen, zodat die in 2021 kan worden vastgesteld.		Toelichting op de status: De concept-RES is in mei 2020 behandeld in de raad d.m.v. het opstellen van een zienswijze. De rest van het jaar is conform planning gewerkt aan het verfijnen van dit concept, dit zal in 2021 worden vastgesteld.				

3.09.05	**Waterberging en groen Oranjelaan**	● Lopend buiten planning	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2022
	We realiseren een waterberging in het groengebied langs de Oranjelaan in Beek en Donk. Dit combineren we met een herinrichting van deze hoofdgroenstructuur. Water afkomstig van bedrijventerrein Beekerheide kan duurzaam worden geborgen en we verhogen de biodiversiteit en kwaliteit van de leefomgeving. Met diverse betrokkenen maken we een plan dat in 2019 uitgevoerd wordt.		Toelichting op de status: Het doel om extra gronden te verwerven voor het plan is niet mogelijk gebleken omdat de eigenaar niet wil verkopen. Het was de bedoeling om in 2020 een start te maken met het maken van een plan voor de beschikbare gemeentegrond. Vanwege onderbezetting van team duurzaamheid is een prioritering in werkzaamheden aangebracht waarbij is besloten om dit project een jaar door te schuiven. De voorbereiding zal dus in 2021 plaatsvinden en de aanleg van de waterberging en herinrichting van het groen wordt in 2022 uitgevoerd.				

3.09.06	**Duurzaamheidsagenda: duurzaam wonen**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	Geplande activiteiten zijn o.a. het afronden van duurzaamheidsleningen nieuwbouw SVN, invulling geven aan Energieloket, duurzaamheidscafé organiseren over duurzaam wonen, deelname duurzame huizenroute,		Toelichting op de status: Binnen het thema duurzaam wonen uit de duurzaamheidsagenda zijn verschillende activiteiten/projecten uitgevoerd. Het betreft een doorlopend				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	samenwerking met Buurkracht en het ondersteunen van SPDL.		programma zonder einddatum waarbij 2x per jaar via de raad/commissie de prioriteiten worden gesteld. Diverse activiteiten/projecten staan apart benoemd in de programmabegroting / jaarrekening, maar vormen een onderdeel van het duurzaamheidsprogramma (bijvoorbeeld subsidie (Regeling Reductie Energieverbruik) voor activiteiten rondom woningisolatie en energiebesparing, duurzaamheidsleningen, opzet van een energieloket in samenwerking met de Peelgemeenten). Activiteiten waarbij inwonersbijeenkomsten aan de orde zijn (bijvoorbeeld de organisatie van duurzaamheidscafés en de duurzame huizenroute) zijn vanwege de coronacrisis on hold gezet of in aangepaste (digitale) vorm uitgevoerd.

3.09.07	**Duurzaamheidsagenda: duurzame leefomgeving** Geplande activiteiten zijn o.a. het organiseren van een duurzaamheidscafé over natuurontwikkeling, deelname aan de boomplantdag, interne afstemming over ecologisch beheer pachtgronden, Operatie Steenbreek.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Binnen het thema duurzame leefomgeving uit de duurzaamheidsagenda zijn verschillende activiteiten/projecten uitgevoerd. Het betreft een doorlopend programma zonder einddatum waarbij 2x per jaar via de raad/commissie de prioriteiten worden gesteld. Diverse activiteiten/projecten staan apart benoemd in de programmabegroting / jaarrekening, maar vormen een onderdeel van het duurzaamheidsprogramma (bijvoorbeeld het bomenvervangingsplan, een nieuwe groenstrijd of een beleidsplan 'klimaatbestendig en waterrobuust handelen'). Activiteiten waarbij inwonersbijeenkomsten aan de orde zijn (bijvoorbeeld de organisatie van duurzaamheidscafés en de klimaatdialogen) zijn vanwege de coronacrisis on hold gezet of in aangepaste (digitale) vorm uitgevoerd.				

3.09.08	**Duurzaamheidsagenda: duurzaam grondstoffengebruik** Geplande activiteiten zijn onder andere het organiseren van een actie 'plasticvrij', een snoeproute actie, overleg met basisscholen over lesmateriaal afval scheiden, duurzaamheidscafé over circulaire economie.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2020
			Toelichting op de status: Het thema 'duurzaam grondstoffengebruik' uit de duurzaamheidsagenda is een doorlopend programma zonder einddatum waarbij 2x per jaar door de raad/commissie prioriteiten worden gesteld. Enkele activiteiten die voor 2020 gepland stonden zijn doorgeschoven naar een later moment vanwege de coronacrisis, bijvoorbeeld een actie met supermarkten om plastic te verminderen. Andere activiteiten zoals voorlichting op scholen zijn wel doorgegaan conform de planning. De uitgestelde activiteiten worden opnieuw gepland in 2021.				

3.09.09	**Duurzaamheidsagenda: duurzaam ondernemen** Geplande activiteiten zijn onder andere het maken van een digitale kaart met duurzame (agrarische) bedrijven in Laarbeek, informatiebijeenkomst organiseren over bodemvruchtbaarheid, benchmark MVO implementeren.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Binnen het thema duurzaam ondernemen uit de duurzaamheidsagenda zijn in 2020 beperkt activiteiten/projecten uitgevoerd. Het betreft een doorlopend programma zonder einddatum waarbij 2x per jaar via de raad/commissie de				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			prioriteiten worden gesteld. Het maken van een digitale kaart met duurzame bedrijven en het organiseren van de informatiebijeenkomst over bodemvruchtbaarheid zijn in 2020 niet uitgevoerd, maar waren volgens de duurzaamheidsagenda ook niet in 2020 voorzien. Het MVO project is afgerond. Het innovatiehuis onderzoekt of hier een vervolg aan kan worden gegeven in de Peelregio. Zonder directe betrokkenheid van de gemeente ondersteunt Parkmanagement Laarbeek ondernemers bij het aanbrengen van zonnepanelen (SDE-aanvraag). Vanuit de gemeente worden veel ondernemers (waaronder gegadigden voor Bemmer IV) hier naar doorverwezen.

3.09.10	**Verduurzamen eigen bedrijfsvoering** Komen tot vaststelling en uitvoering van een plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) voor Laarbeek.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	10 - 2020	10 - 2020
			Toelichting op de status: Het plan is in oktober vastgesteld door het college. Een 3-tal inkooptrajecten zijn geselecteerd waarbij een MVI-doelstelling is gedefinieerd. Vanaf komend jaar worden bij vaststelling van het jaarlijkse inkoopplan een aantal trajecten geselecteerd waarbij minimaal 1 MVI-doelstelling wordt gedefinieerd. De evaluatie en verantwoording hierover zal elk jaar in de jaarrekening worden meegenomen.				

3.09.11	**Klimaatadaptatie** Vaststellen van een beleidsplan waarin het klimaatbestendig en waterrobuust handelen van de gemeente Laarbeek wordt verankerd, op basis van de oplossingsrichtingen die volgen uit in 2019/begin 2020 te voeren klimaatdialogen.	▬ Alternatieve beleidskeuze	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	06 - 2021	-
			Toelichting op de status: Bij de vaststelling van dit beleidsdoel in 2019 werden 'klimaatbestendig en waterrobuust handelen' nog als op zichzelf staande onderwerpen gezien. Maar zij zijn zodanig verbonden met het in de duurzaamheidsagenda opgenomen thema 'duurzame leefomgeving', dat 'klimaatbestendig en waterrobuust handelen' gezien moeten worden als een integraal onderdeel van de duurzaamheidsagenda. Er zal daarom geen afzonderlijk beleidsplan klimaatbestendig en waterrobuust handelen worden opgesteld. De duurzaamheidsagenda biedt voldoende handvatten om beleid en ambities door te vertalen naar concrete projecten die een plaats gaan krijgen in een uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie. Voor het uitvoeringsjaar 2021 bevat dit uitvoeringsprogramma een beperkt aantal projecten die bijdragen aan klimaatadaptie, maar hoofdzakelijk voortkomen uit onderhoud aan bestaande infrastructuur. Voor de komende jaren zullen aan dit uitvoeringsprogramma afzonderlijke maatregelen met betrekking tot klimaatadaptatie worden toegevoegd.				

3.09.12	**Uitvoeren eerste maatregelen klimaatadaptatie** Het geven van een eerste invulling aan maatregelen of de beleidsmatige doorwerking, die voortkomen uit het vast te	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	stellen beleidsplan Klimaatbestendig en waterrobuust handelen.		Toelichting op de status: In 2020 hebben zich geen concrete, kleinschalige kansen voorgedaan voor maatregelen met betrekking tot klimaatadaptatie. Wel werd door middel van een Tip Mooi Laarbeek enquête de mening van de inwoners van Laarbeek gepeild over het thema klimaatverandering. Merken zij er nu al iets van, hebben ze zelf al maatregelen genomen en welke maatregelen zou de gemeente moeten nemen?

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
3.10	***We zetten in op het versterken van de natuur en landschap van Laarbeek***						
3.10.01	**Ecologische verbinding Mariahoutse bossen en Het Geregt** We verkennen de mogelijkheden en kansen voor een ecologische verbinding tussen de Mariahoutse bossen en Het Geregt (Meijerijstad) en gaan, indien mogelijk, over tot realisatie.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: In 2020 is hier minimaal aan gewerkt omdat overleggen over grondaankopen en -ruilingen bemoeilijkt zijn vanwege de coronabeperkingen. Die gesprekken zijn inmiddels wel gaande en het ziet er naar uit dat hier mogelijkheden gaan ontstaan. De eventuele uitvoering zal dan nog voorbereid moeten worden waardoor realisatie pas op z'n vroegst eind 2021 of in 2022 aan de orde zal zijn. Wel is in 2020 al een particulier initiatief gestart voor de aanleg van een voedselbos als onderdeel van deze ecologische verbinding. Dit zal dan opnieuw als prestatie worden opgevoerd.				

3.10.02	**Ecologische verbinding Heieindse Loop en Mariahoutse bossen** We verkennen de mogelijkheden en kansen voor een natte ecologische verbinding langs de Heieindse Loop en de zuidrand van de Mariahoutse bossen (richting Torreven) en gaan, indien mogelijk, over tot realisatie.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Nog niet duidelijk is hoe de kansen liggen. In 2020 is hier minimaal aan gewerkt omdat overleggen over grondaankopen en -ruilingen bemoeilijkt zijn vanwege de coronabeperkingen. Die gesprekken zijn inmiddels wel gaande het is nog niet te zeggen of er mogelijkheden zullen ontstaan. De eventuele uitvoering zal dan nog voorbereid moeten worden waardoor realisatie pas op z'n vroegst in 2022 aan de orde zal zijn. Dit zal dan opnieuw als prestatie worden opgevoerd.				

3.10.02	**Nieuwe natuur** In het gebied Broekeling ten zuiden van Aarle-Rixtel realiseren we nieuwe natuur waarmee bestaande gebieden van Brabants Landschap met elkaar verbonden worden. Dat doen we samen met Brabants Landschap en andere	✔ Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: De noodzakelijke grondtransactie heeft inmiddels plaatsgevonden waarmee de betreffende gronden zijn overgedragen aan Brabants Landschap. Brabants Landschap heeft de gronden inmiddels natuurlijk ingericht.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	grondeigenaren. Het verbinden van deze gebieden zorgt voor verhoging van de biodiversiteit en verfraaiing van het landschap.						

3.10.03	**Ondersteuning initiatieven ter verbetering van natuur en landschap**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	06 - 2020	06 - 2020
	We sluiten een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de provincie voor Stika (stimuleringskader groen blauwe diensten) of maken een eigen regeling voor ondersteuning van particuliere initiatieven ter verbetering van natuur en landschap.		Toelichting op de status: Het college heeft besloten om een samenwerkingsovereenkomst met de provincie en Brabants Landschap aan te gaan voor de uitvoering van de nieuwe subsidieregeling landschap. De ondertekende samenwerkingsovereenkomst is opgestuurd naar de provincie. De nieuwe subsidieregeling is inmiddels van start gegaan.				

3.10.04	**Beheerplannen nieuw aangelegde natuur**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	We stellen beheerplannen op voor de nieuw aangelegde natuur. Daarin wordt omschreven welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn om de natuur duurzaam in stand te houden.		Toelichting op de status: De beheerplannen zijn inmiddels allemaal actueel, ook voor wat betreft recent aangelegde natuur. Kleinere mutaties worden in de reguliere beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland meegenomen.				

3.10.05	**Vervolgproject Groenstrijd**	● Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	05 - 2021
	We starten een vervolgproject op voor de Groenstrijd 2.0. We blijven in samenwerking met inwoners en bedrijven Laarbeek "vergroenen" en betrekken hier ook de dorpsraden bij. We werken een nieuwe actie uit waarbij het accent zal liggen op klimaatadaptatie, biodiversiteit en inwonersparticipatie. Daarmee sluiten we beter aan bij de doelstellingen uit ons duurzaamheidsprogramma.		Toelichting op de status: De voorbereidingen waren in volle gang om samen met groenondernemers en IVN Laarbeek workshops 'een levende tuin maak je zelf' te gaan aanbieden. Vanwege de coronacrisis zijn deze workshops zowel in het voorjaar als in het najaar geannuleerd omdat fysieke bijeenkomsten niet mogelijk waren. De workshop zal in digitale vorm in april 2021 plaatsvinden.				

3.10.06	**Plan van aanpak invoering Omgevingswet**	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
	Invoering van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, implementatie van nieuwe taken in het kader van de Omgevingswet, het vastleggen van de nieuwe werkprocessen in het kader van de Omgevingswet, het uitvoeren van een inventarisatie van regels en verordeningen die in Laarbeek van toepassing zijn op de fysieke leefomgeving en het maken van keuzes met		Toelichting op de status: Er is een implementatieplan gemaakt en vastgesteld. Dit plan voorziet in het tijdig starten en uitvoeren van de acties die nodig zijn om bij inwerkingtreding van de wet aan de eisen te voldoen die de wet stelt en om conform de bedoelingen van de wet te kunnen werken. De inwerkingtreding van de wet was oorspronkelijk voorzien op 1 januari 2021, maar is uitgesteld tot 1 januari 2022. Deze prestatie krijgt daarom een vervolg in het jaar 2021.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	betrekking tot het in standhouden van regels en verordeningen met betrekking tot de fysieke leefomgeving.						

3.10.07	**Woonwagenkamp Aarle-Rixtel**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Meulensteen	Omgevingsbeheer	12 - 2020	07 - 2021
	De gemeente is verantwoordelijk is voor het onderhoud van de 8 sanitaire units. In 2020 worden de units gerenoveerd.		Toelichting op de status: Voor de uitvoering van het project is een inventarisatie uitgevoerd. De aanbesteding is in voorbereiding waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de buitenkant van de units en de binnenkant. Uitvoering vindt plaats in 2021.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
3.11	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
3.11.01	**Invoering AIREAS luchtkwaliteitsysteem**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Omgevingsbeheer	05 - 2020	05 - 2020
	Onder de Omgevingswet worden gemeenten verplicht om 'omgevingswaarden' te monitoren. Om aan deze verplichting inhoud te geven is de ODZOB samen met de gemeenten een regionaal meetnet luchtkwaliteit aan het opzetten. Niet alleen fijn stof wordt gemeten, maar ook andere parameters zoals ammoniak en endotoxinen. AIREAS is een berekeningstool/-methode die wordt toegepast bij vergunningsaanvragen. Hiervoor betalen wij als gemeente jaarlijks een bedrag van € 7.500.		Toelichting op de status: Voorstel is in mei 2020 aan het college voorgelegd.				

3.11.01	**Nota grondbeleid**	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	07 - 2020	07 - 2020
	We gaan in 2019 een nieuwe nota grondbeleid opstellen die een werkingsperiode heeft van 6 jaar. Hierin staat onder andere wat we gaan doen met het fonds bovenwijkse voorzieningen/ volkshuisvestingsfonds en welke recente wetswijzigingen doorgevoerd zijn door het rijk. Duurzaamheidsaspecten zullen hierin ook aandacht krijgen.		Toelichting op de status: Deze beleidsnota nota is tijdens de raadsvergadering van 27 augustus 2020 vastgesteld.				

3.11.02	**Lotingsysteem en uitgifte beleid bouwkavels**	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	07 - 2020	07 - 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	We gaan het systeem van uitgifte dan wel loting actualiseren en in 2019 aan uw raad voorleggen. Bijzondere aandacht hebben we voor het thema starterswoningen.		Toelichting op de status: Deze beleidsnota nota is tijdens de raadsvergadering van 27 augustus 2020 vastgesteld.

3.11.90	**Opstellen van een vervangingsplan bomen** Op diverse locaties in Laarbeek zijn er problemen met bomen die niet geschikt zijn voor de plek waar ze staan. Ook laat de kwaliteit van de huidige bomen soms te wensen over. Een vervangingsplan brengt de probleemlocaties en noodzakelijke vervangingen in beeld en brengt prioriteiten aan zodat hier op een structurele en planmatige manier invulling aan gegeven kan worden. (openstaand beleidsvoornemen 2018)	Gereed/ afgerond	2018	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	06 - 2020	06 - 2020
			Toelichting op de status: Afgerond. De raad heeft het bomenvervangingsplan vastgesteld in de raadsvergadering van juni 2020.				

3.11.91	**Herinrichting Piet van Thielplein** Er is een gedragen ontwerp voor de herinrichting van de oostzijde van het Piet van Thielplein in Beek en Donk. (openstaand beleidsvoornemen 2018)	Lopend buiten planning	2018	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	04 - 2021	07 - 2021
			Toelichting op de status: Dit project loopt door Corona vertraging op omdat de architect niet met alle stakeholders kan overleggen c.q. ontwerp presenteren. Lopende het traject is aan dit project een stukje herinrichting Koppelstraat toegevoegd. De uitwerking vraagt zodoende meer tijd. De planning is dat rond de zomervakantie 2021 met de aanbesteding kan worden begonnen.				

3.11.92	**Inrichting Vonderweg** In 2018 is de Vonderweg opnieuw ingericht van de Bosscheweg tot aan de aansluiting met de Everbest, waarbij twee gescheiden rijbanen worden gecreëerd. (openstaand beleidsvoornemen 2018)	Lopend buiten planning	2018	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	06 - 2020	06 - 2021
			Toelichting op de status: Het ontwerp is aangepast ten opzichte van eerdere ontwerpen. De aanbesteding is gedaan en het werk is in juni/juli 2021 uitgevoerd door KWS en gereed op de belijning en het aanbrengen van de juiste bebording na. Dit in afwachting van een lopende rechtszaak over de vraag of de weg een 30 km zone blijft of een 50 km zone mag worden. Het is nog niet bekend wanneer de rechtszaak wordt behandeld.				

3.11.96	**Regenwaterriool Mariahout**	Gereed/ afgerond	2016	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Omgevingsbeheer	04 - 2020	04 - 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Qua beheer zal in Mariahout een regenwaterriool worden bijgelegd aan de Bernadettestraat-Meerven.(openstaand beleidsvoornemen 2016)		Toelichting op de status: Het regenwaterriool is aangelegd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name raadsleden, meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Gemiddelde WOZ-waarde	Ja	Duizend euro	2020	€ 294	€ 314
Nieuw gebouwde woningen	Ja	per 1.000 woningen	2020	22,5	9,6
Demografische druk	Ja	%	2020	77,1	79,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Ja	€	2021	761	onbekend
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Ja	€	2021	814	onbekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-7.371	-8.188	-7.013	1.176
2.1	Verkeer, wegen en water	-2.554	-2.389	-2.328	61
2.3	Recreatieve Havens	-5	-18	-5	13
5.4	Musea	-21	-21	-21	
5.5	Cultureel erfgoed	-82	-93	-75	17
5.6	Media	-373	-414	-414	1
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.993	-2.422	-1.864	557
7.4	Milieubeheer	-1.182	-1.572	-1.340	232
8.1	Ruimtelijke Ordening	-882	-997	-666	331
8.3	Wonen en bouwen	-278	-263	-300	-36
Baten		1.003	1.153	1.369	216
2.1	Verkeer, wegen en water	45	45	128	83
2.3	Recreatieve Havens				
5.5	Cultureel erfgoed	8	8	12	4
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	68	62	31	-30
7.4	Milieubeheer		156	163	7
8.1	Ruimtelijke Ordening	96	96	81	-15
8.3	Wonen en bouwen	786	786	953	167
Saldo van baten en lasten		**-6.367**	**-7.035**	**-5.644**	**1.392**
Onttrekkingen aan reserves		913	2.040	1.431	-610
Stortingen in reserves		-610	-795	-963	-167
Resultaat		**-6.064**	**-5.791**	**-5.176**	**615**

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
2.1	Verkeer, wegen en water	2.343	2.200	144

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting:
Onderhoud verharde wegen (voordeel € 81.000 incidenteel)
Vanwege grootschalige vervangingen in 2020 door nutsbedrijven zijn er meer leges geheven dan verwacht. Deze inkomsten blijven een inschatting en zijn incidenteel.

Openbare verlichting (voordeel € 44.000 incidenteel)
Doordat we de hoge vermogens lampen in de openbare verlichting vervangen door LED verlichting, werken we er naar toe dat het stroomverbruik afneemt. We blijven dit monitoren en als het structureel blijkt te zijn passen we dit aan in de tussentijdse rapportage 2021.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.360	1.833	527

Toelichting:
Openbaar groen (voordeel € 30.000 incidenteel)
De stortkosten zijn beduidend minder geworden door een droge zomer en herfst in 2020.
Door het toevoegen van materialen die beter het vocht vast houden bij de vaste planten hebben we afgelopen jaar minder uitval gehad bij de vaste planten ten opzichte van de zomer in 2019.

Bos-, natuur- en landschapsbeheer (voordeel € 27.000 incidenteel)
De kosten van de beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland zijn in 2020 lager uitgevallen. Daarnaast is er in 2020 nagenoeg geen nieuwe natuur en ecologische verbindingszones gerealiseerd. Dat betekent ook minder kosten voor beheer- en onderhoud. Gezien de voorbereidingen die nu lopen voor de aanleg van nieuwe natuur is de verwachting dat het areaal de komende jaren wel duidelijk gaat toenemen en beheerkosten ook zullen stijgen.

Bos-, natuur- en landschapsbeheer (nadeel € 25.000 incidenteel)
Dit betreft een vergoeding omdat de gemeente de herplantplicht overneemt in de deal van een grondaankoop. Oorspronkelijk hadden we deze ontvangst in 2020 voorzien maar is daadwerkelijk 2021 ontvangen. De reden hiervoor was het wachten op goedkeuring van de provincie.

Landschapsbeleid (voordeel € 313.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "Uitvoering natuur en landschapsprojecten" worden gedekt uit de reserve "reconstructiewet". Dit krediet is nog niet volledig besteed waardoor er een voordeel ontstaat op de kapitaallasten. Hierdoor ontstaat op dit taakveld een voordeel maar voor hetzelfde bedrag wordt dan minder onttrokken uit de reserve "reconstructiewet" zodat op het taakveld "reserves en voorzieningen" een nadeel ontstaat voor hetzelfde bedrag. Zie mutaties reserves.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Boombeheer - uitvoering bomenvervangingsplan (voordeel € 169.000 incidenteel)
Project is in eind 2020 opgestart. Voor drie locaties zijn inmiddels conceptplannen uitgewerkt die voorgelegd zijn aan de buurtbewoners. Feitelijke realisatie hiervan zal plaatsvinden in 2021. In de raad van 25 juni 2020 is besloten dat het restant van deze post ieder jaar wordt toegevoegd of ontrokken aan de reserve bomenfonds. Hierdoor is op het taakveld "reserves en voorzieningen" een nadeel ontstaat voor hetzelfde bedrag. Zie mutaties reserves.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
7.4	Milieubeheer	1.416	1.177	239

Toelichting:
Duurzaamheid (voordeel € 338.000 incidenteel)
Het werkbudget duurzaamheid is in 2020 opgehoogd met € 255.000 projectbudget voor de Transitievisie Warmte en met € 87.160 RRE- en EAW subsidie (Regeling Reductie Energiegebruik en Extern Advies Warmtetransitie). Deze middelen zijn per abuis administratief niet overgeheveld naar 2021 terwijl dat wel de bedoeling was. Dit is via een raadsbesluit van 18 maart 2021 gecorrigeerd.

Ontsmetting en ongediertebestrijding (nadeel € 43.000 incidenteel)
Doordat we zijn overgestapt op een nieuwe partij voor ongediertebestrijding is er een juridisch conflict ontstaan waardoor we tijdelijk dubbele lasten hebben gehad. Ook zijn er niet begrote kosten gemaakt voor het realiseren van biodiversiteit ten behoeve van de bestrijding van de processierupsen. De bestrijding van processierupsen is een moeilijk te voorspellen fenomeen.

Kapitaallasten investeringsbudget Uitwerking visie Duurzaamheid (nadeel € 27.000 incidenteel)
Bij het opmaken van de begroting 2020 zijn we ervan uitgegaan dat dit investeringsbudget volledig besteed zou zijn in 2019. Hierdoor waren er geen kapitaallasten geraamd. Aangezien de kapitaallasten hiervan worden gedekt door de reserve duurzaamheidsfonds staat bij het taakveld mutaties reserve hetzelfde bedrag maar dan positief zodat het geen effect heeft op het jaarrekeningresultaat.

Geluidssanering (voordeel € 61.600 incidenteel)
In 2020 is een start gemaakt met de voorbereiding van de geluidssanering. In 2021 zullen we dit afronden. Het is dan ook nodig om dit budget over te hevelen naar 2021 en zullen dit ook voorstellen om over te hevelen via de resultaatbestemming.

Bijdrage ODZOB (nadeel € 75.000 incidenteel)
Extra werkzaamheden uitgevoerd door de ODZOB ten behoeve extra afgehandelde aanvragen WABO vergunningen activiteit bouwen. Hiervoor hebben we ook meer leges ontvangen, zie hiervoor taakveld Wonen en Bouwen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
8.1	Ruimtelijke Ordening	902	585	317

Toelichting:
Kapitaallasten krediet visie buitengebied (voordeel € 91.000 incidenteel)
De uitgaven van dit krediet worden gedekt uit de "Algemene reserve". In 2020 is het krediet nog niet geheel besteed. Hierdoor ontstaat een voordeel op de kapitaallasten. Omdat deze kapitaallasten worden gedekt uit de algemene reserve ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

Kapitaallasten krediet de blauwe poort (voordeel € 169.000 incidenteel)
De uitgaven van dit krediet worden gedekt uit de reserve "Kwaliteitsverbetering buitengebied". In 2020 zijn er geen uitgaven geweest waardoor er een voordeel ontstaan is op de kapitaallasten. Omdat de uitgaven worden gedekt uit de reserve kwaliteitsverbetering buitengebied ontstaat daar voor hetzelfde bedrag een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

Kapitaallasten krediet Uitvoering reconstructie en gebiedsplannen (voordeel € 84.000 incidenteel)
De uitgaven van dit krediet worden gedekt uit de reserve "Reconstructiewet". Dit krediet is nog niet volledig besteed waardoor er een voordeel ontstaat op de kapitaallasten. Op dit taakveld is dat een voordeel en bij het taakveld reserves (reserve reconstructiewet) een nadeel omdat er minder onttrokken wordt. Zie mutaties reserves.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
8.3	Wonen en bouwen	-523	-654	131

Toelichting:
Woonwagencentra (nadeel € 38.000 incidenteel)
Op het kampje aan de Schutstraat is vastgesteld dat niet wordt voldaan aan de van toepassing zijnde brandveiligheidseisen. De woonwagens staan te dicht op elkaar waardoor brandoverslag niet kan worden uitgesloten. Door de wagens op te delen in twee compartimenten(twee groepen van 4 wagens) kan wel voldaan worden aan de brandveiligheidseisen. In overleg met de Wocom is bepaald, dat 1 woonwagen wordt verplaatst (uit de rij genomen). De kosten voor verplaatsing van de wagen zijn voor rekening van de Wocom. De kosten voor het grondwerk (inclusief de kabels en leidingen) komen op conto van de gemeente.

Leges omgevingsvergunning (voordeel € 165.000 incidenteel)
Meer aanvragen en afgifte Omgevingsvergunning activiteit bouwen als ingeschat hebben gezorgd voor een incidenteel voordeel.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschil reserves

Reserve kwaliteit buitengebied (nadeel € 481.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "Uitvoering natuur en landschapsprojecten" worden gedekt uit deze reserve. In 2020 is het krediet nog niet geheel besteed. Hierdoor ontstaat op dit taakveld een nadeel van € 313.000 omdat er minder onttrokken wordt uit deze reserve. Op het taakveld "Openbaar groen en (openlucht) recreatie" een voordeel voor hetzelfde bedrag vanwege lagere kapitaallasten.
Kapitaallasten krediet De Blauwe poort (nadeel € 169.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "De Blauwe poort" worden gedekt uit deze reserve. Omdat er in 2020 geen uitgaven geweest zijn ontstaat een nadeel omdat er minder onttrokken wordt uit deze reserve. Ditzelfde bedrag is een voordeel bij taakveld "ruimtelijke ordening".

Algemene reserve (nadeel € 91.000 incidenteel)
De kapitaallasten van het krediet "Visie buitengebied" worden gedekt uit deze reserve. In 2020 is het krediet nog niet geheel besteed. Hierdoor wordt er minder onttrokken uit de algemene reserve waardoor een nadeel ontstaat. Op het taakveld "Ruimtelijke ordening" ontstaat voor het hetzelfde bedrag een voordeel.

Reserve reconstructiewet (nadeel € 84.000 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "Uitvoering reconstructie en gebiedsplannen" worden gedekt uit deze reserve. Dit krediet is nog niet volledig besteed waardoor er een nadeel ontstaat omdat er minder wordt onttrokken aan deze reserve. Op dit taakveld is dat een nadeel en bij het taakveld "Ruimtelijke ordening" een voordeel.

Reserve duurzaamheidsfonds (voordeel € 27.000 incidenteel)
De uitgaven voor het krediet "Uitwerking visie Duurzaamheid" worden gedekt door deze reserve. Bij het opmaken van de begroting 2020 zijn we ervan uitgegaan dat dit investeringsbudget volledig besteed zou zijn in 2019. Hierdoor onttrekken we meer dan voorzien en ontstaat er een voordeel. Bij het taakveld "Milieubeheer" is datzelfde bedrag een nadeel zodat het geen effect heeft op het jaarrekeningresultaat.

Reserve bomenfonds (nadeel € 169.000 incidenteel)
Project vervanging bomen is in eind 2020 opgestart. Voor drie locaties zijn inmiddels conceptplannen uitgewerkt die voorgelegd zijn aan de buurtbewoners. Feitelijke realisatie hiervan zal plaatsvinden in 2021. In de raad van 25 juni 2020 is besloten dat het restant van deze post ieder jaar wordt toegevoegd of ontrokken aan de reserve bomenfonds. Hierdoor is op het taakveld "openbaar groen" een nadeel ontstaan voor hetzelfde bedrag.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december weer.

Jaar	Investering	Begroting	Rekening	Verschil
2018	Vervanging armaturen	480	97	383
2018	Vervanging lichtmasten	70	48	22
2018	Diverse aanpass. openbare verlichting	10	16	-6
2020	Verv. openbare verlichting cfm beleidsplan	280	0	280
2020	Vervanging evenementenkasten	50	3	47
2016	Krediet uitwerking visie Duurzaamheid	473	175	298
2017	Deelname Zonnepanelenproject Brabant-ZO	1.240	900	340
2017	Contr.beheer Zonnepanelenproject Brabant-ZO	0	12	-12
2018	Duurzaamheidsleningen Laarbeek	350	238	112
2019	Uitvoering natuur- en landschapsprojecten	340	27	313
2020	Duurzaamheidsleningen Laarbeek 2020	300	10	290
2005	Uitvoering startersregeling	1.500	681	819
2016	Opstellen beheerplan vijvers en watergangen	15	27	-12
2018	Herinrichting Oranjeplein Mariahout	658	823	-165
2019	Reconstructie Nieuwe Erven MH (wegen)	134	145	-11
2019	Verruimen riool+aanp gemaal Meerven (aanv)	187	178	9
2020	Groot onderhoud Koppelstraat	160	0	160
2020	P.Vogelstr/Hubert.w/Kerkstr combi met riool	460	0	460
2020	Baggeren en uitdiepen sloten/vijvers	175	4	171
2002	Woonwagen Havenweg 14	0	39	-39
2020	renovatie 8 sanitaire units WWC AR	200	0	200
2005	Uitvoering reconstructie- en gebiedsplannen	338	253	85
2016	Project De Blauwe Poort	170	1	169
2019	Actualisatie erfgoedbeleid	40	1	39

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

2011	Groot onderhoud Kerkgracht Lieshout	70	0	70
2020	Herstraten	43	90	-47
2018	Stimuleringslening Duurzame Warmte Nieuwbouw	150	28	122
2010	Digitaliseren bouwvergunningen RHC	70	18	52
2009	Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid 2009-2012	148	69	79
2019	Slijtlagen + plaatselijke reparatie	296	209	87
2019	Reconstr. en dekversterkingslagen (ged.verv)	530	497	33
2019	Reconstr. en dekversterkingslagen (overig)	329	12	317
2019	Scheuren vullen	15	0	15
2019	Onderzoeken, inspecties en voorbereidingen	82	80	2
2020	Onderzoeken/inspecties/adviezen	60	41	19
2020	Herstraten Schoolstraat	60	74	-14
2020	Scheuren vullen	15	0	15
2020	Kleinschalig onderhoud wegen	198	139	59
2020	Groot oh (Schaapsd/Ketelk/Broekstr/Trendstr)	438	314	124
2013	Aanpassingen Kerkplein AR + onvoorzien	44	1	43
2020	Aankoop strook grond Bosscheweg BD	0	2	-2
2019	Werkbudget Bereikbaarheidsagenda	70	62	8
2020	Werkbudget Bereikbaarheidsagenda	70	69	1
2020	Bijdrage projectkosten ombouw N279	117	0	117
2020	Afkoopsom jaarl onderh/expl VRI omb. N279	68	0	68
2018	Visie buitengebied	150	59	91

Projectnaam	**Toelichting status**	**Afsluiten**
Vervanging armaturen	Budget van 2018-2019 zijn samen gevoegd voor uitvoering 2020. Door omstandigheden komt de uitvoering in 2021. Aanbesteding loopt.	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vervanging armaturen	Budget van 2018-2019 zijn samen gevoegd voor uitvoering 2020. Door omstandigheden komt de uitvoering in 2021. Aanbesteding loopt.	nee
Diverse aanpassingen openbare verlichting	Budget van 2018-2019 zijn samen gevoegd voor uitvoering 2020. Door omstandigheden komt de uitvoering in 2021. Aanbesteding loopt.	nee
Vervanging evenementenkasten	Nog geen opdrachten uitgevoerd.	nee
Vervanging openbare verlichting conform beleidsplan	Planning voor 2021 loopt.	nee
Krediet uitwerking visie Duurzaamheid	In 2020 zijn diverse externe onderzoeken uitgevoerd ten behoeve van de energietransitie. Het duurzaamheidsprogramma is meerjarig en doorlopend. Dat geldt ook voor het bijbehorende krediet.	nee
Deelname Zonnepanelenproject Brabant-ZO	Het project loopt richting een afronding. Er zijn nog een aantal plekken beschikbaar. Zodra die uitgegeven zijn, zal het project eindigen.	nee
Contractbeheer Zonnepanelenproject Brabant-ZO	Het project loopt richting een afronding. Er zijn nog een aantal plekken beschikbaar. Zodra die uitgegeven zijn, zal het project eindigen.	nee
Duurzaamheidsleningen Laarbeek	De periode waarin deze duurzaamheidslening kon worden afgesloten is voorbij. Het project is beëindigd.	ja
Uitvoering natuur- en landschapsprojecten	In 2020 zijn er alleen wat voorbereidingskosten geweest. Uitvoering vanaf 2021.	nee
Duurzaamheidsleningen Laarbeek 2020	De periode waarin deze duurzaamheidslening loopt nog. Er kan door onze inwoners nog gebruik van gemaakt worden.	nee
Uitvoering startersregeling	De starterslening is een "revolverend fonds" wat inhoudt dat de aflossingen van de leningen weer opnieuw ingezet kan worden voor andere starters.	nee
Opstellen beheerplan vijvers en watergangen	Beheerplan heeft door meer en complexe milieukundige taken voor een overschrijding gezorgd.	ja
Herinrichting Oranjeplein Mariahout	Het Oranjeplein is ingericht en heeft door onvoorziene omstandigheden zoals een sanering en een verplaatsing van een jeu de boulehonk gezorgd voor een overschrijding.	ja
Reconstructie Nieuwe Erven MH (wegen)	Reconstructie heeft door extreme weersomstandigheden gezorgd voor een overschrijding.	ja
Baggeren en uitdiepen sloten/vijvers	Beheerplan wordt in voorjaar voorgelegd aan de college en de raad. Na vaststelling kan worden overgegaan tot de uitvoering	nee
P.Vogelstr/Hubert.w/Kerkstr combi met riool	De werkvoorbereiding is gestart. Het ontwerp is definitief. De uitvoering zal na de bouwvak starten.	nee
Renovatie 8 sanitaire units WWC AR	De planning voor de uitvoering van dit project in 2020 is niet gehaald. Inmiddels heeft een deel van da aanbestedingen plaatsgevonden.	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Uitvoering vind plaats van in het eerste half jaar van 2021.	
Uitvoering reconstructie- en gebiedsplannen	Dit restantkrediet wordt ingezet voor diverse recreatieve ontwikkelingen in het buitengebied. Verwachting is dat het krediet in 2021 kan afgesloten worden.	Nee
Project De Blauwe Poort	De gerealiseerde recreatieve voorzieningen bij de Blauwe Poort worden in 2021 financieel afgehandeld. De nog aan te leggen voorzieningen zijn afhankelijk van de planning voor fase 2 van de Blauwe Poort.	nee
Actualisatie erfgoedbeleid	De actualisatie wordt verder uitgevoerd in 2021, ook de externe werkzaamheden die uit het budget betaald worden.	nee
Stimuleringslening Duurzame Warmte Nieuwbouw	De periode waarin deze lening kon worden afgesloten is voorbij. Project is beëindigd.	ja
Digitaliseren bouwvergunningen RHC	De scanwerkzaamheden zijn uitgevoerd. De digitale bestanden zijn uitgeleverd. Interne controles vinden momenteel plaats. De eerste batches worden aangeleverd bij het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven waar nogmaals een controle zal plaatsvinden voordat ze in het e-depot worden opgenomen.	Nee
Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleid 2009-2012	In 2021 vinden de eerste onderzoeken naar verduurzamingsmogelijkheden voor gemeentelijke gebouwen plaats. In het kader van het MRE verband 'Samen Slimmer Duurzaam Bezig' zijn hiervoor twee pilot projecten aangewezen. Ook zal het vervangingsmoment installaties gemeentehuis de energietransitie mogelijkheden nader worden onderzocht.	Nee
Reconstr. en dekversterkingslagen (ged.verv)	Wegens een aanbestedingsvoordeel is het project afgesloten met een voordeel van € 32.000.	ja
Reconstr. en dekversterkingslagen (overig)	De werkzaamheden waren ingepland in 2019 maar zijn door weersomstandigheden uitgevoerd in 2020.	ja
Onderzoeken, inspecties en voorbereidingen	Doorlopend worden er onderzoeken en inspecties aan de wegen van Laarbeek uitgevoerd.	nee
Slijtlagen + plaatselijke reparatie	De slijtlagen en plaatselijke reparatie zijn uitgevoerd en door een aanbestedingsvoordeel met een positief saldo afgesloten van € 87.410.	ja
Scheuren vullen	Er zijn geen scheuren gevuld.	ja
Aanpassingen Kerkplein AR + onvoorzien	In 2020 is enkele malen overleg gevoerd met het dorpsplatform en het kerkbestuur om randvoorwaarden in beeld te brengen voor het opstellen van het plan door Team Beheer.	nee
Aankoop strook grond Bosscheweg BD	In 2020 zijn gesprekken gevoerd met de eigenaar van de strook grond en is er een principeakkoord bereikt. Het hekwerk is alvast verplaatst en er is een bodemonderzoek uitgevoerd. Het proces heeft vertraging opgelopen vanwege onduidelijkheid over of er al dan niet nog aanvullend bodemonderzoek moest	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	plaatsvinden. De koop- verkoopovereenkomst is opgesteld. Verdere afhandeling 2021.	
Werkbudget Bereikbaarheidsagenda 2019	Is afgerond.	ja
Werkbudget Bereikbaarheidsagenda 2020	Diverse verkenningen voor snelfietspaden zijn uitgevoerd. Ook is de planstudie voor de N615/N272 uitgevoerd en zal in 2021 verdere besluitvorming plaats gaan vinden over het voorlopig voorkeursalternatief.	ja
Afkoopsom jaarl onderh/expl VRI omb. N279	Krediet is in 2020 beschikbaar gesteld door de raad. Uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in 2021/2022.	Nee
Bijdrage projectkosten ombouw N279	Krediet is in 2020 beschikbaar gesteld door de raad. Uitvoering van de werkzaamheden is voorzien in 2021/2022.	Nee
Omgevingsvisie buitengebied	Het budget vertoont een ruim positief saldo, behaald doordat de meeste werkzaamheden in eigen huis zijn uitgevoerd. Voorgesteld wordt om het restant van het budget in te zetten voor de wettelijk verplichte omgevingsvisie voor de vier kernen, die vóór 31 december 2024 door de raad moet zijn vastgesteld. Het onderhavige budget was enkel bedoeld voor de Omgevingsvisie voor het buitengebied.	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Brabant Water	Deelneming door aandelenbezit
Coöperatieve vereniging Boer Bier Water	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	Gemeenschappelijke regeling
Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

4. Economie en werkgelegenheid

Bedrijvigheid
Het winkelbestand in de kleine kernen staat onder druk. Toenemende mobiliteit, internetmogelijkheden, schaalvergroting en de behoefte aan recreatief winkelen leiden er toe dat deze voorzieningen onder druk komen te staan. Laarbeek beschikt over een visie met betrekking tot detailhandel. Wij nemen een actieve houding aan in het versterken van de (winkel)centra en het oplossen van leegstand. Dit vraagt om een toekomstperspectief met betrekking tot detailhandel.
Door het clusteren en herstructureren van bedrijventerreinen wordt er naar gestreefd om nieuwe kansen voor lokale bedrijvigheid en dus werkgelegenheid te creëren en ook verbeteringen aan te brengen met betrekking tot de leefbaarheid. Bemmer IV, heeft daarbij als relatief nieuw en bovenlokaal bedrijventerrein onze speciale aandacht.
Met het aantrekken van de economie en de toenemende vraag naar (grote) bedrijfskavels is het van belang dat wordt vastgehouden aan het Ambitieprogramma Bemmer IV (kwaliteit en uitstraling). Laarbeek zal ook een actieve rol vervullen in de regionale afstemming over bedrijventerreinen.
Laarbeek heeft sinds 2017 een ondernemersfonds. Het is een initiatief van Parkmanagement Laarbeek, CentraManagement Laarbeek en ZLTO. Het fonds is bedoeld om georganiseerd ondernemerschap in staat te stellen om collectieve zaken structureel te financieren en daarmee de economie in Laarbeek te versterken. In 2018 volgt een evaluatie die inzicht geeft in de wensen van de ondernemers; in 2021 vindt een eindevaluatie plaats.

Toerisme en recreatie
Laarbeek heeft haar inwoners maar zeker ook de inwoners van omliggende gemeenten en het stedelijk gebied het nodige te bieden. Er is voldoende potentieel op verschillende vlakken dat beter kan worden benut. Daarom wordt ingezet op een stevige positionering van Laarbeek. Laarbeek profileert zich als Waterpoort van de Peel en spant zich in voor een aantrekkelijk buitengebied met extensieve en laagdrempelige recreatie. De komende periode wordt verder ingezet op (het faciliteren van) kleinschalige recreatieve functies waarbij de focus in het bijzonder op Waterboulevard en de Blauwe Poort komt te liggen. Met beide projecten wordt verder gebouwd aan Waterpoort van de Peel.

Participatie en armoede
We zetten ons in om (verborgen)armoede te bestrijden, armoede die voor de samenleving niet zichtbaar is met als uitgangspunt gelijke kansen voor iedereen. Daarbij willen we speciale aandacht besteden aan kinderarmoede.
Wij vinden dat kinderen niet de dupe mogen worden van de financiële situatie waarin zij zich bevinden.
Preventie en vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden kunnen helpen om (problematische) schulden te voorkomen.
Problematische schulden leiden niet zelden tot gezondheidsproblemen, een beroep op de bijstand en/of huisuitzetting of zelfs tot jeugdhulpvraagstukken. We vinden het daarom van belang om de schulddienstverlening verder door te ontwikkelen om dit instrument zo effectief en efficiënt mogelijk te kunnen inzetten.
Sinds 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Dit betekent dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het bieden van ondersteuning aan mensen met (verminderd) arbeidsvermogen bij het vinden van passend werk. Laarbeek werkt hiervoor regionaal samen in het werkbedrijf Senzer. Om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen toeleiden naar de reguliere arbeidsmarkt zijn voorzieningen nodig, zoals werkervaringsplaatsen en mogelijkheden voor maatschappelijke deelname bij lokale voorzieningen. Door een breder aanbod van dergelijke (laagdrempelige) voorzieningen wordt de kans tot de toeleiding naar de arbeidsmarkt vergroot. We zetten in op maatwerk door samenwerking met alle partners die nodig zijn om mensen te helpen en kijken daarbij over de grenzen van de bestaande regels en kaders heen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Portefeuillehouder(s)

Wethouder Briels

Wethouder Meulensteen

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

4.01 We schenken extra aandacht aan onze bedrijventerreinen om de kansen voor (lokale) bedrijvigheid te vergroten

4.02 Na een tussenevaluatie in 2018 wordt in 2021 een eindevaluatie uitgevoerd van het ondernemersfonds

4.03 We werken aan een toekomstperspectief voor de detailhandel

4.04 We blijven inzetten op kleinschalige recreatieve functies en we focussen op Waterboulevard en Blauwe Poort

4.05 We blijven inzetten op een stevige positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel

4.06 We richten ons op de bestrijding van de verborgen armoede, in het bijzonder bij kinderen

4.07 Schulddienstverlening wordt verder doorontwikkeld

4.08 Er worden laagdrempelige voorzieningen gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gericht op participatie

4.09 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.01	***We schenken extra aandacht aan onze bedrijventerreinen om de kansen voor (lokale) bedrijvigheid te vergroten***						
4.01.01	**Bemmer IV** Ondernemers huisvesten, een eigen bedrijventerrein tot stand laten komen. We blijven inzetten in op verkoop van bedrijfskavels op Bemmer IV. Eerdere ambitie daarbij was om gemiddeld 1,7 hectare per jaar te verkopen. Met geïnteresseerde bedrijven gaan we in een vroeg stadium in gesprek en blijven gedurende het hele proces tot verkoop en bouw in goed contact met de bedrijven.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Ondanks de Coronacrisis is er veel vraag naar bedrijfskavels op Bemmer IV. De belangstelling komt zowel van bedrijven binnen de regio als van bedrijven buiten de regio. Er is in totaal 3,3 ha grond verkocht en geleverd. Ook zijn 10 bedrijfskavels in optie gegeven. Prognose voor 2021 is de verkoop van 8,5 ha. bedrijfsgrond. Bedrijventerrein Bemmer IV is nu volledig bouwrijp gemaakt en de reconstructie van de Vonderweg is gestart en afgerond.				
4.01.02	**Regionale afspraken** In 2019 zijn we gestart met het maken van regionale afspraken over de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen in De Peel. Dit proces moet leiden tot besluitvorming in de gemeenteraad in april 2020.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: In de raadsvergadering van 17 december 2020 zijn de programmeringsafspraken vastgesteld.				
4.01.03	**Bestaande bedrijventerreinen** Samen met Stichting Parkmanagement Laarbeek werken we aan het vitaal houden van de bestaande bedrijventerreinen. Per bedrijventerrein bekijken we wat aandachtspunten zijn en stellen we indien nodig een plan van aanpak op. Diverse issues komen hierbij aan bod: duurzaamheid, veiligheid, parkeernormen, geluidsnormen en onderhoudsnormen. In 2020 gebeurt dit voor Beekerheide.	● Nog niet gestart binnen planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2021
			Toelichting op de status: Dit wordt in 2021 opgepakt.				
4.01.04	**Dutch Technology Week** Organiseren van een Hotspot waarbij bedrijven uit de regio zich gezamenlijk presenteren en mensen (vooral kinderen) warm willen maken voor techniek. Aan dit evenement doen meer dan 50 bedrijven en een aantal onderwijsinstellingen	● Nog niet gestart binnen planning	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	06 - 2021	06 - 2021
			Toelichting op de status: Evenement is een jaar uitgesteld i.v.m. corona.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	mee. Vanuit de basisscholen, de Roefeldagen en Parkmanagement/ Ondernemersfonds worden kinderen gemotiveerd en gefaciliteerd om de DTW te bezoeken. De Hotspot wordt roulerend georganiseerd in de regio. In 2020 zal de Hotspot in Beek en Donk zijn, onder andere bij Formula Air en Kusters Goumans.		

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.02	***Na een tussenevaluatie in 2018 wordt in 2021 een eindevaluatie uitgevoerd van het ondernemersfonds***						
4.02.01	**Evaluatie ondernemersfonds** Komen tot afspraken over de uitvoering van de evaluatie in 2021.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Afspraken zijn gemaakt, uitvoering van de evaluatie vindt plaats in voorjaar 2021.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.03	***We werken aan een toekomstperspectief voor de detailhandel***						
4.03.01	**Centramanagement** In 2018 zijn met Stichting Centramanagement Laarbeek afspraken gemaakt over centramanagement. De Stichting Centramanagement gaat actief aan de slag met ondernemers en projecten om de winkelcentra te versterken. Zij benadert ook actief nieuwe potentiële ondernemers voor leegstaande (winkel)panden in de centra. De Stichting Centramanagement wordt gedurende drie jaar ingehuurd, waarbij de gemeente Laarbeek de helft van de kosten voor haar rekening neemt. De andere helft van de kosten komt voor rekening van het Ondernemersfonds Laarbeek.	▬ Alternatieve beleidskeuze	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	01 - 2020	-
			Toelichting op de status: Stichting Centramanagement Laarbeek heeft eind 2019 besloten om per 1 januari 2020 zonder betaalde Centramanager verder te gaan. Onze bijdrage komt daardoor te vervallen.				
4.03.02	**Centrumvisie Aarle-Rixtel** Het presenteren van een centrumvisie Aarle-Rixtel aan de Raad, met daarin een toekomst-perspectief voor onder andere detailhandel en wonen in het centrum van Aarle-Rixtel.	▬ Alternatieve beleidskeuze	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	-
			Toelichting op de status: Uit onderzoek is gebleken dat er geen behoefte is aan een nieuwe centrumvisie, maar aan een geactualiseerd uitvoeringsinstrument. De Omgevingswet komt eraan, deze vervangt onder andere de Wet ruimtelijke ordening. Een nieuw instrument in deze wet is het omgevingsplan en vervangt het bestemmingsplan.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Gemeenten hebben tot 2029 om voor het gehele grondgebied een omgevingsplan op te stellen. In januari 2020 is een startnotitie vastgesteld voor een Pilot Omgevingsplan centrum Aarle-Rixtel. Met de pilot zou kennis worden opgedaan over het instrument omgevingsplan. Het doel van de actualisatie is het behouden/versterken van bestaande kwaliteiten en ontwikkelen van een toekomstbestendig instrument voor het centrum van Aarle-Rixtel. De pilot was onderdeel van het plan van aanpak implementatie Omgevingswet. Echter, is in april 2020 bekend geworden dat de Omgevingswet wordt uitgesteld. De verwachting is dat op 1 januari 2022 de Omgevingswet in werking treedt. Vanwege het uitstel van de nieuwe wet, is er prioriteit gegeven aan het opstellen van het Afwegingskader woningsplitsing en transformatiebeleid. Dit kader is voor de gehele gemeente opgesteld, maar kent een gebiedsgerichte aanpak waarin alle centra bijzondere aandacht krijgen. Hierin zijn dus ook de vraagstukken rondom het centrum van Aarle-Rixtel meegenomen. Het kader ligt momenteel ter inzage voor een ieder en wordt voor de zomer van 2021 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Hiermee is de urgentie om een omgevingsplan voor Aarle-Rixtel op te stellen weggevallen. De prestatie 'centrumvisie Aarle-Rixtel' kan dus in 2021 als voltooid worden beschouwd en er hoeft geen nieuwe prestatie 'Pilot Omgevingsplan Aarle-Rixtel' te worden opgestart.

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
4.04	***We blijven inzetten op kleinschalige recreatieve functies en we focussen op Waterboulevard en Blauwe Poort***						
4.04.01	**Visie 't Gulden land realiseren** De visie voor 't Gulden Land is in 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De gebieds-ontwikkeling in 't Gulden Land draagt sterk bij aan de positionering van Laarbeek als Waterpoort van de Peel. Er zijn in de kadernota 2020 geen middelen toegekend die de reguliere uitvoering mogelijk maken. De planning van de uitvoering is afhankelijk van de zoektocht naar alternatieve financieringsmogelijkheden en het kunnen uitvoeren van deelprojecten binnen bestaande projecten.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2023	12 - 2023
			Toelichting op de status: Voor het realiseren van de gebiedsontwikkeling is een termijn van 7 jaar uitgetrokken. Laarbeek zoekt naar alternatieve financieringsmogelijkheden. Samen met de partners wordt getracht de ontwikkeling niet te laten stagneren. Het Waterschap maakt samen met gemeente Laarbeek een ontwerp voor de natuurontwikkeling en beekherstel in de kop van Aarle-Rixtel.				

4.04.02	**Actualisatie erfgoedbeleid** In 2020 wordt de actualisatie van het erfgoedbeleid verder opgepakt.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	03 - 2021	09 - 2021
			Toelichting op de status: De beleidsactualisatie is in uitvoering. In 2021 wordt het geactualiseerde beleid ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Met de volgende zaken is in 2019 een start gemaakt. Deze worden verder uitgevoerd in 2020: • Het verplichte gemeentelijke toezicht op instandhouding van rijksmonumenten oppakken (conform overgangsrecht Erfgoedwet). Dit bestaat uit een 0-meting van de rijksmonumenten en het opstellen van een handhavings- en toezichtconcept. • Het opstellen van een integraal erfgoedplan. De kern van het integraal erfgoedplan is mensen inspireren om met erfgoed aan de slag te gaan en het in te zetten voor andere doeleinden zoals recreatie, toerisme en woningbouw. Bij het opstellen van het plan worden stakeholders en burgers betrokken conform de 'Laarbeekmethode'. • De Erfgoedkaart, die in 2013 is vastgesteld door de raad, en de omgang met cultuurhistorische waardevolle panden vertalen en verduidelijken in een paraplunota erfgoed voor de komplannen. Voor het buitengebied wordt dit meegenomen in de omgevingsvisie buitengebied.		

4.04.03	**Actualisatie beleid recreatie en toerisme**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2021	12 - 2022
	In 2020 wordt de actualisatie van het beleid van recreatie en toerisme verder opgepakt. Het handboek recreatie en toerisme wordt gemaakt voor en met ondernemers. Tijdens een integrale workshop met inwoners en stakeholders gaan we per kern op zoek naar de unique selling points, die samen het verhaal van Laarbeek vormen. Daarnaast is er in het handboek ruimte voor het beleid en een uitvoeringsprogramma, dat samen met de stakeholders wordt opgesteld.		Toelichting op de status: De interne voorbereidingen zijn van start gegaan. Wegens de Corona ontwikkelingen ligt de beleidsactualisatie nu nog stil. Het betrekken van ondernemers vroeg in het traject is essentieel om een nieuw gedragen beleid op te stellen voor de recreatie en toerisme. Het voornemen is om dit in het najaar van 2021 weer op te pakken.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
4.06	***We richten ons op de bestrijding van de verborgen armoede, in het bijzonder bij kinderen***						
4.06.01	**Integrale schulddienstverlening: doorontwikkeling kindpakket**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	Het samen met partners (onder andere het onderwijs en de kledingbank) onderzoeken hoe het gebruik van het kindpakket						

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	kan worden vergroot ten behoeve van het in beeld krijgen van de 'verborgen armoede'.		Toelichting op de status: In het najaar van 2020 zijn samen met de maatschappelijke partners voorbereidingen getroffen in het kader van vroegsignalering om per 1 januari 2021 hiermee te kunnen starten. Op deze wijze wordt getracht de verborgen armoede meer in beeld te krijgen en om zodoende het gebruik van het kindpakket te vergroten.

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.07	***Schulddienstverlening wordt verder doorontwikkeld***						
4.07.02	**Integrale schulddienstverlening: optimaliseren brede intake** Optimaliseren brede intake inclusief brede toegang met behulp van de zelfredzaamheids-matrix, waarin financiën en administratie een vast leefgebied is.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	09 - 2020	09 - 2020
			Toelichting op de status: De leefdomeinen van de zelfredzaamheids-matrix worden zowel bij 18+ als bij 18- uitgevraagd door het Sociaal Team.				
4.07.03	**Integrale schulddienstverlening: implementeren werkproces** Werkproces implementeren 'van vroegsignalering naar aanbod', waaronder signalering vanuit Stichting Leergeld / specifieke aandacht laaggeletterdheid / relatie met onderwijs.	● Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	01 - 2021
			Toelichting op de status: Plan van aanpak vroegsignalering inclusief werkproces is vastgesteld. Vroegsignaleringssysteem is aangeschaft. Gestart met vroegsignalering per 1 januari 2021. Hiermee wordt voldaan aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.				
4.07.04	**Integrale schulddienstverlening: registratie casuïstiek** Hanteren registratiesysteem om meetbaar te maken in hoeveel situaties zich voordoen met financiële problematiek en doorzetten problematische schulden ter structurele armoedebestrijding.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	07 - 2020	07 - 2020
			Toelichting op de status: Per 1 juli 2020 is er een integraal schuldhulpverleningssysteem voor zowel het lokale als het bovenlokale schuldhulpverleningstraject.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
4.08	***Er worden laagdrempelige voorzieningen gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt gericht op participatie***						
4.08.01		✔	2020			09 - 2020	09 - 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	0% - 30% loonwaardecategorie Senzer overdracht Bevorderen van het welzijn van de inwoners met een uitkering en een loonwaarde van 0% - 30% door de overdracht van de inwoners vanuit Senzer naar het Sociaal Team Laarbeek of de welzijnsorganisatie.	Gereed/ afgerond		Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten		
			Toelichting op de status: Mensen met een loonwaarde tot 30% worden door Senzer benaderd om te onderzoeken wat er nodig is om het welzijn van deze mensen te bevorderen. Dit wordt gezamenlijk met de welzijnsorganisatie en overige disciplines binnen het Sociaal Team Laarbeek opgepakt.					

4.08.02	**0% - 30% loonwaardecategorie Senzer algemene voorzieningen** Onderzoeken van de mogelijkheden van het inrichten van algemene voorzieningen (inclusief en cofinanciering) waar de doelgroep gebruik van kan maken.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Alle voorzieningen zijn in beeld gebracht en het voorziet in de in de behoefte. Mocht er sprake zijn van een blinde vlek op individueel niveau dan is maatwerk mogelijk.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
4.09	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
4.09.01	**Voorbereiding nieuwe Wet Inburgering** Vanaf 1 januari treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. Wij werken samen met de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel om deze wet te implementeren. We stellen een visie op en werken deze uit in passend beleid en verordeningen. We zorgen daarbij dat de nieuwe taken in werkprocessen worden vastgelegd. We leggen nieuwe leerroutes vast. Tevens zorgen we ervoor dat managementinformatie beschikbaar komt om de resultaten van de activiteiten te monitoren. Ook stellen we programma van eisen op voor de ICT ondersteuning.	● Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: De visie is vastgesteld. er is een pilot met een trajectregisseur voor de 5 Peelgemeenten gestart. Er is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met gemeente Eindhoven inzake onderwijsroute afgesloten. Samen met netwerkpartners wordt invulling gegeven aan de twee overige leerroutes. Binnen het werkgebied van Senzer is een regionale projectleider aangesteld. De invoeringsdatum nieuwe Wet inburgering is uitgesteld van 1 juli 2021 naar 1 januari 2022. De planning van de voorbereiding is hierop aangepast.					

4.09.02	**Harmonisatie minimabeleid** We streven naar een gelijkwaardige en dienstverlening en vergoedingensystematiek door het harmoniseren van bijzondere bijstand met Peelgemeenten daarmee bereiken we meer efficiëntie in de uitvoering door Senzer. Onderzocht	● Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	03 - 2021
			Toelichting op de status: Beleidsregels bijzondere bijstand zijn geharmoniseerd en vastgesteld.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	wordt in welke mate we kunnen harmoniseren, en wat daarvan de financiële consequenties zijn.		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name raadsleden, meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Functiemenging	Ja	%	2019	47,5	48,7
Vestigingen (van bedrijven)	Ja	per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	2019	170,8	163,6

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-18.645	-23.467	-23.619	-153
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-12	-11	-11	
3.1	Economische ontwikkeling	-480	-477	-413	64
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.603	-3.603	-4.709	-1.105
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	-75	-75	-66	9
3.4	Economische promotie	-133	-119	-90	29
6.3	Inkomensregelingen	-5.099	-9.313	-10.006	-692
6.4	Begeleide participatie	-2.398	-2.695	-2.720	-25
6.5	Arbeidsparticipatie	-359	-186	-139	48
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-6.486	-6.986	-5.465	1.521
Baten		13.437	18.232	19.515	1.283
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	30	30	29	-1
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.757	3.049	5.033	1.984
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	45	39	50	11
6.3	Inkomensregelingen	3.250	7.526	8.179	654
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	7.355	7.588	6.224	-1.364
Saldo van baten en lasten		**-5.208**	**-5.235**	**-4.105**	**1.130**
Onttrekkingen aan reserves		120	153	2.540	2.387
Stortingen in reserves			-991	-4.787	-3.796
Resultaat		**-5.088**	**-6.072**	**-6.351**	**-279**

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
3.1	Economische ontwikkeling	477	413	64

Toelichting:
Centramanager (voordeel € 19.000 incidenteel)

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Per 1 januari 2020 is afscheid genomen van de betaalde centramanager. Dit betekent dat de begrootte kosten niet gemaakt zijn. Deze bijdrage zou in 2021 sowieso aflopen en is dus incidenteel.

Innovatiehuis De Peel (voordeel € 41.500 incidenteel)
Het Innovatiehuis heeft geen aanspraak gemaakt in 2020 op de gereserveerde € 30.000,- voor de inhuur van projectleiders.
Daarnaast is in de projectenpot € 11.500,- niet gebruikt omdat een aantal projecten vertraagd zijn vanwege corona. Verzoek vanuit het Innovatiehuis De Peel is om deze € 11.500,- extra beschikbaar te stellen in 2021 voor deze projecten. Wij stellen dan ook voor om deze via de resultaatbestemming over te hevelen naar 2021.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	554	-324	878

Toelichting:
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (voordeel € 878.000 incidenteel)
Zie taakveld 8.2

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
3.4	Economische promotie	119	90	29

Toelichting:
Recreatie en toerisme (voordeel € 24.000 incidenteel)
Het voordeel is voornamelijk te wijten aan de beperkte subsidie die is verstrekt volgens de afbouwregeling van Juni Watermaand.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.3	Inkomensregelingen	1.788	1.826	-39

Toelichting:
Bijzondere bijstand (nadeel € 25.000 incidenteel)
Inwoners zijn actief benaderd om gebruik te maken van de bijdrageregeling welzijnsactiviteiten (maatschappelijke participatie).
Daarnaast is er een nadeel ontstaan als gevolg van hogere kosten door buiten invorderingstelling.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Tenslotte zijn de uitvoeringskosten hoger ten opzichte van de raming.

Maatwerkregeling (nadeel € 39.000 incidenteel)
De uitvoering van de maatwerkregeling welke via de GR Peelgemeenten loopt, laat ten opzichte van de beschikbare raming een nadeel zien.
Bij de 2e tussenrapportage heeft een neerwaartse bijstelling van het budget plaatsgevonden. Dit ingeraamde voordeel heeft zich echter niet in de werkelijkheid geëffectueerd.

Algemene bijdrage Senzer (voordeel € 28.000 incidenteel)
Bijdrage aan Senzer is lager dan begroot vanwege de afname van het uitkeringsbestand welke bepalend is voor de hoogte van de bijdrage.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.4	Begeleide participatie	2.695	2.720	-25

Toelichting:
Wet Sociale Werkvoorzieningen (nadeel € 25.000 incidenteel)
Het tekort wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat het aantal mensen in de Wet Sociale Werkvoorzieningen minder snel afnam dan aanvankelijk geraamd.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.5	Arbeidsparticipatie	186	139	48

Toelichting:

Re-integratie (voordeel € 48.000 incidenteel)
Om te kunnen voldoen aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) die per 1 januari 2021 van kracht ging, lag in 2020 de focus op de inrichting van het lokale schuldhulpverleningsproces. Hierdoor zijn er geen projecten opgestart vanuit het lokale participatiebudget.
Vanwege corona lag de focus bij Senzer op het uitvoering geven aan de TOZO-regeling en minder op re-integratietrajecten.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-601	-759	158

Toelichting:

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen) (voordeel € 158.000 incidenteel)

Hierbij is taakveld 3.2 betrokken. Het voordeel van € 1.036.000 (taakveld 3.2 € 878.000 en dit taakveld € 158.000) wordt via de balanspost voorraad grondexploitatie verrekend.

Winstneming in het kader van jaarrekening 2020

In het kader van de jaarrekening 2020 wordt er € 1.052.889 winst genomen. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Laarsche Velden	€ 58.378 (tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
De Beekse Akkers	€ 304.788 (tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Vogelenzang	€ 264.124 (tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Bemmer IV	€ 294.049 (tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
De Nieuwe Hees	€ 131.550 (definitief afsluiten)

In tegenstelling tot voorgaand jaar boeken we de positieve resultaten vanuit de grondexploitatie niet vanuit de resultaatbestemming jaarrekening maar meteen in het boekjaar zelf omdat dit zo is vastgelegd in de nota reserves en voorziening.
Het taakveld "Fysieke bedrijfsinfrastructuur" en taakveld "Grondexploitatie" laat een voordeel zien. Dit bedrag wordt voor het grootste gedeelte gestort in de reserve Grondexploitatie waardoor er bij mutaties reserves een nadeel ontstaat.

Verliesneming in het kader van jaarrekening 2020

Het is niet nodig aanvullend een verliesvoorziening te onttrekken uit de Reserve Grondexploitatie. De reeds getroffen verliesvoorziening Landbouw Ontwikkelingsgebied Mariahout (LOG) blijft hetzelfde.

Analyse verschil reserves

Reserve grondexploitatierisisco's (voordeel € 1.340.0000 incidenteel)

In tegenstelling tot voorgaand jaar boeken we de positieve resultaten vanuit de grondexploitatie niet vanuit de resultaatbestemming jaarrekening maar meteen in het boekjaar zelf omdat dit zo is vastgelegd in de nota reserves en voorziening. Omdat we dit niet begroot hebben ontstaat hier een nadeel van € 1.053.000. Bij de taak "Fysieke bedrijfsinfrastructuur en Grondexploitatie" ontstaat een nadeel van hetzelfde bedrag.
In tegenstelling tot andere complexen is door de raad besloten dat de winst van het complex "De nieuwe Hees" naar de algemene reserve gaat. Omdat het complex in 2020 gereed is kan nu de definitieve winst van € 188.550 (2019 € 57.000 en 2020 131.550) naar de algemene reserve. Omdat het een storting is laat het op deze reserve als een nadeel zien. Tegelijkertijd wordt hetzelfde bedrag in de algemene reserve gestort en laat daar een voordeel zien.
Daarnaast is in 2020 de nieuwe nota grondbeleid vastgesteld en daarin is een berekening opgenomen van het plafond. Dit betekent dat alles wat meer dan het plafond is wordt afgeroomd naar de algemene reserve. Deze storting zijnde € 2.325.000 verloopt via mutaties reserves en laat dan een nadeel zien. Tegelijkertijd wordt hetzelfde bedrag in de algemene reserve gestort en laat daar een voordeel zien.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het laatste verschil wordt veroorzaakt door de vennootschapsbelasting. We houden jaarlijks rekening met een aanslag van € 120.000. Dit budget staat in programma 6 en wordt gedekt door deze reserve. Omdat in 2020 de verwachte vennootschapsbelasting € 0 bedraagt is er geen onttrekking nodig uit deze reserve en laat dan een nadeel zien van € 120.000. In programma 6 taakveld "Vennootschapsbelasting" ontstaat er een voordeel.

Algemene reserve (nadeel € 2.514.000 incidenteel)
Dit nadeel betreft de storting naar de algemene reserve, zijnde € 2.325.000, vanwege het afromen van de reserve grondexploitatie. Hetzelfde bedrag is bij de reserve grondexploitatie een nadeel waar het een onttrekking is. Beiden zijn niet begroot omdat dit bedrag pas bekend is als de grondexploitaties zijn doorgerekend en dat is pas op het einde van het boekjaar.
Daarnaast is de definitieve winst van het complex "De nieuwe Hees" gestort in de algemene reserve. In tegenstelling tot de andere complexen is besloten om deze niet in de reserve grondexploitatie te storten maar in de algemene reserve. Omdat dit complex in 2020 gereed is nu de definitieve winst bekend. Het bedrag is € 188.550.

Reserve decentralisatie sociaal domein (nadeel € 235.000)
In de 2e tussenrapportage 2020 is besloten dat we vanwege de onzekerheden met betrekking tot de te verwachte kosten binnen het sociaal domein de verwachte beschikbare middelen zijnde € 685.000 te storten in deze reserve. Tevens is aangegeven dat we dit bedrag zullen aanpassen aan het werkelijke saldo. Nu blijkt dat het voordeel nog 235.000 hoger is ten opzichte van de begroting. Dit bedrag is nu extra, boven de al gestorte € 685.000 vanuit de 2e tussenrapportage 2020, gestort in deze reserve.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december in duizendtallen weer.

Jaar	Investering	Begroting	Rekening	Verschil
2020	Voorziening Kleine Schulden (KBN)	41	0	41
2015	Advieskstn ontwikkeling Kop van Aarle-Rixtel	40	38	2
2017	Uitbreiding voorzieningen passantenhaven	18	5	13
2019	Actualisatie beleid recreatie en toerisme	5	0	5

Projectnaam	Toelichting status	Afsluiten
Voorziening Kleine Schulden (KBN)	De Voorziening Kleine Schulden is later dan aanvankelijk gepland stond, gestart nl. per 1 januari 2021.	nee
Advieskstn ontwikkeling Kop van Aarle-Rixtel	In de programmabegroting 2021 is een nieuw voorbereidingskrediet aangevraagd voor de verdere planvorming van deelprojecten in 't Gulden Land.	ja
Uitbreiding voorzieningen passantenhaven	De uitbreiding van de passantenhaven hangt samen met de realisatie van de plannen voor 't Gulden Land. De uitbreiding is daarom uitgesteld.	nee
Actualisatie beleid recreatie en toerisme	De actualisatie is uitgesteld en wordt in najaar 2021 weer opgepakt.	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt B.V.	Deelneming door aandelenbezit
Netwerk innovatiehuis De Peel	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Senzer	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5. Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs

Sociaal domein
De aanpak binnen het sociale domein vraagt om een integrale benadering van het (gezins)systeem. Steeds op zoek gaan naar het leveren van maatwerk passend bij de situatie en vraag om ondersteuning zoals die zich voordoet. Dat vraagt op zijn beurt om verdergaande deregulering en ontschotting tussen de te onderscheiden domeinen. Daarmee wordt de benodigde ruimte gecreëerd voor het bieden van maatwerk en wordt ervoor gezorgd dat de zorg voor Laarbeek betaalbaar blijft. We willen maatwerk bieden, toegesneden op de individuele ondersteuningsbehoefte. Van het gelijkheidsbeginsel naar erkende ongelijkheid, het ongelijkheidsbeginsel. Doen wat nodig is in dít geval, in déze situatie binnen déze omstandigheden.
Denkend en werkend vanuit economisch en maatschappelijk rendement, dat wat onze inwoner(s) daadwerkelijk helpt en minder vanuit het systeem en/of rechtmatigheid.
We willen hierbij inbreng van de gebruikers van de zorg door periodiek te monitoren. We hebben er belang bij om inzicht te krijgen in behoeften en kosten om ons op basis daarvan te richten op preventie.

Zorg en welzijn
Je goed voelen wordt voor een belangrijk deel bepaald door mensen om je heen. Mensen met wie je lief en leed kunt delen en op wie je een beroep kunt doen als het even minder goed gaat. Helaas heeft niet iedereen een sociaal netwerk waarop hij terug kan vallen. Eenzaamheid wordt door veel van onze inwoners als een groot probleem ervaren. Het gemis aan verbondenheid met anderen kan nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid en er toe leiden dat mensen meer gebruik maken van voorzieningen. Eenzaamheid is bovenal vanuit menselijk oogpunt ongewenst. Wij willen hen (jong en oud) niet aan hun lot overlaten.
Gezondheid kan gezien worden als 'het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven'.
Het gaat niet alleen om de afwezigheid van ziekte. Mensen die goed leren omgaan met hun ziekte (aanpassingsvermogen) ervaren hun gezondheid over het algemeen ook als goed. Er wordt niet zozeer gekeken naar problemen of beperkingen, maar naar de mogelijkheden die mensen zelf nog hebben.
Wij willen blijvend inzetten op deze nieuwe benaderingswijze van gezondheid en verwachten van onze professionals dat zij deze gedachte als uitgangspunt voor hun handelen nemen en aansluiting zoeken bij datgene wat iemand (nog) wil bereiken en mensen daarbij ondersteunen.

De afbouw van zorginstellingen en toename van het aantal ouderen, maakt dat meer mensen met een fysieke of mentale beperking langer in de kernen blijven wonen en zo zelfstandig mogelijk mee kunnen blijven doen. Dit vraagt om een zorgvuldige inrichting van de openbare ruimte, zodat gemeentelijke gebouwen en noodzakelijke voorzieningen (o.a. winkels, horeca) herkenbaar, bereikbaar en toegankelijk zijn.

Door de toenemende vergrijzing van onze maatschappij wordt het aandeel van mensen met dementie ook een stuk groter in de nabije toekomst. Laarbeek probeert daar op in te spelen door een dementie-vriendelijke gemeente te zijn waarin gekeken wordt naar de mensen met dementie en hun omgeving.
Omdat mensen langer thuis blijven wonen, moet de zorg hierop aangepast worden.
Ook het begrip voor mensen met dementie in onze dorpen zal moeten veranderen, zodat ze langer mee kunnen doen in hun buurt en vereniging.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Steeds vaker wordt bij het verlenen van zorg een beroep gedaan op vrijwilligers die mantelzorg verlenen. Mantelzorg verlenen, hoort bij het leven. Dat neemt niet weg dat mantelzorgers overbelast kunnen raken. Slechts een beperkt gedeelte van de mantelzorgers is in beeld bij de welzijnsorganisatie.
Veel van hen vinden het normaal wat ze doen en hebben geen behoefte aan ondersteuning of advies. In de toekomst zal steeds vaker een beroep op mantelzorgers moeten worden gedaan. De mantelzorger moet, daar waar nodig en gewenst, vanuit de sociale basisstructuur ondersteund en ontlast worden.

Jeugdparticipatie is het maatschappelijk meedoen van jeugd, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk of via een maatschappelijke stage. Dit geeft jongeren inspraak en invloed en een bredere kijk op de maatschappij waar ook zij onderdeel van uitmaken. Ze krijgen de mogelijkheid om een initiatief te nemen en verantwoordelijkheid te dragen. In de Toekomstvisie van Laarbeek is aangegeven dat de jeugd onze toekomst is.

Accommodaties
In Laarbeek is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in voorzieningen in alle dorpen, waardoor er een uitstekend niveau aan sociale, culturele en educatieve voorzieningen aanwezig is. Dit willen we naar de toekomst toe ook zo behouden. Dat vraagt enerzijds om reserveringen/investeringen ten aanzien van het beheer en onderhoud van de voorzieningen maar vraagt ook om een andere verdeling van de verantwoordelijkheden met betrekking tot het beheer en onderhoud van de voorzieningen. Er zal een grotere rol en inbreng van de inwoners en organisaties worden verwacht.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester van der Meijden

Wethouder Briels

Wethouder Meulensteen

Wethouder Slaets-Sonneveldt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

5.01	Toewerken naar een sociaal domein zonder schotten met minder regels, met als doelstelling goede zorg betaalbaar te houden; hierbij de inbreng van zorggebruikers periodiek monitoren en ons op basis daarvan te richten op preventie
5.02	We zetten ons in voor een eenzaamheidsaanpak (voor jong en oud)
5.03	We blijven inzetten op een bredere kijk op gezondheid
5.04	Bij de inrichting van openbare voorzieningen en openbare ruimte wordt rekening gehouden met mensen met een mentale of fysieke beperking
5.05	We willen overbelasting van mantelzorgers voorkomen
5.06	We willen de participatie van jeugd bevorderen
5.07	We zorgen ervoor dat accommodaties op orde blijven
5.08	Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.01	***Toewerken naar een sociaal domein zonder schotten met minder regels, met als doelstelling goede zorg betaalbaar te houden; hierbij de inbreng van zorggebruikers periodiek monitoren en ons op basis daarvan te richten op preventie***						
5.01.01	**Toezicht sociaal domein** Opzetten werkproces integrale vorm van toezicht en handhaving binnen het sociaal domein, in samenwerking met partners zoals het Peelland Interventie Team.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Omgevingsbeheer	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Hier wordt op regionaal niveau vorm en inhoud aan gegeven.				
5.01.02	**Signalen onrechtmatige zorg** Signalen van onrechtmatige zorg door aanbieders (ZIN en PGB) worden doorgezet naar GR Peelgemeenten en BIZOB, waarna gezamenlijk actie wordt ondernomen.	Lopend binnen planning	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	06 - 2021
			Toelichting op de status: Signalen van zorgaanbieders (m.n. aanbieders van jeugdzorg) worden lokaal gebundeld en doorgezet naar de GR Peelgemeenten. Daar waar actie wordt uitgezet wordt de betreffende gezins- en jongerencoach betrokken bij het onderzoek om de juiste informatie te verkrijgen. In regionaal verband worden momenteel de werkprocessen verder ontwikkeld.				
5.01.02	**Integrale benadering van de vraag** Integrale benadering van de vraag • Sturen op samenwerking tussen professionals in de verschillende domeinen (jeugdzorg, Wmo en participatie), lokaal en regionaal. In 2019 ontwikkelen we ons m.n. op één lokale toegang, waardoor vraagstukken van inwoners aan de voorkant (dus bij melding) al worden opgepakt door een integraal aanmeldteam. • Implementatie AVE-MODEL: verdere ontwikkeling en sturing op casusregieschap.	Gereed/ afgerond	2019	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Dienstverlening en Informatie	06 - 2020	06 - 2020
			Toelichting op de status: - AVE model (Aanpak ter Voorkoming Escalatie), inclusief functie procesregisseur, is ingevoerd. - Er is een integraal aanmeldoverleg, waarin professionals uit de verschillende domeinen van zowel Sociaal Team Laarbeek als LEVgroep zitting `hebben. - De professionals van het Sociaal Team Laarbeek zijn getraind in regievoering en passen de geleerde methodieken toe.				
5.01.03	**Vergroten kostenbewustzijn geïndiceerde zorg**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	06 - 2020	06 - 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Door het meezenden van de kosten van geïndiceerde zorg in de beschikking (aan ouders) doen wij een beroep op hun signalerend vermogen en vergroten wij het kostenbewustzijn, zowel bij de professionals als bij de inwoners van Laarbeek.		Toelichting op de status: De kosten van geïndiceerde zorg worden in de beschikking opgenomen.

5.01.04	**Bedrijfsvoering STL: handboek werkprocessen**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	06 - 2021
	Opstellen handboek werkprocessen Sociaal Team Laarbeek afronden.		Toelichting op de status: Werkprocessen Werk&Geldzaken en Zelfstandig Thuis worden in gezamenlijkheid met de LEVgroep ontwikkeld, met als doel één gesloten lokale zorginfrastructuur. Wegens corona en personele wisselingen is de planning aangepast naar juni 2021.				

5.01.05	**Bedrijfsvoering STL: verbeterslag kwaliteit**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	06 - 2021
	Opstellen kwaliteitseisen hulpverlening en dossiervorming en inrichten interne kwaliteitscontrole.		Toelichting op de status: De eerste KIC (Kwaliteit Interne Controle) vanuit de Peelgemeenten is afgerond. Deze geeft input voor het opstellen van lokale kwaliteitseisen en het aanscherpen van de regionale werkinstructies. In het Sociaal Team Laarbeek worden de uitkomsten van de KIC verwerkt en geborgd. Wegens de beperkte fysieke aanwezigheid als gevolg van de coronacrisis is de planning aangepast.				

5.01.06	**Bedrijfsvoering STL: systeem Zorgned**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	08 - 2020	08 - 2020
	Het systeem ZorgNed is ondersteunend aan de werkwijze van het STL en voorziet van dash-boardinformatie op basis waarvan de koers wordt bijgesteld.		Toelichting op de status: November 2019 heeft een grote nieuwe release van ZorgNed plaatsgevonden. Het dashboard is hierop aangepast. Er zijn structurele overleggen waarin operationele input uit het dashboard gehaald wordt. De informatie uit dit systeem is onder andere terug te zien in de kwartaalrapportages van de GR Peelgemeenten.				

5.01.07	**Maatwerk**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	12 - 2020
	Onderzoeken en adviseren betreffende mandatering in juiste laag (moeder)organisatie ten behoeve van het uitvoeren van maatwerk en de omgekeerde toets.		Toelichting op de status: Per 2021 is er een integraal budget samengesteld uit diverse deelbudgetten om het inzetten van lokaal maatwerk te verbeteren.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5.01.08	**Optimaliseren (algemene) voorzieningen** Onderzoeken en adviseren van goedkopere-adequate vormen van (geïndiceerde) zorg. Hiermee op zoek naar cofinanciering, waaronder vanuit de Zorgverzekeringswet.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Dit onderwerp heeft een plek gekregen in het nieuwe subsidieprogramma. Daarnaast leidt de werkwijze van het Sociaal Team Laarbeek tot dalende cliëntaantallen en voorzieningen Wmo en jeugd. Bovendien blijkt dat er minder zware zorg is geïndiceerd.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.02	***We zetten ons in voor een eenzaamheidsaanpak (voor jong en oud)***						
5.02.01	**Eenzaamheidsaanpak integreren in welzijnswerk** Er is specifiek voorliggend (welzijns)aanbod beschikbaar voor alle leeftijden (zie 5.1.8 optimaliseren voorzieningen).	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: Door coronamaatregelen vertraging opgelopen. We zijn met lokale aanbieders in gesprek om meer, in aantal en diversiteit, collectieve voorzieningen tot stand te brengen, ook voor deze doelgroep. voorbeeld hiervan is de in elke kern te realiseren huiskamer (in de dorpshuizen en/of een andere passende accommodatie.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
5.03	***We blijven inzetten op een bredere kijk op gezondheid***						
5.03.01	**Toegang Sociaal Team Laarbeek: brede uitvraag** De brede uitvraag in de triage vanuit de centrale toegangspoort levert op dat ongeveer 20% van de binnen gekomen vragen verwezen kan worden naar voorliggend veld of ondersteuning vanuit de juiste wetgeving (Zvw / Wlz / JGZ).	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	04 - 2021	10 - 2021
			Toelichting op de status: Het effect van de coronamaatregelen is hier erg groot, doordat de dienstverlening nog niet op normale wijze ingeregeld kan worden. Daarbij blijken er systemische (on)mogelijkheden te zijn aangaande privacy tussen de domeinen, waardoor het werken vanuit een centrale toegangspoort bemoeilijkt wordt. Ontwikkelingen vanuit wettelijk kader moeten het integraal werken vergemakkelijken (Wet aanpak meervoudige problematiek). De lockdown-status geeft een grote vertraging op de samenwerkingen met het voorliggend veld.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

5.03.02	**Toegang Sociaal Team Laarbeek: intakeformulier** De intake wordt gevoerd a.d.h.v. het intakeformulier inclusief zelfredzaamheidsmatrix. Alle leefgebieden komen in de brede uitvraag aan bod, zodat direct planmatig en integraal ingezet wordt vanuit het Sociaal Team Laarbeek.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	04 - 2020	04 - 2020
			Toelichting op de status: De zelfredzaamheidsmatrix is bij het proces van team Jeugd&Gezin systemisch verwerkt in het automatiseringssysteem voor het Sociaal Domein (Zorgned).				

5.03.03	**Toegang Sociaal Team Laarbeek: normalisering** Door inwoners / aanbieders / partners te sturen in eigen verantwoordelijkheid en hen duidelijkheid te verschaffen over voorliggende mogelijkheden, attenderen wij onze inwoners op hun eigen kracht en vergroten wij de zelfredzaamheid. We vergroten hiermee het beroep op (algemene) voorzieningen/verlagen het beroep op geïndiceerde specialistische inzet met als doel het inzetten van de goedkoopst-adequate vorm van ondersteuning. Dit wordt zichtbaar met behulp van dashboardinformatie.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: De afnemende trendlijnen zijn in alle kwartaalrapportages van de Peelgemeenten zichtbaar, ook financieel. Zowel bij de WMO als de Jeugdwet. Op korte termijn start de lokale normaliseringscampagne, eveneens wordt 'normalisering' geprioriteerd in regionale samenwerking. In de begroting 2021 is daarvoor een afzonderlijke doelstelling opgenomen.				

5.03.03	**Positieve gezondheid** In het derde kwartaal organiseren wij een bijeenkomst met o.a. de adviesraden over "positieve gezondheid". Kernthema daarbij wordt "het recht op ongelijkheid".	Nog niet gestart buiten planning	2019	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2021
			Toelichting op de status: Vanwege de maatregelen door corona kon er geen bijeenkomst plaatsvinden.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.04	***Bij de inrichting van openbare voorzieningen en openbare ruimte wordt rekening gehouden met mensen met een mentale of fysieke beperking***						
5.04.01	**Duidelijke taal** Onze dienstverlening is ook toegerust op mensen met een mentale / fysieke beperking: een toegankelijke website voor al onze inwoners.	Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	02 - 2020	02 - 2020
			Toelichting op de status: De nieuwe website is opgeleverd. Er wordt nog gewerkt aan een verdere verbetering en verfijning. De producten zijn herschreven in duidelijke taal.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Bovendien is bijvoorbeeld voor mensen met een visuele beperking een voorleesfunctie toegevoegd.

5.04.02	**Inclusieve samenleving** Een interactief doorontwikkeld inclusiebeleid dat is uitgewerkt in een Lokale Inclusie Agenda en een actieplan. Gemeentelijk beleid waarin direct wordt uitgegaan van 'de toegang en bruikbaarheid voor iedereen' in plaats van 'toegang en bruikbaarheid voor de gemiddelde gebruiker'. Toegankelijke voorzieningen in de gemeente voor inwoners met een beperking.	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2022
			Toelichting op de status: De voorbereiding is gestart. Er wordt onderzocht wat er nodig is om te voldoen aan de plicht tot het hebben van een Lokale Inclusie Agenda. Inmiddels is duidelijk dat dit niet haalbaar is binnen de huidige planning. Naast deze Lokale Inclusie Agenda stimuleren we wel al activiteiten plaats die bijdragen aan een meer inclusieve samenleving. In het subsidieprogramma 2021-2023 heeft het onderwerp inclusie nadrukkelijk een plek gekregen.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.06	***We willen de participatie van jeugd bevorderen***						
5.06.01	**Jongeren adviesraad** JAR geeft gevraagd en ongevraagd advies en initieert acties/activiteiten.	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: De jongerenadviesraad heeft in 2020 onder andere gesproken over jeugd en veiligheid en advies gegeven bij het uitvoeringsplan jeugd. De geplande activiteit voor jongeren in Laarbeek kon door de maatregelen rondom corona niet doorgaan.				

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		**Status**	**Begrotings-jaar**	**Portefeuille-houder**	**Afdeling**	**Laatst vastgestelde planning**	**Nieuwe planning**
5.08	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
5.08.01	**Prestatieafspraken woningbouw voor doelgroepen met specifieke behoeften** De jaarlijkse taakstellingen tot het huisvesten van vergunning- of statushouders zijn op orde en is er beleid geformuleerd over het huisvesten van arbeidsmigranten bij bedrijven. Ten behoeve van uitstroom beschermd wonen: de behoefte aan woningen voor uitstromende cliënten is in beeld / er zijn, afgestemd op behoefte, aantal woningen beschikbaar met urgentieregeling voor cliënten / eventuele aanpassingen. Ten behoeve van vergrijzende bevolking:	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: In de Woonvisie wordt prioriteit gelegd bij het realiseren van starterswoningen, levensloopbestendige woningen en sociale huurwoningen. Ten aanzien van de sociale huurwoningen is vastgelegd dat we in de periode tot en met 2024 de kernvoorraad van het aantal sociale huurwoningen met 170 woningen willen verhogen. Bij de ontwikkeling van nieuwe bouwplannen proberen we hierop zoveel als mogelijk te sturen. In de rapportage van de bouwplannen, welke				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	anticiperen op de effecten van de vergrijzing van de bevolking door het maken van specifieke prestatieafspraken hierover.		regelmatig wordt voorgelegd aan de commissie Ruimtelijk Domein, worden de feitelijke ontwikkelingen gemonitord.

5.08.02	**Nationaal sportakkoord**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	09 - 2020	09 - 2020
	Na een voorbereiding hiertoe in 2019 neemt Laarbeek (alle (sport)verenigingen in samenwerking met de gemeente) in 2020 deel aan het Nationaal Sportakkoord.		Toelichting op de status: Het sportakkoord is ondertekend en de uitvoering is gestart.				

5.08.03	**Kleedaccommodaties Mariahout/Flamingo's**	Lopend buiten planning	2020	Wethouder Slaets-Sonneveldt	Beleid en Projecten	02 - 2021	05 - 2021
	De realisatie van twee kleedlokalen en douches op sportpark De Heibunders Mariahout met bijbehorende bestemmingsplanwijziging is in voorbereiding. Medio juli 2020 kan naar verwachting met de bouw begonnen worden.		Toelichting op de status: De vergunningaanvragen bij ODZOB loopt. Planning is dat in mei 2021 de schop in de grond kan en de accommodatie gereed is bij aanvang van het nieuwe seizoen.				

5.08.04	**Integrale jeugdgezondheidszorg**	Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Briels	Beleid en Projecten	12 - 2020	12 - 2020
	Door de integratie van de JGZ 0-18 bij de GGD kan er beter en vroegtijdig worden geïntervenieerd en preventief worden gewerkt, een gezinsgerichte benadering worden toegepast en worden de sterke kanten van de drie afzonderlijke JGZ organisaties samengebracht. Op langere termijn leidt dit ook tot meer grip op uitgaven van de jeugdzorg. Tevens kan de zorg effectiever worden ingezet dan voorheen. Hiervoor investeren we in 2020 een bedrag van € 22.000.		Toelichting op de status: In 2020 zijn de voorbereidingen afgerond, zodat per 1-1-2021 de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen bij GGD Brabant-Zuidoost kan worden ondergebracht.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name raadsleden, meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Absoluut verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2017	0	1,3
Relatief verzuim	Ja	per 1.000 leerlingen	2019	5	19
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ja	%	2019	1,6	1,5
Niet sporters	Ja	%	2016	47,7	48,8
Banen	Ja	per 1.000 inwoners van 15- 64 jaar	2019	609,3	682,7
Jongeren met een delict voor de rechter	Ja	%	2019	1	1
Kinderen uit uitkeringsgezinnen	Ja	%	2019	3	4
Netto arbeidsparticipatie	Ja	%	2019	70,4	69,8
Werkloze jongeren	Ja	%	2019	1	1
Personen met een bijstandsuitkering	Ja	per 10.000 inwoners	2020	218,7	262,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Ja	per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	2020	56,7	148,6
Jongeren met jeugdhulp	Ja	% van alle jongeren tot 18 jaar	2019	7,9	10,9
Jongeren met jeugdbescherming	Ja	%	2019	0,8	1,1
Jongeren met jeugdreclassering	Ja	%	2019	onbekend	0,4

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Ja	per 10.000 inwoners	2020	610	548
Omvang huishoudelijk restafval	Ja	Kg/inwoners	2019	57	126
Hernieuwbare elektriciteit	Ja	%	2018	6	onbekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-16.629	-16.383	-15.495	888
4.2	Onderwijshuisvesting	-517	-772	-741	31
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-778	-801	-820	-20
5.1	Sportbeleid en activering	-239	-269	-235	34
5.2	Sportaccommodaties	-928	-1.101	-1.079	22
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-193	-208	-171	37
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-2.811	-2.914	-2.844	69
6.2	Wijkteams	-2.180	-2.371	-2.013	358
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-473	-466	-400	66
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2.967	-2.485	-2.382	103
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-104	-53	-84	-31
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-4.591	-4.130	-3.937	193
7.1	Volksgezondheid	-850	-813	-788	25
Baten		729	1.274	1.273	-1
4.2	Onderwijshuisvesting		510	510	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	158	158	175	16
5.1	Sportbeleid en activering	20	93	133	39
5.2	Sportaccommodaties	207	187	168	-19
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1	1		-1
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	249	260	252	-8
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	93	63	35	-29
Saldo van baten en lasten		**-15.901**	**-15.110**	**-14.223**	**887**
Onttrekkingen aan reserves		518	667	631	-36
Stortingen in reserves		-24	-661	-661	
Resultaat		**-15.406**	**-15.103**	**-14.252**	**851**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
4.2	Onderwijshuisvesting	262	230	31

Toelichting:
Kapitaallasten krediet "Splitsing 4 schoolwoningen De Driehoek AR" (voordeel € 16.500 incidenteel)
De uitgaven van dit krediet worden gedekt door de algemene reserve. Dit krediet wordt in 2020 gereed gemeld en hebben € 16.000 minder besteed. Hierdoor ontstaat een voordeel op de kapitaallasten. Hetzelfde bedrag wordt minder onttrokken aan de algemene reserve en is daar een nadeel. Zie mutaties reserves.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
5.1	Sportbeleid en activering	176	103	73

Toelichting:
Sport (voordeel € 26.000 structureel)
De uitgaven voor de inzet van de sportcoach zijn per abuis verantwoord op het taakveld 'samenkracht en burgerparticipatie'

Specifieke uitkering sport (SPUK) (voordeel € 34.000)
In de jaarrekening 2019 hadden we rekening gehouden met een korting omdat alle gemeenten samen meer subsidie SPUK hadden aangevraagd dan er aan subsidie beschikbaar was. Bij de daadwerkelijke afrekening SPUK 2019 is deze korting niet toegepast. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 12.000.
In 2020 is begrotingstechnisch rekening gehouden met een subsidie SPUK 2020 van € 25.000. In de werkelijkheid verwachten we een subsidie van € 47.000. Ook hier hebben we rekening gehouden met een korting wat nog moet blijken als we de daadwerkelijke beschikking van ministerie krijgen. Dit levert dan een voordeel op ten opzichte van de begroting van € 22.000.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	207	171	36

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting:
Kunstzinnige vorming (voordeel € 22.000 incidenteel)
Er is een afwijking van € 22.000,- omdat er in 2020 minder vouchers aangevraagd zijn voor een tegemoetkoming in de kosten voor muziekonderwijs. Dit kan enerzijds te maken hebben met de corona crisis en anderzijds met de (on)bekendheid van de regeling.

Kapitaallasten krediet "kunst als verbinding" (voordeel € 15.000 incidenteel)
De uitgaven van dit krediet wordt gedekt uit de reserve "kunst en cultuurfonds". In 2020 is niets besteed van dit krediet en zal afgerond worden in 2021. Hierdoor ontstaat een voordeel op de kapitaallasten van € 15.000. Ditzelfde bedrag is dan een nadeel bij mutaties reserve omdat er niks onttrokken wordt uit de reserve kunst en cultuur. Zie mutaties reserves.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.654	2.592	61

Toelichting:
Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 61.000 incidenteel)
Verschil is incidenteel van aard en wordt onder andere verklaard door onderbesteding van het budget jongerenwerk (ivm overname vierbinden geen adequate invulling vacature) en minder uitgaven voor diverse projectsubsidies en burgerparticipatietrajecten als gevolg van corona.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.2	Wijkteams	2.371	2.013	358

Toelichting:

Lagere kosten voor plustaak jeugd (voordeel € 162.000 incidenteel)
De kosten voor de gezins- en jongerencoaches (plustaak jeugd) door de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten zijn met name lager door het nog niet bereiken van het maximum van de salarisschaal door medewerkers, vacatureruimte en het niet volledig inzetten van de posten onvoorzien en scholing. Vanwege corona heeft er minder scholing plaats kunnen vinden.

Wijziging bekostiging inkoop jeugdhulp (voordeel € 80.000 incidenteel)
De kosten voor inkoop jeugdhulp (DVO met Eindhoven, 10voordejeugd en werkplan 21voordejeugd) zijn op basis van de tweede begrotingswijziging 2020 van de gemeenschappelijke regeling (GR) Peelgemeenten betaald vanuit de uitvoeringskosten GR Peelgemeenten. Omdat deze pas in december 2020 definitief vastgesteld is door het Algemeen Bestuur van de GR Peelgemeenten zijn echter de bijbehorende dekkingsmiddelen in de gemeentelijke begroting

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

niet naar de bijbehorende begrotingspost overgeboekt.

Stelpost Jeugd (voordeel € 95.000 incidenteel)
Deze stelpost is ontstaan vanuit de overheveling van het werkgeverschap van de gezins- en jongerencoaches naar de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten. In 2020 is het uitvoeringsplan jeugd opgesteld, welke onder andere tot onttrekkingen aan de stelpost jeugd zal leiden. Dit is pas na 2020. Daarnaast is in 2020 compensatie van het Rijk ontvangen voor de omzetregeling en meerkosten jeugdhulp in verband met corona. De kosten vanwege corona voor jeugdhulp zijn verwerkt in de zorgkosten van de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten en hebben daarom hier niet tot kosten geleid.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
7.1	Volksgezondheid	813	788	25

Toelichting:
Volksgezondheid (voordeel € 25.000 incidenteel)
Incidenteel voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere subsidievaststelling 2019 jeugdgezondheidszorg door de Zorgboog door een afname van het aantal geboortes en onderbesteding projectsubsidies in verband met corona maatregelen.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	403	366	37

Toelichting:
Voorziening voor gehandicapten (materieel) (voordeel € 66.000 incidenteel)
Het verschil wordt hoofdzakelijk verklaard door het niet volledig inzetten van het lokaal maatwerkbudget. In 2020 zijn er binnen verschillende posten budgetten opgenomen ten behoeve van zorgkosten die niet via de GR Peelgemeenten lopen, de zogenaamde maatwerkbudgetten. Omdat er meerdere posten in de begroting 2020 zijn opgenomen voor maatwerk, zijn sommige posten volledig benut en andere onderbesteed. In dit geval is niet het volledige maatwerkbudget besteed wat een incidenteel voordeel van € 57.000 oplevert.

Eigen bijdrage Wmo (nadeel € 31.000 incidenteel)
In 2020 is er een daling te zien in het aantal cliënten en voorzieningen Wmo. Dat vertaalt zich in lagere ontvangsten eigen bijdrage. Gedeeltelijk wordt dit veroorzaakt door minder aanvragen vanwege corona. Daarnaast zette in 2020 de trend van een dalend aantal cliënten en voorzieningen zich voort. Dit komt door de werkwijze van het sociaal team Laarbeek, die vanaf 2019 is ingezet.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.485	2.382	103

Toelichting:
Maatwerkdienstverlening 18+ (voordeel € 103.000 incidenteel)
In 2020 zijn er minder maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo verstrekt. Dit effect is over de volle breedte van de Wmo zichtbaar. Dit wordt deels verklaard doordat het coronavirus die er mogelijk voor zorgt dat mensen hun hulpvraag uitstellen. Een aanvullende verklaring is de toegang tot de Wmo, waarin de eigen mogelijkheden van de burger nadrukkelijk worden besproken conform de intentie van de Wmo (de kanteling-eigen kracht).

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	53	84	-31

Toelichting:
Meer gebruik van PGB jeugd (nadeel € 31.000 incidenteel)
In 2020 is er vaker de afweging gemaakt om ondersteuning te bieden middels PGB in plaats van via een aanbieder Zorg in Natura.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	4.130	3.937	193

Toelichting:
Minder inzet individuele voorzieningen jeugdhulp (voordeel € 193.000 incidenteel)
In 2020 zagen we een daling in het aantal cliënten en aantal voorzieningen jeugdhulp. De afgelopen jaren heeft de gemeente Laarbeek geïnvesteerd in een breed sociaal team, zowel in kwantiteit als in kwaliteit, die zich lijkt uit te betalen. Mogelijk is er ook een effect van corona.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Analyse verschil reserves

Algemene reserve (nadeel € 16.500 incidenteel)
De uitgaven van het krediet "Splitsing 4 schoolwoningen De Driehoek AR" worden gedekt door deze reserve. Dit krediet wordt in 2020 gereed gemeld en hebben € 16.000 minder besteed. Hierdoor wordt er minder onttrokken uit deze reserve. Hetzelfde bedrag bij het taakveld "Onderwijshuisvesting" levert dit een voordeel op.

Reserve kunst en cultuurfonds (nadeel € 15.000 incidenteel)
De uitgaven van krediet "Kunst als verbinding" wordt gedekt uit deze reserve. In 2020 is niets besteed van dit krediet en zal afgerond worden in 2021. Hierdoor wordt er niks onttrokken wordt uit deze reserve. Hetzelfde bedrag bij het taakveld "Cultuurprestaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie" levert dit een voordeel op.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december in duizendtallen weer.

Jaar	Investering	Begroting	Rekening	Verschil
2018	Splitsing 4 schoolwoningen De Driehoek AR	80	63	17
2020	Aanpassing kleed- en doucheacc. sportpark MH	90	0	90
2020	Bijdrage aanleg LED-verlichting sportparken	22	5	17
2014	Onderhoud kunst- en culturele objecten	15	15	0
2017	schoolwoningen Commanderij College	2.530	2.307	223
2019	Speelruimteplan	35	21	14
2019	Kunst als verbinding	16	0	16

Projectnaam	Toelichting status	Afsluiten
Splitsing 4 schoolwoningen De Driehoek AR	Woningen zijn gesplitst en in 2019 en 2020 allemaal verkocht.	ja
Aanpassing kleed- en doucheacc. sportpark MH	Aanvraag omgevingsvergunning is in behandeling bij omgevingsdienst. Verwachting is dat de bouw in mei 2021 kan starten.	nee
Bijdrage aanleg LED-verlichting sportparken	De voetbalclubs hebben nog geen opdracht verleend voor het aanbrengen van de ledverlichting omdat ze het niet eens zijn met het besluit van de raad betreffende de hoogte van het beschikbaar gestelde krediet. In tweede kwartaal 2021 zal duidelijk moten worden of ledverlichting al dan niet wordt aangebracht.	nee
Onderhoud kunst- en culturele objecten	Betreft een eenmalige onderhoudsvoorziening uit het verleden welke is toegepast op diverse kunst- en culturele objecten. de voorziening is financieel afgewikkeld.	ja
Schoolwoningen Commanderij College	Is financieel afgewikkeld. Zit niets meer in planning of uitvoering.	ja
Speelruimteplan	Speelruimteplan is nagenoeg gereed voor besluitvorming in de raad. In 2021 volgt nog de eindfacturatie.	nee
Kunst als verbinding	In 2019 is dit krediet verleend om financiële dekking te hebben voor de uitvoering van dit project. In 2020 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht (teksten verzameld, stagiaire aan de slag). In 2021 worden de resultaten zichtbaar in de vorm van een fysieke en digitale presentatie van de kunst, cultuur en cultuurhistorie in het openbaar gebied. In de vergadering van de commissie Sociaal Domein op 23-2-2021 heeft de stagiair inzicht gegeven in de voortgang van zijn opdracht.	nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten	Gemeenschappelijke regeling
GGD Brabant Zuidoost	Gemeenschappelijke regeling

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

6. Financiën en bedrijfsvoering

Financiën
De gemeente Laarbeek is een financieel gezonde gemeente. We hebben een kwalitatief hoog voorzieningenniveau en toch is het tot nu toe gelukt om een meerjarig sluitende begroting en een ruim weerstandsvermogen te hebben en op te bouwen. De komende raadsperiode streven we ernaar om deze goede financiële situatie te behouden dan wel te verbeteren. We blijven investeren in de gemeenschap en willen de huidige leefkwaliteit behouden dan wel versterken. Afgezien van de reguliere inflatiecorrecties, willen we echter terughoudend omgaan met lastenverhoging.

Bedrijfsvoering
Met het vaststellen van de Toekomstvisie "Samen daadkrachtig en energiek naar 2030" is er door gemeente en gemeenschap een bewuste keuze gemaakt om een zelfstandige gemeente te zijn, die bovendien geen beleidsarme beheer- of regiegemeente is. De gemeente heeft de afgelopen jaren vooral ingezet op een slanke en slagvaardige organisatie. Het is nodig onze personeelsformatie en de bedrijfsvoering mee te laten groeien in een nieuw tijdsperspectief om de organisatie en de medewerkers slagvaardig te houden.

Portefeuillehouder(s)

Burgemeester van der Meijden
Wethouder Meulensteen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Speerpunten

Afspraken uit raadsprogramma "Handen ineen"

6.01 Wij werken aan het behoud dan wel het versterken van de huidige leefkwaliteit in onze gemeente en zijn terughoudend met het verhogen van lasten voor onze inwoners; uitgangspunt is hierbij de vastgestelde begroting 2018

6.02 Wij investeren in ons personeelsbestand en de bedrijfsvoering, zodat die in evenwicht zijn met de maatschappelijke opgaven en taken van deze tijd; de hierover gemaakte afspraken concretiseren we in de Kadernota voor de begroting 2019

6.03 Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
6.01	***Wij werken aan het behoud dan wel het versterken van de huidige leefkwaliteit in onze gemeente en zijn terughoudend met het verhogen van lasten voor onze inwoners; uitgangspunt is hierbij de vastgestelde begroting 2018***						
6.01.01	**Evenwicht brengen in onze lastendruk in relatie tot het voorzieningenniveau** We houden ons voorzieningenniveau op peil en reserveren middelen voor onderhoud en beheer daarvan en brengen evenwicht in lastendruk en voorzieningen.	✔ Gereed/ afgerond	2020	Wethouder Meulensteen	Bedrijfsvoering	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Het voorzieningenniveau wordt jaarlijks betrokken in de integrale afwegingen bij kadernota's en begrotingen. In januari 2020 is het Meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen Laarbeek 2019-2028 vastgesteld door de raad. De benodigde middelen voor het onderhoud zijn voorzien in de meerjarenbegroting. Periodiek wordt de voorziening onderhoud gebouwen geactualiseerd in relatie tot het meerjarenonderhoudsplan.				
6.01.02	**Evenwicht houden in ons personeelsbestand en bedrijfsvoering in relatie tot de maatschappelijke opgaven** We voeren de jaarschijf 2020 uit van het I&A-plan, presenteren op digitale wijze onze instrumenten van planning en control (begroting en jaarrekening via LIAS) en investeren in onze medewerkers (via organisatieontwikkeling, coaching, opleidingen en modern werkgeverschap).	✔ Gereed/ afgerond	2020	Burgemeester van der Meijden	Bedrijfsvoering	12 - 2020	12 - 2020
			Toelichting op de status: Ten aanzien van het I&A-plan zijn in 2020 versneld extra laptops gekocht om medewerkers mobiel te kunnen laten werken en zijn daarnaast alle multifunctionals (printen/scannen/kopiëren) vervangen. Ook heeft er in 2020 een versnelde overgang plaatsgevonden van MS Office 2010 naar MS Office 365. Op deze manier kan iedereen thuis digitaal vergaderen met MS Teams, en kan iedereen nu gebruik maken van de nieuwste (cloud)applicaties van Microsoft. De jaarrekening 2019, de twee tussenrapportages 2020, de kadernota 2021 en de begroting 2021 zijn in het dienstjaar 2020 opgesteld in het nieuwe planning en controlsysteem LIAS. Een knappe prestatie, waarbij onder grote tijdsdruk met nieuwe techniek en werkwijzen, verbeteringen van instrumenten zijn doorgevoerd. In 2020 heeft de investering in medewerkers op een nieuwe wijze vorm gekregen. Er is een digitaal opleidingsplatform voor alle medewerkers geïntroduceerd (Skills Town), waarin online gebruik gemaakt kan worden van een groot aantal opleidingsmodules. Daarnaast hebben we op digitale wijze de organisatie-ontwikkeling vormgegeven door medewerkers in groepsgesprekken aan het woord te laten wat zij belangrijk vinden. Dit is vertaald in concrete acties voor korte termijn (quick wins) en voor latere jaren. Daar waar opleidingen in de eerste periode uitgesteld zijn, hebben medewerkers deze later in 2020 in digitale vorm alsnog gevolgd.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wat hebben we er voor gedaan in 2020?		Status	Begrotings-jaar	Portefeuille-houder	Afdeling	Laatst vastgestelde planning	Nieuwe planning
6.03	***Afspraken toegevoegd die niet in het raadsprogramma waren opgenomen***						
6.03.01	**Doorontwikkeling ICT-programma** In 2020 worden de ontwikkelingen in het ICT-programma volgens planning verder opgepakt.	Lopend buiten planning	2020	Burgemeester van der Meijden	Dienstverlening en Informatie	12 - 2020	06 - 2021
			Toelichting op de status: De aanbesteding door de VNG van GT-Connect (een generieke toepassing voor telefonie/communicatie) is mislukt omdat de leverancier uiteindelijk de gemaakte afspraken niet nakwam. Zij zijn hiervoor door de VNG aansprakelijk gesteld. Er zal een nieuw aanbestedingstraject worden opgestart. Door het mislukte traject zijn ook in Laarbeek een aantal lokale projecten vertraagd en noodzakelijk doorgeschoven naar 2021. De vervanging van de telefooncentrale is hiervan een voorbeeld. Verder zijn in 2020 enkele projecten versneld. De voornaamste daarvan is het videobellen via MS-teams en de overgang naar Microsoft Office 365. Verder is in 2020 onder andere een nieuwe GEO-viewer aangeschaft voor het werken met en het presenteren van digitaal kaartmateriaal.				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Beleidsindicatoren

Het is verplicht om een set beleidsindicatoren toe te voegen aan de Programmabegroting. Doel van de beleidsindicatoren is dat de lezers, en met name de raadsleden, meer inzicht krijgen in de begroting en dat begrotingen van verschillende gemeenten gemakkelijker te vergelijken worden.

In dit jaarverslag zijn de (verplichte) indicatoren opgenomen waarbij per programma de daarbij relevante indicatoren worden opgesomd. De uitkomst van Laarbeek is afgezet tegen de uitkomst van de gemiddelde gemeente met een inwoneraantal tot 25.000 inwoners.

Beleidsindicator	verplicht volgens BBV j/n	meet eenheid	actualiteit	Laarbeek	gemiddelde gemeente < 25.000 inwoners
Formatie	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2021	4,64	niet bekend
Bezetting	Ja	Fte per 1.000 inwoners	2020	4,30	niet bekend
Apparaatskosten	Ja	Kosten per inwoner	nvt	niet gemeten	niet bekend
Externe inhuur	Ja	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2020	14,62	niet bekend
Overhead	Ja	% van totale lasten	2020	9,28	niet bekend

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiën

Onderstaande tabel geeft de lasten, baten en mutaties in de reserves weer.

bedragen x € 1.000		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening 2020	Verschil
Lasten		-7.404	-7.344	-7.272	72
0.4	Ondersteuning organisatie	-6.952	-7.161	-7.372	-210
0.5	Treasury				
0.61	OZB woningen	-4	-4	-4	
0.8	Overige baten en lasten	-328	-58	103	162
0.9	Vennootschapsbelasting	-120	-120		120
Baten		35.472	37.050	36.930	-121
0.4	Ondersteuning organisatie	351	533	628	96
0.5	Treasury	59	26	26	
0.61	OZB woningen	3.466	3.518	3.543	25
0.62	OZB niet-woningen	2.001	1.887	1.855	-33
0.64	Belastingen Overig	18	27	27	
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	29.575	30.927	30.947	21
0.8	Overige baten en lasten	2	133	-96	-229
Saldo van baten en lasten		**28.067**	**29.707**	**29.658**	**-49**
Onttrekkingen aan reserves		669	5.332	5.360	28
Stortingen in reserves			-5.367	-5.388	-21
Resultaat		**28.736**	**29.672**	**29.629**	**-42**

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.4	Ondersteuning organisatie	6.629	6.743	-114

Toelichting:

Automatisering (nadeel € 74.000 incidenteel)

Het verschil wordt met name veroorzaakt door de versnelde invoering van MS Office 365, waarbij het vanwege corona snel mogelijk moest worden gemaakt om alle medewerkers van huis uit te kunnen laten werken. Daarnaast hebben we nog wat extra niet-geraamde kosten gehad voor het beheer van onze Oracledatabases.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Personeelskosten (nadeel € 60.000 incidenteel)
De bestaande personeelsformatie laat met name als gevolg van vacatureruimte, benodigde tijd om vacatures in te vullen en tegemoetkoming voor zwangerschappen een voordeel zien van per saldo € 536.000. Echter hier staat een nadeel tegenover van kosten voor noodzakelijke inhuur van per saldo € 580.000. Dit leidt tot een nadelig resultaat op personele kosten van € 44.000, waar daarnaast nog een beperkt incidenteel nadeel van € 16.000 naar voren komt door verschillende posten (zoals bijvoorbeeld hogere kosten van werving en selectie in deze krappere arbeidsmarkt). In totaal dus een nadelig resultaat in 2020 van € 60.000.

Overige kosten (voordeel € 20.000 incidenteel)
Daarnaast is er nog een aantal diverse kleinere positieve afwijkingen op dit taakveld, zoals ten aanzien van juridische advisering, archief en kantoorkosten.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-30.927	-30.947	21

Toelichting:
Uitkering gemeentefonds (voordeel € 21.000 incidenteel)
De ramingen van het gemeentefonds in de begroting 2020 zijn bij raadsbesluit aangepast tot en met de stand van de septembercirculaire 2020 gemeentefonds. Met name als gevolg van verdere actualisatie van maatstaven in de berekening van de hoogte van het gemeentefonds en het niet meer kunnen verwerken van de financiële gevolgen van de decembercirculaire 2020 gemeentefonds ontstaat per saldo een incidenteel voordelig verschil van € 21.000.
In de decembercirculaire zijn de middelen voor het 3e compensatiepakket coronacrisis toegekend voor een bedrag van incidenteel € 51.000. Bij de resultaatbestemming zal worden voorgesteld om deze middelen te bestemmen als in te zetten coronamiddelen.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.8	Overige baten en lasten	-74	-7	-67

Toelichting:

Kapitaallasten (nadeel € 122.000 incidenteel)
Bij de tweede tussenrapportage 2020 zijn de kapitaallasten bijgesteld op basis van de destijds beschikbare gegevens. Hierbij is onder andere uitgegaan van een aantal inschattingen zoals de te verwachten rente-inkomsten uit het Zonnepanelenproject Brabant-Zuidoost. Niet voorziene c.q. niet in te schatten rentelasten zijn in deze bijstelling niet meegenomen en leiden nu tot een nadeel. Een deel van dit nadeel kan worden verklaard door de extra rentelast van € 32.000 met betrekking tot inzameling afval. De rest van het verschil wordt verklaard door uitgestelde investeringen en de rente welke verschuldigd is aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reservering voor structureel nieuw beleid (voordeel € 78.000 incidenteel)
Omdat het extra budget voor duurzaam onderhoud van de sportparken met ingang van 2021 wordt ingezet, ontstaat hierdoor in 2020 een eenmalig voordeel.

Algemene baten en lasten (nadeel € 25.000 incidenteel)
Vanuit de BSOB (belastingsamenwerking) zijn oninbare invorderingen van belastingen verwerkt hetgeen leidt tot een nadeel van € 10.000. Daarnaast heeft verwerking plaatsgevonden van diverse oninbare vorderingen tot een bedrag van € 72.000 nadelig.
Tevens hebben met terugwerkende kracht diverse afrekeningen plaatsgevonden met betrekking tot BTW (Belastingdienst) en BTW compensatiefonds, oftewel BCF (Ministerie van Financiën) hetgeen per saldo heeft geleid tot een voordeel van € 59.000. Hiermee resteert nog een onverklaard nadelig saldo van € 2.000.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.9	Vennootschapsbelasting	120	0	120

Toelichting:
Vennootschapsbelasting (voordeel € 120.000 incidenteel)
In de raming is rekening gehouden met een afdracht Vennootschapsbelasting van € 120.000, die verantwoord wordt in dit programma 6. Hier staat eenzelfde onttrekking uit de bestemmingsreserve grondexploitatie tegenover, die verantwoord wordt in programma 4. Dit heeft dus in de exploitatie per saldo een budgettair neutraal effect.
Echter de verwachting is nu dat over het dienstjaar 2020 geen vennootschapsbelasting 2020 hoeft te worden afgedragen hetgeen leidt tot een voordeel van € 120.000 binnen programma 6. Echter dit betekent dus tevens ook geen onttrekking uit de bestemmingsreserve grondexploitatie, hetgeen leidt tot een nadeel van € 120.000 binnen programma 4. Per saldo ontstaat hierdoor in deze jaarrekening over de twee programma's heen geen budgettair effect.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.61	OZB woningen	-3.514	-3.539	25

Toelichting:
Onroerende-zaakbelasting woningen (voordeel € 25.000 incidenteel)
In de tweede tussenrapportage 2020 zijn de geraamde OZB baten bijgesteld voor zowel woningen als niet-woningen. Dit als gevolg van de inschattingen die jaarlijks in september / oktober door de Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) worden verstrekt. De uiteindelijke realisatie 2020 laat een afwijking zien ten opzichte van de eerdere inschattingen. Op het totaal niveau (woningen en niet-woningen) is het verschil beperkt tot € 8.000. Voor woningen geldt dat er € 25.000 meer baten uit OZB zijn gerealiseerd dan verwacht. Voor niet-woningen zijn er € 33.000 minder baten gerealiseerd dan verwacht. In het licht van de totale baten zijn de verschillen minimaal en passend bij de verklaring die eerder in de tweede tussenrapportage 2020 is opgenomen: Verschillen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

tussen inschattingen van WOZ waarden en de daadwerkelijke WOZ waarden, betere verwerking van nieuwbouw en bijgebouwen en wijzigingen ten aanzien van zorgobjecten als gevolg van jurisprudentie. Een aantal van deze oorzaken zorgt bij woningen voor meer baten en bij niet-woningen voor minder baten dan verwacht. Overige oorzaken voor minder baten dan verwacht bij niet-woningen zijn jurisprudentie rondom agrarisch vastgoed en afwaardering binnen retail in verband met toenemende leegstand van winkels en dalende huurcijfers.

Analyse verschillen per taakveld (> € 20.000)

	Taakveldnaam	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
0.62	OZB niet-woningen	-1.887	-1.855	-33

Toelichting:

Onroerende-zaakbelasting niet-woningen (nadeel € 33.000 incidenteel)

In de tweede tussenrapportage 2020 zijn de geraamde OZB baten bijgesteld voor zowel woningen als niet-woningen. Dit als gevolg van de inschattingen die jaarlijks in september / oktober door de Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB) worden verstrekt. De uiteindelijke realisatie 2020 laat een afwijking zien ten opzichte van de eerdere inschattingen. Op het totaal niveau (woningen en niet-woningen) is het verschil beperkt tot € 8.000. Voor woningen geldt dat er € 25.000 meer baten uit OZB zijn gerealiseerd dan verwacht. Voor niet-woningen zijn er € 33.000 minder baten gerealiseerd dan verwacht. In het licht van de totale baten zijn de verschillen minimaal en passend bij de verklaring die eerder in de tweede tussenrapportage 2020 is opgenomen: Verschillen tussen inschattingen van WOZ waarden en de daadwerkelijke WOZ waarden, betere verwerking van nieuwbouw en bijgebouwen en wijzigingen ten aanzien van zorgobjecten als gevolg van jurisprudentie. Een aantal van deze oorzaken zorgt bij woningen voor meer baten en bij niet-woningen voor minder baten dan verwacht. Overige oorzaken voor minder baten dan verwacht bij niet-woningen zijn jurisprudentie rondom agrarisch vastgoed en afwaardering binnen retail in verband met toenemende leegstand van winkels en dalende huurcijfers.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Investeringen

Onderstaande tabel geeft voor de investeringen het budget en de uitputting per 31 december in duizendtallen weer.

Jaar	Investering	Begroting	Rekening	Verschil
2020	Vervanging loopwerk dak zoutloods gem.werf	7	7	0
2020	Vervanging tractor buitendienst	90	87	3
2020	Vervanging bestelbus buitendienst	40	39	1
2020	Vervanging 3 zoutstrooiers	86	85	1
2018	Uitbreiding software	100	99	1
2018	Uitbreiding hardware	155	155	0
2019	Uitbreiding software	374	279	95
2019	Uitbreiding hardware	201	206	-5
2020	Uitbreiding software	188	0	188
2020	Uitbreiding hardware	110	65	45
2019	Audiovisuele middelen raadszaal	25	23	2
2020	Vervanging techn.installaties gemeentehuis	80	28	52
2020	Vervanging kantoormeubilair gemeentehuis	40	19	21
2020	Verv. audio & visuele middelen gemeentehuis	102	24	78

Projectnaam	Toelichting status	Afsluiten
Vervanging tractor buitendienst	Door onderhandeling is € 3.000,- voordeel behaald ten opzichte van begroot bedrag.	ja
Vervanging loopwerk dak zoutloods gem.werf	Conform begroot bedrag.	ja
Vervanging bestelbus buitendienst	Door onderhandeling van BIZOB is er binnen begroot bedrag gebleven en € 1.000,- voordeel gerealiseerd.	ja
Vervanging 3 zoutstrooiers	Door onderhandeling van Blink is er binnen begroot bedrag gebleven en € 1.000,- voordeel gerealiseerd.	ja
Uitbreiding hardware 2018	In 2018 zijn er op het gebied van hardware diverse vervangingen doorgevoerd zoals thin clients, laptops en ipads voor raads- en commissieleden.	ja
Uitbreiding software 2018	In 2018 is op het gebied van software het complete toegangscontrolesysteem vervangen (Paxton). Daarnaast is het personeelsinformatiesysteem overgegaan naar een nieuwe	ja

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	cloudoplossing (Motion) en is er een start gemaakt met de invoering van een nieuw financieel managementsysteem Lias, dat in 2020 in gebruik is genomen.	
Uitbreiding hardware 2019	In 2019 is het complete ICT-datacenter vervangen en is er een noodstroomaggregaat aangekocht waarop het hele gemeentehuis kan terugvallen op het moment dat er een stroomonderbreking is. Daarnaast is het project GT-vast uitgerold, waarbij alle vaste verbindingen van internet en telefonie zijn vervangen en ondergebracht bij Ziggo/Vodafone. Ook is er aanvang gemaakt om meer medewerkers (30) uit te rusten met een laptop ter verhoging van de mobiliteit van de organisatie.	Ja
Uitbreiding software 2019	In 2019 zijn op het gebied van software een aantal projecten gestart betreffende de vervanging van de basisregistraties en de geoviewer. Deze zijn in 2020 afgerond. Ook het personeelsinformatiesysteem Motion is verder doorontwikkeld, evenals het financieel managementsysteem Lias. Verder is er een nieuwe applicatie aangekocht voor gebouwenbeheer en heeft er een upgrade plaatsgevonden van het programma voor bestemmingsplannen. Ook het zaakgericht werken met de E-suite van Dimpact is doorontwikkeld. Het restant van het krediet ad € 95.000 dient beschikbaar te blijven voor projecten, die in 2019 zijn uitgesteld zoals GGI-veilig (monitoring en vervanging firewall), vervanging van intranet en projecten rondom de verbetering van de digitale dienstverlening. Dit restant zal geïntegreerd worden in het nieuwe informatiebeleid 2021-2023, waarin de achterstallige projecten zullen worden opgenomen.	Nee
Uitbreiding hardware 2020	In 2020 zijn er mede vanwege Corona diverse extra laptops aangekocht om medewerkers mobiel te kunnen laten werken. Tevens hebben we te maken gehad met extra kosten voor het noodstroomaggregaat. In 2020 zijn ook alle multifunctionals (printen/scannen/kopieren) vervangen. Het restant van het krediet € 45.000 dient beschikbaar te blijven voor de vervanging van de telefooncentrale (GT-connect). Dit project is meerder malen uitgesteld en inmiddels zal de bestaande overeenkomst worden ontbonden vanwege wanprestatie van de leverancier. In 2021 wordt gestart met een gezamenlijke nieuwe aanbesteding en komt er een tussentijdse oplossing. Dit saldo zal geïntegreerd worden met het nieuwe informatiebeleid 2021-2023, waarin de achterstallige projecten zullen worden opgenomen.	Nee
Uitbreiding software 2020	In 2020 hebben we mede vanwege Corona een versnelde overgang gerealiseerd van MS Office 2010 naar MS Office 365. Hiermee is het onder andere voor iedereen mogelijk gemaakt om thuis online te kunnen (video)vergaderen met MS Teams. Daarnaast kan iedereen nu gebruik maken van de nieuwste (cloud)applicaties van Microsoft. De doorontwikkeling hiervan zal plaatsvinden in 2021. Het restant van het krediet ad € 188.000 dient beschikbaar te blijven voor projecten die in 2019 en 2020 zijn uitgesteld zoals GGI-veilig (monitoring en vervanging firewall), GT-	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	connect (vervanging telefooncentrale) en vervanging van intranet en projecten rondom de verbetering van de digitale dienstverlening. Dit saldo zal geïntegreerd worden met het nieuwe informatiebeleid 2021-2023, waarin de achterstallige projecten zullen worden opgenomen.	
Audiovisuele middelen raadszaal	In 2020 heeft dit project versneld plaatsgevonden om meer faciliteiten voor raad, commissie en organisatie beschikbaar te hebben op digitaal vlak en streaming qua openbare vergaderingen. Project bevindt zich in de eindfase. De finale oplevering wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2021.	Nee
Vervanging techn.installaties gemeentehuis	De vervangingen ten laste van dit krediet betreffen een lopen proces, waar periodiek technische installaties worden vervangen (als technische en/of economische levensduur is verstreken). Vanwege deze levensduur vertoont het gebouw en de bijbehorend installaties onderliggende problemen aan bijvoorbeeld leidingen en componenten. Deze worden periodiek nader bezien en waar nodig aangepakt.	Nee
Vervanging kantoormeubilair gemeentehuis	Het proces van vervangingen van het kantoormeubilair is lopend, Het meubilair van het gemeentehuis, met name het zit-meubilair is dringend aan vervanging toe en wordt systematisch vervangen. Daarnaast zijn aanpassingen danwel vervangingen gewenst van bureaus en werkbladen in verband gewijzigde werkplekinrichtingen.	Nee
Verv. audio & visuele middelen gemeentehuis	In 2020 heeft dit project versneld plaatsgevonden om meer faciliteiten voor raad, commissie en organisatie beschikbaar te hebben op digitaal vlak en streaming. Diverse schermen zijn onder andere vervangen in de organisatie. Project bevindt zich in de eindfase. De finale oplevering wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2021.	Nee

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Verbonden partij	Vorm
Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	Gemeenschappelijke regeling
BNG Bank N.V.	Deelneming door aandelenbezit
Coöperatieve vereniging Dimpact	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon
Samenwerking Gemert-Bakel - Laarbeek	Gemeenschappelijke regeling
Stichting Bizob	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon

Meer informatie over deze verbonden partijen staat in het overzicht Verbonden partijen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Paragrafen

Lokale heffingen en belastingen

In deze paragraaf wordt een beeld gegeven bij de realisatie op het gebied van gemeentelijke belastingen. Na een samenvattende tabel volgt de lokale lastendruk, het kwijtscheldingsbeleid en een toelichting per belastingsoort.

In de onderstaande tabel zijn de geraamde inkomsten uit de bijgestelde begroting 2020 vergeleken met de realisatie in 2020.

bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Rekening 2020	Verschil
Onroerende-zaakbelasting eigenaren woningen	3.518	3.543	25
Onroerende-zaakbelasting eigenaren niet-woning	1.110	1.098	-12
Onroerende-zaakbelasting gebruikers niet-woning	777	757	-20
Afvalstoffenheffing	1.831	1.950	119
Rioolheffing	1.917	2.001	85
Leges Burgerzaken	217	201	-16
Leges Archief	2	4	2
Leges Invalidenparkeerkaarten	3	6	2
Leges Onderhoud verharde wegen	22	100	78
Leges Omgevingsvergunningen	764	928	165
Leges art. 212 WABO	41	85	44
Leges Bijzondere wetten	10	2	-8
Reclamebelasting	27	27	
Totaal lokale heffingen	**10.239**	**10.702**	**462**

Aanduiding belastingdruk per woonruimte

In onderstaande tabel wordt een beeld gegeven van de lokale lastendruk per meerpersoonshuishouden in vergelijking tot omliggende gemeenten. Hierbij is gebruik gemaakt van de rapportages door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere overheden (COELO).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

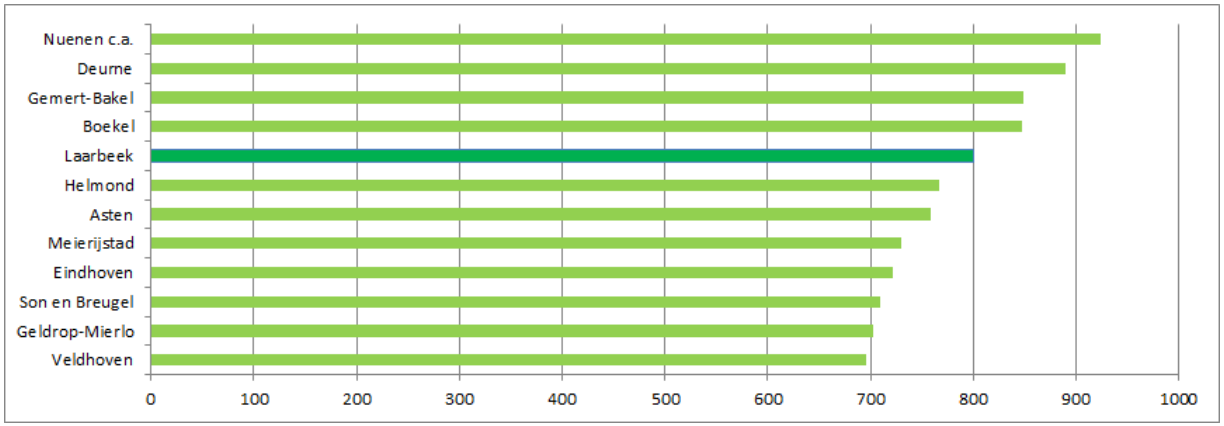

Bron: Coelo 2020 Atlas van de lokale heffingen

Berekening lokale belastingdruk	Rekening 2019	Rekening 2020
Uitgangspunten:		
gezin met eigen woning, o.b.v. gehanteerde WOZ-waarde	270.000	294.000
Aantal containerledigingen afval:		
Grijs 140 ltr	5	6
GFT 140 ltr	5	3
Ontwikkeling lastendruk:		
OZB	282	373
Rioolheffing	189	199
Afvalstoffenheffing	164	204
Saldo	635	776
Tarieven	**Rekening 2019**	**Rekening 2020**
OZB - eigenaren woning	0,104580%	0,126866%
Riool	€ 188,88	€ 198,72
Afvalstoffenheffing - Container grijs 140 lt	€ 10,00	€ 15,00
Afvalstoffenheffing - Container groen 140 lt	€ 1,00	€ 1,25
Afvalstoffenheffing - Vastrecht	€ 73,68	€ 110,52

Voor het samenstellen van de bovenstaande tabel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- De weergegeven WOZ-waarden zijn de gemiddelde WOZ-waarden voor de gemeente Laarbeek op basis van Waarstaatjegemeente.nl met als brondata het CBS.
- Het aantal containerledigingen 2020 is gelijk gehouden aan de uitgangspunten in de begroting 2020.
- De lokale berekening afvalstoffenheffing wijkt af van de berekening door COELO. COELO hanteert cijfers van het CBS over gemiddeld aanbod rest- en gft-afval per inwoner. Deze gegevens zijn minder actueel.

Kwijtscheldingsbeleid
De gemeente is op grond van de Gemeentewet bevoegd om kwijtschelding van de gemeentelijke heffingen te verlenen. Door de gemeenteraad is besloten dat voor de volgende belastingen een verzoek om kwijtschelding kan worden ingediend:

1. Rioolheffing;
2. Afvalstoffenheffing;
3. Onroerende-zaakbelasting gebruikersbelasting.

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is in overeenstemming met de Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990. Deze uitvoeringsregeling is met 2 punten beperkt door gemeentelijk beleid:

1. Bij kwijtschelding van de afvalstoffenheffing wordt maximaal een bedrag terugbetaald van € 313,02 (hoogte bedrag in 2020). Dit maximumbedrag is opgenomen om te voorkomen dat belastingplichtigen die in aanmerking komen voor kwijtschelding hun containers onnodig laten ledigen en te stimuleren om door te gaan met het scheiden van afvalstoffen.
2. Er wordt alleen kwijtschelding verleend aan natuurlijke personen.

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam ‘Onroerende-zaakbelastingen’ wordt een belasting geheven van de eigenaren van woningen én van de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. De grondslag voor de aanslagen onroerendezaakbelastingen is de vastgestelde waarde, (WOZ-waarde) van de onroerende zaak.

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de OZB-tarieven:

- OZB is algemeen dekkingsmiddel, er is geen relatie te leggen met de bijhorende kosten.
- Tariefdifferentiatie (gebruik bedrijven, eigendom bedrijven en eigendom woningen).
- Trendmatige opbrengsten stijging met 3% om voorzieningen in de vier kernen te handhaven.
- Extra stijging OZB alleen als de economische situatie hiertoe aanleiding geeft.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.

De waardering van de onroerende zaak en vervolgens de heffing en inning van de onroerende zaakbelastingen is volledig overgedragen aan de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant per 1 januari 2018, zodat deze als gecombineerde aanslag met de waterschapsbelastingen bij de inwoners wordt opgelegd.

Afvalstoffenheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de Afvaltarieven:

- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op afvalinzameling en verwerking worden gecompenseerd met de afvalstoffenheffing

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Bij de tarief berekening wordt rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Rekening wordt gehouden met een leegstandspercentage van jaarlijks 4%.
- Voor deze heffing is kwijtschelding mogelijk tot een bedrag van € 313,02 (2020).

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2020 afgezet tegen de aangepaste begroting 2020. De aangepaste begroting 2020 bevat wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2020, bijvoorbeeld door wijzigingen uit tussenrapportages. Op basis van de primaire begroting 2020 was de kostendekking 100 %.

Berekening kostendekkendheid	**Begroting**	**Rekening**
Afvalstoffenheffing	**1602,249**	**1659,81271**
Netto kosten taakveld	1.602	1.660
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	76	76
BTW	323	323
Totale kosten	**1.831**	**1.950**
Opbrengst heffingen	**1.831**	**1.950**
Dekkingspercentage	**100%**	**100%**

Rioolheffing

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de tarieven rioolheffing:

- Kostendekkende heffing, alle uitgaven die betrekking hebben op riolering en watertaken worden gecompenseerd met de rioolheffing.
- Tariefdifferentiatie woningen en bedrijven. Tarief bedrijven volgens staffel als drinkwaterafname groter is dan 500 m3 per jaar.
- Bij de berekening wordt rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Trendmatige opbrengsten stijging met 3,6% op basis van het rioleringsplan vGRP+2019-2023.
- Rekening wordt gehouden met een leegstandspercentage. Dit percentage bedraagt 4% voor woningen en 5% voor bedrijven.
- Voor deze heffing is kwijtschelding mogelijk.
- De rioolheffing heeft het karakter van een bestemmingsheffing, bedoeld om alle kosten voor noodzakelijk geachte (collectieve) maatregelen ten aanzien van riolering, hemelwater en grondwater te kunnen verhalen. Omdat het een bestemmingsheffing is, hoeft in de relatie tot de belastingplichtige geen sprake te zijn van een rechtstreekse tegenprestatie in de vorm van een verleende dienst of een voorziening waarvan de belastingplichtige gebruik maakt.
- De rioolheffing wordt geheven op basis van de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in het vGRP+ 2019-2023 (raadsbesluit: 6 december 2018). Hoofdregel bij het kostenverhaal is dat de kosten via de heffing mogen worden verhaald die worden gemaakt ter nakoming van de zorgplichten.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2020 afgezet tegen de aangepaste begroting 2020. De aangepaste begroting 2020 bevat wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2020, bijvoorbeeld door wijzigingen uit tussenrapportages. Op basis van de primaire begroting 2020 was de kostendekking 100 %.

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting 2020	Rekening 2020
Netto kosten taakveld	1.017	1.246
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	604	604
BTW	225	225
Totale kosten	**1.846**	**2.075**
Opbrengst heffingen	**1.917**	**2.001**
Dekkingspercentage	**104%**	**96%**

Leges

Het beleid is erop gericht om de komende jaren te streven naar verdergaande maximale kostendekking. Bij het toepassen van de verhogingen zullen tevens vergelijkende tarieven in omliggende gemeenten in ogenschouw worden genomen.
De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de legestarieven:

- Jaarlijkse toename van de leges opbrengst. Index op basis van de Begroting.
- Leges zijn diensten, werkelijke opbrengst is afhankelijk van het aantal gevraagde diensten.
- Bij de tarief berekening wordt geen rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Leges worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad.
- Voor bepaalde leges geldt een wettelijke maximale tariefstelling. Indien het berekende tarief hoger is dan wettelijk is toegestaan, wordt het wettelijke maximum tarief toegepast.
- Voor leges is geen kwijtschelding mogelijk.

In de Kadernota 2019 is aangegeven dat de bouwleges jaarlijks verhoogd worden met 2% en de overige leges jaarlijks, voor zover mogelijk, verhoogd worden met 5% in de periode 2019 t/m 2021.

In de onderstaande tabel zijn de baten en lasten uit de jaarrekening 2020 afgezet tegen de aangepaste begroting 2020. De aangepaste begroting 2020 bevat wijzigingen ten opzichte van de primaire begroting 2020, bijvoorbeeld door wijzigingen uit tussenrapportages. Op basis van de primaire begroting 2020 was de kostendekking 64%.

Berekening kostendekkendheid Leges	Begroting 2020	Rekening 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Netto kosten	1.922	1.524
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	0	0
BTW	0	0
Totale kosten	**1.922**	**1.524**
Opbrengst leges	**1.055**	**1.326**
Dekkingspercentage	**55%**	**87%**

Markt- en staangelden

Bij het recht om markt- en staangeld in rekening te brengen speelt de mate van kostendekkendheid geen rol. Het gaat slechts om beperkte opbrengsten die gerealiseerd worden door het ter beschikking stellen van gemeentegrond voor private doelen.

De volgende beleidsuitgangspunten worden toegepast bij de berekening van de markt- & staangeldtarieven:

- Stabiele prijzen, geen indexering om zoveel mogelijk kraamhouders te behouden voor de markt in Laarbeek.
- Bij de tarief berekening wordt geen rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor markt- & staangeld is geen kwijtschelding mogelijk.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt sinds 2015 opgelegd in het winkelgebied Piet van Thielplein. Sinds 2020 wordt de reclamebelasting ook opgelegd in het gebied Heuvelplein. De belasting is ingevoerd op verzoek van de ondernemersvereniging. Doel van de heffing is om alle winkeliers mee te laten betalen aan de verdere ontwikkeling van het gebied. Welke maatregelen genomen worden, hangt af van de wensen van de ondernemersvereniging.
De volgende beleidsuitgangspunten zijn toegepast bij de berekening van de reclamebelasting:

- Het heffingsgebied betreft winkelgebied Piet van Thielplein en Heuvelplein.
- 100% doorbetaling van de werkelijke opbrengst.
- Bij de tarief berekening wordt geen rekening gehouden met BTW en overheadkosten.
- Belastingtarieven worden voor het begin van het kalenderjaar vastgesteld door de gemeenteraad, dit kan ook betekenen, dat verordeningen van oude jaren niet geactualiseerd worden.
- Voor reclamebelasting is geen kwijtschelding mogelijk.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleid

Deze paragraaf geeft aan hoe de financiële positie van de gemeente zich verhoudt tot de risico's. Oftewel het vermogen van de gemeente Laarbeek om ook in ongunstige tijden de incidentele financiële risico’s op te kunnen vangen om zo haar taken ongewijzigd te kunnen voortzetten.

Om het benodigde weerstandsvermogen te kunnen beoordelen geven we inzicht in de risico's. Onder een risico verstaan we het gevaar voor financiële schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Het risico heeft dan betrekking op het samenvallen van die bepaalde omstandigheden (de kans) en de negatieve gevolgen (de schade / bedrag).

Jaarlijks inventariseren wij de risico’s die van invloed kunnen zijn op de bedrijfsvoering om deze (zo veel mogelijk) te beperken en de vermogenspositie te kunnen beoordelen. De belangrijkste risico’s qua financiële impact worden in kaart gebracht door middel van een korte scan van de organisatie. Uit de inventarisatie zijn in totaal 37 risico's in beeld gebracht. In het onderstaande paragraaf zijn de risico's gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het benodigde weerstandsvermogen uit de risico's zetten we vervolgens af tegen de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico’s financieel op te kunnen vangen.

De ratio weerstandsvermogen te bepalen. Dit geeft de conclusie in hoever wij als gemeente Laarbeek in staat zijn potentiële risico's financieel op te vangen.

Visueel ziet dat er als volgt uit:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

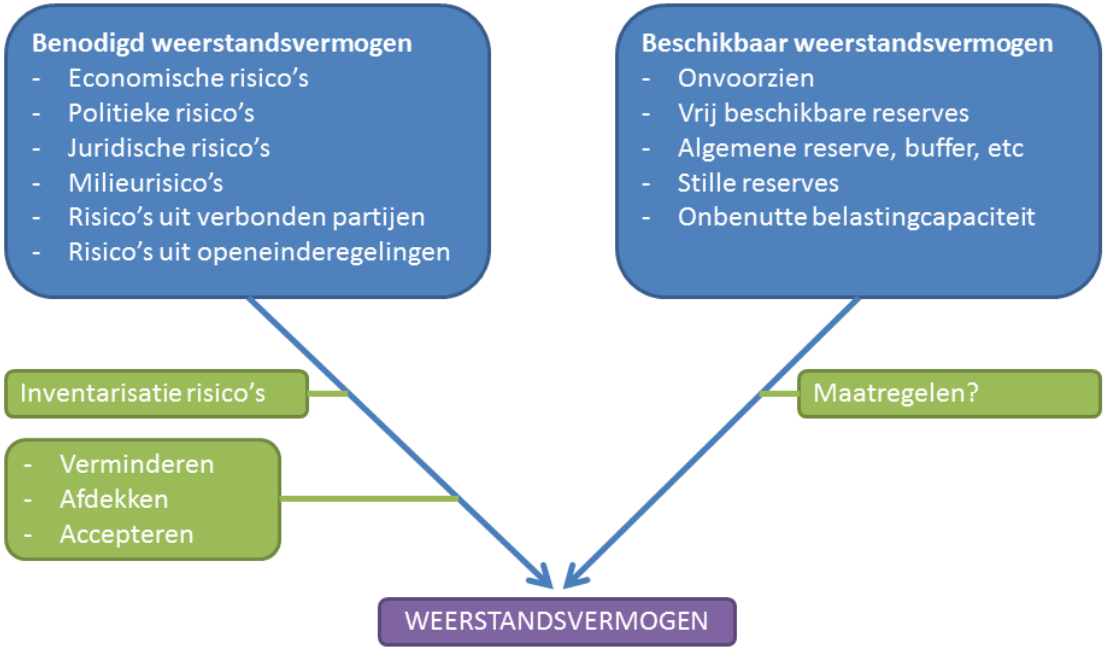

Inventarisatie van beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals in het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven, bestaat de weerstandscapaciteit uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (artikel 11-1a).

De beschikbare weerstandscapaciteit is dat deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is om eventuele risico's financieel op te kunnen vangen. Dit bedrag moet in verhouding zijn met de benodigde weerstandscapaciteit. Dit laatste bedrag komt voort uit het risicoprofiel van een onderneming. De benodigde weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel vermogen een onderneming beschikbaar moet hebben om calamiteiten financieel aan te kunnen.

De opbouw van onze beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2020 ziet er als volgt uit:

Beschikbare weerstandscapaciteit	**bedragen x € 1.000**
- Algemene reserve	9.399
- Reserve grondexploitatie	4.400
- Onvoorzien incidenteel	0
- Onbenutte belastingcapaciteit	1.327
Per saldo beschikbare weerstandscapaciteit	**15.126**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vrij aanwendbaar deel reserves (algemene reserve)
In de raadsvergadering van 20 juni 2019 is de "Nota reserves en voorzieningen" vastgesteld. In deze nota wordt aangegeven aan welke criteria de diverse reserves en voorzieningen dienen te voldoen.
De algemene reserve kan vrij over beschikt worden en kan worden aangewend voor het opvangen van eenmalige nadelen. Hierdoor kan de algemene reserve worden meegenomen in de berekening van het beschikbare weerstandscapaciteit.
De algemene reserve bedraagt per 31 december 2020 ± € 9.399.000.

Reserve grondexploitatierisico's
Speciaal voor de risico's die te maken hebben met grondexploitatie is een risicoreserve grondbedrijf gevormd. Deze reserve is onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit. De stand van deze reserve bedraagt maximaal € 4,4 (volgens de grondnota). Dit is op gebouwd uit de risico's uit de Monte Carlo risico analyse voor grondexploitatie ter hoogte van € 2,4 miljoen plus een vaste ophoging van € 2 miljoen.
Indien de reserve hoger wordt dan het maximale bedrag dan valt het overtollige deel vrij ten gunste van de algemene reserve. Hierdoor bedraagt de reserve € 4,4 miljoen per 31 december 2020.

Stille reserves
Van stille reserves is sprake als bedrijfsmiddelen meer waard zijn dan uit de boekhouding blijkt. De stille reserves zijn een onderdeel van de bedrijfsmiddelen die de gemeente gebruikt. Het is niet mogelijk om de middelen direct beschikbaar te maken en daarom nemen we dit onderdeel niet mee.

Onvoorzien incidenteel
Het is mogelijk om voor incidentele zaken een bedrag op te nemen in de begroting. Met dit bedrag kunnen incidentele nadelen opgevangen worden. Het gaat dan om zaken die bij het maken van de begroting nog niet bekend zijn, maar door bijvoorbeeld wetswijziging wel kosten voor de gemeente met zich meebrengen. In Laarbeek is voor 2020 een raming opgenomen van € 60.000,-. Deze is in de tussenrapportage vrijgevallen waardoor per 31-12-2020 dit bedrag € 0 is.

Onbenutte belastingcapaciteit
Bij onbenutte belastingcapaciteit wordt uitsluitend gekeken naar de OZB-heffing. Wettelijk is namelijk bepaald dat de tarieven voor de overige heffingen maximaal 100%-kostendekkend mogen zijn. Bij afvalstoffenheffing en de rioolheffing is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Om de onbenutte belastingcapaciteit van de OZB te berekenen, maken we gebruik van de norm die het rijk stelt aan de zogenaamde 'artikel 12-status'. Zodra een gemeente in financiële problemen komt, houdt het Rijk rekening met een minimaal OZB tarief (voor het jaar 2021) van 0,1809% (bron: Meicirculaire gemeentefonds 2020, p.125).
Voor de WOZ waarde zijn de inschattingen van BSOB voor de tariefsbepalingen 2021 gehanteerd.

De berekening van de onbenutte belastingcapaciteit ziet er als volgt uit:

Soort		WOZ-waarde 2021 (x 1.000.000)	Tarief 2020 Laarbeek	Tarief 2020 art.12-status	Verschil in tarief	Onbenutte capaciteit (x 1.000)
eigenaar	woning	2.885	0,1269%	0,1809%	0,054%	1.558

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

eigenaar	niet-woning	484	0,2254%	0,1809%	-0,0445%	-215
gebruiker	niet-woning	398	0,1850%	0,1809%	-0,0041%	-16
Saldo onbenutte belastingcapaciteit						1.327

Belangrijkste financiële risico's Gemeente Laarbeek

Op basis van een risico analyse zijn de belangrijkste financiële risico's voor de gemeente Laarbeek geïnventariseerd. In totaal zijn er 37 risico's bepaald. In onderstaand overzicht zijn de tien risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben op de benodigde weerstandscapaciteit.
Voor de volledigheid indien er risico's verwacht worden met financiële gevolgen ten aanzien van Covid-19 zijn deze meegenomen in de risico analyse.

bedragen x € 1.000

Nr.	Risico	Kans	Max gevolg	Invloed
1	Programmakosten Sociaal Domein Jeugdzorg, WMO bij GR Peelgemeenten vallen hoger uit dan geraamd (inclusief risico als gevolg van Covid-19)	50%	850	21,6%
2	Algemene uitkering (rijksbijdrage) valt lager uit dan geraamd (bijvoorbeeld veroorzaakt door herverdeling gemeentefonds)	70%	600	21,5%
3	Uitvoeringskosten Sociaal Domein werkloosheidsuitkeringen, leerwerktrajecten bij GR Senzer vallen hoger uit dan geraamd (inclusief risico als gevolg van Covid-19)	60%	300	9,2%
4	Extra uitvoerings- of programma kosten bij GR Blink doordat de tariefstelling afvalkosten (incl. verpakkingsbijdrage) een structureel tekort oplevert ten opzicht van uitvoeringskosten en gevolgen van eindvonnis over Attero (garantieplicht van aanlevering van afval)	70%	175	6,3%
5	Mogelijke juridische kosten als gevolg van juridische procedures, boetes, rechtszaken, aanmaningen, gevolgen van uitspraken, dwangsommen.	10%	1.000	3,6%
6	Extra uitvoerings- of programma kosten Verbonden Partij - BSOB	70%	100	3,6%
7	Hogere dan geraamde kosten personeelsbezetting (inclusief risico als gevolg van Covid-19)	25%	250	3,2%
8	Onvoorziene uitgaven investeringen onderhoud kapitaalgoederen (bijvoorbeeld groenonderhoud en onderhoud sportvelden).	20%	250	2,5%
9	Onvoorziene effecten implementatie omgevingswet, Wet kwaliteitsbevoordering en Wet bodembescherming voor wat betref kennis/expertise, ICT, Capaciteit alsmede in de uitvoering van de omgevingswet komt een aantal zaken bij elkaar: minder taken ODZOB in voortraject maar meer in toezicht en handhaving, meer taken bij de gemeente in het voortraject en bij de participatie en de lege opbrengsten zijn mogelijk lager.	50%	100	2,5%
10	Gemeentelijke bijdrage bij omvallen maatschappelijke instellingen met onevenredige maatschappelijke effecten.	10%	500	2,5%

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Totaal grote risico's (maximaal gevolg)	**4.125**
	Overige risico's (maximaal gevolg)	**2.012**
	Totaal alle risico's (maximaal gevolg)	**6.137**

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 6,1 miljoen) ongewenst is. De risico's zullen zich immers niet allemaal voor doen en ook niet tegelijk en in hun maximale omvang manifesteren. De risico simulatie toont de onderstaande uitkomst:

Zekerheidspercentage	bedragen x € 1.000
10%	468
25%	667
50%	940
75%	1.246
80%	1.329
90%	1.551
95%	1.727
99%	2.059

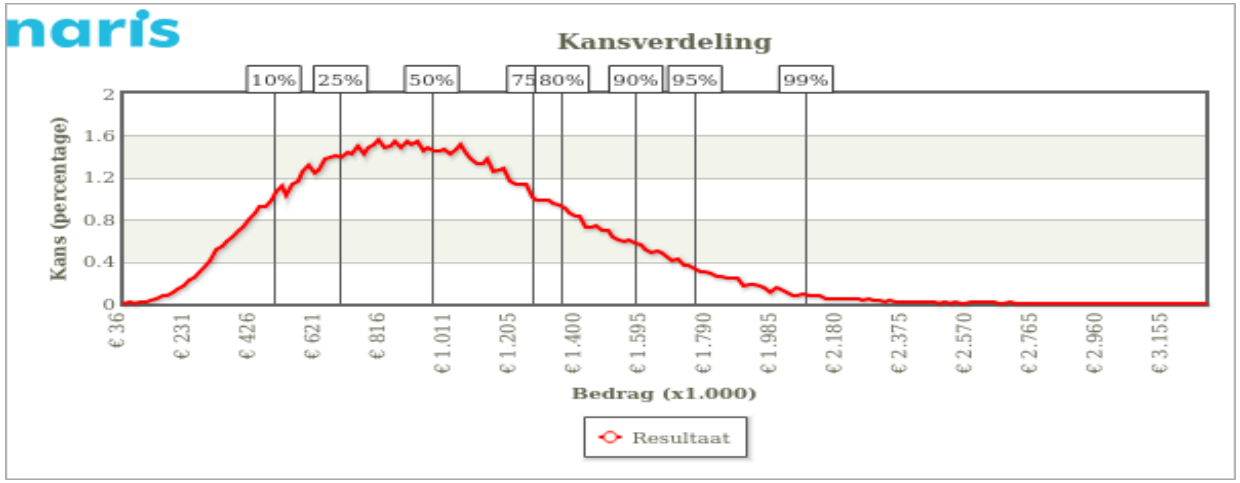

Toelichting:
In de tabel wordt de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aangegeven, verbonden aan de mate van betrouwbaarheid van de simulatie. De grafiek toont de verdeling van de kansen en totale financiële gevolgen.
Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 1,6 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Specifiek risico betreffende grondexploitaties

Voor de risico-inventarisatie van de grondexploitaties is een separate risico analyse opgesteld (Monte Carlo risicoanalyse grondexploitaties 8 juli 2020). Uit deze analyse volgt dat een buffer voor de risico's op de grondexploitaties noodzakelijk is van € 2,4 miljoen om met een zekerheidsmarge van 90% de geïnventariseerde risico's af te kunnen dekken.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulaties voortvloeit is € 1,6 miljoen + het risico voor de grondexploitaties van € 2,4 miljoen is in totaal aan benodigde weerstandscapaciteit van € 4,0 miljoen.
Het beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 15 miljoen.

Hierdoor wordt de ratio weerstandsvermogen:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{15 \text{ mln €}}{4 \text{ mln €}} = \mathbf{3{,}75}$$

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen NAR (Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	voldoende
D	0,8 < x < 1,0	matig
E	0,6 < x < 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

De ratio bedraagt eind 2020: 3,75. Dit betekent dat de ratio uitkomt op een waardering A. Dit duidt op een **uitstekend** weerstandsvermogen.

Kengetallen

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Laarbeek.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art.11 lid 2d) bepaalt dat gemeenten een set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in deze paragraaf.
De op te nemen kengetallen zijn: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Signaleringswaarden
De provincie hanteert, voor het verkrijgen van een goed en uniform beeld, signaleringswaarden die afkomstig zijn uit de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Daarbij moet benadrukt worden dat door de provincie aan deze categorieën geen kwalificatie is gegeven, omdat normering in eerste instantie aan de gemeente zelf is. Gemeente Laarbeek heeft geen eigen normering bepaald en hanteert hiervoor de onderstaande tabel.
In de tabel hieronder is te zien tot welke signaleringswaarden gehanteerd worden en in welke categorie (A, B of C) deze vallen.

Kengetal			Categorie A	Categorie B	Categorie C
1	Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
		b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
2	Solvabiliteitsratio		>50%	20-50%	<20%
3	Grondexploitatie		<20%	20-35%	>35%
4	Structurele exploitatieruimte		Begroting >0%	Begroting 0%	Begroting <0%
5	Belastingcapaciteit		<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten Laarbeek
In onderstaande tabel zijn de uitkomsten voor Laarbeek afgezet tegen de signaleringswaarden zoals de provincie die hanteert. Cellen zijn groen als Laarbeek in categorie A valt (minst risicovol), blauw voor categorie B en oranje bij categorie C (meest risicovol). Onderaan deze paragraaf wordt een relatie gelegd tussen de kengetallen en worden opvallende zaken toegelicht.

Kengetal	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Netto schuldquote	48%	43%	27%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	48%	43%	27%
Solvabiliteitsratio	47%	52%	51%
Structurele exploitatieruimte	-3%	0%	1%
Grondexploitatie	49%	43%	32%
Belastingcapaciteit	86%	105%	100%

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Waar is het voor?
Deze indicatoren brengen in beeld in hoeverre de netto schulden zich verhouden tot de totale baten (inkomsten) van de gemeente. Hoe hoger het percentage, hoe meer externe financiering de gemeente heeft aangetrokken om de activiteiten (investeringen) te financieren. Hoe lager het percentage is, hoe gunstiger de financiële positie.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Hoe werkt het?

De netto schuldquote wordt volgens een vaste formule berekend:
De netto schuldquote = (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)
F Liquide middelen (cf art. 40 BBV)
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)
H Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36, onderdelen b en c, van het BBV).

Toelichting op ratio ontwikkeling
De twee kengetallen zijn positiever geworden. De schulden zijn gedaald en de activa is gestegen. Maar voornamelijk de totale baten zijn (incidenteel door Corona) toegenomen waardoor de schulden ten opzichte van de totale baten lager is en hierdoor de ratio verbeterd.

Solvabiliteitsratio

Waar is het voor?
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met andere woorden: of ze alles kan betalen en of er voldoende geld beschikbaar is.
Hoe lager de solvabiliteit, hoe minder eigen vermogen de organisatie heeft om eventuele tegenvallers op te vangen of om te investeren.

Hoe werkt het?
Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves: zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves. Ook het resultaat uit het overzicht van baten en lasten (het rekeningresultaat) is hier onderdeel van.

A Eigen vermogen (volgens artikel 42 BBV)
B Balanstotaal

Solvabiliteit (A/B) x 100%.

Toelichting op ratio ontwikkeling
Het kengetal is positief ontwikkeld waardoor de solvabiliteitsratio nu ook in de categorie A valt. Dit komt vooral door hoger eigen vermogen en positief rekening resultaat in 2020. Daarnaast is balanstotaal gedaald waardoor het eigen vermogen deel verbeterd ten opzichte van het totaal.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grondexploitatie

Waar is het voor?
De grondexploitatie kan een hoge impact hebben op de financiële positie van de gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige woningbouwproject) hebben wij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico.Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld.

Hoe werkt het?
Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten 2020 (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Als een formule:

A Niet in exploitatie genomen gronden
B Bouwgrond in exploitatie
C Totale baten

De grondexploitatie ((A+B)/E) x 100%

Toelichting op ratio ontwikkeling
Het kengetal ontwikkelt zich positief. Door een groter dan verwachte aantal verkopen is de boekwaarde van de 'gronden in exploitatie' sneller gedaald dan verwacht, daarnaast zijn de totale baten (o.a. door de Corona middelen) hoger dan verwacht.

Structurele exploitatieruimte

Waar is het voor?
Een begroting waarvan de vaste inkomsten en de vaste uitgaven over meerdere jaren niet veranderen en ongeveer even hoog zijn, is evenwichtiger en zekerder dan een begroting waarin de inkomsten en uitgaven per jaar in hoogte en aard verschillen. Bijvoorbeeld doordat er in het ene jaar inkomsten uit een verkoop zijn en er het jaar daarna niet. Dan is de begroting door de jaren heen afhankelijk van verschillende éénmalige zaken en daarmee zijn er meer onzekerheden.
Dit kengetal geeft hierdoor aan welke structurele exploitatieruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen

Hoe werkt het?

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Om het structurele exploitatieoverschot te kunnen berekenen, wordt gekeken naar het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves en deze worden vergeleken met (gedeeld door) de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.
Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Over het algemeen geldt dus als richtlijn: hoeveel hoger het kengetal structurele exploitatieruimte, hoeveel gunstiger dit is voor de gemeente. Als streefwaarde geldt voor gemeente Laarbeek voor dit kengetal een waarde >=0.

Als een formule:

A Totale structurele lasten
B Totale structurele baten
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves
E Totale baten

De structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%

Toelichting op ratio ontwikkeling
De structurele exploitatieruimte laat bij de jaarrekening een positief resultaat zien van 1%. Deze ratio ligt daarmee zowel boven het geen bij de Programmabegroting 2020 werd verwacht (0%), als ook boven de streefwaarde van >=0%. De verbetering van de ratio ten opzichte van de begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve rekeningresultaat.

Belastingcapaciteit

Waar is het voor?
Deze indicator geeft inzicht in de hoogte van de woonlasten (belastingdruk) in de gemeente Laarbeek die vergeleken wordt met het landelijke gemiddelde. Zo kan vergeleken worden met eerdere jaren en andere gemeenten. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het is de bevoegdheid van uw raad met welke omvang de belastingen worden verhoogd.

Hoe werkt het?
Onder de woonlasten wordt verstaan het totaal van:
- OZB;
- rioolheffing;
- reinigingsheffing.

Hiervoor wordt een referentiewoning gekozen met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde
C Afvalstoffenheffing voor een gezin
D Eventuele heffingskorting
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden t.o.v. landelijke gemiddelde (E/F) x 100%.

Toelichting op de ratio ontwikkeling
De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal is stabiel gebleven.
Het kengetal bedraagt 100% Hiermee kan geconcludeerd worden dat de totale woonlasten voor een gezin met een woning met gemiddelde WOZ-waarde in gemeente Laarbeek in 2020 gelijk zijn ten opzichte van het landelijk gemiddelde T-1 (het ijkpunt voor het maximaal te heffen belastingtarief).

Beoordeling verhouding kengetallen in relatie tot financiële positie

Nu we in deze paragraaf de beschikbare weerstandscapaciteit, de risico's en de financiële kengetallen in beeld hebben gebracht, kan een oordeel gegeven worden over de financiële positie van de gemeente. Dit oordeel wordt gebaseerd op de onderlinge verhouding tussen de genoemde drie elementen.

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 15 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit is € 4 miljoen. Het blijkt dat de beschikbare capaciteit een factor 3,75 groter is dan nodig. De weerstandscapaciteit is hiermee uitstekend.

De kengetallen van Laarbeek zijn gespiegeld aan de normen die de provincie hanteert. Hieruit komt een positief beeld naar voren. De belastingcapaciteit en grondexploitatie vallen wel in categorie B wat echter geen probleem is. De belastingcapaciteit is gelijk aan het landelijk gemiddelde en het kengetal van grondexploitatie heeft wel een daling ingezet wat positief is en wat ook in lijn der verwachting is.

Risicomanagement is in de organisatie ingebed door koppeling aan de jaarlijkse planning en control cyclus. Bij de actualisatie van het risicoprofiel ten behoeve van begroting en jaarrekening staan de huidige en mogelijke nieuwe risico's expliciet op de agenda. Deze regelmatige bespreking van risico's draagt bij aan het vergroten van het risicobewustzijn.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Onderhoud kapitaalgoederen

Verhardingenbeheer

Beleidskader

Het beleidsplan wordt periodiek opgesteld om nieuwe ontwikkelingen, het gewenste kwaliteitsniveau en de beschikbare middelen te verwerken met als doel het in stand houden van de wegenstructuur. Het beleidsplan is gebaseerd op de CROW-systematiek voor wegbeheer. Elk jaar wordt een onderhoudsplanning opgesteld waarbij kredieten worden gevraagd om de wegen op te knappen die aan onderhoud toe zijn.

Ontwikkelingen

Het wordt steeds duidelijker dat gemeente én inwoners zich maximaal moeten inspannen om te komen tot een klimaatbestendiger inrichting van de leefomgeving.
Wegverhardingen zijn noodzakelijk, maar ze leiden tot versnelde afvoer van regenwater, waardoor elders wateroverlast kan ontstaan. Bovendien draagt verharding bij aan hitte(stress), onder andere omdat asfalt, klinkers en tegels tijdens hete dagen warmte opnemen en die 's-nachts weer uitstralen.
Bij grootschalig onderhoud aan de verhardingen ruimte zoeken we naar kansen om te komen tot een klimaatbestendiger inrichting door overbodige verharding te verwijderen, door waterdoorlatende verharding toe te passen en door meer ruimte te maken voor groen.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	1.607	1.605
Mutaties voorziening	-874	-193

Bermen en sloten

Beleidskader

In 2010 is het beleidsplan bermen en sloten door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is vervolgens vertaald in een beheerplan. Door het onderhoud van bermen en sloten te combineren is een efficiencyvoordeel behaald. Bovendien kunnen er voor minder geld meer bermen ecologisch worden beheerd. Voor het slotenonderhoud geldt een maaifrequentie van één keer per jaar onder de voorwaarde dat de andere aangelande (eigenaar met grond langs de sloot) het slootmaaisel ontvangt en zorgt voor verwerking.

Ontwikkelingen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In het tweede kwartaal van 2021 wordt een nieuw waterbeheerplan vastgesteld. Dit legt de link tussen het klein onderhoud van waterpartijen (waaronder sloten) en het groot onderhoud van de waterpartijen.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	179	136
Mutaties voorziening		

Openbare verlichting

Beleidskader

Het plan belicht de totale openbare ruimte, niet alleen de openbare verlichting maar ook de verlichting van bedrijven, monumenten en dergelijke. Gekozen is om de openbare verlichting binnen een planperiode van 12 jaar te verduurzamen en daarmee uiting te geven aan de ambities die Laarbeek heeft op het gebied van duurzaamheid. Elk jaar wordt een investeringsplan opgesteld en wordt krediet aan de raad gevraagd.

Ontwikkelingen

In 2020 werd het gecombineerde LED-vervangingsprogramma 2019+2002 opgesteld. In december 2020 stelde het college dit gecombineerde uitvoeringsprogramma 2019+2020 vast. Na het doorlopen van de openbare aanbestedingsprocedure zal in het voorjaar van 2021 opdracht tot uitvoering worden verstrekt.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	301	258
Mutaties voorziening		

Riolering

Beleidskader

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023 is in december 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Naast de wijze waarop de gemeente Laarbeek invulling geeft aan de wettelijke zorgplichten vermeldt het GRP ook op welke wijze Laarbeek streeft naar een duurzame en klimaatbestendige waterketen en een klimaatbestendig watersysteem. Om de kosten en baten op elkaar af te stemmen is een doorrekening gemaakt voor een periode van 80 jaar. Uit deze doorberekening blijkt, dat op het moment van vaststellen van het GRP 2019-2023 een jaarlijkse tariefstijging van de rioolheffing nodig was van 3,6% aangevuld met een compensatie voor de inflatie.

Ontwikkelingen

Riolering zal nooit in staat zijn om extreme klimaatbuien volledig af te voeren. Bovendien kan snelle afvoer elders wateroverlast veroorzaken. Het is daarom van belang het rioleringssysteem te ontlasten door daar waar mogelijk de openbare ruimte zodanig in te richten dat er ruimte ontstaat voor het tijdelijk vasthouden van regenwater zonder dat dit overlast veroorzaakt.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	1.564	1.230
Mutaties voorziening	-600	-48

Groenbeleids- en groenstructuurplan

Beleidskader

De gemeenteraad heeft in 2011 het Groenbeleids- en groenstructuurplan vastgesteld. In dit plan zijn de beleidskaders geschetst voor het gebruik en het onderhoud van het openbaar groen in de dorpskernen. De belangrijkste groenstructuren zijn benoemd en er is een differentiatie in het onderhoudsniveau aangebracht. Ook zijn in het plan keuzes gemaakt om beplantingen om te vormen en meer aan te laten sluiten bij het gewenste onderhoudsniveau. Deze omvormingen zijn inmiddels afgerond.

Ontwikkelingen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het omvormingsbudget wordt de komende jaren gebruikt om het groen klimaatadaptiever in te richten met meer oog voor biodiversiteit. Dat doen we deels door middel van het honoreren van burgerinitiatieven naar voorbeeld van de Groenstrijd.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	917	887
Mutaties voorziening		

Bomen

Beleidskader

In 2013 heeft de gemeenteraad het bomenbeleidsplan vastgesteld. In het bomenbeleidsplan zijn de belangrijkste bomenstructuren in Laarbeek benoemd en wat het beleid daarvoor is. Er zijn spelregels opgenomen hoe in Laarbeek omgegaan wordt met het kappen van bomen en hoe er gecompenseerd moet worden. Ook wordt op het beheer en onderhoud van de gemeentelijke bomen ingegaan. Hier is meer structuur in aangebracht waardoor op een goede wijze invulling wordt gegeven aan de wettelijke zorgplicht.

Ontwikkelingen

In 2020 heeft de gemeenteraad het bomenvervangingsplan vastgesteld. Dit plan voorziet in het structureel en planmatig vervangen van bomen.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	414	244
Mutaties voorziening	-99	52

Bosbeheerplan, beheerplan natuurterreinen en beheerplan landschapselementen

Beleidskader

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voor de diverse groengebieden in het buitengebied van Laarbeek zijn een aantal beheerplannen opgesteld. Voor de gemeentelijke bosgebieden geldt het bosbeheerplan (2016), voor de overige natuurterreinen is het beheerplan natuurterreinen Laarbeek (2016) van toepassing. In het beheerplan landschapselementen (2016) worden de eindbeelden en onderhoudsmaatregelen voor een 75-tal landschapselementen omschreven. Het gaat dan om houtwallen, zandpaden, poelen en dergelijke. Voor de uitvoering van de diverse werkzaamheden is een beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland afgesloten.

Ontwikkelingen

Als er nieuwe natuur wordt gerealiseerd (denk bijvoorbeeld aan ecologische verbindingszones of nieuw bos) zullen daarvoor aanvullend nieuwe beheerplannen of -paragrafen worden geschreven zodat beheer en onderhoud goed geborgd wordt. De beheerovereenkomst met Bosgroep Zuid-Nederland loopt tot en met 2021. In 2021 zal dus besloten moeten worden of een nieuwe beheerovereenkomst wordt afgesloten.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	242	215
Mutaties voorziening		

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Op 30 januari 2020 heeft uw gemeenteraad de "Meerjarenplanning onderhoud gemeentelijke gebouwen Laarbeek 2019-2028" vastgesteld.
De gemeente heeft een groot aantal gebouwen in eigendom voor vele functies in het maatschappelijk verkeer. Gedacht kan worden aan het gemeentehuis,
de gemeentewerf, gemeenschapshuizen, sportaccommodaties, dierenparken en monumenten.
Al deze gebouwen zijn opgenomen in de onderhoudsplanning, die een periode van 10 jaar bestrijkt. De planning wordt jaarlijks geactualiseerd.
Er is dus sprake van een voortschrijdend 10-jarenplan.

Voor het onderhoud van de zogenaamde Brede Scholen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan is de basis voor de planning van het onderhoud aan deze gebouwen.
Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
Voeding: De voeding geschiedt door een jaarlijkse storting in de voorziening ten laste van de taakvelden in de exploitatie waar de brede scholen onder zijn verantwoord.
De formalisatie van deze voorziening zal later dit jaar plaatsvinden inclusief de vaststelling van het bijbehorende beheerplan. Dit omdat het afsluiten van de overeenkomsten met de schoolbesturen lang op zich heeft laten wachten. Dit overeenkomsten zijn pas recent ondertekend.

Ontwikkelingen

Op dit moment wordt in nauwe samenwerking met de MRE-gemeenten gewerkt aan onze eigen Routekaart Verduurzaming gemeentelijk vastgoed,
onderdeel in deze kaart is het duurzaam maken van het bestaande onderhoudsplan, het zogenaamde DMOP.
Hier zal, als de routekaart vast is gesteld, uitvoering aan worden gegeven.

Financiën

Omschrijving	Begroting	Rekening
Exploitatielasten	2.289	2.240
Mutaties voorziening	-185	-222

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Financiering

Beleidsvoornemens risicobeheer van de financieringsportefeuille

Om de financiële risico's zo goed mogelijk te beheersen, is het belangrijk om aandacht te schenken aan de kwalitatieve ontwikkeling van de treasuryfunctie. Als gevolg van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) worden door gemeenten een 2-tal instrumenten toegepast:

1. Treasurystatuut;
2. Paragraaf financiering.

Treasurystatuut

Deze paragraaf wordt opgenomen in zowel de begroting als de rekening en biedt hiermee informatie over de uitvoering van treasurytaken.

Het rijk heeft de kasgeldlimiet, renterisiconorm en een drempelbedrag schatkistbankieren ingesteld om financiële risico's in te perken die te maken hebben met herfinanciering van leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan wat het maximale bedrag is dat de gemeente aan kort geld (looptijd < 1 jaar) mag aantrekken. De kasgeldlimiet 2020 bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal, dus 8,5% van ±€ 54,4 miljoen is ±€ 4,6 miljoen.

In 2020 is de kasgeldlimiet alleen in het eerste kwartaal overschreden. Kortdurende overschrijdingen zijn toegestaan. Echter zodra in drie opeenvolgende kwartalen een overschrijding ontstaat, moet de gemeente tijdig een verbeterplan presenteren aan de provincie als toezichthouder.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan welk deel van de langlopende leningen afgelost mag worden. De renterisiconorm 2020 bedraagt 20% van het begrotingstotaal, dus 20% van ±€ 54,4 miljoen is ±€ 10,9 miljoen.

In 2020 is een bedrag van ±€ 4,3 miljoen afgelost en hierdoor is de renterisiconorm dus niet overschreden.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag schatkistbankieren 2020 bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal, dus 0,75% van ±€ 54,4 miljoen is ±€ 408.000.

In 2020 is het drempelbedrag schatkistbankieren niet overschreden.

Rentelasten, renteresultaat & verdeling rentekosten

In onderstaande tabel worden de rentekosten en de doorbelasting daarvan toegelicht. In het overzicht is zowel de begrote verdeling als de werkelijke verdeling opgenomen.

bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Rekening 2020

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Rente lasten	omvang	tarief	rentelast	rentelast
Financieringstekort	1.858	1,00%	19	13
Vaste geldleningen	29.967	1,52%	456	406
Waarborgsommen	0	0,00%	0	0
Voorzieningen (obv contante waarde)	1.516	3,00%	45	62
	33.341		520	481
Rente baten	**omvang**	**tarief**	**rentebaat**	**rentebaat**
Kasgeldleningen/rekeningcourant Hoge Regt				99
Vaste geldleningen	0	0,00%	0	17
Hypothecaire geldleningen personeel	44	4,98%	2	1
	44		2	117
Rente doorbelasting	**omvang**	**tarief**	**door te belasten rente**	**door te belasten rente**
Rente lasten	0		520	481
Rente baten	0		-2	-117
Door te belasten rente	0		518	363

Doorbelasting:

Rente naar taakvelden (staat activa)	56.068	1,00%	561	216
Rente naar grondexploitatie	22.166	0,73%	162	147
Totaal doorbelaste rente			723	363
Renteresultaat taakveld Treasury			205	0

Wijze waarop rente wordt toegerekend

De verdeling van de rentekosten over de verschillende onderdelen zoals hierboven in de tabel in beeld is gebracht, wordt gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Voor de rentetoerekening aan de activa wordt een vast rentepercentage toegepast (conform 'Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019'). Bij het bepalen van de hoogte van het tarief is een renteomslag berekening gemaakt. Het tarief 2020 bedroeg bij de begroting 1% maar is bij de verwerking in de jaarrekening naar beneden bijgesteld naar 0,42%.
- Bij de rentetoerekening over de boekwaarden bij de grondexploitatie is een rentepercentage conform de begroting 2020 gehanteerd ter grootte van 0,73% (dit betreft het gewogen gemiddelde rentepercentage).

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- Over de reserves en voorzieningen (=interne financieringsmiddelen) wordt geen rentetoerekening gehanteerd, behoudens één voorziening die gewaardeerd is tegen contante waarde. Deze voorziening krijgt een rentedotatie van jaarlijks 3%. Het betreft de voorziening '*Pensioen- en wachtgeldverplichtingen voormalige bestuurders*'.
- Bij de bepaling van het begrote financieringstekort of –overschot is een rentepercentage gehanteerd ter grootte van 1%.

Financieringsbehoefte

In de programmabegroting 2020 is aandacht besteed aan de financieringsbehoefte van Laarbeek. Aangegeven werd dat vaker aandacht besteed zou worden aan het samenstellen van de liquiditeitsbegroting om de financieringsbehoefte beter in beeld te krijgen. In het dienstjaar 2020 is geen noodzaak geweest tot het aantrekken van vaste financieringsmiddelen (looptijd > 1 jaar). Wel heeft als gevolg van de financieringsbehoefte gedurende het jaar 2020 het aantrekken van een aantal kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar) plaatsgevonden. Door de lage rentepercentages en het aantrekken van kasgeldleningen was het niet direct noodzakelijk om een uitgebreide liquiditeitsbegroting samen te stellen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bedrijfsvoering

Wat hebben we ervoor gedaan in 2020?

Dienstverlening

Om het dienstverleningsconcept concreet te maken is een aantal deelprojecten opgesteld. Zo is het gemeentehuis tegenwoordig niet meer gesloten in de pauze en zijn de tijden voor het afhalen van reisdocumenten en rijbewijzen verruimd. Tegen betaling kunnen deze documenten tegenwoordig ook thuisbezorgd worden, op ieder gewenst moment. Ook is er hard gewerkt aan de verbeterde website. Deze is in een moderner jasje gestoken maar ook inhoudelijk flink verbeterd. Nagenoeg alle producten zijn opnieuw beschreven in duidelijke taal. Daarnaast zijn processen opgemaakt waardoor de kwaliteit van de website geborgd is. Verder is het aantal digitale producten uitgebreid. Het respect voor de klant staat in de organisatie steeds meer centraal. Het management stuurt op basis van managementinformatie op tijdige beantwoording van vragen van inwoners, bedrijven en verenigingen, ongeacht via welk kanaal deze binnen komen.
Ook is er een bereikbaarheidsonderzoek gehouden door het bedrijf Telan. De uitkomsten van dit onderzoek geven aan dat wij als organisatie (zelfs in tijden van corona) beter bereikbaar zijn dan bij het vorige bereikbaarheidsonderzoek van 2018. Ook zijn er nog verbeterpunten mogelijk waarmee we de komende periode aan de slag kunnen.

I&A

In 2020 heeft de coronacrisis ook de nodige gevolgen gehad voor de ICT-omgeving. Het videovergadering heeft als gevolg van het thuiswerken een enorme vlucht genomen. De ICT omgeving was hier bij de start nog niet volledig op ingericht. Het werken met teams is versneld ingevoerd en ondersteund en tegelijk is het aantal thuiswerklicenties opgehoogd en is de bandbreedte van de internetverbinding verhoogd. Daarnaast heeft een versnelde verstrekking van het aantal notebooks plaatsgevonden. In korte tijd waren medewerkers door deze maatregelen in staat om op een goede en veilige manier thuis te werken. In verband met het verlopen van licenties en ter voorkoming van veiligheidsrisico's is de hele organisatie overgegaan naar MS Office 365.
De door de VNG uitgevoerde aanbesteding van GT-connect heeft helaas niet tot het gewenste product geleid. De bedoeling was dat alle deelnemende gemeenten zouden beschikken over een volledig gemoderniseerde omgeving voor (tele)communicatie. De VNG heeft de leverancier aansprakelijk gesteld. Daar maakt de niet beoogde verlenging en noodzakelijke uitbreiding van onze analoge telefooncentrale ook deel van uit.
Ten behoeve van een goede en betrouwbare dienstverlening is onze gemeente ook lid van de coöperatieve vereniging Dimpact. Met deze vereniging, waar meer dan 30 gemeenten lid van zijn, waaronder Rotterdam en Groningen, wordt de komende jaren gewerkt aan een nieuwe landelijke omgeving van gegevensopslag en -uitwisseling. Deze zogenaamde Common Ground ontwikkeling is in 2020 in gang gezet met de totstandkoming van een gezamenlijk plan van aanpak. Dit moet in 2022 gaan leiden tot een moderne opvolger van het huidige zaaksysteem en burgerzakensysteem.

Randvoorwaarden

- Evenwicht tussen benodigde en beschikbare capaciteit (in uren) op basis van door het bestuur gemaakte keuzes;
- Inzet van de organisatie en het bestuur om op een open en professionele wijze te communiceren met onze klanten;
- Samenwerking moet aantoonbaar bijdragen aan: kostenbeheersing, kwaliteit van de dienstverlening en vermindering van de kwetsbaarheid van de organisatie.

Wat hebben we bereikt in 2020?

Corona en bedrijfsvoering

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Uiteraard heeft de wereldwijze pandemie impact gehad op onze bedrijfsvoering. Zeker in het begin zijn diverse processen, zoals bijvoorbeeld interactieve overleggen met grote groepen (inwoners) uitgesteld in afwachting van betere tijden, en moesten medewerkers wennen aan de nieuwe situatie. Echter toen duidelijk werd dat het langer zou duren, zijn uitgestelde processen veelal toch in aangepaste (digitale) vorm en raakten medewerkers gewend aan het thuiswerken. Wij kunnen stellen dat onze bedrijfsvoering -weliswaar in aangepaste (digitale) vorm- gewoon door is gegaan en dat de dienstverlening, producten, ondersteuning en advisering op een onverminderd hoog niveau is doorgezet. Daar zijn wij trots op en toont aan dat er een hoge mate van veerkracht is bij onze medewerkers, onze bestuurders en onze bedrijfsvoering. Als organisatie hebben we het goed gedaan!
In de afzonderlijke corona-paragraaf wordt vanuit meerdere invalshoeken de impact van corona belicht.

Interne organisatieontwikkeling: Werken met een lach
De afgelopen jaren is hard gewerkt aan de organisatieontwikkeling. De opgedane ervaringen, de komst van Jolanda van de Ven als gemeentesecretaris, wijzigingen in het MT, ontwikkelingen in de steeds complexere samenleving en Corona gaven medio 2020 aanleiding om te kijken waar we staan als organisatie en waar we de komende periode naartoe willen werken. Het MT heeft gedurende de zomer enkele sessies gehad om hierover een duidelijke richting te formuleren, waarbij verdere inkleuring binnen de afdelingen samen met medewerkers in de tweede helft van 2020 heeft plaatsgevonden.

Waar staat onze organisatie op dit moment?
De afgelopen jaren is de (interne) mobiliteit in onze organisatie flink gestegen en de gemiddelde leeftijd is gedaald. Veel jonge mensen zijn onze organisatie komen versterken. Intern zijn diverse mensen naar een andere functie doorgestroomd. Kennis en ervaring van collega's wordt zo veel mogelijk gedeeld met anderen, door te werken in projecten of intern samen te werken. We zien binnen onze organisatie veel kwaliteiten, waaronder: loyaliteit, betrokkenheid bij de samenleving en naar elkaar toe, ontwikkelgericht en samenwerkingsgericht. We willen alles graag goed doen. Er is veel bereidheid om te gaan voor de hoge ambities en complexe uitdagingen die er liggen. Maar dit vergt ook veel van ons als kleine organisatie en van de medewerkers. We zien daarom enkele aandachtspunten waar we ons de komende periode meer op willen richten, om te zorgen dat we ons als organisatie doorontwikkelen en medewerkers hier prettig kunnen werken:
- Veel ambities: meer focus en prioritering;
- Niet opnieuw het wiel uitvinden: Maar slim gebruik maken van succesvolle voorbeelden;
- Waarderen & benutten talenten: behoud van kennis en talent door stimuleren van medewerkers en intern kansen te bieden;
- Basis op orde: goed op weg, meer eigenaarschap, samenwerking en integraliteit.

Waar willen we naar toe?
Door op bovenstaande aandachtspunten extra in te zetten kunnen we meer kwaliteit bieden, concrete resultaten boeken en hebben we meer werkplezier. Daarnaast kunnen we als organisatie verder ontwikkelen als aantrekkelijk en modern werkgever. We hebben drie doelstellingen benoemd. Dit is onze stip op de horizon waar we ons op willen richten.

De invulling en vertaling hiervan gaan we samen met medewerkers verder uitwerken en hebben we als programma omgedoopt als **'Werken met een lach'**, dat bestaat uit drie speerpunten c.q. doelstellingen:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

a) Samen Stralen
Als organisatie gaan we voor werkgeluk bij medewerkers. We willen vanuit een gezamenlijkheid ergens voor gaan, aandacht en waardering bieden, doen waar we goed in zijn en successen boeken én vieren. Focus aanbrengen en een goede balans in werkdruk is ook belangrijk om te kunnen stralen. Op deze manier blijven we voor onze medewerkers aantrekkelijk om te (blijven) werken. Als MT willen we het verschil maken door integraal te werken, één lijn hanteren met ruimte voor eigenheid, er zijn voor elkaar en reflectie en diepgang organiseren. Met andere woorden: we bouwen verder aan de teamontwikkeling en staan voor elkaar! En we willen samen stralen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en mede-overheden door actief de samenwerking op te zoeken en mooie resultaten voor onze gemeente te realiseren.

b) Ambities realiseren
Als organisatie willen we duidelijke resultaten benoemen, prioriteiten stellen en hierop blijven focussen, continu het bestuurlijke (en soms ook stevige) gesprek voeren, integraal en opgavegericht werken. Daarbij willen we meer werken vanuit inzicht & risico analyse waardoor we keuzes beter kunnen onderbouwen, slimmer en efficiënter werken door meer gebruik te maken voor goede voorbeelden, regie voeren op het proces, wendbaar en omgevingsbewust zijn. Het MT heeft hierin een faciliterende rol om realistische planningen te hanteren, verwachtingen te managen, een goed evenwicht te behouden tussen ambities en formatie en integraal en resultaatgericht werken te ondersteunen.

c) Continu kwaliteit
Als organisatie vinden we het een vanzelfsprekendheid dat we de basis op orde hebben. Het is belangrijk dat we steeds alert blijven op afspraken die we hebben gemaakt en hier in blijven door ontwikkelen. Dit geldt zowel richting inwoners, ondernemers en andere partners (zoals telefonische bereikbaarheid, contact bij de balie, vergunningverlening) als interne processen zoals de raadsplanning maar ook hoe we omgaan met projectmatig werken. Dit betekent duidelijkheid over afspraken, medewerkers vooraf goed betrekken bij het maken van afspraken, de ruimte om fouten te mogen maken, goede communicatie en afstemming, deskundigheid van medewerkers verder ontwikkelen en elkaar feedback kunnen geven. Uiteraard betekent het ook investeren in innovaties van systemen, modernisering van processen en investeren in opleidingen.

<u>Balans vinden</u>

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Deze drie doelstellingen kunnen een spanningsveld geven, en daardoor ook een streven naar balans houden. Dit kan ons helpen om steeds opnieuw de juiste keuzes te maken voor die balans en daarbij dan het gesprek te voren, elkaar scherp te houden en het ook leuk te hebben met elkaar. Het is dan ook belangrijk om continu het evenwicht te zoeken in Samen Stralen, Ambities Realiseren en Continu Kwaliteit. Hierbij kan het zwaartepunt in de ene situatie bijvoorbeeld meer liggen op Samen Stralen en in een andere situatie op Continu Kwaliteit. Het MT zal dit evenwicht steeds scherp voor ogen moeten hebben, maar ook als medewerker individueel zal je hierop uitgedaagd worden.

Stand van zaken eind 2020
Samen met medewerkers is het programma van de organisatieontwikkeling in werkgroepjes besproken, hetgeen geleid heeft tot verdere prioritering en focus op concrete aandachtspunten. Deze zullen begin 2021 in combinatie met de resultaten van een medewerkersbelevingsonderzoek worden vertaald in acties met een planning, zodat
'werken met een lach' ook daadwerkelijk zijn beslag krijgt in onze organisatie.

Verbeteringen in instrumenten van planning en control
Qua doorontwikkeling in de bedrijfsvoering heeft 2020 ook in het teken gestaan van de doorontwikkeling van onze instrumenten van planning en control in het nieuwe systeem LIAS. Daar waar er bij de jaarrekening 2019 nog schaduw werd gedraaid, zijn vervolgens de Kadernota 2021, de begroting 2021 en de twee rapportages volledig in het nieuwe systeem (technisch) opgesteld en met nieuwe werkwijzen vervaardigd. Een enorme prestatie gegeven het feit dat dit met onze eigen medewerkers heeft plaatsgevonden, terwijl alle deadlines in dit hele proces strak georganiseerd zijn. De komende periode zullen we de mogelijkheden verder uitnutten van dit systeem, zodat ook de interne klanten, raadsleden en inwoners meer kunnen profiteren van de veranderingen. Al met al een erg mooi jaar voor planning en control in 2020.

Wat heeft het gekost in 2020?

We blijven een slanke en platte organisatie, met een personeelsformatie in 2020 van 105,01 fte met een toename van 1,32 fte ten opzichte van 2019. De getoonde formatie in de tabel is de formatieruimte ultimo van het jaar. In 2020 is een deel van deze formatie ingevuld met inhuur van personeel in afwachting van bezetting van vacatures.
In programma 6 is cijfermatig toegelicht dat het voordeel op de bestaande personeelsformatie door verschillende vacatures per saldo € 536.000 is met daar tegenover een nadeel op de kosten van inhuur van per saldo € 580.000. Hierdoor ontstaat dus een beperkt incidenteel nadeel in 2020.
Corona heeft een flinke impact gehad op onze organisatie in het algemeen en het personeel in het bijzonder. De wendbaarheid en flexibiliteit in onze organisatie heeft er voor gezorgd dat veel processen toch door zijn gegaan, hoewel soms in een andere vorm. Het is een compliment waard dat in beperkte mate zaken (noodgedwongen) zijn uitgesteld, maar veelal de dienstverlening en belangrijke processen gewoon door zijn gegaan. Ondanks dat het soms veel heeft gevraagd van medewerkers, en natuurlijk de samenleving.

Overzicht vaste formatie gemeente Laarbeek

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht vaste formatie				
	2017	2018	2019	2020
Formatie (excl. college, raad)	99,10	103,20	103,69	105,01
Formatieontwikkeling ten opzichte van voorgaand jaar	-8,69	+4,1	+0,49	+1,32
Loonsomkosten	6.623.000	6.667.000	6.945.000	7.540.000

Budget personeel incidenteel

Naast inhuur in verband met capaciteitsproblemen (door bijvoorbeeld ziekte, wensen etc.) wordt uit de post personeel incidenteel ook het personeel betaald dat tijdelijk wordt ingezet in afwachting van bezetting van vacatures. Het salaris wat niet wordt betaald aan vaste formatie (de zogenaamde onderuitputting) is in de onderstaande tabel niet betrokken en vormt de tegenhanger van de overschrijding. De post personeel incidenteel alleen is namelijk te laag om de duurdere inhuur te kunnen betalen en door de toevoeging van de vacaturegelden, biedt dit meer ruimte.

Budget personeel incidenteel				
	2017	2018	2019	2020
Begroot	62.000	63.800	99.000	77.100
Werkelijk	615.500	632.700	1.059.200	1.025.000

Opleiden

Het opleidingsbudget is gekoppeld aan de loonsom. In 2020 is € 118.200 beschikbaar gesteld om aan opleidingen te besteden. Elk jaar wordt een gedeelte van het budget ingezet voor een specifiek thema, dat aansluit bij de ontwikkelingen in de organisatie. Begin 2020 zijn de gemeentebrede trainingen 'Duidelijke taal' opgestart, die deels zijn opgeschort of in digitale vorm zijn verdergegaan toen de intelligente lockdown is ingegaan. Daarnaast is de Laarbeek Academie geïntroduceerd als platform, waarin via e-learning heel veel modules op maat voor de gemeente kunnen worden gevolgd. Het opleidingsplan speelt ook een belangrijke rol bij de interne mobiliteit. Als organisatie vinden wij het namelijk belangrijk om ons personeel te scholen om zich verder te kunnen ontwikkelen. Het opleiden kost echter ook tijd.
Daar waar corona in eerste instantie veel impact had op (de voortgang van) de scholing van medewerkers, zijn geleidelijk veel opleidingen alsnog digitaal gevolgd. Dit is echter niet voor alle opleidingen mogelijk en deze zijn uitgesteld. Uiteindelijk zijn meer middelen uitgegeven dan begroot, die afgedekt zijn uit de reserve opleidingen.

Opleidingsbudget				
	2017	2018	2019	2020
Begroot	118.000	113.800	116.300	118.200

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Werkelijk	68.300	130.800	118.500	145.600

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging & Privacy

Informatiebeveiligingsorganisatie
In 2020 hebben er enkele wisselingen plaatsgevonden in de invulling van de functie van de Chief Information Security Officer (CISO) en Privacy Officer (PO). De functies waren gedeeltelijk via inhuur ingevuld. Gemeente Laarbeek en Gemert-Bakel hebben de ambitie om in het eerste kwartaal van 2021 gezamenlijk te gaan werven voor de functies van CISO en PO. Daarnaast is er in 2020 een begin gemaakt met het bepalen van alle overige rollen, taken en verantwoordelijkheden rondom informatiebeveiliging. Doel is een integrale organisatie van informatiebeveiliging.

Functionaris Gegevensbescherming
De Functionaris Gegevensbescherming (FG) houdt intern toezicht op de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en andere wet- en regelgeving over bescherming van persoonsgegevens. In 2020 heeft de FG de AVG-implementatie getoetst en hierover gerapporteerd. De FG heeft geconstateerd dat er nog stappen gezet moeten worden om de AVG verder te implementeren. De FG heeft aanbevolen om de PO en FG tijdig te betrekken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens zodat privacyrisico's in een vroeg stadium gesignaleerd, aangepakt of voorkomen kunnen worden.

Informatiebeveiligingsbeleid en informatiebeveiligingsplan
Per 1-1-2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. In 2020 is er een zogenaamde GAP-analyse BIO uitgevoerd zodat in beeld is gebracht in hoeverre de organisatie wel of niet voldoet aan specifieke controls en maatregelen uit de BIO. Controls en maatregelen die nog niet zijn geïmplementeerd worden geanalyseerd en opgenomen in een jaarlijks op te stellen informatiebeveiligingsplan. Met dit informatiebeveiligingsplan kan de organisatie elk jaar een stapje vooruit zetten richting het voldoen aan de BIO.

In 2020 is het nieuw strategisch informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld. Dit beleid is gebaseerd op de BIO en geldt van 2020 t/m 2022 en vormt het kader voor de tactische en operationele uitvoering van informatiebeveiliging.

Incidentenmanagent
In 2020 is er nieuw beleid opgesteld voor de aanpak van informatiebeveiligingsincidenten, waaronder datalekken. Dit beleid is gebaseerd op eisen uit de BIO en de AVG. Na implementatie zal dit een gestructureerde aanpak van informatiebeveiligingsincidenten bevorderen.

Datalekken en beveiligingsincidenten 2020
De landelijke Informatiebeveiligingsdienst (IBD) is in het leven geroepen om gemeenten te ondersteunen bij en informeren over informatiebeveiliging. Laarbeek is hierbij aangesloten en ontvangt van de IBD bijna dagelijks beveiligingswaarschuwingen over beveiligingslekken in software. Deze meldingen zijn allemaal afgehandeld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

In 2020 zijn er 13 meldingen gemaakt van mogelijke datalekken. Niet alle meldingen waren ook feitelijk datalekken. Na intern onderzoek zijn er 5 datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Alle meldingen zijn binnen de daarvoor in de wet genoemde termijn van 72 uur afgehandeld. In de meeste gevallen ging het om het per abuis versturen van persoonsgegevens naar een onjuist (e-mail)adres. Betrokkenen zijn geïnformeerd als de aard van het datalek daar aanleiding toe gaf.

Bewustwording en kennis

In 2020 zijn medewerkers met name bewuster gemaakt van phishing. Phishing is een vorm van digitale fraude en gebeurt vaak via valse e-mails of sms. De bevordering van bewustwording en kennis is een continu proces en zal daarom ook de volgende jaren op de agenda blijven staan.

ENSIA 2019 en 2020

Op 31 december 2019 voldeed de gemeente niet volledig aan de opzet en het bestaan van het normenkader dat geldt voor DigiD. Naar aanleiding hiervan is er een verbeterplan opgesteld. In 2020 is er opvolging gegeven aan dit verbeterplan. Door de implementatie van de verbetermaatregelen uit dit verbeterplan heeft de gemeente voor 2019 alsnog aangetoond dat is voldaan aan het geldend normenkader voor DigiD. Ook over 2020 moet er via ENSIA verantwoording worden afgelegd over de informatiebeveiliging rondom het gebruik van DigiD en Suwinet. Ten opzichte van 2019 zijn er positieve ontwikkelingen geboekt. Er is geen intern verbeterplan nodig omdat de interne beheersmaatregelen voldoende zijn. Naast de interne beheersmaatregelen waar de gemeente zelf voor verantwoordelijk is zijn er ook externe beheersmaatregelen waar de leverancier voor verantwoordelijk is. Zowel voor Suwinet als DigiD hebben de leveranciers één tekortkoming als het gaat om de externe beheersmaatregelen. Beide leveranciers zullen deze tekortkoming aan de hand van een verbeterplan oplossen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Verbonden partijen

Algemeen

De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste (BBV, artikel 15):

a de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
b de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
  1 gemeenschappelijke regelingen;
  2 vennootschappen en coöperaties;
  3 stichtingen en verenigingen;
  4 overige verbonden partijen.
c de lijst van verbonden partijen.

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
b het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
c de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
d de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
e de eventuele risico's van een verbonden partij waar geen maatregelen voor getroffen zijn door de gemeente en die van materiele betekenis kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente.

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.'
Onder bestuurlijk belang wordt verstaan (artikel 1 lid d BBV): 'Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.'
Onder financieel belang wordt verstaan (artikel 1 lid c BBV): 'een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.'

Hieronder is weergegeven een overzicht van publiek- en privaatrechtelijke rechtspersonen waarin de gemeente Laarbeek participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Visie op de beleidsvoornemens

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente geeft een mandaat aan de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.
Het aangaan van banden met verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Verbindingen met derden zijn een manier om een bepaalde publieke taak uit te voeren. De huidige verbonden partijen hebben allemaal een historische bestaansgrond. Bij nieuwe deelnemingen zullen we bij de besluitvorming door de raad de publieke taak expliciet aan de orde stellen op grond van visie en doelstellingen van de deelneming.

Mutaties

Nieuwe verbonden partij	Einde verbonden partij	Toelichting
n.v.t.		

Om het inzicht in de verbonden partijen te bevorderen schrijft het BBV een indeling voor. De onderstaande tabel geeft inzicht in de aantallen verbonden partijen per soort. Na deze tabel wordt per verbintenis gedetailleerde informatie gepresenteerd.

Soort verbintenis	Aantal verbonden partijen
Gemeenschappelijke regelingen	10
Vennootschappen en coöperaties	3
Stichtingen en verenigingen	4
Overige verbonden partijen	1

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gemeenschappelijke regeling	
Naam	**Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)**
Partners	Waterschap Aa en Maas, gemeente Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Landerd, Oss, Uden, Sint Anthonis en Someren
Openbaar belang	Binnen het werkveld heffingen & WOZ meerwaarde creëren in termen van kwaliteitsverbetering, verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners, vermindering van kwetsbaarheden en besparing op uitvoeringskosten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek krijgt één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 299.000
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 535.000
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 14.733.000 (waaronder nog af te dragen belastingontvangsten van € 13.682.000)
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 12.885.000 (waaronder nog af te dragen belastingontvangsten van € 12.089.000)
Resultaat 2020	-/- € 6.000
Bijdrage Laarbeek	€ 411.219 (exclusief BTW) € 442.869 (inclusief BTW)
Risico's	• Project Waarderen op oppervlakte • WOZ-Bezwaren
Ontwikkeling	De afgelopen periode is erg hectisch geweest voor BSOB. Op belastinggebied is er sprake van een grote toename van bezwaren, ingediend door NoCureNoPay-bureaus, en daarnaast moet waarderen op oppervlakte in een korte periode adequaat worden opgepakt. Op organisatorisch gebied zijn onverhoopt achterstanden naar voren gekomen, ICT-knelpunten ontstaan door GouwIt en onrust als gevolg van verdergaande automatisering/robotisering in relatie tot een reorganisatie. BSOB is absoluut voornemens de ingezette koers, maximale efficiency met behoud van kwaliteit, te blijven volgen. Voor de toekomst van BSOB is het belangrijk om alle ontwikkelingen (op belastinggebied en organisatorisch) samen te brengen tot één heldere koers voor de toekomst. Hiervoor zal BSOB met behulp van een externe organisatie een Businesscase opstellen. Deze zal in de AB-vergadering van juni 2021 behandeld worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Blink
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a. en Someren en Sita Gemeentelijke Dienstverlening B.V.
Openbaar belang	Het in regionaal verband op professionele wijze zorg dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Eigen Vermogen 31-12-2020	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Vreemd Vermogen 31-12-2019	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Vreemd Vermogen 31-12-2020	n.v.t. Blink kent geen eigen vermogen
Resultaat 2020	nihil, er vindt jaarlijks een afrekening plaats met alle deelnemende gemeenten.
Bijdrage Laarbeek	De totale bijdragen 2020 van de deelnemende Blink-gemeenten zijn €17.806.000. Daarvan is de bijdrage van Laarbeek €1.688.000.
Risico's	In het tweede kwartaal van 2019 heeft Blink een risico-inventarisatie uitgevoerd voor 2020. Benoemde risico's met mogelijke financiële consequenties zijn: benodigde organisatieontwikkeling Blink, o.a. n.a.v. afkeurende accountantscontrole 2019; volatiliteit verwerkingstarieven meerdere afvalstromen; onvoorspelbaarheid aangeleverde tonnages; inzetbaarheid personeel (krapte arbeidsmarkt); onvoorspelbaarheid ziekteverzuim; risico op desinvesteringen vanwege innovatie; onvoorspelbaarheid totale afname producten en diensten binnen Blink-gemeenten.
Ontwikkeling	In de begrotingswijziging 2020 zijn de volgende ontwikkelingen opgenomen: indexeringen conform CAO; hogere verwachting ziekteverzuim ivm corona-crisis; verhoging verwerkingstarief restafval; aanpassingen nieuwe model ketenregie PMD; hogere indirecte kosten agv versterking Blink, o.a. op gebied accountancy.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	BNG Bank N.V.
Partners	
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente is aandeelhouder en heeft stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 5.097 miljoen
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 4.887 miljoen
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 155.262 miljoen
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 144.802 miljoen
Resultaat 2020	€ 221 miljoen nettowinst na belastingen
Bijdrage Laarbeek	Omvang aandeel gemeente Laarbeek in het aandelenkapitaal: 20.709 aandelen á € 2,50 (nominale waarde) = € 51.772,50. Dividend 2020 Laarbeek: € 37.484 (€ 1,81 per aandeel - voorstel AVA dd 22 april 2021) Dividend 2019 Laarbeek: € 26.300 (€ € 1,27 per aandeel - eerste deel € 8.905 wordt uitgekeerd per 19 maart 2021 en het overige deel € 17.395 volgt waarschijnlijk ná 30 september 2021)
Risico's	De BNG is een naamloze vennootschap. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG. Het risico beperkt zich tot de nominale waarde van de aandelen. De bank heeft echter de hoogste financiële rating (AAA) met een stabiel vooruitzicht. In het jaarverslag 2020 beschrijft de BNG een aantal bedreigingen: - Komst van nieuwe spelers in financiële omgeving - Lage rentestand - Kosten als gevolg van wet- en regelgeving die de bank of klanten raakt - Overheidsvisie op nutsbanken - Disintermediatie (levering van diensten zonder tussenkomst van de bank)
Ontwikkeling	De tijd wordt nog steeds sterk gekleurd door de COVID-19-pandemie. BNG Bank zal blijven doen wat mogelijk is om haar klanten te ondersteunen. Vanuit de purpose en strategie richten zij zich op het vergroten van maatschappelijke impact. Ze investeren in het vergroten van klantpartnerschap en in de ontwikkeling van hun medewerkers. Het aantal medewerkers groeit, met name om te kunnen voldoen aan eisen vanuit toezicht en regelgeving. Zij achten dit voor dit jaar noodzakelijk. Tegelijkertijd zijn zij gecommitteerd om processen te optimaliseren om zo de operationele kosten en daarmee financieringskosten voor hun klanten zo laag mogelijk te houden. De volatiliteit op de financiële markten zal naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2021 niet verantwoord. De lage rentestanden zal een drukkend effect blijven hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Brabant Water
Partners	
Openbaar belang	De missie van Brabant Water is het winnen, zuiveren, transporteren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit en het leveren van water op maat en water gerelateerde producten en diensten in de gebonden en vrije markt.
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 665.384.000 per 31-12-2019 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2019)
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 635.876.000 per 1-1-2019 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2019)
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 1.144.930.000 per 31-12-2019 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2019)
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 456.765.000 per 1-1-2019 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2019)
Resultaat 2020	€ 29.508.000 in 2019 (laatst bekende bron: Jaarverslag 2019)
Bijdrage Laarbeek	Aandelenbezit: 19.522 aandelen á € 0,10 = € 1.952,20 In 2020 wordt geen dividend ontvangen.
Risico's	In de paragraaf risicomanagement van het Jaarverslag 2019 benoemt Brabant Water enkele strategische risico's: - Bescherming van kwaliteit en kwantiteit van de bronnen - Bedreigingen van de kwaliteit van het drinkwater - Leveringszekerheid - Digitalisering - Duurzame inzetbaarheid van personeel Brabant Water NV geeft tevens aan, dat het door het opgebouwde weerstandsvermogen in staat is om belangrijke financiële tegenvallers op te vangen zonder grote effecten op de continuïteit van de drinkwatervoorziening of de tarifering.
Ontwikkeling	Niet van toepassing.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Coöperatieve vereniging Boer Bier Water
Partners	ZLTO en Bavaria
Openbaar belang	Via Coöperatie Boer Bier Water kunnen de gemeente Laarbeek, ZLTO en Bavaria hun gemeenschappelijke belangen bundelen en is het mogelijk om de gezamenlijke doelen beter en doelgerichter te realiseren.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek is vertegenwoordigd in de Raad van Toezicht.
Eigen Vermogen 31-12-2019	Ingeschat op: € 5.800
Eigen Vermogen 31-12-2020	Ingeschat op: € 4.626
Vreemd Vermogen 31-12-2019	Ingeschat op: € 60.000
Vreemd Vermogen 31-12-2020	Ingeschat op: € 60.000
Resultaat 2020	Geschat € 1.175,-
Bijdrage Laarbeek	€ 10.000
Risico's	Beperkt tot de jaarbijdrage door uitgesloten aansprakelijkheid.
Ontwikkeling	n.v.t.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Coöperatieve vereniging Dimpact
Partners	Assen, Bodegraven-Reeuwijk, Borger-Odoorn, Borne, Brielle, Coevorden, Deventer, Duiven, Emmen, Enschede, Gemert-Bakel, Groningen, Haarlemmermeer, Hellevoetsluis, Horst aan de Maas, Kampen, Landerd, Landsmeer, Leidschendam-Voorburg, Nissewaard, Noordoostpolder, Oldambt, Oldenzaal, Oost Gelre, Olst-Wijhe, Raalte, Roermond, Rotterdam, Twenterand, Velsen, Venray, Vught, Waterland, Westervoort, Westvoorne, Zevenaar, Zwolle, Zaanstad
Openbaar belang	Dimpact levert software voor o.a. de inrichting van het Klant Contact Centrum. Het is een samenwerkingsverband van verschillende gemeenten waarbij kennisbundeling en klantgerichte innovatie gemeenten voorzien van optimale dienstverlening naar burgers en bedrijven.
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenten hebben allen gelijke in de samenwerking in de samenwerking.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 2.179.480 (datum 31-12-2019, jaarverslag 2019)
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.679.527 (datum 31-12-2018, jaarverslag 2019)
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 2.022.448 (datum 31-12-2019, jaarverslag 2019)
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 2.247.266 (datum 31-12-2018, jaarverslag 2019)
Resultaat 2020	€ 499.953 (datum 31-12-2019, jaarverslag 2019)
Bijdrage Laarbeek	De totale bijdrage over 2020 aan Dimpact is geweest € 195.778 bestaande uit: het jaarlijkse lidmaatschap e-suite € 83.958, hosting € 32.700, tpm digid € 2.050, burgerzakenmodule € 55.383, Innovatie € 2.679, GVOP € 6.000, WIM € 3.270 en MyLex € 9.738
Risico's	Beperkt tot de jaarbijdrage door uitgesloten aansprakelijkheid.
Ontwikkeling	Vanaf 2020 is er een groei van nieuwe leden met name voor de innovatieve diensten zoals Open Online en i4Sociaal en de toenemende flexibiliteit om diensten afzonderlijk af te nemen. In 2020 is de nieuwe strategie voor de komende jaren vastgesteld. Belangrijk uitgangspunt daarin is om in te spelen op de landelijke ontwikkeling Common Ground, door (mee) te bouwen aan een moderne informatie-architectuur als fundament voor de publieke dienstverlening voor haar leden. De strategie heeft geresulteerd in een implementatieplan. Dit wordt de komende jaren uitgevoerd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel en Someren
Openbaar belang	Uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van Wmo, Jeugd en BMS ten behoeve van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek levert twee bestuursleden voor het Algemeen Bestuur en één bestuurslid voor het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 325.277
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 410.305
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 18.582.145
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 14.004.636
Resultaat 2020	€ 100.322
Bijdrage Laarbeek	€ 2.128.262 (inwonerbijdrage € 1.407.062 en bijdrage plustaak jeugd € 721.200)
Risico's	De inrichting van GR Peelgemeenten maakt dat alle dienstverlening via doorbelasting op de deelnemende gemeenten wordt afgewikkeld. In de jaarrekening 2020 is daarover in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' het volgende opgenomen: Op 9 december 2019 is door het Algemeen Bestuur de "Nota weerstandsvermogen en risicobeheer GR Peelgemeenten 2019' vastgesteld. In deze nota worden de risico’s van de GR Peelgemeenten beschreven en wordt voor de belangrijkste risico’s aangegeven welke maatregelen er worden genomen om dit risico terug te dringen. Na vaststelling van de Nota Weerstandsvermogen eind 2019 is de nota in 2020 niet meer geactualiseerd. De geïnventariseerde risico's zijn nog steeds van kracht. Overigens zijn de risico’s van de GR Peelgemeenten beperkt, omdat het een uitvoeringsorganisatie betreft.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	• Vanaf 2020 zijn de Gezins- en Jongerencoaches van de gemeenten Asten, Laarbeek en Someren in dienst bij de gemeenschappelijke regeling (GR) Peelgemeenten. Dit in de vorm van de plustaak jeugd, waarvoor de gemeenten en de GR Peelgemeenten een aparte samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten. • In 2020 is de evaluatie van de GR Peelgemeenten afgerond. Op basis van de evaluatie is in 2020 de formatie op orde gebracht en is de governancestructuur eind 2020 gewijzigd. • Om meer grip te krijgen op de zorgkosten is gestart met het programma rechtmatige zorg, waarmee de eerste stappen zijn gezet in het leveranciers- en contractmanagement en fraudebestrijding. Ook de verdere doorontwikkeling van datagedreven werken draagt bij aan het vergroten van grip. • de GR Peelgemeenten werd ook geconfronteerd met de maatregelen vanwege corona. Hier is flexibel op geanticipeerd om de gevolgen voor onze inwoners en aanbieders Wmo en jeugdhulp zo klein mogelijk te maken. Hierbij is slim de samenwerking gezocht met de gemeente Helmond, Dommelvallei+ en Bizob. • In 2020 is door de GR Peelgemeenten en de vijf deelnemende Peelgemeenten het registratiesysteem 'Onview' in gebruik genomen. Dit zorgt voor een kwaliteitsimpuls in de schulddienstverlening. • In 2020 is gestart met de harmonisatie van het beleid bijzondere bijstand. In een constructieve samenwerking met Senzer zijn conceptbeleidsregels bijzondere bijstand opgesteld. Begin 2021 vindt besluitvorming in de colleges van burgemeester en wethouders van de Peelgemeenten plaats. • In het voorjaar van 2020 is de dagvaarding uitgegaan richting Infosupport, de leverancier die eenzijdig de contracten voor het front- en backofficesysteem c2GO beëindigde. De verwachting is dat de eerste zitting bij de rechtbank medio 2021 plaats zal vinden. • Sinds juni 2020 is de netwerksamenwerking rondom inkoop jeugdhulp onder de naam 'Een 10 voor de jeugd' geformaliseerd. Hiervoor hebben 10 gemeenten - Helmond, Geldrop-Mierlo, Nuenen, Waalre, Son en Breugel en de Peelgemeenten - een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In 2021 zal Veldhoven ook bij deze samenwerking aansluiten. • In voorbereiding op de (inhoudelijke) doordecentralisatie van Beschermd wonen van de centrumgemeenten naar alle gemeenten in 2022 hebben Helmond en de vijf Peelgemeenten ingestemd met de voorgestelde koers wat betreft beschermd wonen in onze regio.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	GGD Brabant Zuidoost
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Openbaar belang	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het algemeen bestuur en één zetel in het dagelijks bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€4.420.000
Eigen Vermogen 31-12-2020	€2.864.000
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€30.835.000 waarvan €1.041.000 voorzieningen
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€14.879.000 waarvan €1.141.000 voorzieningen
Resultaat 2020	geschat resultaat 2020 €940.000 (publieke gezondheid €510.000 ambulancezorg €430.000)
Bijdrage Laarbeek	€414.844
Risico's	GGD heeft actief risicomanagement ontwikkeld, waarbij elk trimester aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling in de risico's. De belangrijkste risico's die genoemd worden in de jaarrekening 2020 zijn: - Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies - Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen lijden tot kostenstijgingen - Beveiligingsproblemen door bijvoorbeeld cybercrime - Stijging salariskosten en materiële kosten sneller dan de in de begroting opgenomen indexering - Afname van taken, verlies van de vergunning voor ambulance-vervoer en daaraan verbonden vergoeding - Het risico dat om de paraatheid van de Ambulancezorg te handhaven er, bv vanwege een hoog ziekteverzuim of een groot personeelsverloop, te weinig budget is om de vervangingskosten te dekken. Daarnaast bestaat m.b.t. ambulancezorg een algemeen exploitatierisico op de omvangrijke materiële kosten. - Het risico dat door een ramp bij PG veel extra inzet nodig is en/of waardoor het reguliere werk in gevaar komt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	- Coronabestrijding (testen, broncontactonderzoek, vaccineren, informeren publiek en professionals) - Implementatie van het paraatheid- en spreidingsplan ambulancezorg; - Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten; - Programmatische aanpak voor preventie van suïcide- en depressie; - Optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg (JGZ) als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein; - Integratie JGZ 0 – 4 binnen de GGD (per 1.1.2021 gerealiseerd) - Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen (extra inzet op werving en aantrekkelijk werkgeverschap); - Implementatie van het Lean gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD; - Implementeren van zelforganisatie en tweelagenstructuur

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Grondexploitatiemaatschappij De Hoge Regt B.V.
Partners	-
Openbaar belang	De grondexploitatiemaatschappij is een samenwerkingsverband tussen RaboVastgoed en de gemeente Laarbeek met als doel het ontwikkelen van een bouwterrein voor de bouw van 230 woningen.
Bestuurlijke betrokkenheid	Stemrecht tijdens aandeelhoudersvergadering. Directie van de onderneming bestaat uit één medewerker van Laarbeek en één medewerker van RaboVastgoed.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 16.847,-
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 16.970,-
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 5.841.582,-
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 5.624.390,-
Resultaat 2020	-/- € 123,- of -/- € 433,- (over RC saldo is € 310,- rente betaald. Ligt nog bij accountant of dit als negatief resultaat wordt geboekt)
Bijdrage Laarbeek	geen
Risico's	De risico’s zijn vergelijkbaar met andere grondexploitaties. Het ontwikkelen van een bouwterrein met een private partner die mede eigenaar is, vergroot de expertise en verdeeld de risico’s.
Ontwikkeling	De laatste bouwkavels in plandeel De Hoge Regt West zijn op de markt gezet en bijna allemaal verkocht. Uitwerking van plandeel De Hoge Regt Oost is in gang gezet.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Metropool Regio Eindhoven
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-, Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre
Openbaar belang	Samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropool Regio Eindhoven.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 5.967.453
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 5.820.759
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 26.298.810 waarvan voorzieningen € 18.900.508
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 18.049.951 waarvan voorzieningen € 11.074.467
Resultaat 2020	Voorlopig resultaat 2020 voor accountantscontrole bedraagt € 1.530.756 (MRE € 944.644, RHCe € 586.112).
Bijdrage Laarbeek	Totale bijdrage MRE 2020 € 319.589 (Inwonerbijdrage € 87.047 / Brainport € 55.782 / Regionaal stimuleringsfonds € 79.233 / RHCe € 97.527)
Risico's	Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico’s door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico’s in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico’s opnieuw beoordeeld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	**Algemeen** ▪ De uitbraak van COVID-19 speelt een grote rol in de huidige samenleving. Ook de werkzaamheden van de Metropoolregio Eindhoven worden hierdoor beïnvloed. Werknemers werken zoveel mogelijk vanuit thuis, het publiekstoegankelijke deel is op het moment van deze rapportage gesloten, bijeenkomsten worden in digitale vorm gehouden. Ondanks dit alles heeft de Metropoolregio Eindhoven alle werkzaamheden uit het Samenwerkingsakkoord kunnen uitvoeren en zijn de wettelijke verplichtingen in het kader van begroting en jaarrekening nagekomen. ▪ Er is een eindvonnis in het geschil tussen Attero en de Brabantse gewesten over de garantieplicht van aanlevering van brandbaar restafval over de jaren 2015-januari 2017. Het NAI heeft geoordeeld dat, in tegenstelling tot de jaren 2011-2014, de Brabantse gewesten en gemeenten verplicht zijn een naheffing te betalen voor de minderlevering. De Metropoolregio Eindhoven heeft als contractpartner namens de 21 gemeenten uitvoering gegeven aan het financiële deel van het vonnis wat betrekking heeft op deze regio. Er is een procedure gestart bij het Gerechtshof om het vonnis te vernietigen, de zitting vindt plaats in april 2021. **Dienst Metropoolregio Eindhoven** ▪ Op meerdere momenten zijn in 2020 (digitale) bijeenkomsten georganiseerd waar gemeenten (raden en colleges) input konden leveren t.b.v. de realisatie van het Werkprogramma 2021. Na afronding van de zienswijzeprocedure hierop zal besluitvorming door het Algemeen Bestuur plaatsvinden in de vergadering van 24 februari 2021. **Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)** ▪ Het Algemeen Bestuur heeft op 16 december 2020 ingestemd met het toekomstperspectief RHCe: • De taken van het RHCe zoals deze uit wet- en regelgeving en de gemeenschappelijke regeling voortvloeien, worden onverkort voortgezet. • De huidige uitvoeringsactiviteiten, dienstverlening en werkwijze van het RHCe worden gecontinueerd. • De advisering aan gemeente, met name informatica en archivistiek, wordt geïntensiveerd. • Met zusterinstellingen wordt samengewerkt ten voordele van dienstverlening aan gemeenten, instellingen en burgers. **Gulbergen** ▪ De erfpachtconstructie met Attero is per 21 december 2020 beëindigd. Vanaf deze datum heeft de Metropoolregio weer het volledige eigendom van het gebied Landgoed Gulbergen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Netwerk innovatiehuis De Peel
Partners	Gemeente Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Someren, VNO-NCW Brabant Zeeland en Waterschap Aa en Maas
Openbaar belang	Het leveren van een proactieve, herkenbare en onderscheidende bijdrage aan de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Brainport in de metropoolregio Eindhoven.
Bestuurlijke betrokkenheid	Vanuit alle gemeenten die deelnemen in het Innovatiehuis neemt één bestuurder plaats in een stuurgroep. Vanuit het georganiseerd bedrijfsleven nemen hierin twee bestuurders zitting en vanuit het Waterschap één.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 46,550
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 36.815
Vreemd Vermogen 31-12-2019	0
Vreemd Vermogen 31-12-2020	0
Resultaat 2020	€ 9.735
Bijdrage Laarbeek	€30.000,- algemene bijdrage + €38.500,- bijdrage aan projecten
Risico's	Risico blijft beperkt tot de ingelegde middelen.
Ontwikkeling	1. Naar aanleiding van de in 2019 gehouden evaluatie wordt het veranderen van de juridische structuur (tot een stichting) onderzocht en uitgewerkt. 2. Door corona zijn diverse projecten vertraagd en/of uitgesteld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
Partners	De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is een regionale uitvoeringsdienst voor de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de-Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant
Openbaar belang	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving (zie artikel 2 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015).
Bestuurlijke betrokkenheid	Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. Laarbeek heeft één zetel in zowel het Algemeen Bestuur als het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 2.429.098
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 2.429.098
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 4.522.785
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 3.436.867
Resultaat 2020	€ 354.413
Bijdrage Laarbeek	€1.099.450
Risico's	Ten behoeve van Ontwerpbegroting 2022 en jaarrekening 2020 zijn de risico’s opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico’s € 1.802.000 bedraagt.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	Het ROK (Regionaal Operationeel Kader) handhaving en toezicht en het ROK vergunningverlening zijn inmiddels vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De implementatie van het ROK is in gang gezet en er zijn financiële kaders opgesteld. Een verdere professionalisering volgt in 2021. Hiertoe is een klankbordgroep met onze deelnemers opgericht. De ODZOB gaat voor alle gemeenten het ROK-VV zal toepassen bij het beoordelen van vergunningen en meldingen voor het onderdeel milieu. • De inwerkingtreding van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2022, maar verder uitstel kan niet worden uitgesloten. De nieuwe wet leidt tot een stelselherziening met een grote impact op de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. Dit vraagt om regionale afstemming en samenwerking; vandaar dat de ODZOB zich samen optrekt met haar deelnemers en de andere gemeenschappelijke regelingen (MRE, GGD en VRBZO). Het ODZOB-programma Omgevingswet heeft enige vertraging opgelopen door de verschuiving van de aanvangsdatum van de nieuwe wet. Met name de opleidingsactiviteiten verschuiven naar 2021. • In 2020 is, in samenwerking een grote groep deelnemers en enkele ketenpartners, een succesvol aanbestedingstraject doorlopen voor een nieuwe VTH-applicatie. De implementatie hiervan heeft vertraging opgelopen wegens het uitstel van de start van de Omgevingswet. • Het Klimaatakkoord van Parijs heeft een grote impact op de activiteiten van de ODZOB, onder andere door toezicht op energiebesparing bij controles en door invulling te geven aan de uitvoering van de RES (regionale energie strategie). Onze toezichthouders zijn inmiddels bekend met de informatieplicht van bedrijven die hiermee gepaard gaat. Enkele duizenden bedrijven zijn aangeschreven op hun mogelijke informatieplicht. Het aantal informatie-plichtige bedrijven bleek lager te liggen dan werd ingeschat. Door de Corona-maatregelen is er een achterstand ontstaan in de uit te voeren controles. Bedrijven weten de ODZOB steeds beter te vinden als het gaat om het inwinnen van adviezen. • Het nieuwe provinciale bestuursakkoord en de Interim Omgevings-verordening (IOV) heeft grote impact op de zorgvuldige duurzame veehouderij. De taskforce transitie veehouderij, waarin ook de ODZOB vertegenwoordigd is, heeft een herijking van het eerder opgestelde maatregelenpakket uitgevoerd. In afstemming met de andere 2 Brabantse omgevingsdiensten zullen de gevolgen hiervan in 2021 aan het Algemeen Bestuur worden voorgelegd. • Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift een deel van de bevoegdheden die nu bij de provincie liggen naar de gemeenten. De ODZOB zorgt samen met de deelnemers ervoor dat ze goed voorbereid zijn op de uitvoering van de bodemtaken onder de Omgevingswet. In 2020 is een regionaal projectplan opgesteld dat deze transitie gaat ondersteunen. • Bij de uitvoering van het takenpakket streeft de ODZOB voortdurend naar kwaliteitsverbetering en verdere efficiency in gezamenlijkheid met de deelnemers. Onder de noemer 'staat van het mandaat' is in 2020 een belangrijke stap gezet door mandaat en machtiging van deelnemers naar de ODZOB in 3 varianten uit te werken. Tevens is een aanvang gemaakt met het in beeld brengen van concrete efficiencymaatregelen. Target voor 2021 is 1% en voor 2022 aanvullend 2%.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Samenwerking Gemert-Bakel - Laarbeek
Partners	Gemeente Gemert-Bakel en Laarbeek
Openbaar belang	Samenwerking tussen twee buurgemeenten op verschillende terreinen gebaseerd op onderling vertrouwen. De volgende taken worden uitgevoerd door intergemeentelijke teams: • ICT • Personeel en Organisatie • Juridische zaken • Financiën
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek intergemeentelijk overleg. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.
Eigen Vermogen 31-12-2019	Niet van toepassing
Eigen Vermogen 31-12-2020	Niet van toepassing
Vreemd Vermogen 31-12-2019	Niet van toepassing
Vreemd Vermogen 31-12-2020	Niet van toepassing
Resultaat 2020	Niet van toepassing
Bijdrage Laarbeek	De ontvangen bijdrage voor Laarbeek in 2020 is het saldo van de onderlinge verrekening van de intergemeentelijke teams financiële administratie, ICT, P&O, en Juridische zaken.
Risico's	De samenwerking is (mede) opgezet om risico’s te verkleinen en kwetsbaarheden te verminderen.
Ontwikkeling	In de tweede helft van 2020 heeft een evaluatie plaatsgevonden van de samenwerking van Gemert-Bakel en Laarbeek, waarbij ook het college (als interne klant en opdrachtgever) betrokken is. Eerdere evaluaties waren ambtelijk van aard, gericht op de wijze van invulling van de dienstverleningsovereenkomst. De uitkomsten van deze evaluatie zullen begin 2021 aan het college worden voorgelegd, met daarbij een plan van aanpak voor het samen uitwerken van aanbevelingen naar de toekomst toe.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel. Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre
Openbaar belang	Het doel van de samenwerking is het komen tot overeenstemming over het realiseren van projecten om de bereikbaarheid en leefbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant, voor zover het grondgebied van partijen bevattend, te verbeteren.
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek bestuurlijk overleg door middel van: Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en Innovatie, Stuurgroep Bereikbaarheidsagenda, Bestuurlijk Subregionaal Overleg.
Eigen Vermogen 31-12-2019	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Eigen Vermogen 31-12-2020	Er is geen sprake van eigen vermogen. Alle gebruikte budgetten worden afgerekend met de deelnemers waardoor er geen rekeningresultaten ontstaan.
Vreemd Vermogen 31-12-2019	Er is geen sprake van vreemd vermogen. De gemaakte kosten worden vooraf afgerekend met de deelnemers.
Vreemd Vermogen 31-12-2020	Er is geen sprake van vreemd vermogen. De gemaakte kosten worden vooraf afgerekend met de deelnemers.
Resultaat 2020	De resultaten van de voortgang van de diverse projecten in 2020 worden opgenomen in het jaarverslag dat aan de raadsleden zal worden aangeboden.
Bijdrage Laarbeek	De bijdrage van Laarbeek in de programmaorganisatie bedraagt in 2020 € 68.832.
Risico's	Het samenwerkingsverband geeft geen inzage in de prominente risico's. Risico's zijn nog niet bekend, omdat de besluitvorming over het voorkeurstracé nog moet plaats vinden.
Ontwikkeling	In 2020 is gewerkt aan de verkenning van de snelfietsroute Gemert-Helmond en de snelfietsroute Tilburg - Beek en Donk langs het Wilhelminakanaal. Ook is gestart met de voorbereiding voor het opwaarderen van de bushalte bij de rotonde Bavaria in Lieshout. Verder zijn diverse regiobrede projecten opgestart in de regio.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Senzer
Partners	Asten, Deurne, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond en Someren
Openbaar belang	Het vertrekpunt is dat iedereen mee doet naar vermogen. Dat meedoen is niet vrijblijvend, centraal staat dat dit moet gebeuren vanuit eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. In de uitvoering is gekozen voor een integrale (sociaal domein brede) aanpak. Niet iedereen heeft voldoende eigen kracht en vermogens om mee te doen. Voor die mensen wordt binnen de mogelijkheden gezocht naar zoveel als mogelijk participeren in de maatschappij.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft twee zetels in het Algemeen Bestuur en één zetel in het Dagelijks Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 21.751.000 (voorlopig)
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 21.374.000 (voorlopig)
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 42.511.000 (voorlopig)
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 16.208.000 (voorlopig)
Resultaat 2020	€ 8.888.000 (voorlopig)
Bijdrage Laarbeek	€ 11.731.607 Dit is inclusief (€ 4.655.023 de TOZO bijdrage dat vanwege COVID-19 doorbetaald wordt aan Senzer.
Risico's	De risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen van Senzer maar ook in paragraaf weerstandsvermogen van Laarbeek met uitzondering van risico op de TOZO. Hiermee wordt bedoelt de afronding van de accountantscontrole van Senzer en de systematiek van de afrekening van het rijk.
Ontwikkeling	Gezien de huidige ontwikkeling dat vanwege de corona-crisis met name ondernemers in de financiële problemen dreigen te komen met alle gevolgen van dien, heeft Senzer het initiatief genomen om hun dienstverlening richting werkgevers uit te breiden. Hiertoe hebben zij een notitie opgesteld die zijn uitwerking moet krijgen in 2021. Zij gaan een regierol spelen in de (schuld)hulpverlening aan ondernemers in de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel. Daarnaast blijven zij zich inzetten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt waarbij integraal (in samenhang met andere disciplines binnen het Sociaal Domein) casuïstiek beoordelen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
Partners	De 21 regiogemeenten werken in het Veiligheidshuis samen met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.
Openbaar belang	Het faciliteren van personeel en organisatie van het Veiligheidshuis Brabant Zuidoost (artikel 2-a van de Statuten)
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur.
Eigen Vermogen 31-12-2019	Nog niet beschikbaar
Eigen Vermogen 31-12-2020	Nog niet beschikbaar
Vreemd Vermogen 31-12-2019	Nog niet beschikbaar
Vreemd Vermogen 31-12-2020	Nog niet beschikbaar
Resultaat 2020	Nog niet beschikbaar
Bijdrage Laarbeek	€ 5397
Risico's	Het Zorg- en Veiligheidshuis is een netwerkorganisatie waar de mogelijke risico's gericht zijn op een belemmering van een optimale samenwerking tussen de aangesloten partners.
Ontwikkeling	Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft zijn organisatie (financieel) op orde. In 2021 wil het Zorg- en Veiligheidshuis zich gaan richten om de lokale behoefte van gemeenten beter aan te laten sluiten op het netwerk.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Stichting Bizob
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Boxmeer, Cranendonck, Cuijk, Deurne, Eersel, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Grave, Haaren, Heeze-Leende, Mill en Sint Hubert, Nuenen, Oirschot, Reusel-De Mierden, Sint Anthonis, Someren, Son en Breugel, Uden, Valkenswaard, Veldhoven, Vught, Waalre, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempen, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2, GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Omgevingsdienst Brabant Noord, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Werkorganisatie Cuijk Grave Mill en Sint Hubert.
Openbaar belang	Het ondersteunen van de deelnemende gemeenten bij het uitvoeren van diverse inkoopacties.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het bestuur en één afvaardiging in de Vergadering van Aangeslotenen.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 974.597
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 868.255
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 1.008.732
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 956.731
Resultaat 2020	Nog niet bestemd
Bijdrage Laarbeek	€ 155.484, opgebouwd uit: Basisbijdrage 2020 €129.990 Meerwerk 2020 € 34.627 Resultaat 2019 € 9.133
Risico's	(Concept)-Jaarrekening nog niet ontvangen
Ontwikkeling	De cijfers komen uit Balans en Staat van Baten en lasten 2020. De jaarrekening is nog niet ontvangen. Een recent ondernemingsplan of begroting is niet beschikbaar.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Naam	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Nuenen c.a. , Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.
Openbaar belang	De Veiligheidsregio voert namens de 21 deelnemende gemeenten taken uit op het terrein van brandweerzorg, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
Bestuurlijke betrokkenheid	Laarbeek heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 2.483.003
Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 6.886.932
Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 42.498.455 waarvan voorzieningen € 4.257.684
Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 39.485.492 waarvan voorzieningen € 647.237
Resultaat 2020	€ 265.198 positief
Bijdrage Laarbeek	€ 1.171.866
Risico's	De omvang van de algemene reserve sluit aan bij het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico’s.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Ontwikkeling	COVID-19 Corona zette dit jaar de hele wereld op z'n kop. Het betekende voor VRBZO een onverwachte uitdaging, omdat veiligheidsregio's een grote rol hebben in het weer veilig maken en houden van de samenleving. De Coronacrisis in Nederland begon in februari en daarmee had deze ruim 10 maanden van 2020 een grote impact op de samenleving en onze organisatie. De crisisorganisatie ging 7 dagen per week aan de slag om de steeds veranderende omgeving van de benodigde informatie en middelen te voorzien. Veel collega's verruilden hun reguliere taken voor het werk binnen de crisisorganisatie. Anderen zorgden ervoor dat het noodzakelijke reguliere werk van de collega's zoveel mogelijk kon doorgaan. Daarnaast werd de GHOR tijdens de eerste golf verantwoordelijk voor het distributiecentrum 'verspreiding beschermingsmiddelen' dat werkte voor alle zorgverleners in heel Brabant. Na de eerste coronamelding versterkten we direct onze samenwerking met de GGD en de andere Brabantse regio's. Al snel kwam daar de landelijke samenwerking en afstemming bij. Er waren veel partners betrokken bij het bestrijden van deze crisis. De samenwerking met hen was intensief. Gemeenten, GGD, Defensie, Bevolkingszorg, OM, Politie, GHOR, Marchaussee; ieders inbreng was enorm belangrijk en noodzakelijk. Samen werkten we aan onder andere noodverordeningen, handhavingskaders, bewaken van de zorgcontinuïteit. Ook beantwoordden we nonstop vragen van ondernemers, bewoners en media. Na een korte adempauze in de zomerperiode kwam de tweede golf. De crisisorganisatie ging op volle sterkte weer aan de slag. Terwijl in het najaar een aantal keer nieuwe maatregelen werden doorgevoerd, werd ook de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (Twm) voorbereid. De wet ging in op 1 december. Hoewel de veiligheidsregio en de voorzitter een andere rol kregen, besloten we een groot deel van de processen in stand te houden. De ernst van de situatie vroeg daarom, we wisten dat het zo goed werkte en het was belangrijk om in de regio uniformiteit uit te stralen. Eind 2020 kwam er langzaam zicht op de goedkeuring van enkele vaccins en een start van de vaccinaties. Hoewel dat enig perspectief gaf, eindigden we het jaar in een lockdown. De verwachting is dan ook dat deze crisis de organisatie nog ten minste de eerste helft van 2021 zal beheersen. Vervolgtraject denktank rechtspositie brandweervrijwilligers Het Veiligheidsberaad, het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) en de Brandweerkamer onderzoeken op welke wijze de brandweerorganisatie opnieuw kan worden vormgegeven, op zo'n manier dat er nadrukkelijk en fundamenteel verschil is tussen vrijwilligers en beroepskrachten. Dat is namelijk nodig vanuit juridisch oogpunt. In landelijk verband wordt bekeken hoe de brandweer hieraan invulling kan geven. Het was de bedoeling om dit traject voor de zomerperiode af te ronden. Het Veiligheidsberaad en de minister hebben echter samen besloten om, in verband met de Coronacrisis en de inzet van veiligheidsregio's hierop, de werkzaamheden voor het traject rechtspositie brandweervrijwilligers op te schorten. Na afstemming met het Veiligheidsberaad informeert de minister de Kamer over de nieuwe planning. Visie 2025

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Na de regionalisering breekt er een nieuwe fase aan voor veiligheidsregio's. VRBZO ontwikkelt de komende jaren tot een hoogwaardige advies- en dienstverleningsorganisatie op het gebied van fysieke veiligheid en crisisbeheersing. Risicogericht, flexibel, professioneel en verbindend zijn daarin belangrijke begrippen. VRBZO wil investeren in netwerkmanagement, business intelligence en de professionaliteit van onze medewerkers om toegevoegde waarde te blijven leveren in een veeleisende maatschappij. De Visie 2025 laat de thema's en het pad zien aan de hand waarvan we deze volgende fase inzetten.
Het proces rondom de Visie 2025 lag door de focus op de Coronacrisis korttijdig stil waardoor vertraging is ontstaan. Inmiddels is de Visie 2025 besproken tijdens de bestuursvergadering op 17 december. Aansluitend kunnen de burgemeesters de visie in het eerste kwartaal van 2021 met hun gemeenteraden bespreken. Indien gewenst biedt VRBZO ondersteuning bij uitleg van de visie en toelichting op beoogde uitwerkingen. VRBZO beoogt de Visie 2025 in april 2021 vast te laten stellen door het Algemeen Bestuur.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's
In de zomer van 2019 heeft de ministerraad heeft ingestemd met de instelling van de Evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's (Wvr). De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De evaluatiecommissie heeft eind 2020 gerapporteerd aan de minister van J&V. De ontwikkelrichting in de Visie 2025 past bij de uitkomsten van de evaluatie.

Reorganisatie sector Incidentbestrijding
De reorganisatie moet leiden tot een brandweerorganisatie die voldoet aan de huidige én toekomstige eisen op het gebied van kwaliteit, capaciteit en continuïteit. De reorganisatie heeft vooral betrekking op medewerkers van de sector Incidentbestrijding, uitgezonderd de vrijwilligers en de parate dienst. Het gaat dan om de medewerkers die werkzaam zijn als leidinggevende of in het werkgebied van preparatie zoals bijvoorbeeld trainen en oefenen, planvorming, facilitaire ondersteuning etc. De ontwikkeling past in de Visie 2025 waarin een toekomstbestendige organisatie een van de ontwikkelthema's is. Het reorganisatieplan houdt rekening met het in 2020 vastgestelde sociaal statuut van VRBZO. De reorganisatie wordt voor de zomer 2021 afgerond.

Overig
- Tijdens de brand in de Deurnese Peel is de brandweer met ruim 40 personen volcontinu voor anderhalve week aan het werk geweest bij de grootste natuurbrand ooit in Nederland. Ook in de weken daarna laaide de brand op en zijn nog diverse eenheden bezig geweest met bluswerkzaamheden. Dit resulteert in ongeveer € 270.000 aan inzetkosten voor vergoedingen aan vrijwilligers en overuren van functionarissen. Ook waren er ruim € 60.000 kosten voor verbruikt materiaal, materiele schades en diverse facilitaire voorzieningen (catering e.d.).
- Medewerkers van de parate dienst van de brandweer die voor 2006 in dienst waren hebben recht op de overgangsregeling functioneel leeftijdsontslag (FLO). Deze overgangsregeling is de afgelopen jaren enkele malen herzien. Recent heeft er weer een aanpassing plaatsgevonden. Individuele veiligheidsregio's hebben geen eigen beleidsvrijheid met betrekking tot deze regeling. Onderhandelingen vinden plaats op landelijk niveau vanuit de brandweerkamer van VNG. De meest recente wijziging zorgt

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

ervoor dat de kosten voor onze organisatie vanaf 2020 jaar sterk stijgen, om daarna weer te dalen. Om die reden heeft de adviescommissie financiën en bedrijfsvoering geadviseerd een voorziening FLO in te stellen, waaruit we de incidentele meerkosten kunnen opvangen. Eind 2020 bedraagt de voorziening € 4.237.000.

- Investeringen in dienstvoertuigen en hoogwerkers zijn vertraagd door langer dan verwachte aanbestedingslooptijden en leveringstijden. Investeringen in huisvesting en redgereedschap zijn uitgesteld. Hierdoor is het investeringsprogramma in 2020 niet volledig gerealiseerd.

Visie 2025

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste (BBV, artikel 16):

a een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
b een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
c een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
d een onderbouwing van de geraamde winstneming;
e de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Bij het uitwerken van deze paragraaf volgen we de elementen van het BBV.

Visie

De grondexploitatie is onderdeel van de bedrijfsvoering en dient een positieve bijdrage aan de gemeente en gemeenschap te leveren. Eventuele winsten worden ingezet om het voorzieningenniveau te versterken. Ook levert een actief grondbedrijf een positieve impuls aan de regionale economische activiteit.

Aanduiding uitvoering

De uitvoering van het grondbeleid wordt gebaseerd op de nota Grondbeleid 2020-2026 zoals die in 2020 is vastgesteld (rb. 27 augustus 2020). Doel van de nota is het formuleren van een integraal beleidskader om het totale grondexploitatieproces te beheersen, te bewaken en af te stemmen op alle relevante beleidskaders, zodat een samenhangend, strategisch en effectief grondbeleid kan worden gevoerd.

Naast het meerjarige beleid, wordt elk jaar een Grondnota gemaakt waarin de ontwikkelingen van de complexen in beeld wordt gebracht. De nieuwste Grondnota 2020 is door de gemeenteraad vastgesteld op 5 november 2020.

Exploitaties

De gemeente Laarbeek heeft momenteel de volgende plannen in exploitatie:

Soort	Status	Naam	Verwachte einddatum
Woongebied	BIE	Laarsche Velden	2021
Woongebied	BIE	Nieuwenhof 2014	2022
Woongebied	BIE	De Beekse Akkers	2026
Bedrijventerrein	BIE	Bemmer IV	2025

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Woongebied	BIE	D'n Hoge Suute	2026
Woongebied	BIE	De Nieuwe Hees (voorzieningencluster Donk)	2020
Woongebied	BIE	Vogelenzang	2022
Woongebied	BIE	Kerkakkers (voorzieningencluster Beek)	2024
Woongebied	BIE	Herontwikkeling Piet van Thielplein	2021
Bedrijventerrein	BIE	Landbouwontwikkelgebied Mariahout	2021
Woongebied	BIE	BIO Bakelseweg	2023
Woongebied	BIE	De Hoge Regt (PPS-constructie)	2025

Grondprijs

Met het vaststellen van de jaarlijkse Grondnota worden ook de verschillende grondprijzen vastgesteld. In 2020 en 2021 worden de volgende prijzen gehanteerd.

Grondprijzen	prijzen 2020 per m2 en excl.btw	prijzen 2021 per m2 en excl.btw
Grondslag van de prijzen	Grondnota 2019	Grondnota 2020
Woningbouwgrond		
- vrije sector	289	295
- sociale huur sector	217	222
- sociale koop segment	247	252
- sociale huursector boven huurtoeslaggrens	247	252
Grond bedrijventerrein		
- zeer goede ligging	172	
- goede ligging	152	
- normale ligging	136	
- zichtzone		175
- overige zones		152

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het nieuwe project BIO Bakelseweg wijkt af van de vastgestelde grondprijzen. Vanwege de specifieke aard van de bouwkavels (> 1.400m² in het buitengebied) wordt de grondprijs bepaald aan de hand van een waardebepaling van een makelaar.

Parameters grondbeleid

Indexering kosten: voor de indexering van de nog te maken kosten bouw- en woonrijp maken is eenmalig een correctie doorgevoerd waardoor een percentage van 4% wordt aangehouden. Dit omdat de afgelopen periode een duidelijke stijging van de aanneemsommen is waargenomen. Een indexering van 2% is aangehouden voor de overige jaren.
Indexering grondprijs: de grondprijs voor 2021 voor woningbouw wordt met 2% verhoogd.
Een dergelijke indexatie wordt als passend en reëel gezien voor het bijhouden van de kostprijsontwikkeling, de ontwikkeling van woningbouwprijzen en bouwsommen van aannemers.
Vanwege het bereiken van marktconformiteit en de enorme vraag naar bedrijfsgrond zijn de grondprijzen voor bedrijfsgrond in het najaar van 2020 middels een taxatie getoetst. Daaruit is gebleken dat een marktconforme grondprijs in de zichtzone € 175 per m² excl. bedraagt en voor de overige bedrijfsgronden € 152 per m² excl. De zones 'goede ligging' en 'normale ligging' zijn samengevoegd omdat er geen prijsverschil meer is tussen deze zones.
Rekenrente: de toerekening van de rentekosten vindt plaats op basis van de 'Notitie Rente 2017' zoals deze door de commissie BBV is opgesteld. De rekenrente voor 2020 is vastgesteld op 0,73% en voor 2021 op 0,6%. Langjarig is een percentage van 0,6% aangehouden in de exploitaties.

Actuele prognose

Bij het opmaken van de programmaverantwoording wordt elk jaar een actueel beeld geschetst van de lopende complexen. De actuele prognose wordt afgezet tegen de prognose zoals die is gemaakt voor de Grondnota 2020.

		Prognose najaar 2019 Grondnota 2020 (o.b.v. 0,6% rente per 2021)		Prognose voorjaar 2020 Jaarrekening 2020 (o.b.v. 0,6% rente per 2021)		Verschillenanalyse			
bedragen x € 1.000	Type	Resultaat eind-waarde	Prognose Eindjaar	Resultaat Eind-waarde	Eindjaar	Verschil totaal	Verplichte winstneming o.b.v. resultaten jaarrekening 2020	Resterend verschil Eindwaarde (excl. Winstneming)	Voornaamste reden
Bouwgrond in exploitatie (BIE) met resultaat t.b.v. grondbedrijf. Resultaat komt in Reserve Grondexploitaties									
Laarsche Velden	BIE	-59	2021	-0	2021	-59	-58	-0	
Nieuwenhof 2014	BIE	-9	2022	0	2022	-9	0	-9	Bijstellen nodig plan-apparaatskosten i.r.t. resterende werkzaamheden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De Beekse Akkers	BIE	-820	2026	-504	2026	-316	-305	-11	Bijstellen nodig plan-apparaatskosten i.r.t. resterende werkzaamheden.
Bemmer IV	BIE	-1.144	2028	-614	2025	-530	-294	-236	Bemmer IV is naar verwachting eind 2025 gereed i.p.v. 2028. Verwacht positief resultaat is afgenomen doordat er minder indexering op opbrengsten is door enorme toename te verwachten verkopen in vooral jaarschijf 2021, grotendeels o.b.v. voor 2021 gemaakte prijsafspraken waardoor niet de nieuwe taxatiewaarde of prijsstijging doorgerekend kan worden.
D'n Hoge Suute	BIE	-39	2026	-39	2026	0	0	0	
Vogelenzang	BIE	-685	2022	-417	2022	-267	-264	-3	
Herontwikkeling P. van Thielplein	BIE	-0	2021	0	2021	-0	0	-0	
Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout (de voorziening voor het verlies is al eerder voorzien)	BIE	72	2021	74	2022	-2	0	-2	Eindjaar 2022 ipv 2021
Bouwgrond in exploitatie met resultaat niet t.b.v. grondbedrijf maar direct t.b.v. Algemene Reserve									
Kerkakkers (Beek)	BIE	-1.407	2024	-1.407	2024	0	0	0	
De Nieuwe Hees (Donk) (afgesloten per 31-12-2020)	BIE	-112	2020	0	2020	-112	-132	20	Afsluiten project o.b.v. boekwaarde, uiteindelijk zijn er in 2020 minder kosten gemaakt dan geraamd.
BIO Bakelseweg	BIE	-627	2023	-627	2023	0	0	0	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Totaal		-4.829		-3.535		-1.294	-1.053	-242	

De Hoge Regt is buiten dit overzicht gelaten omdat het project is buiten de boekhouding van het grondbedrijf.
Gemeente is voor 50% aandeelhouder. Voor dit project wordt een budgetneutraal resultaat verwacht, op 17-09-2020 een bedrag van €40.359.

Winstnemingen 2020

Vanaf 2016 is sprake van verplichte winstneming bij de complexen die dit kunnen dragen. Volgens Besluit Begroting en Verantwoording moet deze verplichte winstneming plaats vinden aan de hand van de POC-methode (percentage of completion). Voor de bepaling van de winst wordt per complex gebruik gemaakt van de volgende formule: Percentage gemaakte kosten van de totaal kosten * percentage gemaakte opbrengsten van de totale opbrengsten * nog te verwachten positief resultaat.

De winst die voor 2020 genomen moet worden bedraagt € 1.052.889,-. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Reserve Grondexploitatierisico. Dit bedrag is opgebouwd uit:

Laarsche Velden	€ 58.378	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
De Beekse Akkers	€ 304.788	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Vogelenzang	€ 264.124	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
Bemmer IV	€ 294.049	(tussentijds, verplicht op basis van POC methode)
De Nieuwe Hees	€ 131.550	(definitief afsluiten)

Conform raadsbesluit d.d. 16 maart 2017 wordt het resultaat van De Nieuwe Hees van € 188.550 (€ 57.000 tussentijdse winstneming en € 131.550 winstneming bij afsluiting) vanuit de Reserve Grondexploitatierisico gestort in de Algemene Reserve.

Beleidsuitgangspunt reserves die verband houden met het grondbedrijf

Voor het opvangen van de risico’s is een reserve Grondexploitatierisico gevormd. Deze reserve fungeert als bedrijfsbuffer voor het opvangen van risico's die inherent zijn aan de bouwgrondexploitatie. De stand van deze reserve per 31 december 2020 bedraagt ruim € 6,7 miljoen. Dit bedrag is inclusief de winstnemingen 2020 en inclusief storting van het resultaat complex De Nieuwe Hees in de Algemene Reserve.

In 2020 is een Monte Carlo-analyse uitgevoerd waarbij een inschatting gemaakt is van de risico’s binnen de grondexploitaties. Uit deze analyse bleek dat een risicobuffer van € 2,4 miljoen vereist is om met een zekerheidsmarge van 90% de geïnventariseerde risico’s op te vangen (Grondnota 2020, pagina 10).

<u>Plafond hoogte Reserve Grondexploitatierisico</u>
Met het vaststelling van de Grondnota 2020 is een plafond voor de hoogte van de Reserve Grondexploitatierisico ingevoerd. Dit plafond bedraagt de gekwantificeerde risico's in de Monte Carlo Analyse vermeerderd met een gefixeerd bedrag van € 2 miljoen. Dit plafond is voldoende om tegenvallers af te kunnen dekken, een doeltreffend grondbedrijf te kunnen voeren passen bij de doelstellingen van het grondbeleid en toekomstig verschuldigde Vennootschapsbelasting te kunnen voldoen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Met het instellen van het plafond is per 31-12-2020 een Reserve Grondexploitatierisico van € 4,4 miljoen benodigd (€ 2,4 miljoen vanuit Monte Carlo-analyse vermeerderd met € 2 miljoen). Dit betekent dat er een bedrag van ruim € 2,3 vrijvalt ten gunste van de Algemene Reserve.

Monte Carlo analyse

Periodiek wordt een Monte Carlo analyse uitgevoerd van de meest risicovolle projecten. Meest recent is dit in juli 2020 gedaan. Zoals verwacht zijn de risico’s iets kleiner geworden door een forse toename van de verkoop van bouwkavels en de looptijden van de complexen korter worden. Nieuw in de rapportage is het meenemen van mogelijke financiële risico's van de strategische gronden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Corona

Algemeen

1. Inleiding / impact op de gemeente

Het is inmiddels meer dan een jaar geleden dat de eerste Corona besmetting in Nederland bekend werd. Heel 2020 heeft wereldwijd in het teken gestaan van het virus en de impact daarvan. De wereld is veranderd, de samenleving is er door aangetast. Er ontstond een nieuwe werkelijkheid, onvoorstelbare scenario's werden dagelijkse praktijk; ziekenhuiszorg die niet kon plaatsvinden omdat de intensive care overbelast was door Corona patiënten, wachttijden bij begrafenisondernemers, besmetting bij dieren, thuiswerken en online vergaderen, een avondklok, geen vrije tijdsbesteding of vakantie, winkels gesloten. De eerste golf heeft Laarbeek hard geraakt. Het delen van veel leed en verdriet heeft een diepe indruk achtergelaten. Zowel bij de inwoners als bij het gemeentebestuur. Een herdenking van alle slachtoffers wordt nog gepland, omdat dat eerder niet mogelijk was.

In onze gemeente heeft de uitbraak van het Covid-19-virus een grote impact gehad en beïnvloedt het nog steeds het dagelijks leven, net als in de rest van Nederland of zelfs de hele wereld. Aan het begin van de uitbraak is er een crisisteam samengesteld. Dat team besprak in 2020 59 maal wekelijks (of indien nodig vaker) de maatregelen en de gevolgen daarvan voor de Laarbeekse gemeenschap. Wat kan wel en wat mag niet? De structuur van OMT-kabinet-Veiligheidsregio en lokaal bestuur (in een crisisstructuur (GRIP 4)) werkt goed: landelijke maatregelen en ruimte voor regionale en lokale invulling. Voordat de Tijdelijke Wet Maatregelen van kracht werd, zijn er vanuit de Veiligheidsregio 18 noodverordeningen afgekondigd met regels, uitvoering en duiding van het Rijksbeleid.
Het gemeentelijk crisisteam heeft ondernemers, verenigingen en instanties op allerlei fronten geadviseerd hoe om te gaan met de maatregelen. Vanuit het gemeentebestuur zijn er drie bijeenkomsten geweest met horeca, bouw- en tuincentra, meerdere overleggen met Sint Nicolaascomités en carnavalsverenigingen, 531 vragen van inwoners beantwoord en talloze gesprekken geweest met allerlei gremia over de mogelijkheden om binnen de maatregelen verantwoord te kunnen handelen. Ondanks een positieve grondhouding ten opzichte van vragen, bleek toch vaak dat het antwoord geheel of gedeeltelijk negatief was. Activiteiten en evenementen moesten helaas in veel gevallen worden afgezegd. Met de juiste uitleg en door met elkaar in gesprek te blijven zijn relaties goed gebleven.
De gemeenteraad is structureel op meerdere momenten bijgepraat in openbare vergaderingen. Via een open brief, een kaartje en een videoboodschap is bij inwoners een hart onder de riem gestoken. Het mag gezegd: de inwoners hebben zich prima aan de maatregelen gehouden. De discipline was en is goed. Het opblazen van een corona-testlocatie bij het Gezondheidscentrum en het opleggen van een last onder dwangsom waren incidenten.
In deze terugblik op 2020 moet de eerste nertsenbedrijf in Nederland met het Covid-19-virus in Laarbeek genoemd worden. Na het eerste bericht daarover vanuit het ministerie hebben we laten zien dat we als kleine gemeente flexibel en capabel zijn om een dergelijke crisis adequaat aan te kunnen pakken. De monitoring op dat moment, de vervolg-besmettingen en de nazorg hebben een claim gelegd op onze organisatie, maar hebben we ons van onze beste kant laten zien. Aan het begin van de crisis, tijdens de nertsenbesmettingen en bij de ontploffing van de teststraat hebben we lokaal en landelijk veel media-aandacht gekregen. Daar hebben we prima op kunnen anticiperen.

2. Wat is impact op de gemeentelijke organisatie geweest

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De Corona crisis heeft in 2020 grote impact gehad op de gemeentelijk organisatie. Direct in het begin is een stuurgroep ingericht waar vanuit de crisis binnen onze gemeente bestuurd wordt. Wij hebben uiteraard gehoor gegeven aan de landelijke maatregelen om zoveel als mogelijk thuis te werken. Hierin heeft de organisatie zich wendbaar getoond. Zowel voor onze medewerkers en de bijbehorende aanpassingen in de privé situatie maar ook voor de technische ondersteuning die het thuiswerken mogelijk moest maken. Het faciliteren van het thuiswerken had onze hoogste prioriteit; de hulpmiddelen hiervoor zijn uitgebreid. Veel van het werk ging, na een korte gewenningsperiode, grotendeels door. Participatie trajecten zijn in het begin van de crisis on-hold gezet. Echter na verloop van tijd kregen die zijn beslag in digitale varianten waar we al lerende steeds meer bedreven in zijn geraakt als organisatie. Mede hierdoor is onze dienstverlening voor onze inwoners ongehinderd doorgegaan en zijn het merendeel van onze doelstellingen gerealiseerd. In de maatschappelijke opgaven / taken heeft Covid-19 een stevige impact gehad. In de volgende alinea wordt per onderwerp een toelichting gegeven wat we als gemeente hebben gedaan.

3. wat hebben we gedaan voor de inwoners en voor de bedrijven / ondernemers en verenigingen

Onderwerp	Wat willen we bereiken met de corona maatregelen	Wat hebben we gedaan
Jeugd & Wmo	We willen ervoor zorgen dat jeugdigen en hun gezin de jeugdhulp zoveel mogelijk regulier blijven ontvangen die benodigd is. En ontvangers van Wmo ondersteuning zoals dagbesteding, individuele begeleiding, hulp in de huishouding etc. zoveel als mogelijk gebruik kunnen blijven maken van hun ondersteuning.	Voor jeugd en Wmo zijn via de gemeenschappelijke regeling Peelgemeenten zorgorganisaties gecompenseerd voor aantoonbare meerkosten die zij hebben gemaakt om de zorg te kunnen blijven leveren die voldoen aan de corona maatregelen (de afhandeling hiervan vindt plaats in 2021). Daarnaast konden zorgaanbieders gebruik maken van continuïteitsregeling waarmee een eventueel verlies van omzet door Corona werd gecompenseerd om hiermee de zorg te kunnen blijven garanderen. Tevens is aan zorgaanbieders de mogelijkheid geboden om alternatieve vormen van zorg in te zetten indien reguliere ondersteuning door de Corona maatregelen niet mogelijk was. Door de maatregelen hebben jeugdcliënten regulier hun jeugdhulp kunnen blijven ontvangen en zijn Wmo cliënten geholpen met bijvoorbeeld alternatieve vormen van zorg.
Noodopvang	Als gemeente maken we noodopvang mogelijk zodat mensen met een cruciaal beroep kunnen blijven werken	De reguliere bevoorschottingen voor kinderopvang is doorgegaan ondanks er minder kinderen gebruik van konden maken. Hierdoor kon de kinderopvang openblijven voor de noodopvang.
Kinderopvang	Ouders betalen een eigen bijdrage voor door de gemeente gefinancierde kinderopvang.	Ouders zijn gecompenseerd voor de eigen bijdragen kinderopvang.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Deze eigen bijdrage wordt niet door het rijk gecompenseerd.	
Vervoer	Het is belangrijk dat continuïteit van de voorziening doelgroepenvervoer bijvoorbeeld leerlingenvervoer en Wmo vervoer gegarandeerd blijft	Door de Corona maatregelen is het vervoersvolume sterk afgenomen in 2020, ook het leerlingen vervoer lag tijdens de lockdown grotendeels stil. Hiervoor zijn afspraken gemaakt met de vervoerders over financiële ondersteuning om hiermee het gebruik van het vervoer te kunnen blijven garanderen en ook aanpassingen verricht kunnen worden om te voldoen aan de Corona maatregelen. Hiermee zijn de vervoerders van Leerlingenvervoer en Collectief Vraagafhankelijk Vervoer geholpen. Door deze compensatie konden vervoerders hun personeel en voertuigen behouden en werden financiële problemen voorkomen in de tijden dat er niet of heel weinig ritten gereden werden
Subsidies	Door de Corona maatregelen hebben organisaties die subsidies ontvangen van de gemeente mogelijk geen activiteiten kunnen verrichten. Het is van belang dat subsidie ontvangers geen grote financiële nadelen ondervinden door de Corona crisis en waar mogelijk activiteiten zoveel mogelijk in aangepaste vorm kunnen blijven plaats vinden om de inwoners te kunnen blijven ondersteunen	Subsidies worden verleend voor activiteiten. Indien deze activiteiten niet plaats vinden zou de subsidie terug betaald moeten worden. Vanwege de Corona crisis heeft de gemeente besloten de subsidies regulier te verstrekken en geen terug betalingsverplichting op te leggen. Daarnaast is de gemeente actief betrokken bij het beoordelen en meedenken voor het verrichten van aangepaste activiteiten (passend binnen de maatregelen), hierbij was nadrukkelijk aandacht voor de jeugd.
Sport	Door de Corona maatregelen hebben veel sport gerelateerde activiteiten niet kunnen plaats vinden. De sportverenigingen moeten geen financieel nadeel ondervinden van het wel in rekening brengen van sportvelden en sportaccommodaties terwijl er geen gebruik van gemaakt kon worden	De gemeente heeft middelen van het Rijk ontvangen om alle huren kwijt te schelden indien er geen gebruik is gemaakt van de faciliteiten. Ook verengingen die gebruik maken van faciliteiten waar de gemeente geen eigenaar van is hebben kwijtschelding ontvangen. In totaal is er in het tweede kwartaal € 48.763,42 aan huren kwijtgescholden. In het vierde kwartaal is er €31.312,25 aan huur kwijtgescholden. Tevens heeft de gemeente actief meegedacht met sport activiteiten die wel uitgevoerd konden worden binnen de geldende maatregelen. Bijvoorbeeld voor de binnensporten een buitenlocatie aan te wijzen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		Hierbij is met name aandacht geweest voor de jeugd. Daarnaast zijn de sportverenigingen en particuliere aanbieders geïnformeerd over diverse steunmaatregelen en wijziging binnen het sportprotocol. Bij een aantal sportlocaties is het groot onderhoud ook naar voren gehaald. Dit is geen directe Corona maatregel maar zorgt er wel voor zodra er weer gesport kan worden het niet gesloten wordt vanwege groot onderhoud.
Ondersteuning	De gemeente wil inwoners, ondernemers en zzp'ers zoveel mogelijk ondersteunen met hun corona gerelateerde vragen	Inwoners en ondernemers konden met hun Corona gerelateerde vragen terecht bij de gemeente. Ondernemers konden zonder extra kosten hun terrassen uitbreiden (wanneer het binnen de maatregelen kon), er zijn acties uitgezet om de lokale ondernemingen te steunen. Kwijtschelding van evenementen en leges heeft plaats gevonden alsmede voor gebruik terras op onze gronden en marktgelden voor non-foodkramen.
Thuiswerken	Werknemers weken zoveel mogelijk thuis zodat we zowel gehoor geven aan de landelijke maatregelen, onze inwoners en medewerkers beschermen om verspreiding van het virus te voorkomen	Alle werknemers werken, waar de functie dat toelaat, zoveel mogelijk vanuit huis en worden ook gefaciliteerd om effectief en onder goede arbeidsomstandigheden thuis te werken.
Corona-proof dienstverlening	Onze reguliere dienstverlening moet (aangepast binnen de Corona maatregelen) zoveel mogelijk regulier doorgaan zodat de inwoners gebruik kunnen blijven maken van onze diensten.	Er zijn diverse aanpassingen verricht aan het gemeentehuis om te kunnen voldoen aan de Corona maatregelen. De dienstverlening heeft regulier door kunnen blijven gaan met zo min mogelijk ongemak voor onze burgers. Zelfs met het thuiswerken is de dienstverlening regulier door gegaan.
Toezicht en handhaving	Dat alle inwoners een veilige omgeving hebben waar gelet wordt op en bewustwording over de corona maatregelen extra onder de aandacht wordt gebracht	Er is extra handhavingscapaciteit ingezet gedurende de corona periode om meer toezicht te kunnen houden op straat. Maar ook het in gesprek gaan met inwoners en ondernemers over de Corona maatregelen. Hierbij is vooral ingestoken op preventie. Daarnaast hebben wij de inwoners actief geïnformeerd over de corona maatregelen middels onze website, posters, social media etc.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		Tevens is er actief contact gezocht met een aantal personen die actief via de social media te kennen hebben gegeven zich niet te gaan houden aan het vuurwerkverbod. Ook degenen die het voorafgaande jaar zich schuldig hebben gemaakt aan vernielingen tijdens oud en nieuw zijn telefonisch benaderd. In de week voor oud en nieuw is er extra handhavingscapaciteit ingehuurd om te zie op naleving van het vuurwerkverbod. De ruiming van nertsenfarms in Laarbeek in verband met de uitbraak va Corona heeft extra inspanning gevraagd van de buitendienst, verkeersregelaars en de Boa's in verband met de te treffen verkeersmaatregelen en preventief toezicht.
Belastingen	Divers inwoners, ondernemers en zzp'ers worden getroffen door de Corona crisis. Hiervoor is het belangrijk om mee te denken en rust en ruimte te geven in hun financiën	Uitstel van betaaltermijn is gehanteerd en geen actieve debiteurenbeheer en incasso procedures. Indien nodig werd er uitstel van betaling verleent of betalingsregelingen.
Participatie, TOZO regelingen en bijstand	Inwoners, ondernemers en ZZP'ers die door de corona crisis en / of maatregelen een verlies van hun inkomen of baan hebben moeten goed ondersteund worden om verlies van inkomen of werkloosheid te minimaliseren	De gemeente heeft middels de gemeenschappelijke regeling Senzer uitvoering gegeven aan de Tozo regeling (tijdelijke overbruggings regeling zelfstandige ondernemers). Hiermee werd voorzien in een aanvullende uitkering voor het levensonderhoud van ondernemers. Ook konden ondernemers voor vragen terecht bij het ondernemerspunt. Tenslotte worden inwoners die mogelijk hun baan hebben verloren begeleid bij het zoeken naar nieuw werk en indien nodig voorzien van uitkering vanuit de Participatiewet, IOAW of IOAZ.

4. Wat hebben we van het rijk ontvangen

In totaal is er € 5,3 miljoen aan Corona compensatie in verschillende tranches ontvangen.
In de onderstaande tabel geeft gegroepeerd weer welke middelen van het Rijk zijn ontvangen ter compensatie voor de Covid-19 kosten / maatregelen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vergoedingen Rijk	bedragen x € 1.000	
Participatie & Tozo	4.854	Ref 1
Cultuur, buurthuizen, vrijwilligersorganisaties	138	Ref 2
Zorgkosten Jeugd & Wmo en eigen bijdragen Wmo	88	Ref 3
Schrappen opschalingskorting	72	Ref 4
Toezicht & handhaving	52	Ref 5
Compensatie kwijtschelden huren accommodaties	48	Ref 6
Kinder/peuter opvang & noodopvang kinderen	44	Ref 7
Bijdrage hogere kosten verkiezingen	31	Ref 8
Bijzondere bijstand, schuldenbeleid	15	
Compensatie wegvallen inkomsten o.a. markt en evenementleges	7	
Compensatie quarantainekosten	3	
Totaal	**5.352**	

Toelichting op de ontvangsten
Ref 1: er is € 4,8 miljoen ontvangen voor uitvoering van de Tozo (tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) regeling en de bijbehorende vergoedingen alsmede vergoeding voor participatie taken. Deze middelen zijn betaald aan de GR Senzer die deze werkzaamheden namens de gemeente Laarbeek verricht.
Ref 2: van het Rijk is er een vergoeding ontvangen voor het openhouden of vergoeden van initiatieven voor culturele instellingen, buurthuizen en vrijwilligersorganisaties.
Ref 3: Er is € 88.000 vergoed voor eigen bijdragen Wmo (die een periode is kwijtgescholden), en uitvoering en bijbehorende kosten voor de maatregelen meerkosten zorgaanbieders en de continuïteitsregeling
Ref 4: Er zou een opschalingskorting plaats vinden, hier voor heeft er een compensatie plaats gevonden. Deze middelen zijn ingezet voor de reserve Covd-19
Ref 5: Compensatie voor extra kosten voor toezicht en handhaving op de corona maatregelen
Ref 6: Dit betreft de TVS gelden die aangevraagd kunnen worden voor kwijtschelding huren van sportverenigingen in de Corona periode.
Ref 7: Bijdrage voor kinder / peuteropvang en de noodopvang die was mogelijk gemaakt voor de kinderen van ouders met cruciale beroepen.
Ref 8: al een vergoeding gekregen voor de hogere kosten om volgens de Corona maatregelen veilig de verkiezingen te kunnen organiseren.

5. Uitgaven Covid-19

Overzicht van de uitgaven
In de onderstaande tabel is per programma visueel gemaakt welke activiteiten zijn verricht, welke maatregelen zijn genomen in relatie tot Corona en of dit heeft geleid tot meer uitgaven, minder inkomsten of kosten neutraal zijn geweest.

Programma

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

1. Burger en bestuur	communicatieve dienstverlening				
2. Veiligheid	Veiligheidsregio	Toezicht en handhaving			
3. Woon- en leefklimaat					
4. Economie en werkgelegenheid	Steun ondernemers (senzer)	Uitgaven participatie (senzer)	Bijstand	Tozo regelingen	Kwijtschelding leges, staangelden
5. Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	Zorgkosten (continuerings en meerkosten regeling via GR Peelgemeente)	Steun sportverenigingen, sporthal beheerders, cultuur en andere subsidie ontvangers	Leerlingen en collectief vervoer	kinderopvang / peuteropvang (noodopvang)	Inkomsten verhuur
6. Financien en bedrijfsvoering	Digitalisering en thuiswerken				

Meer uitgaven
Minder inkomsten
Kosten neutraal (eigen begroting / dekking vanuit het rijk)

Totaal zijn er € 5,1 miljoen aan Corona gerelateerde uitgaven verricht in 2020.

Deze bestaan voornamelijk uit:

Uitgaven	bedragen x € 1.000
Tozo overheveling budget naar Senzer (dit betreft dus niet werkelijk uitgegeven Tozo middelen)	4.655

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bijdrage GR Peelgemeente voor uitvoering maatregelen o.a. Jeugd en Wmo	92
Kwijtschelding huren en tegemoetkoming sporthallen	123
Leerlingen en collectief vervoer	118
Communicatie, thuiswerken, corona-proof dienstverlening en overige uitgaven	113
Toezicht en handhaving	46
Bijdrage kinder / peuteropvang	4
Totaal	**5.151**

Bovenstaande uitgaven zijn uitgaven die zijn verricht als gevolg van Corona. Dit betekent niet dat dit meerkosten zijn ten opzichte van de begroting. Diverse budgetten, bijvoorbeeld leerlingen en collectief vervoer, zijn binnen de bestaande middelen uitgevoerd.

Daarnaast zijn er ook nog andere uitgaven verricht in relatie tot Corona die niet in bovenstaand overzicht zijn opgenomen omdat deze moeilijk te kwantificeren zijn.
Voorbeelden hiervan zijn de maatregel om geen subsidies terug te vorderen waar als gevolg van Corona geen prestatie tegenover staat maar bijvoorbeeld ook uren van onze medewerkers die besteed zijn aan Covid-19. Dit is niet separaat geboekt en valt regulier in de personeelskosten.

Gemiste opbrengsten
Naast de bovenstaande kosten zijn er ook diverse gemiste opbrengsten. Voorbeelden hiervan zijn huurinkomsten voor sporthallen en velden, inkomsten uit leges voor evenementen en vergunningen, marktgelden etc.

6. Reserve Covid-19
De gemeenteraad heeft op 05-11-2020 bij de 2e tussenrapportage 2020 besloten tot invoering van een (tijdelijke) Reserve Corona (COVID-19) en storting van de niet-geoormerkte middelen uit de algemene uitkering 2020 ad € 517.000.
Deze reserve is bedoeld voor incidentele hogere uitgaven / nadelen voor onze gemeente als gevolg van Covid-19.
In 2020 zijn er nog geen uitgaven ten laste gebracht van deze reserve. Deze is hierdoor nog volledig beschikbaar voor boekjaar 2021 en verder indien nodig.

7. Risico's
Als gevolg van Covid-19 zijn er diverse risico's die mogelijk een negatieve financiële impact kunnen hebben op de financiën. Deze risico's zijn verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen.
Het aantal omvangrijke risico's vanwege Covid-19 schatten we wel in als beperkt doordat de meeste kosten binnen de rijksmiddelen of bestaande budgetten gedekt konden worden. Daarnaast is er nog een reserve gevormd voor Covid-19. De belangrijkste 3 Corona risico die verwerkt zijn in de paragraaf weerstandsvermogen zijn:
- Hogere kosten Jeugd en Wmo (bij de GR Peelgemeenten) als gevolg van Covid-19, mogelijk nasleep effect en mogelijk hogere kosten door lange termijn gevolgen van Covid-19.
- Hogere kosten bij participatie en bijstandsuitkeringen als gevolg van Covid-19 nasleep waarbij meer ondernemingen mogelijk faillissement moeten aanvragen en hierdoor de werkeloosheid toeneemt.
- Hogere Personeelskosten, zowel voor risico hoger ziekteverzuim door Covid-19 toename als hogere kosten om het thuiswerken goed te faciliteren.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Jaarrekening

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans

Grondslagen voor waardering

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Spelregels over waardering en afschrijvingsbeleid zijn vastgelegd in de 'Financiële verordening Gemeente Laarbeek 2019' (van kracht per 1 juli 2019).

Vaste Activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa (artikel 33 BBV).

Immateriële vaste activa

Op grond van artikel 34 BBV worden in de balans onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
b. Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
c. Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag.

Eventuele afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening. De afschrijvingstermijn wordt maximaal gelijk gesteld aan de looptijd van de lening.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. Het activeren van kosten van onderzoek en ontwikkeling als immaterieel actief is alleen toegestaan onder een aantal voorwaarden:
- de gemeente heeft de intentie het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
- de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vast actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan een publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals overeengekomen;

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

- de bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn die (maximaal) gelijk is aan gebruiksduur van het actief bij derde.

Materiële vaste activa

Artikel 35 BBV schrijft voor dat in de balans onder materiële vaste activa afzonderlijk worden opgenomen:

a. investeringen met een economisch nut;
b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Zolang gronden nog niet gekwalificeerd worden als bouwgrond in exploitatie, staan deze op de balans onder materiële vaste activa als 'strategische gronden'. Deze worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of duurzaam lagere marktwaarde (onder de huidige bestemming).

<u>Investeringen met een economisch nut</u>

Investeringen met een economisch nut zijn investeringen in zaken die verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Deze investeringen zijn tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs gewaardeerd.
Specifieke investeringsbijdragen van derden, zoals investeringssubsidies en andere bijdragen van derden, worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
Investeringen worden vanaf het jaar volgend op ingebruikneming/gereedkomen lineair en incidenteel annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde "Financiële verordening gemeente Laarbeek 2019".
Investeringen onder de € 10.000 worden niet geactiveerd maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.
Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de uitgifteprijs (dit is de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

<u>Investeringen met economisch nut waarvoor heffing geheven kan worden</u>

Investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing in rekening gebracht kan worden, worden in een afzonderlijke categorie gepresenteerd. Het gaat om de investeringen in riolering. Bedragen die via het riooltarief gespaard zijn voor vervanging zitten in een voorziening. Deze voorziening wordt, voor zover die toereikend is, gebruikt om investeringen in riolering af te boeken.

<u>Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut</u>

Investeringen met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte. Deze investeringen zijn niet verhandelbaar en/of kunnen niet bijdragen aan het genereren van middelen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Met ingang van het boekjaar 2017 is het op basis van een BBV-wijziging verplicht om investeringen met maatschappelijk nut te activeren en over de verwachte toekomstige gebruiksduur af te schrijven. Deze verplichting geldt alleen voor investeringen die vanaf 2017 zijn gedaan. Voor investeringen van vóór 2017 blijven de destijds geldende grondslagen bestaan.

Voor investeringen die zijn gedaan vóór 2017 is het uitgangspunt bij investeringen met maatschappelijk nut dat deze niet geactiveerd worden, maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht worden. De lasten van deze investeringen worden dus in één keer genomen, tenzij de financiële positie het niet toelaat. Dan mogen deze investeringen geactiveerd worden en wordt er vervolgens op afgeschreven. De boekwaarden van investeringen met maatschappelijk nut van vóór 2017 moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.
Afschrijving van investeringen met maatschappelijk nut vindt in beginsel lineair plaats. In uitzonderingssituaties kan resultaatafhankelijke afschrijving worden toegepast.

Om deze wijziging in beeld te houden is, zoals voorgeschreven in het BBV, in de toelichting op de activa een onderscheid gemaakt in het verloop van activa met maatschappelijk nut vóór 2017 en vanaf 2017.

Financiële vaste activa

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
a. Kapitaalverstrekking aan:
   1. deelnemingen;
   2. gemeenschappelijke regelingen;
   3. overige verbonden partijen;

b. Leningen aan:
   1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
   2. woningbouwcorporaties;
   3. deelnemingen;
   4. overige verbonden partijen;

c. Overige langlopende leningen;
d. Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
e. Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetype looptijd van een jaar of langer;
f. Overige uitzettingen met een rentetype looptijd van een jaar of langer.

Van een deelneming is sprake (artikel 1, lid e BBV) als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van eventuele aflossingen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

De term kapitaalverstrekking wordt zowel gebruikt voor de participatie in risicodragend (eigen) vermogen (aandelenkapitaal, stichtingskapitaal e.d.) als voor de verstrekking van financieringsmiddelen aan verbonden partijen in de vorm van vreemd vermogen. In die laatste gevallen gaat het doorgaans om flexibele financieringsvormen zonder vast aflossingsstramien.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Mocht de marktwaarde van de aandelen structureel tot onder de verkrijgingsprijs dalen dan zal afwaardering plaatsvinden naar lagere marktwaarde. Voor risico's wordt een voorziening gevormd.

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dat 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Vlottende Activa

Voorraden

Conform artikel 38 BBV worden onder de voorraden afzonderlijk opgenomen:
a. Grond- en hulpstoffen;
b. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
c. Gereed product en handelsgoederen;
d. Vooruitbetalingen.

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als onderhanden werk opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigings-prijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.
Voor winstneming wordt de percentage of completion methode gehanteerd: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.
Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Indien verlies wordt verwacht is het voor het volledige bedrag van het verwachte verlies een voorziening op nominale waarde getroffen die in mindering is gebracht op de waardering van het onderhanden werk.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

De voorraden gereed product worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Jaarlijks wordt de kwaliteit van de vorderingen beoordeeld. Als sprake is van verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen. Periodiek wordt de administratie opgeschoond, dat wil zeggen dat vorderingen die oninbaar blijven te zijn, worden afgeboekt.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

De reserves zijn onderverdeeld in de algemene reserves en bestemmingsreserves.
De reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten: afgezonderde middelen ter dekking van de kapitaallasten van investeringen (bruto-activering). In het verleden genomen investeringsbeslissingen met als dekking een gemeentelijke reserve worden via deze fondsen administratief afgewikkeld.

Bestemmingsreserves egalisatiereserve: schommelingen op bepaalde technische c.q. bedrijfsmatige begrotingsonderdelen van de begroting worden via afzonderlijke egalisatiereserves afgewikkeld. Dit om de bestuurlijke afweging– en allocatiefunctie van de begroting te “vrijwaren” van fluctuaties van bedrijfstechnische aard. Dit betreft met name (meerjarig) wegenonderhoud en de vervanging van bedrijfsmiddelen.
De instelling en werking berust op bestuurlijke besluitvorming, die jaarlijks wordt geconcretiseerd in de begroting en jaarrekening. Behoudens beleidswijziging zijn deze middelen niet vrij aanwendbaar.

Voorzieningen

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd door:

a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijk te schatten is;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoelt in artikel 35, eerste lid onder b BBV.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen als bedoelt in artikel 49, onderdeel b BBV (de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren).

Voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de voorziening pensioenverplichting voor wethouders.
De voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichting is voor het gedeelte dat betrekking heeft op voormalige collegeleden berekend op actuariële waardebasis, uitgaande van de contante waarde van toekomstige uitkeringsverplichtingen. Door waardering tegen contante waarde kunnen kosten tegen de dan gelden prijzen worden gedekt.

Bij de materiële vaste activa is aangegeven dat investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing in rekening gebracht kan worden in een afzonderlijke categorie gepresenteerd worden. Dat geldt ook voor de bijbehorende voorziening. Deze voorziening wordt, voor zover die toereikend is, gebruikt om investeringen in riolering af te boeken.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en bestaan uit:
- netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een 1 jaar;
- overlopende passiva

Borg- en garantiestellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Het totaalbedrag wordt onderaan de balans afzonderlijk gepresenteerd. Nadere informatie is opgenomen in de toelichting op de balans, onder ‘Niet uit de balans blijkende verplichtingen’.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Balans 31-12-2020

bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	**34**	**18**
Kosten sluiten geldleningen	12	17
Kosten onderzoek en ontwikkeling	16	1
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5	
MATERIËLE VASTE ACTIVA	**52.283**	**51.254**
Investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.974	10.694
Overige investeringen met een economisch nut	35.289	35.748
Strategische gronden	2.485	1.754
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut	3.423	3.058
In erfpacht uitgegeven gronden	112	
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**1.929**	**1.981**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	54
Leningen aan deelnemingen		
Leningen aan overige verbonden partijen		
Overige langlopende leningen	18	44
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	1.857	1.882
VASTE ACTIVA	54.246	53.253
VLOTTENDE ACTIVA		
VOORRADEN	**17.669**	**22.989**
Overige gronden		
Overige grond- en hulpstoffen	1	5
Onderhanden werk	17.667	22.984
UITZETTINGEN	**8.263**	**8.961**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Vorderingen op openbare lichamen	3.396	3.377
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	3.672	3.093
Overige vorderingen	194	930
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.000	1.561
LIQUIDE MIDDELEN	**15**	**7**
Bank		
Kas Burgerzaken	15	7
OVERLOPENDE ACTIVA	**7.985**	**5.808**
Vooruitbetalingen	2.964	2.350
Nog te ontvangen bedragen	5.020	3.459
VLOTTENDE ACTIVA	33.931	37.766
Totaal Generaal Activa	**88.177**	**91.019**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	**45.172**	**42.402**
Algemene reserve	9.399	5.458
Bestemmingsreserves	34.829	37.783
Saldo van rekening	943	-840
VOORZIENINGEN	**7.526**	**7.651**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.573	2.235
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.394	1.809
Voor derden beklemde middelen	3.559	3.607
VASTE SCHULD	**25.692**	**30.028**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. instellingen	25.672	29.967
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren		
Waarborgsommen	19	61
VASTE PASSIVA	78.389	80.081
VLOTTENDE PASSIVA		
VLOTTENDE SCHULD	**7.655**	**8.920**
Overige kasgeldleningen	3.000	5.000
Banksaldi	339	-93
Overige schulden	4.316	4.013
OVERLOPENDE PASSIVA	**2.132**	**2.018**
Kruisposten		
Vooruit ontvangen bijdragen Rijk	27	73
Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	15	26
Overige overlopende passiva	2.072	1.902
Vooruit ontvangen bedragen overig (niet-overheid)	18	18
VLOTTENDE PASSIVA	9.788	10.938
Totaal Generaal Passiva	**88.177**	**91.019**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Toelichting op de balans

Activa

Alle bedragen in dit onderdeel zijn x € 1.000

Vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	**34**	**18**
Kosten sluiten geldleningen	12	17
Kosten onderzoek en ontwikkeling	16	1
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	5	

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het verslagjaar:

	Boekwaarde 1-1-2020	Inves-teringen	Bijdragen van derden	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen	17			0	5	12
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	1	70		0	54	16
Bijdrage aan activa van derden		8	3			5
Totaal	18	78	3	0	59	34

	31-12-2020	31-12-2019
MATERIËLE VASTE ACTIVA	**52.283**	**51.254**
Investeringen economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.974	10.694
Overige investeringen met een economisch nut	35.289	35.748
Strategische gronden	2.485	1.754
Investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut	3.423	3.058
In erfpacht uitgegeven gronden	112	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Het volgende overzicht geeft het verloop van de boekwaarden van de investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde 1-1-2020	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Riolering - Grond-, Weg- en Waterbouwkundige werken	10.694	598	0	302	15	0	10.974
Totaal	10.694	598	0	302	15	0	10.974

De boekwaarden van overige investeringen met economisch nut en het verloop ervan worden in de volgende tabel weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2020	Inves-teringen	Desinves-teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	779	5	0	0	0	0	784
Woonruimten	167	0	0	6	0	0	161
Bedrijfsgebouwen	33.567	919	0	1.585	2	0	32.899
Vervoermiddelen	241	0	0	30	0	0	211
Machines, apparaten en installaties	986	514	0	272	0	0	1.228
Overige materiële activa	9	0	0	2	0	0	7
subtotaal	35.748	1.438	0	1.895	2	0	35.289
Strategische gronden	1.754	738	7	0	0	0	2.485
In erfpacht uitgegeven gronden	0	112	0	0	0	0	112
subtotaal	1.754	850	7	0	0	0	39.120
Totaal	37.502	2.288	7	1.895	2	0	37.886

De desinvestering betreft gemaakte kosten voor Tiny Houses in 2019. De totale kosten 2019 + 2020 zijn omgezet naar 'in erfpacht uitgegeven gronden vanwege de te ontvangen canonvergoeding.

De specificatie van de strategische gronden en het verloop van de boekwaarde gedurende het verslagjaar is als volgt:

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Oppervlakte m²	Prijs per m²	Boekwaarde 1-1-2020	Aankopen 2020	Kosten 2020	Verkoop 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Beek en Donk							
Ptr. Vogelsstraat ('t Anker)	2.500		50				50
Dr Timmerslaan			10				10
Ptr. De Leeuwstraat (landbouwgrond)	43.054	7	315				315
Pater Becanusstraat	8.760		6	350	4		360
Aarle-Rixtel							
Molenstraat	8.863		0				0
Beemdsteeg	3.825		1				1
Jan van Rixtelstraat			1				1
Bakelseweg	19.350	5	102				102
Buizerdstraat	11.285	15	85				85
Brabantlaan	4.100	5	21				21
Klokkegietersstraat	1.444		131		1		132
Kanaaldijk	8.279		5				5
Tiny Houses			7	-7			0
Lieshout							
Baverdestraat	2.473		1.004		18		1.022
Heuvel	336		0	325	11		336
Overig							
Diverse			15		37	9	43
Totaal	114.269	33	1.754	668	72	9	2.485

De boekwaarden van de investeringen met uitsluitend een maatschappelijk nut en het verloop ervan worden in het onderstaande overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken t/m 2016	718	0	0	36	0	0	682
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken m.i.v. 2017	1.449	1.562	0	37	1.030	0	1.943
Gronden en terreinen, maatsch.nut m.i.v. 2017	68	87	0	91	0	0	64
Machines-apparaten-installaties, maatsch.nut t/m 2016	729	0	0	73	0	0	656

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overige materiële vaste activa t/m 2016	95	0	0	16	0	0	78
Overige materiële vaste activa m.i.v. 2017	0	27	0	27	0	0	0
Totaal	3.059	1.676	0	280	1.030	0	3.423

	31-12-2020	31-12-2019
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	**1.929**	**1.981**
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	54
Overige langlopende leningen	18	44
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	1.857	1.882

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het verslagjaar:

	Boekwaarde 1-1-2020	Inves-teringen	Desinves-teringen	Aflossing/ Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	54	0	0	0	54
Overige langlopende leningen	44	0	0	26	18
Overige uitzettingen met looptijd ≥ 1 jaar	1.882	685	589	121	1.857
Totaal	1.981	685	589	147	1.929

Een nadere specificatie van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 1-1-2020	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen		
Aandelen Brabant Water	2	2
Aandelen BNG	43	43
Aandelen SOK Laarsche Velden Noord	9	9
Overige langlopende leningen		
Leningen personeel gemeente	44	18

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overige uitzettingen met looptijd >= 1 jaar

Bouwfonds ivm overname HNG door BNG (hiertegenover staat een bestemmingsreserve)	121	
Uitvoering startersleningen	862	681
Deelname Zonnepanelenproject Brabant-ZO	608	901
Duurzaamheidsleningen Laarbeek	278	247
Stimuleringslening duurzame warmte Nieuwbouw	13	28
	1.981	**1.929**

Vlottende activa

	31-12-2020	31-12-2019
VOORRADEN	**17.669**	**22.989**
Overige grond- en hulpstoffen	1	5
Onderhanden werk	17.667	22.984

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop het volgende overzicht worden gegeven:

Complex	Boekwaarde 1-1-2020	Mutaties	Boekwaarde 31-12-2020	Prospectie na 31-12-2020	Eindresultaat (nominale waarde)
Laarsche Velden	-171	73	-98	98	0
Beekse Akkers	4.596	-747	3.849	-4.353	-504
Bedrijventerrein Bemmer fase 4	17.400	-2.790	14.610	-15.225	-615
D'n Hoge Suute	2.017	-856	1.161	-1.201	-40
Nieuwenhof 2014	-502	-234	-736	736	0
De nieuwe Hees	-225	225	0		
Vogelenzang	-44	-995	-1.039	621	-418
Cluster Beek	147	9	156	-1.563	-1.407
Herontwikkeling Piet van Thielplein	-113	11	-102	102	0

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout	-49	-15	-64	138	74
BIO Bakelseweg	0	3	3	-630	-627
	23.058	-5.317	17.741	-21.277	-3.535
Voorzieningen gevormd i.v.m niet sluiten exploitaties	74		74		
Totaal gecorigeerde boekwaarde	22.984	-5.317	17.667		

Het geraamde resultaat (nominale waarde) wordt bepaald door de boekwaarde plus de nog te verwachten kosten en opbrengsten (totale prospectie). In de prospectie wordt rekening gehouden met de parameters zoals deze staan weergegeven in de paragraaf grondbeleid. Voor alle complexen wordt een positief resultaat geraamd uitgezonderd het project Landbouwontwikkelingsgebied Mariahout. Hiervoor is een voorziening getroffen van € 73.829 in verband met de onzekerheid over het wel of niet doorgaan van de verkoop en ontwikkeling van een agrarisch bouwkavel.
Het complex De nieuwe Hees (voorzieningencluster Donk) wordt per 31-12-2020 afgesloten. Het complex BIO Bakelseweg is in 2020 geopend.

	31-12-2020	31-12-2019
UITZETTINGEN	**8.263**	**8.961**
Vorderingen op openbare lichamen	3.396	3.377
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	3.672	3.093
Overige vorderingen	194	930
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.000	1.561

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden onderscheiden in:

	Gecorrigeerd saldo 1-1-2020	Vrijval voorziening oninbaarheid	Saldo 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	3.377		3.396		3.396
Rekening-courant met niet-financiële instellingen	3.093		3.673		3.673
Overige vorderingen	930	6	322	128	194
Uitzettingen in 's-Rijks schatkist	1.561		1.000		1.000
Totaal	8.961	6	8.391	128	8.263

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Een nadere specificatie van de rekening-courant en de overige vorderingen is als volgt:

	Boekwaarde 1-1-2020	Boekwaarde 31-12-2020
Rekening courant met niet-financiële instellingen		
Rekening courant Expl.mij De Hoge Regt	2.753	2.824
Rekening courant Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	340	849
Totaal rekening courant met niet-financiële instellingen	3.093	3.673
Overige vorderingen		
Belastingdebiteuren	500	155
Overige debiteuren	491	167
Totaal overige vorderingen	991	322

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)

Verslagjaar 2020				
Drempelbedrag	**408,07**			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op basis van buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**136**	**221**	**191**	**196**
Ruimte onder het drempelbedrag	272	187	217	212
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening drempelbedrag

Verslagjaar 2020	
Begrotingstotaal verslagjaar	54.409
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	54.409
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 te boven gaat	-
Drempelbedrag	408,07

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	12.416	20.124	17.543	17.999
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	136	221	191	196

	31-12-2020	31-12-2019
LIQUIDE MIDDELEN	**15**	**7**
Kas Burgerzaken	15	7

	31-12-2020	31-12-2019
OVERLOPENDE ACTIVA	**7.985**	**5.808**
Vooruitbetalingen	2.964	2.350
Nog te ontvangen bedragen	5.020	3.459

De vooruitbetaalde bedragen betreffen voornamelijk betalingen aan GR Peelgemeenten inzake voorschotten voor het eerste kwartaal 2021 (programmakosten WMO, Jeugd en BMS voor een totaalbedrag van bijna € 1.800K) en voorschotten betaald aan GGD en de Veiligheidsregio voor het eerste kwartaal 2021 (€ 180K resp. € 300K).

De nog te ontvangen bedragen bestaan voornamelijk uit bedragen welke nog te ontvangen zijn van BSOB, voor een totaalbedrag van € 3.966K inzake rioolheffing, afvalstoffenheffing, OZB en opbrengst milieustraat.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Passiva

Alle bedragen in dit onderdeel zijn x € 1.000

Vaste passiva

	31-12-2020	31-12-2019
EIGEN VERMOGEN	**45.172**	**42.402**
Algemene reserve	9.399	5.458
Bestemmingsreserves	34.829	37.783
Saldo van rekening	943	-840

Naam reserve	Saldo per 1-1-2020	Resultaat-bestemming 2019	Stortingen 2020	Onttrekkingen 2020	Dekking kapitaallasten	Saldo per 31-12-2020
Algemene reserves	**5.458**	**-1.024**	**7.229**	**-2.264**		**9.399**
Algemene reserve	5.052	-1.024	6.515	-1.144		9.399
Algemene reserve Financiële risico's	406		713	-1.119		
Bestemmingreserves	**14.443**	**184**	**4.427**	**-6.945**		**12.109**
Reserve Startersleningen	1.500			-1.500		
Reserve budgetoverheveling	182		634	-182		634
Reserve Volkshuisvesting	490					490
Reserve Reconstructiewet	36			-10		26
Reserve Bereikbaarheidsagenda	627		570	-69		1.129
Reserve Bomenfonds	222		169	-118		273
Reserve Kunst- en Cultuurfonds	71		9			79
Reserve Recreatie en toerisme	61					61
Reserve Sociale activering	41					41
Reserve Decentralisaties Sociaal Domein			920			920
Reserve herstructurering Wsw	24			-24		
Reserve Dorpsontwikkelingsplannnen	24					24

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Accommodatiebeleid	87		15			102
Reserve Duurzaamheidsfonds	346			-45		301
Reserve Zonnepanelenproject Brabant-Zuidoost	1.540			-1.540		
Reserve Duurzaamheidsleningen Laarbeek	350		300	-300		350
Reserve Stimuleringslening Duurzame Warmte NB	150					150
Reserve flexibele beloning	299		7			306
Reserve Opleidingen	345		200	-372		173
Reserve NUP-gelden (e-overheid)	9		16	-26		
Reserve Corona (Covid-19)			517			517
Reserve Incidenteel nieuw beleid	1.193			-21		1.172
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	59		13			72
Reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied	902		3	-18		887
Reserve Organisatieontwikkeling	85			-85		
Reserve Grondexploitatierisico	5.677	184	1.053	-2.514		4.400
Reserve Verkoopsom HNG	121			-121		
Afschrijvingsreserves	**23.341**		**185**		**-806**	**22.721**
Totaal reserves	**43.241**	**-840**	**11.841**	**-9.208**	**-806**	**44.229**

Toelichting op de reserves

ALGEMENE RESERVES

Algemene reserve, niet vrij te besteden
Doel: De algemene reserve dient als weerstandsvermogen.
Het minimale niveau van de algemene reserve bedraagt de berekende weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit wisselt per jaar. Het minimale niveau bedraagt op dit moment € 4 miljoen.

Algemene reserve ter dekking van financiële risico's
Doel: Deze reserve moet de risico's die de gemeente loopt af kunnen dekken. De reserve wordt gebruikt voor het opvangen van eenmalige financiële risico's; voor structurele tegenvallers moet dekking worden gevonden binnen de begroting (exploitatie). Dit deel van de Algemene Reserve is vrij besteedbaar en kan daarom zonder gevolgen voor de begroting worden aangewend voor het opvangen van incidentele tegenvallers.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Conform raadvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en zijn de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

BESTEMMINGSRESERVES

Afschrijvingsreserves
Doel: De afschrijvingsreserves worden in stand gehouden ter dekking van de afschrijvingslasten van de bijbehorende investeringsprojecten.
Voeding: Goedkeuring door de gemeenteraad van verschillende investeringskredieten.
Maximale omvang: De maximale omvang van deze reserve is niet bepaald. Elk jaar moet de omvang van de reserve gelijk zijn aan de omvang van de boekwaarde van de activa die ten laste van deze reserve worden afgeschreven.

Reserve incidenteel nieuw beleid
Doel: Deze reserve is in het leven geroepen om het saldo van de stelpost Incidenteel nieuw beleid beschikbaar te houden, als beleidswensen niet in het huidige dienstjaar tot realisatie komen.
Voeding: De mutatie op deze reserve betreft het saldo van de stelpost incidenteel nieuw beleid. Per jaar wordt het restantbudget bepaald. Dit budget wordt in een volgend dienstjaar weer beschikbaar gesteld voor de bedoelde incidentele beleidswensen.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Het kan voorkomen dat ingestemd wordt met een beleidswijziging. Tegelijk met het besluit wordt vaak een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het beleid. In geval dat de kosten in een later dienstjaar gemaakt worden, verdwijnt het budget automatisch in het rekeningsaldo. Om dit te voorkomen kan het budget tijdelijk toegevoegd worden aan de reserve incidenteel nieuw beleid. Dit heeft tot gevolg dat over dergelijk incidenteel nieuw beleid niet opnieuw dekking gevonden moet worden in het latere dienstjaar.
Conform raadvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) zal bij de jaarrekening 2020 worden voorgesteld om deze reserve op te heffen.

Reserve budgetoverheveling (programma 1 t/m 6)
Doel: Het labelen van niet-gebruikte budgetten voor het volgende dienstjaar.
Voeding: Per jaar wordt bepaald of er sprake is van door overmacht niet/niet geheel bestede budgetten. Deze budgetten worden met instemming van de raad toegevoegd aan de reserves budgetoverheveling (per programma).
Onttrekking: middels begrotingswijziging in het volgende jaar worden de budgetten toegewezen aan de begroting in het volgende jaar.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: In het stelsel van baten en lasten worden inkomsten en uitgaven toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Verplichtingen aangegaan in een bepaald dienstjaar, maar door omstandigheden pas in een volgend dienstjaar worden uitgevoerd, mogen niet in het bepaalde dienstjaar verantwoord worden ondanks het feit dat er budgetten voor zijn. Om deze budgetten te behouden dienen ze via budgetoverheveling verwerkt te worden.

Reserve Kwaliteitsverbetering buitengebied
Doel: Deze reserve wordt besteed voor het uitvoeren van een aantal projecten die opgenomen zijn in de Structuurvisie.
Voeding: In 2011 zijn alle bedragen die ontvangen zijn in het kader van de BIO-regeling aan deze reserve toegevoegd. Ook zijn ontvangen bedragen in het kader van Ruimte-voor-ruimte aan deze reserve toegevoegd. Er wordt geen rente aan deze reserve toegevoegd.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Hoewel niet juridisch afdwingbaar heeft de gemeente in de Structuurvisie een aantal maatregelen opgenomen die de kwaliteit van het buitengebied bevorderen. Dergelijke maatregelen worden bekostigd uit deze reserve. Ook is een aantal bijdragen ontvangen van externe partijen. De betreffende bedragen zijn bedoeld als compensatie voor verloren natuur. Afgesproken is (hoewel juridisch niet afdwingbaar) om de ontvangen bijdragen uit te geven aan het verbeteren van de kwaliteit van het buitengebied.

Reserve Verkoopsom HNG
Doel: Deze reserve is bedoeld om het wegvallen van dividendinkomsten te compenseren. Uit deze reserves wordt jaarlijks € 121.000 besteed ten gunste van de exploitatie.
Voeding: Eenmalige voeding in 1996 door storting van de opbrengst van de verkoopsom Hypotheekfonds Nederlandse Gemeenten (HNG).
Maximale omvang: In 2021 is de reserve volledig besteed en ontstaat een tekort in de begroting van € 121.000.
Toelichting: Bij de verkoop van het Hypotheekfonds Nederlandse Gemeenten in 1996 is de tot op dat moment structurele uitkering van de ledenrekening van € 121.000 komen te vervallen. De door de gemeente ontvangen verkoopsom is in zijn totaliteit in de reserve Verkoopsom HNG gestort. Hieraan kan in principe jaarlijks tot en met 2020 een bedrag ter hoogte van de vervallen uitkering worden onttrokken.
De laatste onttrekking heeft in 2020 plaatsgevonden, waarmee de stand van de reserve is uitgekomen op € 0.
Conform raadvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) zal bij de jaarrekening 2020 worden voorgesteld om deze reserve op te heffen.

Reserve Startersleningen
Doel: In het verleden heeft de gemeenteraad meerdere keren besloten tot het verstrekken van startersleningen. Per saldo is een bedrag beschikbaar gesteld voor startersleningen van € 1.500.000. De uitvoering gebeurt door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).
Doel van deze reserve is het zichtbaar maken van de rekening-courantverhouding met het (SVn).
Voeding: De reserve is in drie termijnen gevuld (2006: € 300.000 ten laste van de algemene reserve, 2011: € 900.000 ten laste de reserve grondexploitatierisico's en 2015: € 300.000 ten laste van complex Beekse Akkers).
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: De reserve is in het leven geroepen omdat diverse startersleningen verstrekt worden. Met het Svn is een rekening-courantverhouding ingericht. Zij verstrekken de leningen en gemeente maakt hiervoor geld beschikbaar. Er is sprake van een revolving fund. Dit betekent dat de ontvangen aflossing direct opnieuw geïnvesteerd kan worden door Svn. Met het beschikbaar gestelde bedrag wordt steeds nieuwe leningen verstrekt. Het beschikbaar gestelde bedrag komt dus niet meer terug bij de gemeente.
Conform raadvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en zijn de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Grondexploitatierisico
Doel: De reserve Grondexploitatierisico fungeert als bedrijfsbuffer voor het opvangen van risico's die inherent zijn aan de bouwgrondexploitatie.
Voeding: Bij het realiseren van winst uit de diverse bestemmingsplannen wordt aan de raad voorgesteld om deze winst toegevoegd aan deze reserve. In geval van verwachte verliezen wordt de voorziening voor grondexploitaties aangepast en gemuteerd op de reserve grondexploitatie.
Maximale omvang: Met instemming van de Grondnota 2020 heeft de raad (dd. 05-11-2020) besloten dat het plafond voor deze reserve bedraagt: de gekwantificeerde risico's in de Monte Carlo Analyse vermeerderd met een bedrag van € 2 miljoen. Hiermee wordt betracht voldoende tegenvallers af te kunnen dekken en een doeltreffend grondbedrijf te kunnen voeren, passend bij de doelstellingen van het grondbedrijf.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Bovenwijkse voorzieningen
Doel: De reserve bovenwijkse voorzieningen biedt ruimte voor eenmalige dekking van investeringen, die vallen binnen de context van bovenwijkse voorzieningen. In 2011 is de nota (fonds) bovenwijkse voorzieningen gemaakt waarin de spelregels en criteria (paragraaf 3.3 van de nota) zijn opgenomen met betrekking tot de voeding en besteding van deze reserve.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Volkshuisvesting
Doel: De reserve volkshuisvesting is ingesteld om diverse knelpunten op te lossen met betrekking tot volkshuisvesting in Laarbeek, onder andere voor het realiseren van inbreidingslocaties.
Voeding: In het verleden werd per verkochte m2 bouwgrond een bedrag toegevoegd aan deze reserve. Sinds 2016 is de BBV gewijzigd waarbij het opnemen van bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitatie niet meer is toegestaan.
Maximale omvang: De maximale omvang van € 500.000 wordt in 2020 niet overschreden.

Reserve Reconstructiewet
Doel: Deze reserve wordt besteed aan het uitvoeren van diverse reconstructie- en gebiedsplannen. De projecten vloeien voort uit de bestuursovereenkomst met de provincie, in het kader van de uitvoering van reconstructie- en gebiedsplannen ex artikel 12, tweede lid, van de Reconstructiewet concentratiegebieden. Met verschillende projecten wordt ingespeeld op de actualiteit. In overleg met diverse partners komen projecten tot stand die voor financiering aan de gemeente worden voorgelegd. Het hiervoor beschikbaar gestelde krediet kan flexibel ingezet worden om als cofinanciering te dienen bij het realiseren van diverse plannen met betrekking tot reconstructie.
Voeding: In 2003 is een reserve gevormd van € 100.000. Daar is in 2005 € 500.000 aan toegevoegd.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Deze gehele reserve is gekoppeld aan het krediet 'uitvoering van reconstructie- en gebiedsplannen'. Na de besteding van dit krediet kan de reserve vervallen.

Reserve Bereikbaarheidsagenda
Doel: deze reserve is bestemd om direct middelen beschikbaar te hebben om uitvoering te kunnen geven aan de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant.
Voeding: jaarlijks wordt € 70.000 aan deze reserve toegevoegd vanuit de exploitatie welke middelen ingezet kunnen worden ter dekking van het jaarlijks benodigde werkbudget.
Daarnaast zal ter dekking van de uiteindelijke uitvoeringsprojecten m.i.v. 2019 voor een periode van 6 jaar een bedrag van jaarlijks € 500.000 aan deze reserve worden toegevoegd vanuit de Algemene Reserve.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen uiteindelijke maximale omvang bepaald.
Toelichting: op 11 oktober 2018 heeft de raad toestemming verleend aan het college voor het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2020. Het doel van de Bereikbaarheidsagenda is het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio Zuidoost-Brabant nu en in de toekomst.
Specifieke doelstelling van de samenwerkingsovereenkomst is het vastleggen van regionale afspraken over samenwerking en financiering voor de uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda. Jaarlijks wordt € 70.000 aan deze reserve toegevoegd. Voor het jaarlijks benodigd werkbudget van gemiddeld € 70.000 (gemeentelijke bijdrage in de studie Bundelroutes Zuidoost-Brabant, kosten programmateam Bereikbaarheidsagenda en overige kosten), wordt telkens aan de raad een krediet gevraagd welke wordt gedekt door een onttrekking uit deze reserve.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Daarnaast is deze reserve bedoeld voor projecten die voortkomen uit de studie Bundelroute. Hiermee kan in de tijd gekozen worden voor een gefaseerde aanpak qua uitvoering.
Bij de programmabegroting 2019 is voorgesteld om jaarlijks een bedrag van € 500.000 voor dit doel toe te voegen aan deze reserve vanuit de algemene reserve gedurende 6 jaar, zodat direct middelen beschikbaar zijn als keuzen worden voorgelegd. De totale investeringsbandbreedte voor Laarbeek voor het Bereikbaarheidsakkoord ligt naar verwachting tussen de € 1 miljoen en € 10 miljoen.

Reserve Bomenfonds
Doel: De reserve is bedoeld voor het compenseren van boomschades.
Voeding: Jaarlijks wordt het exploitatie-overschot van bomenonderhoud aan deze reserve toegevoegd. Eventuele exploitatietekorten worden niet aan deze reserve onttrokken.
Maximale omvang: Onder normale omstandigheden is het maximum gesteld op een omvang van € 150.000. Eenmalig is € 200.000 gestort in deze reserve als zijnde schadevergoeding, die ontstaan is door graafwerkzaamheden bij de aanleg van glasvezel. Hierdoor komt deze reserve (tijdelijk) boven het vastgestelde maximum. Aangezien in de begroting is opgenomen dat deze reserve als dekking zal dienen voor de eerste jaarschijven van het bomenvervangingsplan én de overschrijding van het maximum tijdelijk is, wordt niet voorgesteld om deze reserve af te romen. Als de uitvoering in 2020 van start zal gaan, zal deze reserve weer tot onder het maximum dalen
Toelichting: Er ligt een directe relatie tussen de omvang van de gecompenseerde boomschades en de herplant verplichting.

Reserve Kunst- en cultuurfonds
Doel: De doelstelling van deze reserve is het (mede)financieren van beeldende kunstopdrachten en/of vormgeving in de openbare ruimte en het financieel ondersteunen van incidentele activiteiten/projecten of vernieuwende initiatieven in het kader van de culturele infrastructuur.
Voeding: In het verleden werd per verkochte m2 bouwgrond een bedrag toegevoegd aan deze reserve. Sinds 2016 is de BBV gewijzigd waarbij het opnemen van bijdragen aan reserves vanuit de grondexploitatie niet meer is toegestaan.
Maximale omvang: € 500.000. Het maximum wordt in 2020 niet overschreden.

Reserve Recreatie en toerisme
Doel: Deze reserve is ingesteld om eenmalige projecten in het kader van uitvoering van de Nota recreatie en toerisme te kunnen realiseren. Inmiddels is de Nota recreatie en toerisme vervangen door het programma 'Laarbeek, Waterpoort van de Peel'.
Voeding: De reserve is eenmalig gevoed.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: De reserve zal in de loop van de komende jaren, afhankelijk van de uitvoering van projecten zoals ze zijn opgenomen in het programma "Laarbeek, Waterpoort van de Peel", volledig besteed worden.

Reserve Sociale activering
Doel: Deze reserve is in het verleden ontstaan uit de opheffing Stichting Banenpool Gemert. De reserve wordt besteed voor diverse projecten in het kader van armoedebeleid.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: Door jaarlijkse rentetoevoeging aan deze reserve in het verleden is een overschot ontstaan van € 40.000. Dit bedrag blijft beschikbaar voor nieuwe initiatieven in het kader van sociale activering of armoedebestrijding.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Sociaal Domein
Doel: Deze reserve is bedoeld om resultaten die ontstaan bij de taken in het sociaal domein (WMO, Jeugd en BMS) te egaliseren. In 2015 werd een overschot gerealiseerd terwijl in de toekomst tekorten begroot werden. Vanwege hoge extra kosten voor decentralisaties was deze reserve eind 2019 geheel opgesoupeerd.
Voeding: In eerste instantie was deze reserve opgeheven conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020), maar is bij de 2e Tussenrapportage 2020 (raadsbesluit 05-11-2020) gereactiveerd. Daarbij zijn vanwege de onzekerheden met betrekking tot de te verwachte kosten binnen het Sociaal Domein de te (verwachten) beschikbare middelen gestort in deze reserve en is bij de jaarrekening 2020 het werkelijke saldo met deze reserve vereffend.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Herstructurering WSW
Doel: Deze reserve heeft een tweeledig doel. Enerzijds is het bedoeld om eventuele toekomstige verliezen van de gemeenschappelijke regeling Senzer op te kunnen vangen. (deelnemende gemeenten hebben de verplichting om naar rato bij te dragen in geval van verlies). Anderzijds kan deze reserve besteed worden aan het financieren van projecten die leiden tot arbeidsdeelnamen van WWB-ers, WSW-ers en Wajongeren.
Voeding: Eenmalige voeding door ontvangen aanvullende WSW-subsidie 2012.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en zijn de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Dorpsontwikkelingsplannen
Doel: Deze reserve had tot doel om een aantal projecten te financieren die opgenomen zijn in de vastgestelde Idop-plannen. Inmiddels zijn alle Idop-plannen uitgevoerd en kan het resterende deel besteed worden aan allerlei initiatieven om de dorpen mooier te maken.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Accommodatiebeleid
Doel: Deze reserve is ingesteld om uitvoering te kunnen geven aan de Nota accommodatiebeleid welzijnsinstellingen (raadsbesluit 31 januari 2008). Bij de besteding van deze reserve draait het om een tegemoetkoming in het oplossen van knelpunten met betrekking tot accommodatievraagstukken. In de nota wordt aan de besteding van deze reserve twee voorwaarden verbonden:
a) de accommodatie mag niet in eigendom zijn van de gemeente, en
b) de Maximale bijdrage is 3 maal de jaarsubsidie met een maximum van € 25.000.
Jaarlijks wordt € 15.000 toegevoegd voor incidentele welzijnsdoelen.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Duurzaamheidsfonds
Met het vaststellen van de programmabegroting 2016 heeft de raad ingestemd met de vorming van de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.
Doel: Deze reserve is bestemd om allerlei maatregelen te stimuleren die in het kader van duurzaamheid getroffen worden. Het verduurzamen van Laarbeek is een speerpunt van beleid en daarom is destijds € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld via deze reserve.
Voeding: In 2016 is eenmalig € 1,0 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Het bedrag werd onttrokken aan de Algemene Reserve.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Reserve Zonnepanelenproject Brabant-Zuidoost
Op 1 juni 2017 heeft de raad ingestemd met deelname aan het regionale zonnepanelenproject. Om hier serieus vorm aan te geven is een bedrag van € 1,54 miljoen aan deze reserve toegevoegd.
Doel: Deze reserve is bestemd om leningen te verstrekken in het kader van het regionale zonnepanelenproject. Het verduurzamen van Laarbeek is een speerpunt van beleid en de gedachte is dat burgers zonnepanelen willen aanschaffen, als ze ontzorgt worden. De financiering en aanschaf moeten makkelijk te realiseren zijn. Het regionale project zorgt hiervoor, waarbij de financiering in de komende 15 jaar wordt terugverdiend.
Voeding: In 2017 is eenmalig € 1,54 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Het bedrag werd onttrokken aan de Algemene Reserve.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en zijn de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Duurzaamheidsleningen Laarbeek
Doel: De duurzaamheidslening biedt een impuls voor het energiezuinig maken van de woningvoorraad waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de bovenlokale doelstellingen zoals deze onder meer te vinden zijn in het 'Energieakkoord voor duurzame groei'. En de gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland'.
Voeding: in 2018 is eenmalig € 350.000 aan deze reserve toegevoegd door verlaging van het beschikbare krediet 'Uitwerking duurzaamheid' cq onttrekking uit de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Duurzaamheidsleningen Laarbeek 2020
Op 14 mei 2020 is door de raad een besluit genomen om het krediet Zonnepanelen Zo-Brabant te verlagen met € 300.000,-, ter vorming van een nieuw krediet Duurzaamheidsleningen Laarbeek 2020. Echter is conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) deze reserve weer opgeheven en zijn de middelen toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Stimuleringsregeling duurzame warmte nieuwbouw
Doel: de doelstelling van de Stimuleringsregeling is het realiseren van nieuwbouw zonder aardgasaansluiting en met duurzame voorzieningen voor het opwekken en/of distribueren van duurzame warmte. De Stimuleringsregeling biedt hiermee een impuls voor het toepassen van aardgasvrije alternatieven in de nieuwbouw en vergemakkelijkt de transitie naar aardgasvrij bouwen, op het moment dat de verplichting daartoe voor veel nieuwbouwprojecten die in ontwikkeling zijn onverwacht komt.
Voeding: in 2018 is eenmalig € 150.000 aan deze reserve toegevoegd door verlaging van het beschikbare krediet 'Uitwerking visie duurzaamheid' cq onttrekking uit de reserve 'Duurzaamheidsfonds'.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Flexibele beloning
Doel: Deze reserve is ingesteld om het personeel flexibel te belonen. Flexibele beloning wordt alleen toegekend als een uitzonderlijke prestatie geleverd is. Met het Georganiseerd Overleg (GO) is overeengekomen dat een dergelijke (extra) beloning kort na de geleverde prestatie wordt uitgekeerd om de relatie tussen prestatie en waardering tot uiting te brengen. Met het GO is afgesproken dat de budgetten die niet uitgekeerd zijn, beschikbaar blijven voor het belonen in de toekomst, hiermee zijn de budgetten dus gelabeld.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie met het overschot van het budget voor flexibele beloning.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve Opleidingen
Doel: Deze reserve is ingesteld om te voorkomen dat beschikbaar opleidingsbudget dat in enig jaar niet besteed wordt invloed heeft op het resultaat van de Programmarekening.Dit heeft ook te maken met het feit dat de begroting over kalenderjaren gaat en veel opleidingen met schooljaren werken, waardoor de studie op een ander tijdstip betaald moet worden. Met de Ondernemingsraad is overeengekomen als het opleidingsbudget in enig jaar niet volledig besteed wordt, het restant aan deze reserve wordt toegevoegd.
Er is sprake van een planmatige besteding via het opleidingsplan.
Voeding: De reserve wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie met het overschot van het opleidingsbudget.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en is er gecombineerd met de reserve Organisatieontwikkelingen een nieuwe reserve gevormd. Van de saldi van deze twee reserves is € 200.000 toegevoegd aan de nieuwe reserve Opleiden en Ontwikkelen en is het restant toegevoegd aan de Algemene reserve.

Reserve Organisatieontwikkeling
Doel: de reserve heeft als doel het financieren van diverse ontwikkelingstrajecten. Er kunnen verschillende oorzaken zijn waardoor het nodig is om een ontwikkeltraject in gang te zetten. Denk bijvoorbeeld aan de kosten van studie van medewerkers die een andere taak krijgen. Daarnaast kan ook gedacht worden aan de kosten ter bestrijding van (aanloop) kosten van gemeentelijke samenwerkingsverbanden.
Voeding: zowel in 2001 en 2002 heeft een eenmalige storting in deze reserve plaatsgevonden.
Maximale omvang: voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: deze reserve is gekoppeld aan het krediet 'Uitvoeringsbudget organisatie ontwikkeling'. Na besteding van dit krediet blijft een restant van deze reserve over van ongeveer € 82.000. Dit bedrag is met name opgebouwd door de toevoeging van rente in de afgelopen jaren tot en met 2016.
Conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020' en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020) is deze reserve opgeheven en is er gecombineerd met de reserve Opleidingen een nieuwe reserve gevormd. Van de saldi van deze twee reserves is € 200.000 toegevoegd aan de nieuwe reserve Opleiden en Ontwikkelen en is het restant toegevoegd aan de Algemene reserve.

Reserve Opleiden en ontwikkelen
Doel: deze reserve is ingesteld om zowel te voorkomen dat beschikbaar opleidingsbudget dat in enig jaar niet besteedt wordt invloed heeft op het resultaat van de Programmarekening, maar ook voor het financieren van diverse ontwikkelingstrajecten.
Voeding: in 2020 is een eenmalige storting gedaan van € 200.000 afkomstig uit de reserves Opleidingen en Organisatieontwikkelingen, conform raadsvoorstel 'Actualisatie (bestemmings)reserves 2020 en bijbehorend raadsbesluit (dd. 25-06-2020).
Maximale omvang: indien de reserve het plafond van € 200.000 overstijgt dient deze te worden afgeroomd ten gunste van de Algemene reserve.

Reserve Corona (Covid-19)
Doel: Deze reserve is bedoeld ter dekking van grote onzekerheden met betrekking tot de te verwachten extra kosten en/of lagere opbrengsten als gevolg van de Coronacrisis.
Voeding: In de septembercirculaire 2020 voor de uitkering uit het gemeentefonds resulteerde als gevolg van een herberekening een aanvullende uitkering van ruim 1 miljoen euro. Hiervan is een deel gecorrigeerd ten behoeve van het compensatiepakket Corona, met als gevolg een aanvullende correctie voor

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Participatie (WSW oud). Per saldo hebben we extra middelen ontvangen voor een bedrag van € 517.000. Conform de 2e Tussenrapportage 2020 (raadsbesluit 05-11-2020) is dit bedrag geheel toegevoegd aan de reserve Corona.
Maximale hoogte: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.

Reserve NUP-gelden (e-overheid)
Doel: De reserve heeft als doel het financieren van projecten die onderdeel uitmaken van het Nationaal Uitvoeringsprogramma E-overheid.
Maximale omvang: Voor deze reserve is geen maximale omvang bepaald.
Toelichting: deze reserve is een activareserve. Na verloop van tijd zal deze vervallen door het realiseren van afschrijvingslasten.

	31-12-2020	31-12-2019
VOORZIENINGEN	**7.526**	**7.651**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.573	2.235
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.394	1.809
Voor derden beklemde middelen	3.559	3.607

Voorzieningen	Saldo per 1-1-2020	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo per 31-12-2020
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	**2.235**	**505**	**167**		**2.573**
Voorziening Wachtgeld/pensioen voorm. B&W	2.061	505	167		2.399
Voorziening incidentele personeelslasten	39				39
Voorziening Risico Attero 2015-2017	135				135
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	**1.809**	**1.529**	**1.944**		**1.394**
Voorziening Onderhoud gebouwen	306	414	652		68
Voorziening Onderhoud schoolgebouwen		27	11		16
Onderhoudsegalisatievoorzieningen wegen	1.503	1.088	1.281		1.309
Voorzieningen voor derden beklemde middelen	**3.607**		**48**		**3.559**
Voorziening Egalisatie rioolheffing	3.607		48		3.559
Totaal voorzieningen	**7.651**	**2.034**	**2.159**		**7.526**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

VOORZIENING VOOR VERPLICHTINGEN, VERLIEZEN EN RISICO'S

Voorziening Wachtgeld/Pensioenverplichtingen voormalige wethouders
Doel: Deze voorziening is ingesteld om aan de toekomstige wachtgeld- en pensioenverplichtingen van voormalig wethouders te kunnen voldoen. Naast deze toekomstige verplichtingen wordt via deze voorziening ook lopende pensioenen verplichtingen betaald.
Voeding: De voorziening wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie. De noodzakelijke omvang van deze voorziening wordt elk jaar herrekend door een accountant. Ook wordt jaarlijks rente aan deze voorziening toegevoegd.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de bestaande verplichtingen.

Voorziening incidentele personeelslasten
Doel: Deze voorziening is ingesteld om mogelijke lasten, als gevolg van verplichtingen, voortvloeiend uit de Wet Verbetering Poortwachter op te kunnen vangen.
Voeding: Eenmalig is een bedrag van € 39.000 onttrokken uit de Algemene reserve. Hiermee zijn de personele lasten van desbetreffende medewerker tot en met het einde van het derde ziektejaar afgedekt. Uitgangspunt daarbij is dat het redelijkerwijs wordt geacht dat daarna de medewerker een nieuw baan zal hebben gevonden. Hierdoor wordt geacht dat geen aanspraak zal worden gemaakt op de periode van WW-recht gedurende maximaal 28 maanden (maximale last € 98.000).

Voorziening risico Attero 2015-2017
Het Nederlandse Arbitrage Instituut (NAI) heeft in de arbitrageprocedure op 25 augustus 2020 bepaald dat de Brabantse gewesten Attero moeten compenseren voor de minderlevering van brandbaar restafval voor de periode 2016-januari 2017. De gewesten en gemeenten, verenigd in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant (VvC) zijn hierbij veroordeeld tot betaling van een naheffing aan Attero vanwege de minderlevering van huishoudelijk afval in het jaar 2015, 2016 en januari 2017. Vervolgens is eind 2020 door het VvC een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen. Deze procedure loopt nog steeds. Onze regio wordt in de VvC vertegenwoordigd door het MRE. Op basis van de huidige stand van zaken is ervoor gekozen om hiervoor op basis van het aantal inwoners in het MRE een voorziening te treffen voor een bedrag van € 135.000. Indien niet inwoneraantal maar werkelijke minderlevering als verdeelsleutel wordt bepaald, zal dit voor Laarbeek mogelijk ongunstiger uitvallen.

ONDERHOUDSVOORZIENINGEN

Voorziening onderhoud wegen
Doel: Voor het onderhoud van de wegen is een beleidsplan verhardingenbeheer opgesteld. Dit plan is de basis voor de planning van het wegenonderhoud. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen. Voeding: Overschotten in de exploitatie op het taakveld wegen in enig jaar worden aan deze voorziening toegevoegd, tekorten worden hieraan onttrokken.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de berekende uitgaven voor onderhoud.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Doel: Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is een meerjarig onderhoud plan opgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan is de basis voor de planning van het onderhoud aan gemeentelijke gebouwen. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
Voeding: De voeding geschiedt door een jaarlijkse storting in de voorziening ten laste van de taakvelden in de exploitatie waar de diverse gemeentelijke gebouwen onder zijn verantwoord.
Maximale omvang: De omvang is gerelateerd aan de berekende uitgaven voor onderhoud.

Voorziening onderhoud brede scholen
Doel: Voor het onderhoud van de zogenaamde Brede Scholen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan is de basis voor de planning van het onderhoud aan deze gebouwen. Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
De formalisering van de voorziening dient echter nog plaats te vinden. Dat hangt samen met de totstandkoming van een overeenkomst met het bestuur van de scholen met betrekking tot de kosten van de gezamenlijke ruimtes.
Voeding: De voeding geschiedt door een jaarlijkse storting in de voorziening ten laste van de taakvelden in de exploitatie waar de brede scholen onder zijn verantwoord.

VOORZIENINGEN INZAKE VAN DERDEN VERKREGEN MIDDELEN MET SPECIFIEK BESTEDINGSDOEL

Voorziening egalisatie rioolheffing
De middels opgelegde rioolheffing van derden verkregen middelen (beklemde middelen) mogen niet voor andere doeleinden dan voor het gemeentelijk rioolstelsel (inclusief grond- en hemelwatervoorzieningen) worden aangewend ofwel hebben een relatie met de verbrede watertaken.
Doel: Voor het onderhoud en de vervanging van de riolering is een onderhouds- en vervangingsplan opgesteld (Raadsbesluit 12 december 2012). Deze voorziening is ter egalisatie ingesteld om grote schommelingen binnen de exploitatie te voorkomen.
Voeding: Overschotten op het taakveld riolering in enig jaar worden aan deze voorziening toegevoegd, tekorten worden hier aan onttrokken. Maximale omvang: De omvang is afhankelijk van de geplande werkzaamheden conform het onderhouds- en vervangingsplan vGRP+.

	31-12-2020	31-12-2019
VASTE SCHULD	**25.692**	**30.028**
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige fin. instellingen	25.672	29.967
Waarborgsommen	19	61

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het verslagjaar:

	Saldo	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo	Rentelast

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	1-1-2020			31-12-2020	2020
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	29.967	0	4.295	25.672	406
Waarborgsommen	61	0	42	19	0
Totaal vaste schulden	30.028	0	4.337	25.692	406

Vlottende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
VLOTTENDE SCHULD	**7.655**	**8.920**
Overige kasgeldleningen	3.000	5.000
Banksaldi	339	-93
Overige schulden	4.316	4.013

	31-12-2020	31-12-2019
OVERLOPENDE PASSIVA	**2.132**	**2.018**
Kruisposten		
Vooruit ontvangen bijdragen Rijk	27	73
Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	15	26
Overige overlopende passiva	2.072	1.902
Vooruit ontvangen bedragen overig (niet-overheid)	18	18

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Een specificatie en het verloop van de vooruitontvangen bedragen worden in onderstaand overzicht weergegeven.

	Saldo 1-1-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen/ terugbetaald	Saldo 31-12-2020
Vooruitontvangen bedragen van het Rijk				
Ministerie van Infrastructuur en Milieu: Verkeerslawaai BSV 0348-487452 Subs.voorb.kstn	69		69	0
Ministerie VWS: Uitkering Regeling Sportakkoord 2020		35	12	23
Ministerie VROM: RGHSG	4			4
	73	35	81	27
Vooruitontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen				
SRE: budget stedelijke vernieuwing	15			15
MRE: terugstorting woonwensenonderzoek 2019	11		11	0
	26	0	11	15
Overige vooruitontvangen bedragen				
BIO-bijdrage	18			18
	18	0	0	18
Totaal vooruitontvangen	116	35	92	60

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Verstrekken van garanties

In de financiële verordening gemeente Laarbeek 2014 staat in artikel 9 (financieringsfunctie), lid 4, dat het verstrekken van leningen en garanties uitsluitend wordt gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties bedingt het college, indien mogelijk, zekerheden.

Het college motiveert in zijn besluiten het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.
Het niet in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantiestellingen:

Verstrekt aan	Aard	Restant-schuld bij overname	Restant risicobedrag 1-1-2020	Restant risicobedrag 31-12-2020	Betalingen gedurende 2020
Stichting Woonpartners	garantstelling	10.500	5.250	5.250	0
WoCom	garantstelling	98.394	41.458	36.759	0
Garantstellingen			46.708	42.009	0

Langlopende contracten

Binnen de gemeente zijn diverse langlopende contracten afgesloten. Contracten worden vastgelegd in het zaaksysteem E-Suite. Middels signalering worden contractbeheerders op de hoogte gebracht van de einddatum van contracten. Risico's van het niet tijdig beeindigen van contracten en overeenkomsten worden hierdoor beperkt.
Onderstaand zijn de langlopende overeenkomsten opgenomen met een jaarbedrag van € 10.000 en hoger

Dienst/product	Jaarbedrag (excl. BTW)	Einddatum contract
Software applicaties	64.000	Doorlopend
Netwerkbeheer (gas en elektra)	PxQ	Onbepaalde tijd
Leverancier gas en elektriciteit	PxQ	1-1-2022
Leerlingenvervoer	PxQ	31-8-2021
Multifunctionals (printers) lease	PxQ	30-9-2025
Schoonmaak	101.000	30-9-2024

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Hardware	25.000	1-7-2023
Accountantsdiensten	33.500	1-6-2022
Verzekering	25.000	1-1-2024
Postdiensten	20.000	31-5-2021
Webcast	10.000	10-12-2024
Publicatiediensten	10.000	2-3-2022
Beveiliging	10.000	1-1-2022
Totaal langlopende contracten	298.500	

Overige niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Voorschotten TOZO regeling

De van het Rijk ontvangen voorschotten voor de uitvoering van de TOZO regeling zijn door de gemeente Laarbeek volledig doorbetaald aan Senzer. Ten laste van de ontvangen voorschotten in 2020 (totaal € 4,65 mln) is door Senzer een bedrag van € 1,85 mln in 2020 besteed aan TOZO uitkeringen en uitvoeringskosten. Het restantbedrag van € 2,8 mln betreft een vooruitontvangen bedrag voor de uitvoering van TOZO in komende begrotingsjaren. Een eventueel overschot op deze voorschotten dient naar verwachting terugbetaald te worden aan het Rijk. Deze verplichting is tot uitdrukking gebracht in de jaarrekening van Senzer, echter de afrekening van de TOZO voorschotten met het Rijk loopt formeel via de gemeente Laarbeek. De verplichting aan het Rijk ad € 2,8 mln en daarmee corresponderende vordering op Senzer voor eenzelfde bedrag zijn in de balans van de gemeente Laarbeek niet tot uitdrukking gebracht. Voor de gemeente verloopt de uitvoering van TOZO via Senzer budgetneutraal.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening

Lasten		Primitieve begroting	Begroting	Rekening	Verschil
(bedragen x € 1.000)		2020	2020	2020	
Lasten		-57.666	-63.023	-61.158	1.866
1	Burger en bestuur	-5.844	-5.833	-5.991	-158
2	Veiligheid	-1.773	-1.808	-1.767	41
3	Woon- en leefklimaat	-7.371	-8.188	-7.013	1.176
4	Economie en werkgelegenheid	-18.645	-23.467	-23.619	-153
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	-16.629	-16.383	-15.495	888
6	Financiën en bedrijfsvoering	0			
	Algemene dekkingsmiddelen	-272	-62	100	162
	Overhead	-6.952	-7.161	-7.372	-210
	Onvoorzien	-60			
	Vennootschapsbelasting	-120	-120		120
Baten		55.952	62.820	63.928	1.108
1	Burger en bestuur	5.242	5.019	4.764	-255
2	Veiligheid	70	92	78	-13
3	Woon- en leefklimaat	1.003	1.153	1.369	216
4	Economie en werkgelegenheid	13.437	18.232	19.515	1.283
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	729	1.274	1.273	-1
6	Financiën en bedrijfsvoering	0			
	Algemene dekkingsmiddelen	35.121	36.518	36.301	-217
	Overhead	351	533	628	96
Saldo van baten en lasten		**-1.713**	**-204**	**2.770**	**2.974**
Stortingen in reserves		-634	-7.857	-11.841	-3.984
Onttrekkingen aan reserves		2.221	8.246	10.014	1.768
Gerealiseerd resultaat		**-126**	**185**	**943**	**758**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Grondslagen voor resultaatbepaling

Wettelijke voorschriften

De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Spelregels over waardering en afschrijvingsbeleid zijn vastgelegd in de 'Financiële verordening gemeente Laarbeek 2014' (in werking tot en met 30 juni 2019) en in de 'Financiële verordening Gemeente Laarbeek 2019' (van kracht per 1 juli 2019).

Baten en Lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

De uitkering gemeentefonds is gebaseerd op de meest recente circulaire van het ministerie van BZK. Voor zover maatstaven nog niet definitief vastgesteld zijn, hanteren wij onze eigen raming. Voor wat betreft het accres gaan wij uit van de laatst verwerkte stand zoals die in de septembercirculaire is opgenomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In de programmarekening worden alleen de werkelijk ontvangen bedragen verantwoord.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht aanwending bedrag onvoorzien

Bedragen x € 1.000		Saldo
Primitieve begroting		**-60**
1e Tussenrapportage 2020	Inzet tijdelijke SocialMediawatch	1
2e Tussenrapportage 2020	Bijstelling posten Onvoorzien	59
Saldo onvoorzien eind 2020		**0**

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht incidentele baten en lasten per programma

De jaarrekening 2020 laat een positief resultaat zien van -/- € 943.000,-. Dit resultaat is het saldo na bestemming die beïnvloed wordt door toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.
Over deze toevoegingen en onttrekkingen heeft de raad al eerder besloten, zowel bij de vaststelling van de begroting als bij afzonderlijke raadsbesluiten.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de verschillende saldi na de 2e tussentijdse rapportage 2020.

bedragen in €

Omschrijving	Voor-/nadeel	Incidenteel
Programma 1		
Actualisering pensioenvoorziening wethouders	Nadeel	-440.000
Rekenkamercommissie	Voordeel	36.100
Riolering	Nadeel	-217.000
Afval	Voordeel	92.000
Programma 2		
Integraal Veiligheidsbeleid	Voordeel	23.000
Programma 3		
Onderhoud verharde wegen	Voordeel	81.000
Openbare verlichting	Voordeel	44.000
Openbaar groen	Voordeel	30.000
Bos-, natuur en landschapsbeheer - beheersovereenkomst	Voordeel	27.000
Bos-, natuur en landschapsbeheer - herplantplicht	Nadeel	-25.000
Landschapbeleid	Voordeel	313.000
Boombeheer - uitvoering bomenvervangingsplan	Voordeel	169.000
Duurzaamheid	Voordeel	338.000
Ontsmetting en ongediertebestrijding	Nadeel	-43.000
Kapitaallasten investeringsbudget Uitwerking visie duurzaamheid	Nadeel	-27.000
Geluidssanering	Voordeel	61.600
Bijdrage ODZOB	Nadeel	-75.000
Kapitaallasten investeringsbudget Visie buitengebied	Voordeel	91.000
Kapitaallasten investeringsbudget De blauwe poort	Voordeel	169.000
Kapitaallasten investeringsbudget Reconstructie en geb plannen	Voordeel	84.000

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Woonwagencentra	Nadeel	-38.000
Meer leges bouwvergunningen	Voordeel	165.000
Programma 4		
Centramanager	Voordeel	19.000
Innovatiehuis De Peel	Voordeel	41.500
Grondexploitatie	Voordeel	1.036.000
Recreatie en toerisme	Voordeel	24.000
Bijzondere bijstand	Nadeel	-25.000
Maatwerkregeling	Nadeel	-39.000
Algemene bijdrage Senzer	Voordeel	28.000
Wet sociale werkvoorziening	Nadeel	-25.000
Re-integratie	Voordeel	48.000
Programma 5		
Kapitaallasten investeringsbudget Splitsing 4 schoolwoningen	Voordeel	16.500
Sport	Voordeel	26.000
Specifieke uitkering sport	Voordeel	34.000
Kunstzinnige vorm	Voordeel	22.000
Kapitaallasten investeringsbudget Kunst als verbinding	Voordeel	15.000
Samenkracht en burgerparticipatie	Voordeel	61.000
Lagere kosten voor plustaak jeugd	Voordeel	162.000
Wijziging bekostiging inkoop jeugdhulp	Voordeel	80.000
Stelpost jeugd	Voordeel	95.000
Volksgezondheid	Voordeel	25.000
Voorziening voor gehandicapten (materiaal)	Voordeel	66.000
Eigen bijdrage Wmo	Nadeel	-31.000
Maatwerkdienstverlening 18+	Voordeel	103.000
Meer gebruik van PGB jeugd	Nadeel	-31.000
Minder inzet individuele voorzieningen jeugdhulp	Voordeel	193.000
Programma 6		
Automatisering	Nadeel	-74.000
Personeelskosten	Voordeel	7.000

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Uitkering gemeentefonds	Voordeel	21.000
Kapitaallasten algemeen	Nadeel	-122.000
Reservering voor structureel nieuw beleid	Voordeel	78.000
Algemene baten en lasten	Nadeel	-25.000
Vennootsschapsbelasting	Voordeel	120.000
Onroerende zaakbelasting woningen	Voordeel	25.000
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	Nadeel	-33.000
Totaal		**2.799.700**

In de programmaverantwoording van deze jaarstukken zijn per programma en onderliggende taakvelden de financiële afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting uitgebreid toegelicht.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Onderstaande tabel geeft de structurele reservemutaties per programma weer.

bedragen x € 1.000	Begroting 2020 Primitief	Begroting 2020 Gewijzigd	Rekening 2020
Stortingen in reserves		**-185**	**-185**
Woon- en leefklimaat		-185	-185
Onttrekkingen aan reserves	**751**	**749**	**750**
Burger en bestuur	1	1	1
Woon- en leefklimaat	16	20	20
Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	472	466	466
Financiën en bedrijfsvoering	262	262	262
Totaal structurele reservemutaties	**751**	**564**	**564**

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

bedragen x € 1.000

		Begroting na wijziging			Realisatie			Afwijking		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	Programma									
1	Burger en bestuur	5.019	5.833	-814	4.764	5.991	-1.227	-255	-158	414
2	Veiligheid	92	1.808	-1.717	78	1.767	-1.689	-13	41	-28
3	Woon- en leefklimaat	1.153	8.188	-7.035	1.369	7.013	-5.644	216	1.176	-1.392
4	Economie en werkgelegenheid	18.232	23.467	-5.235	19.515	23.619	-4.105	1.283	-153	-1.130
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	1.274	16.383	-15.110	1.273	15.495	-14.223	-1	888	-887
6	Financiën en bedrijfsvoering	133	178	-46	-96	-103	7	-229	282	-53
	Totaal programma's	25.902	55.858	-29.956	26.902	53.782	-26.880	1.000	2.076	-3.076
	Algemene dekkingsmiddelen									
	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	30.927		30.927	30.947		30.947	21		-21

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

	Belastingen Overig	27		27	27		27			
	OZB niet-woningen	1.887		1.887	1.855		1.855	-33		33
	OZB woningen	3.518		3.514	3.543		3.539	25		-25
	Treasury	26		26	26		26			
	Totaal algemene dekkingsmiddelen	36.385		36.381	36.397		36.393	12		-12
	Ondersteuning organisatie	533	7.161	-6.629	628	7.372	-6.743	96	-210	114
	Onvoorzien		78	-78					78	-78
	Gerealiseerd resultaat van Baten en Lasten	62.820	63.023	-204	63.928	61.158	2.770	1.108	1.866	-2.974
	Toevoeging/onttrekking aan reserves									
1	Burger en bestuur	52	38	14	52	38	14			
2	Veiligheid		4	-4		4	-4			
3	Woon- en leefklimaat	2.040	795	1.245	1.431	963	468	-610	-167	777
4	Economie en werkgelegenheid	153	991	-837	2.540	4.787	-2.246	2.387	-3.796	1.409
5	Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs	667	661	7	631	661	-30	-36		36
6	Financiën en bedrijfsvoering	5.332	5.367	-35	5.360	5.388	-28	28	-21	-7
	Totaal mutaties reserves	8.246	7.857	389	10.014	11.841	-1.827	1.768	-3.984	2.216
	Gerealiseerd resultaat	71.065	70.880	185	73.942	72.999	943	2.877	-2.118	-758

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is reeds per programma en voor algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers na wijziging.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van BBV-artikel 28, lid a, moet in de toelichting op de programmarekening een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt. Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet (GW) zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van deze onrechtmatige relevantie van deze lasten is het criterium "passend binnen het door de raad uitgezette beleid" van belang. In geval van strijd met een wettelijke bepaling of met een door de raad genomen beslissing, is duidelijk dat e.e.a. niet "passend" is. Maar voor vele andere situaties is dit minder duidelijk. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeenteraad nader omschrijft op welke wijze dan wel onder welke omstandigheden overschrijdingen op grond van begrote lasten als "passend binnen het door de raad uitgezette beleid" kunnen worden beschouwd. Naar ons oordeel passen de hiervoor geanalyseerde overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid. De overschrijdingen van de lasten op de programma's passen dan ook binnen het goedgekeurde beleid.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het voor gemeente Laarbeek toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2020	MLM van Heijnsbergen	JWM van de Ven
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01/31-12	01-01/31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking ?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.465	87.513
Beloningen betaalbaar op termijn (minus wn-premie pensioen ABP)	14.134	15.178
Subtotaal	98.599	102.691
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2020	98.599	102.691
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gegevens 2019	MLM van Heijnsbergen	MJM Meertens
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01/31-12	01-01/31-08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking ?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	79.080	64.285
Beloningen betaalbaar op termijn (minus wn-premie pensioen ABP)	13.215	12.158
subtotaal	92.295	76.443
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	129.156
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2019	92.295	76.443
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die vermeld dienen te worden. Uiteraard hebben we nog steeds te maken met het Covid-19 virus, waardoor dit ook geen nieuwe of onverwachte gebeurtenis na balansdatum meer is. De gevolgen van dit virus en maatregelen gaan zeker nog financiële impact hebben over boekjaar 2021. Echter de hoogte van de financiële impact is nog steeds moeilijk om te bepalen.

Wel is er een Covid-19 reserve gevormd en zijn risico's ook verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen.

We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Bijlagen

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 66.500	Nee				
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/03*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: C1/04*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie. *Aard controle R* *Indicator: C1/06*		
		1	2019-620601	€ 0	Ja			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/07*	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*
		1	2019-620601	€ 0		Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*
			€ 280.193	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0		
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1	EAW-20-00211412	€ 0	€ 0	Nee	Q2-Q3 2021 aanbesteding haalbaarheidsonderzoek i.s.m. waterschap Aa en Maas en gemeente Helmond	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*					
			Nee					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2/01	*Indicator: G2/02*	*Indicator: G2/03*	*Indicator: G2/04*	*Indicator: G2/05*	*Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*
			Indicator: G2/07	*Indicator: G2/08*	*Indicator: G2/09*	*Indicator: G2/10*	*Indicator: G2/11*	*Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1).		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2A/01	*Indicator: G2A/02*	*Indicator: G2A/03*	*Indicator: G2A/04*	*Indicator: G2A/05*	*Indicator: G2A/06*
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 2.746.450	€ 35.749	€ 213.733	€ 52	€ 21.805
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G2A/07	*Indicator: G2A/08*	*Indicator: G2A/09*	*Indicator: G2A/10*	*Indicator: G2A/11*	*Indicator: G2A/12*
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 17.048	€ 0	€ 0	€ 210.299
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)				

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/13*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/14*					
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0					
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Nee					

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

SZW	G3A	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019**	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) rege						
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicator: G3A/01	*Indicator: G3A/02*	*Indicator: G3A/03*	*Indicator: G3A/04*	*Indicator: G3A/05*	*Indicator: G3A/06*
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 41.921	€ 0	€ 2.327	€ 29.790	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*		
			Indicator: G3A/07	*Indicator: G3A/08*	*Indicator: G3A/09*	*Indicator: G3A/10*		
		1	061659 Gemeente Laarbeek	€ 0	€ 0	€ 0		

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0		Nee	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0		Nee
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*			
				€ 107.795	-€ 8.146			
				Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

		1	SPUK20-802956	€ 134.803	€ 57.475	€ 5.937	€ 52.529	Vanwege onduidelijkheid in de invulwijzer SiSa zijn cel H4/04 t/m H4/07 ingevuld op basis van de nettobedragen na toepassing van de rato van 17,5%
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
		1	SPUK20-802956	€ 115.941	125%			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 11.640	€ 0	€ 11.640	€ 0	Nee	

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Subsidieverantwoording Bereikbaarheidsakkoord 2017-2030

				Begroting (beschikt)		Project realisatie			Project vaststelling		Saldo BBA subsidie	Indicatoren		
Project nr.	Project omschrijving	subsidie aan gemeente	datum verlening	Totale subsidabele kosten (begroot)	Subsidie Bereikbaarheids-akkoord (BBA provincie) 25%	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) t/m 2019	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) 2020	Gerealiseerde projectkosten (subsidiabel) cumulatief	Project gereed (J/N)	Vast te stellen subsidie-bedrag (BBA)	verleende subsidie -/- vastgestelde subsidie	planning jaar afronding	GGA project-code	mijl-palen toe-lich-ting pro-ject
011i	Geluidsmaatregelen Lieshoutseweg N615	Laarbeek	12-3-2019	40.425	10.107	40.425		40.425	J	10.107		2019		verzoek tot vaststelling 15-3-2019
031	Fietsroute Beek en Donk - Helmond, gedeelte Aarle-Rixtel	Laarbeek	9-4-2020	34.887	8.722	34.887		34.887	J	8.722		2022		
	Totalen Laarbeek			**75.312**	**18.829**	**75.312**	**0**	**75.312**		**18.829**	**0**			

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl

Staat Personele capaciteit

bedragen x € 1.000	rekening 2019		begroting 2020		rekening 2020	
Organisatie eenheid	formatie	loonsom	formatie	loonsom	formatie	loonsom
Bestuur:						
Leden van de raad	19	263	19	230	19	267
geraamde vaste onkostenvergoeding raadsleden				*42*		
geraamde loonsomstijging raadsleden				*9*		
Burgemeester en wethouders	4,05	436	4,05	423	4,05	426
geraamde vaste onkostenvergoeding burgemeester en wethouders				*19*		
geraamde loonsomstijging burgemeester en wethouders				*15*		
Subtotaal Bestuur	**23,05**	**699**	**23,05**	**738**	**23,05**	**693**
Formatief personeel:						
Raadsgriffie	1,61	139	1,61	147	1,61	147
Gemeentesecretaris	1	81	1	137	1	113
Staf	1	110	1	114	1	78
Afdeling Omgevingsbeheer	31,56	2.029	31,56	2.228	31,33	2.130
Afdeling Dienstverlening en Informatie	24,87	1.537	24,87	1.728	26,78	1.812
Afdeling Bedrijfsvoering	20,68	1.390	20,68	1.543	20,46	1.448
Afdeling Beleid en Projecten	22,97	1.659	22,97	1.907	22,83	1.812
Subtotaal Formatief personeel	**103,69**	**6.945**	**103,69**	**7.804**	**105,01**	**7.540**
Overig personeel:						
Ambtenaren Burgerlijke Stand (BABS)		5		6		5
Subtotaal Overig personeel		**5**		**6**		**5**
Voormalige collegeleden:						
Wachtgeld/pensioen voormalige collegeleden		160		64		167
Subtotaal Voormalige collegeleden		**160**		**64**		**167**
Totaal generaal	***126,74***	***7.809***	***126,74***	***8.612***	***128,06***	***8.405***

Crowe
Beukenlaan 60
5651 CD Eindhoven
Tel. +31 (0) 40 264 96 10
www.crowe-foederer.nl